

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

- 1 Gencine miftâh çü Bismillâh ola
Genci açan âdemî âgâh ola
- 2 Ol Kerîm ü Ferd ü Kuddûs ü Kadîm
Ol Hakîm ü Hayy u Kayyûm u ‘Alîm
- 3 Kudretinden çün düzetdi ‘âlemi
Kendü nûrından yaratdı Âdem’i
- 4 Âdem-iseñ andan ayru olmagıl
Sag-ısañ yoluñda sayru olmagıl
- 5 Degme fi‘lûñ yokdur içinde amân
Mustafâ kavlına inangıl hemân
- 6 Cânlarımız lâ-mekâna gidiser
Lâ-mekânlular mekânda n’idiser
- 7 Gül diken içinde yatmak hayf ola
Aslını kişi unıtmak hayf ola
- 8 Bu beş on yıldan ilerürek ‘aceb
Kanda-y-ıduñ ol yiri kılğıl taleb
- 9 Cânlarımız gökden indiler yire
Yirde kalan göklere kanda ire
- 10 Bir bir ol yirden ki geldiler berü
Ol yaña varmak gerek bir bir girü
- 11 Cennet, er aslına kavuşmak-durur
Dûzah aslından ırak düşmek-durur
- 12 Yüz kuşa irer-iseñ bir murg ola
Kamusına pâdişâh sîmurg ola
- 13 Kuşlara yüz dürlü dürişmek gerek
Pâdişâhlarına irişmek gerek
- 14 Kuşlara hüdhüd meger rehber ola
Kim bu kuşlar yoriyalar ol yola
- 15 Kim diler-ise ki sîmurga ire
Kûh-ı Kâf’a vara vü anı göre
- 16 Hüdhüd ü kuşlar u sîmurg mişâl

‘Akl u hulk u Tañrı’ya kıldı meşel

- 17 Girü Gülşehrî sözi sâz eyledi
Mantıku’t-tayr’ı hoş âgâz eyledi

İBTİDÂ-YI DÂSTÂN-I
SÎMURĞ

- 18 Bir gice Çîn şehri üstinden meger
Nâgehân sîmurg geçdi cilveger
- 19 Bir kanadı düşdi Çîn’e key ulu
Sad herâzân dürlü nakş anda tolu
- 20 Halk çün kim ol kanadı gördiler
Dînlerinüñ külli terkin urdılar
- 21 Ol kanat nakşına çün inandılar
Ol kuşu ol bir kanadı sandılar
- 22 Eylediler ol kanatdan bî-karâr
Her biri bir dürlü nakşu ihtiyâr
- 23 Birisi güneşe tapdı vü sözi
Aya hatm itdi vü biri ılduzu
- 24 Biri puta tapdı ma‘bûdum didi
Biri haça halk-ı maksûdum didi
- 25 Birisi gûsâle tapdı iy ‘azîz
Kılmadı kâfırlığı dînden temîz
- 26 Kim Müselmân-ısa ol kuşu sora
Kâfir anuñ kanadı nakşın göre
- 27 Ol kuşuñ yüz biñ kanadı var-durur
Bir kanat nakşın tapan kâfir-durur
- 28 ‘Âlem anuñ bir kanadıdur görüñ
Kanadın görenden ol kuşu soruñ
- 29 Mü’min ol kuşu birligine inanur
Kâfir ol kuşu kanat nakşın sanur
- 30 Ol kuşa tap sen ki yüz biñ kanadı
Var-durur her yirde biñ bir adı
- 31 Bir kanaduñ nakşına aldanmagıl

- Ol kuşu ol bir kanadı sanmagıl
- 32 Tenlũ cânlu biñ kanat bir murg olur
Bir kanat nakşı nite sîmurg olur
- 33 Kuşlar anuñ sâyesidür kamusı
Mülkinüñ pîrâyesidür kamusı
- 34 Sâyeden her kim yol ilte zâtına
Lâcirem ol yoldan ire katına
- 35 Sâye anuñ pertevîdür iy ‘azîz
Sâyeden sen zâtı eylegil temîz
- 36 Nakşa bakma gör kanat nenüñ-durur
Ol kuşa ir kim kanat anuñ-durur
- 37 Bir kanatdan olmagıl biñ nakşa yâr
Kim anuñ yüz biñ kanadı dahı var
- 38 Bir kanada niçe hayrân kalasın
Kuşu iste kim kanat çok bulasın
- 39 Niçe bu Gülşehrî her murgı bula
Murgı terk itsün ki sîmurgı bula
- 40 Kendüzini komayınca âdemî
Olmaya ol pâdişâhuñ mağremi
- 41 Kendüzini çün kişi komak gerek
Halk etin bunça niye yimek gerek
- 42 Bir meniye kodılar sâhib-fenâ
Yüz men arturdı dahı ol bir menâ

CEM‘ ŞÜDEN-İ HEME
MURGÂN

- 43 Kamu kuşlar bir yire dirildiler
Mülki sultânsuz-ıduğın bildiler
- 44 Subh-dem bir yazuda kim nevbahâr
Dökmiş-idi yire dürr-i şâhvâr
- 45 Kamu kuşlar geldiler bir mahfile
Kamusınuñ dükeli nakdı bile

- 46 Kim bize bir pâdişâh-ı nâmdâr
Gerek-idi vü bir ulu şehriyâr
- 47 Gösterüñ bir gög kim ol mâhsuz-durur
Bizüm ilümüz niçün şâhsuz-durur
- 48 Başumuzu kılıça yastayalum
Leşkere bir pâdişâh isteyelüm
- 49 Zîra çün kim mülk bî-sultân ola
Az zamânda memleket vîrân ola
- 50 İstemekden oturup armayalum
Pişvâsuz hem yola varmayalum
- 51 Birümüzi aradan server kılıñ
Pâdişâh istemege rehber kılıñ
- 52 Kim bu yola anuñ-ıla gidevüz
Pâdişâhsuz niçe bir sabr idevüz
- 53 Kim-durur rahbarlığa lâyıq görüñ
Leşker içinde kığırdup bir soruñ
- 54 Rehber olmaga meger hüdhüd gele
Kim yolu Gülşehri'den yigrek bile

ÂMEDEN-İ HÜDHÜD
DER MİYÂN

- 55 Geldi hüdhüd ara yire bî-lecâc
Hullesi egninde vü başında tâc
- 56 Kim tarîkat iline server benem
Hem hakîkat yolına rehber benem
- 57 ‘Âlemi başdan başa gezdüm kamu
Hâturuma nakşını yazdum kamu
- 58 Çok Süleymân-ıla eyledüm sefer
Yok-durur ben görmedüğüm bahr u ber
- 59 Her ne hâle dir-iseñ hâzır benem
Kim Süleymân-ıla sâhib-sır benem
- 60 Ol erenler kim bu sırrı bildiler
Yollarında beni rehber kıldılar
- 61 Menziline irürem her bir kuşu
Bensüz iremeye sîmurga kişu

- 62 Pâdişâhı añlamışam n'ideyim
Yaluñuz bu yola nite gideyim
- 63 Benüm-ile gelür-iseñüz bile
Gidebilevüz dükelümüz yola
- 64 Benden ayrılmaz-ısañuz bir zamân
İresiz ol pâdişâha bî-gümân
- 65 Kim Resûl eydür ki her yola refik
Buluñuz kim sehl ola size tarîk
- 66 İşidüñ iy kavm bî-noksân bilüñ
Hâzır olup yol yaragını kılüñ
- 67 Kim bizüm bir şâhumuz var bî-hilâf
Ol tag ardında ki dirler Kûh-ı Kâf
- 68 Adı sîmurg u cemâli bî-kerân
Kudreti peydâ vü zâtı bî-nişân
- 69 Ol kılur tedbîri kamu işlere
Pâdişâh oldur dükeli kuşlara
- 70 Ol bize yavlak yakın u fazlı bol
Biz ırag andan hezârân sâle yol
- 71 Ne bu yola varmagı terk idelüm
Ne bu menzile yaluñuz gidelüm
- 72 Yoldaş oluñuz binüm-ile bile
Kim yaluñuz gidemezüz bu yola
- 73 Her kim ol benüm-ile hem-râh ola
Mahrem-i ol şâh u ol dergâh ola
- 74 Her kime kim pîşvâlık ben idem
Anı ol şâh hazretine iletem
- 75 Çün her iş 'âlemde ola Tañrılı
Kendüzüñden kimsene görme alu
- 76 Çün hidâyet Tañrı'dan irdi ere
Bî-şek ol er her işi hış başara
- 77 Bu meşel kim 'âlemüñ bôstânıdur
Mustafâ oğlanlığı destânıdur

DÂSTÂN-I MUHAMMED
MUSTAFÂ‘ALEYHÎ‘S-
SELÂTU VE‘S-SELÂM

- 78 Hak ta‘âlâya tevekkül eylerüz
Mustafâ‘nuñ dâsitânın söylerüz
- 79 Ol cihânuñ fahrı vü halkuñ yigi
Âhîret sultânı vü dünyâ begi
- 80 Enbiyânuñ evliyânuñ serveri
İşid imdi kim nedür Peygâmberi
- 81 Ol zamânda kim Resûl oğlan-ıdı
Kamu ‘âlem kâlib u ol cân-ıdı
- 82 Eydür-idi dîn baña hâsıl-durur
Yohsa ayrugı kamu bâtil-durur
- 83 Hâricîler ili dutmuş şâh kanı
Mülk-i ‘inne‘d-dîne ‘inda‘llâh kanı (3/19)
- 84 Her ne millet var-ısa yalan-durur
Dîn benüm-durur ki câvidân-durur
- 85 Bu kamu bütleri uşatmak gerek
İltüben demürçiyeye satmak gerek
- 86 Müdde‘îler mülkine akın salısaruz
Kanda kim büthâne var yıkısaruz
- 87 Büt-perestüñ başını kesmek gerek
Kendü bütün boynına asmak gerek
- 88 Dünyayı baña uyanlar açısar
Yohsa ayrugı kılıçdan geçiser
- 89 Mü‘mini îmânda yâr idiserüz
Ka‘be‘yi bütlerden arıdsaruz
- 90 Yiñi başlamış-ıdı dahı söze
Düşmedüg-idi henüz key ağıza
- 91 Halk anı delüye ururlar-ıdı
Sözini gülüp geçürürler-idi
- 92 Çün becid dutdı perîşân oldılar
Kamu şar halkı katına geldiler
- 93 Kimi eydür oğlan ussuñ yoh midur

- Yohsa diri yörüdügün çok mıdur
- 94 Ussuñı başuñıa dirşür iy yetîm
Kadı sözler çıkar agzuñdan ‘azîm
- 95 Biz Ebuşâlib’e hürmet kıluruz
Yohsa saña ne kılasın bilürüz
- 96 Biz degülüz yaluñuz putlar tapan
Kamu ‘âlemdür putuñ nakşın öpen
- 97 Eyle dut kim bizüm ili yakasın
Pâdişâhlar-ıla nite çıkasın
- 98 Eyle san kim Mekke’yi kayd idesin
‘Âlemün halkın nite sayd idesin
- 99 Bir tonuñ yok dünyada kim geyesin
Etmegün yok bir öyün kim yiyesin
- 100 Bu görünür tañrıları kim koya
Vara vü ol gizlü Tañrı’ya uya
- 101 Sen yaluñuz kamu ‘âlem dînini
Nite bâtil kılasın ‘akluñ kanı
- 102 Bir yetîme bunça yüz biñ pâdişâh
Kaçan uya vü hezârân biñ sipâh
- 103 Dilüñi dut başcugazuñ yitmesün
Agzuñ açma pâdişâh işitmesün
- 104 Kimsene söylemedügin söyleme
Kendü kendü cânuña kasd eyleme
- 105 Ger begümüz işidürse sözüñi
Dopraguñdan çıkarısar tozuñı
- 106 Çün Resûl işitdi bunlaruñ sözin
Cilve-y-ile ‘arza kıldı kendüzin
- 107 Kim benüm katumda sultân kim olur
Pâdişâh katında pâsvân kim olur
- 108 Çün benüm tâcumuñ âvâzı çıka
Niçe pâdişâhları tahtdan yıka
- 109 İy niçe begler ki baña kul ola
Niçe sultânlar ki tapuma gele

- 110 Tañrı'dan artuk ne kim var dünyede
Kamu gerek kim baña kullık ide
- 111 Begüñüz benüm sözüm dutmaz-ısa
Ben buyurdugum işi itmez-ise
- 112 Kendüzini ben aña key bildürem
Sizi dahı anı dahı öldürem
- 113 Gün dogıcak gice aradan gider
Varuñ eydüñ göreyim baña n'ider
- 114 Çün işitdiler münâfıklar anı
Her birinüñ gevdeden gitdi canı
- 115 Var-ıdı bir beg beriyyede kim ol
Milletine nisbet ider-idi bol
- 116 İşidicek şöyle kimse sözini
Urur-ıdı kılıca kendüzini
- 117 Bir ta'assub millete kılur-ıdı
Kim eger öl dir-iseñ ölü-idi
- 118 Adı Safvân milletin bekleyiçi
Tâzi biniçi vü atlas geyiçi
- 119 Mekke kavmı kamusı dirildiler
Bir yire ol beg katına geldiler
- 120 Kendü dinlerine yarı kıldılar
Nâle vü feryâd u zârî kıldılar
- 121 Kim bir oğlan Mekke'de agzın açar
Söz yirine üstümüze od saçar
- 122 Ne Hübel kurtılır andan ne Menât
Kim azarlamaz ne 'Uzzâ vü ne Lât
- 123 Putlarumuzun yüregın tagladı
Nârunûr anuñ elinden agladı
- 124 Zendüstâ'yı köyindürdi odı
Milletünüz kamu bâtıldur didi
- 125 Eyle câdû kim ayı iki yarar
Avçına taş avuçukların dürer
- 126 Câzulıg-ıla elinde söyledür
Bilmezüz kim def'i çâresi nedür

- 127 Ne begi koyam ne sizi dir bize
İy beg uş biz ‘arza eyledük size
- 128 Kor-ısañ kim ol bu sözleri diye
Az zamânda kamu halk aña uya
- 129 Aña karşı söyledi hoş sevsumâr
‘Ankebût oldı evinde perde-dâr
- 130 Kimse yok kim bizi andan sormaduk
Millete bâşil diyeni görmedük
- 131 Çün kim ol beg işidür bu sözleri
Kakımdan kan tolar hem gözleri
- 132 Eydür ol oğlan delü midür ‘aceb
Delü degül usludur dir Bûleheb
- 133 Eydür uslu putlara kanda söge
Ol hümâ yâ kendüzin nite öge
- 134 Mâlı mülki garra eylemiş anı
Bûleheb eydür ‘abâ-durur tonı
- 135 İki pulı yok cihânda sayası
Bir sokum etmegi yokdur yiyesi
- 136 Bir tonı yok dünyada kim geyesi
Etmegi yok bir öyün kim yiyesi
- 137 Bu görünür tañrıları kim koya
Vara görmedügi Tañrı’ya uya
- 138 Sen yaluñuz kamu ‘âlem dînini
Nite bâşil kılasın ‘akluñ kanı
- 139 Ellerin ol beg eline urınur
Mesned üstinden at üstine binür
- 140 Kılıcın darta anı kim bir baña
Gösterüñ kim dadını virem aña
- 141 Hışm-ıla anuñ sözinden tolayım
Kılıç-ıla anı iki böleyim
- 142 Kendü bütlerüme feryâd ireyim
Aña uyanları kamu kırayım
- 143 Mekke kavmı girdiler hurrem yola

- Leşkeriyle beg dahı gelür bile
- 144 Mekke'nüñ çün yakınına geldiler
Mekke yakın-ıdugını bildiler
- 145 Mustafa bir sinleye varmış-ıdı
'İbretine sinlerüñ durmuş-ıdı
- 146 Nâgeh ırakdan anı ol beg görür
Âh ider atüñ başın çeker durur
- 147 Mekke kavmindan sorar kim ol kişi
Kim siz eydürsiz ki fâsiddür işi
- 148 Şol degül-ise 'acebdür kim gezer
Üşde sinlerde vü ahvâlin düzer
- 149 Eytdiler oldur nite bildüñ anı
Kim sorarsın dôsta beñzer düşmeni
- 150 Niçe kişiye sataşduñ sormaduñ
Gördüğüñ şahsı muhâla urmaduñ
- 151 Bunı ırakdan nite bildüñ 'aceb
Kim kılursın böyle ta'rîfin taleb
- 152 Çün görür Safvân ki bunlar kör-imiş
Bu Süleymân'dur bular bir mûr-imiş
- 153 Eydür andan berü kim açdum gözüm
Añladum kendü işümi kendüzüm
- 154 Ben bunuñ şeklinde âdem görmedüm
Buña beñzer âdemîye irmedüm
- 155 Çünkü nâgeh gözlerüm gördi bunu
Eyle san kim oda yandurdu beni
- 156 Nûrı göñlümüñ çırâgın yandurur
Beni anuñ yolu dapa döndürür
- 157 Bûleheb çün gördi kim Safvân aña
Sayd oldu vü becid kaldı taña
- 158 Eydür iy Safvan çün sihrin ide
Çok senüñ gibiyi yoldan ilede
- 159 Çün görür Safvân ki hergiz Bûleheb
Kılmayısar Mustafâ dînin taleb

- 160 Eydür ol câzû degül ben bilürem
Hâlini yavlak teferrüc kıluram
- 161 Dünyada ne ‘ilm ola kim ben anı
Bilmedüm illâ bunuñ ‘ilmi kanı
- 162 Her fenüñ okı benüm kîşüm-durur
Sihr ü nârıncât hîd işüm-durur
- 163 Câzular görmişvenin ben dünyede
Kim tağı taguñ katına ilede
- 164 İlla bu ol Tañrı’dan söyler kim ol
Gösterür peygâmbetine togru yol
- 165 Câzu yüzi böyle nûrlu olmaya
Câzular bu bildüğini bilmeye
- 166 Ben henûz anı irakdan görürem
Nisbetin bunça gönülden ururam
- 167 Yakınına varur-ısam hîd benüm
‘İşk odında yana gevdemde canum
- 168 Büt nedür kim kimse Tañrı’yı koya
Vara bir cânsuz büte niçe uya
- 169 Bu ki bizden kamu oynı utısar
Mu‘cizât-ıla cihânı dutısar
- 170 Büt çün oddan kendüzin kurtarmadı
Tokuyanlaruñ cezâsın virmedi
- 171 Ayruğı oddan niçe kurtarısar
Yâ aña uymayana burtarısar
- 172 Yüz çekiç her bir başına yidi
Birisî dögen kişiye ne didi
- 173 Bu cihân yaradana da‘vet kılur
Halk zîrâ Tañrı birliğin bilür
- 174 Biz demürçi dokıduğın sanuruz
Tañrı diyü yalana inanuruz
- 175 Kendüyi eyleyene kimse söge
Vara kendü eyledüğünü öge
- 176 Tañrılık eyledüğün hîd ölmeye
Halkı yaradan olur-ısa revâ

- 177 *Hâşa li'llâh* kim dahı Safvân büte
Dapa yâ büt hükmini hergiz duta
- 178 Bu'l-hakem Safvân'a eydür iy ulu
Bir söz işit gör ne direm ben delü
- 179 Şimdiye degin nite bilmez-idüñ
Bu sözi vü fikrini kılmaz-ıduñ
- 180 Kim bu câdûyı göricek añladuñ
Kişinüñ put tapdugını tañladuñ
- 181 Elli yıldur kim taparsın sen büte
Şimdi bütleri begenmezsın nite
- 182 Sen anuñ yüzinde gördüñ-ise nûr
Fitnesini sanduñ-ısa bî-fütûr
- 183 Ben anuñ yüzinde nite görmedüm
Ne var anuñ milletine girmedüm
- 184 Çün görür Safvân ki Bûcehl'üñ gözi
Görimez kim bile dünden gündüzi
- 185 Eydür iy Bûcehl dünyâ karañu
Gice-y-ıdı ev bucagı dür tolu
- 186 Gerçi gözüm var-ıdı görmez-idüm
Karañudan ol yaña varmaz-ıdum
- 187 Çün güneş togdı görindi dür baña
Sen ki gözsüzsın görünmedi saña
- 188 Gözlü ne kim gice yavıkulısar
Girü ırte olıcağaz bulısar
- 189 Gözsüzüñ kim derdi bî-dermân-durur
İrtesiyle gicesi yiksân-durur
- 190 Ben bir inçü gice düşürmiş-idüm
Karañuda terkini urmuş-ıdum
- 191 İrte çün oldı girü buldum anı
Kör ola her kim 'ayıblaya beni
- 192 Kimse şekker sanup agu yimeye
Yâ güneş aydın degüldür dimeye
- 193 Kimseye yalvarmaz altun kim beni

- Sevüñüz illâ gören sever anı
- 194 Bu Muhammed beni hergiz görmedi
Yañıluban baña rişvet virmedi
- 195 Kim beni kâfirler arasında ög
Milletüñ terk eyle vü bütlere sög
- 196 Ben bunı göricek añladum kim ol
Kimseye göstermez illâ togru yol
- 197 Şem‘i gözleri görenler yandurur
Yohsa gözsüz yanarı söyündürür
- 198 Eyle dut gözsüz çerâgın yandura
Işığında bakuban neyi göre
- 199 Ben anı öldürmege gelmiş-idüm
Küllü cânı kasdını kılmış-ıdum
- 200 Şimdi kim gördüm yüzini dek benüm
Lutf kılsun ol bağışlasun cânum
- 201 Ölür-istem dahı suçum kalmadı
Çün kılıç dutmaga gücüm kalmadı
- 202 Ditreyü Safvân iner atdan yire
‘Azm ider kim Mustafâ dapa vara
- 203 Mekke kavmı cânına çün od düşer
Kamusı Safvân’uñ üstine üşer
- 204 Kim senüñ bigi ulu beg turıcak
Bir gedânuñ tapusına varıcak
- 205 ‘Âlemîler işidüben ne diye
Yâ bizi kim âdemîlerden saya
- 206 Eyle kim senden ziyâna vardı iş
Saña giley itmesevüz yig-imiş
- 207 Eydür imdi ditremegüm giderüñ
Kança kim gerek-ise aluñ virüñ
- 208 Yohsa ben andın yaña varmaz-ısam
Tapusunda kul gibi durmaz-ısam
- 209 Yok-durur hergiz gümânım kim benüm
Kalmayısar gevdem içinde canım

- 210 Geñüm-ile ben varur mıyam aña
Ol iledür beni kendüden yaña
- 211 Vardı peygamber katına ditreyü
Yâ Resûlallah hatâ kıldum diyü
- 212 Bilmedüm geldüm seni sayd itmege
Sayduñ oldum kuvvetüm yok gitmege
- 213 Başını ayagı altında kodı
Saña vü dînüñe inandum didi
- 214 Mustafâ eydür var ilüñde otur
Göñlüñ içinde baña îmân getür
- 215 Çün Müsülmânlık yolu kuvvet duta
Bu oyunda kâfiri mü'min uta
- 216 Evvel ol beg kim Müsülmân olısar
Dîn içinde ehl-i îmân olısar
- 217 Sen olıgarsın gazâ sâzın düze
Var ilüñde muntazır olgıl bize
- 218 Sevinü ili dapa Safvân gider
Görgil imdi ol münâfiklar n'ider
- 219 Kamusı hayrân kalurlar bu işe
Her biri başın urur taşdan taşa
- 220 Çün kim îmân nûrı Safvân'da olur
Lâcerem Bulkâsım'ı görüp yanur
- 221 Bulhakem göñlinde çün yokdur safâ
Lâcerem görünmez aña Mustafâ
- 222 Namaz evvel ol kılından yigrenür
Andan ol namaz kılıcı osanur
- 223 Ne ki ol şahsuñ bahıl urdı adın
Anuñ-ıçun zekâtuñ bilmez dadın
- 224 Oruc ol şahsı degüldür görici
Anuñ-ıçun dutmaz ol şahs orıcı
- 225 Mihr mihre ire kîn kîne gele
Küfr küfre vara dîn dîne gele
- 226 Hûr-ısañ hûr ola uçmakda işüñ
Dîv-iseñ dîv ola odta yoldaşuñ

- 227 Ne pulı hergiz gümüſe katarlar
Ne gümüſi pul diyüben satarlar
- 228 Güneſüñ yüzi bulaſmaya ise
Altun altuna karıſa mis mise
- 229 Hōſ-durur cennât-ı Firdevs-i berîn
İlla fihâ ni ‘me ecrü’l- ‘âmilîn(3/136, 29/58)
- 230 Kañçaru varsam yig ola dimegil
Mustafâ etegin elden komagıl
- 231 Çün durasın Mustafâ-y-ıla bile
Fethe varur-ısa varasın bile
- 232 Ne yola vara ‘aceb ‘âkıl kiſi
Kim Muhammed’den yig ola yoldaſı
- 233 Yüz günehden tevbe kıldı bir hakîm
Siz *yuasirrûne ‘ale’l-ğınſi’l- ‘aźîm(56/46)*
- 234 Her yalanı nite gerçek sanavuz
Mustafâ’nuñ kavline inanavuz
- 235 Bu esâsı eylediler reh-nümûn
Sâyîğûne’r-râki’üne’s-sâcidûn(9/112)
- 236 Hem bu yola kıldılar hâsıl necât
Kânitâtün tâ’ibâtin ‘âbidât(66/5)
- 237 Dünyada bu dâsitânı söyleyen
Âhiret esbâbını cem‘ eyleyen
- 238 Gör ne dürlü dökdi sözler kendüzi
Kim murassa‘ oldı Gülſehrî sözi
- 239 Degme ağız bilmeye sözüñ yatın
Cevherîler bile gevher kıymatın
- 240 Her biri elinde bir mühür dutar
‘Âleme dolar Gülſehrî satar
- 241 Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilât
Zulmet oldı cehl ‘ilm âb-ı hayât

FASL

- 242 Pes bilüñüz iy cihânuñ kuſları

- Kim girü ol şâh düzer bu işleri
- 243 Kimsenüñ hîç ihtiyârı yok-durur
Kim diye bu az u yâ ol çok-durur
- 244 Hüd Hüdi siz h'ôr u kiçi görmeñüz
Rehber oldugin bu yola yirmeñüz
- 245 Kim bu yol yohsul-ıla bayuñ degül
Cüz bu ehl-i fitnat u râyuñ degül
- 246 Kim Süleymân'a resûl olan kişi
Başara kuşlar-ıçun her bir işi
- 247 Her kimi kim kıldı sîmurg ihtiyâr
Olmadı anuñ-ıla cüz baht yâr
- 248 Benüm-ile ol yola varan kişi
Pâdişahuñ yüzini gören kişi
- 249 Yüz tagı bir günde ol yolda geçe
Yüz deñizi cür'a sanıban içe
- 250 Ol kapuda kim nihân u âşikâr
Nûr u zulmetden hezârân perde var
- 251 Yaluñuz nite gire kimse yola
Gelüñüz kim kamumuz gitlüm bile
- 252 Ejdehâlar vardur ol yolda 'azîm
Beryeler çok u beyâbânlar delim
- 253 Agudan acı sular içmek gerek
Çok ilanlar öldürüp geçmek gerek
- 254 Hüd Hüdüñ kuşlar sözin çok gördiler
Cânlarınıñ külli terkin urdılar
- 255 Pâdişâh var-ıdugin çün bildiler
Kamusu hayrân u vâlih kaldılar
- 256 'Âşık oldılar anuñ dergâhına
Her kul istedi kim ire şâhına
- 257 Nâle vü zârî vü şûra düşdiler
Cümle hüd Hüdi yöresine üşdiler
- 258 Kim kula anuñ gibi sultân ola
Kul niçün işbunça sergerdân ola

259 Cehd idelüm kim aña irişevüz
Pâdişâhumuz-ıla görışevüz

260 Yohsa biz kul kim şahından ayrıla
Ayruk anuñ ilde ne kadri ola

261 Ol gün anda hüdhüdi toyladılar
Yollarınuñ yaragın eylediler

262 İlla yol havfi vü hevlinden girü
Her biri getürdi bir ‘öZR ilerü

ÂMEDEN-İ BÜLBÜL PÎŞ-İ HÜDHÜD
VE ‘ÖZR-ÂVERDENEŞ

263 Geldi bülbül ortaya hayrân u mest
Vâlih ü medhûş u sergerdân u mest

264 Kim benüm işüm gülistânda biter
Nevbahâr u bâg u bôstânda biter

265 Her güli kim kendüme yâr eylerem
Her gice vasfını tekrâr eylerem

266 Her seher kim gül çemende açıla
Kamudan ilkin baña karşu gele

267 Ben anuñ yüzine karşu söylerem
Müşkilümi kamusın hall eylerem

268 Her gün işümüz bizüm gulgul-durur
Sevdüğümüz dünyada bir gül-durur

269 Hâsa şimdi tâze Gülşehrî güli
Kim getüre göze servi sünbüli

270 Anı sevmeyen kişi nâkes-durur
Serv anuñ katında hâr-u-hes-durur

271 Yola varmaga ne bunça ivelüm
Bize bir gül gösterüñ kim sevelüm

272 Geldi gül vaktı girü kim bülbülüñ
Bâg ola yiri vü bôstânlar gülüñ

273 Nevbahâr oldu ki bülbül söyleye
‘İşkini ma‘şûkına şerh eyleye

274 Kamu sözi külli terk eyleyelüm
Bülbüle gül sözini söyleyelüm

275 Sormaya sîmurg hergiz bülbüli
Bülbüle ol yig ki seve bir güli

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
BÜLBÜL-RÂ

276 Hüdühüd eydür sûrete kapılan er
Ma'naya kanda ire iy bî-basar

277 Niçeme kim gül ola sâhib-cemâl
Hüsnine bir haftada irer zevâl

278 Ol cemâle kim zevâl irişe tîz
'Âşika andan melâl irişe tîz

279 Ögüdüm dut kimseneye buşmagıl
Bir gül için biñ dikene düşmegil

280 Bir bahârı tâze görmedi rezân
Kim anı pejmürde kılmadı hazân

281 Ne kışın u ne yazın görmek gerek
Güllerüñ 'ömri azın sormak gerek

282 Niçe sûret âhir iy sûret-perest
Sûreti n'ider olan ma'nide mest

283 Biz ki bülbül yüregini taglaruz
Güllerüñ tîz öldüğine aglaruz

284 Çün seni sîmurg kılmaya kabûl
Kaçan ire göñlüñe mihri nüzûl

285 Niçe kim gül vasfını söyleyesin
Soldugından soñra terk eyleyesin

286 Her seher kim niçe kim gül açıla
Saña karşu gelmeye baña gele

287 Sûreti eylemegil ma'niye büt
Gül bugün togdı vü yarın öldi dut

288 Bu mesel kim 'âlemüñ bostânıdır
Bir er ü bir 'avratuñ destânıdır

DÂSTÂN-I MERD Ü ZEN

289 Ol bir er bir 'avratı sever-idi
Anı görmege 'azîm iver-idi

- 290 Şat'dan ol yaña-y-ıdı 'avrat evi
Sâhatı ser-sebz ü bünyâdı kavî
- 291 Er evi Şat'dan bu yaña zer-nigâr
Sahnı bâg u sakfı dahı lâlezâr
- 292 'Avratuñ 'ışkı eri almış-ıdı
Gerçi Şat'dan bu yaña kalmış-ıdı
- 293 Ol hevâya gönli çün uçar-ıdı
Şatt'a düşüp ol yaña geçer-ıdı
- 294 Yüzemez-iken suyu diler-ıdı
Yâri ogrına dışın biler-ıdı
- 295 Yâr-ıla yüz dürlü 'ayş ider-ıdı
Girü Şatt'a düşüben gider-ıdı
- 296 Bir gün ol 'avrat katında oturur
Nâgehân bakar yüzine vü görür
- 297 Bir benek konak gözinde 'avratuñ
Er düşer ortasına yüz mihnetüñ
- 298 'Avrata eydür 'acab gördüm bugün
Bir konak gözünde kim yog-ıdı dün
- 299 'Avrat eydür Şatt'a ayruk girmegil
Geçmege vü 'ömr boynın urmagıl
- 300 Eydür on yıldur ki Şatt'ı geçerem
Dicle'yi bir cür'a gibi içerem
- 301 Od gibi her gün düşerem ben suya
Şimdi girme didüğüñ âhir neye
- 302 'Avrat eydür kim bu konak iy canum
On yıl oldı kim gözümdeür benüm
- 303 İlla çün 'ıškuñ senüñ gâlib idi
Beni görmege becid tâlib idi
- 304 Hem geçer-ıdüñ Şat'ı durmaz-ıdüñ
Hem gözümdeki akı görmez-ıdüñ
- 305 Çün senüñ 'ıškuñ irişdi âhire
Lâcerem gözümdeği akı göre
- 306 'Işk çün gitdi Şat'a düşmek 'azîm

Yüzemeyene hatardur iy hakîm

- 307 'Işk-ıdı Şatt'a girüp kayırmayan
Gözümüñ bakup konagin görmeyen
- 308 'Işk çün gitdi Şat'a girür-iseñ
Bogılasın bir kadem urur-ısañ
- 309 Yüzebilmeyen kişi nite gire
Şatt'a vü kendüzinüñ boynın ura
- 310 Ol ere çün olmadı bu sır 'ayân
Şatt'a düşdi vü bogıldı bî-gümân
- 311 'Işk evine 'akl-ıla girmez kişi
Sevdüginüñ 'aybını görmez kişi
- 312 'Âşık ol degül ki sevdi yârını
Gördüginçe dil-rübâ dil-dârını
- 313 Yârınıñ çün rengi soldı 'âkıbet
'Âşıkı andan kesildi 'âkıbet
- 314 Girü kendü işlerine başladı
Ne diler-ise cihânda işledi
- 315 'Âşık ol-durur ki 'âlemden kese
Göñlini vü yâri zülfinde asa
- 316 Kamu 'âlemden kesüp yâra ire
Terk ide yâri vü Cebbâr'a ire
- 317 'Işkı kimse eylemez-ise 'ayân
Saña Gülşehrî kıla bir bir beyân
- 318 Bu mesel böyle şeker-efşân u ter
Dâsitân-ı Şeyh-i San'an'dur meger

DÂSTÂN-I ŞEYH
'ABDURREZZÂK

- 319 Tañrı adın her kim ilte diline
Bu hikâyet aña yavlak biline
- 320 Kim Müsülmânlık yolu bî-gerd-iken
Dîn içinde cümle sâhib-derd-iken
- 321 Var-ıdı San'an şarında bir ulu
Göñli deryâ vü içi dürler tolu

- 322 ‘Abdurezzâk idi ol ulu adı
Kim bilişdürür-idi Hakk’a yadı
- 323 Dek Harem içinde ol sâhib-zamân
Elli yıl şeyh olmuş-ıdı bî-gümân
- 324 Çok mürîdi vü muhibbi var-ıdı
Kim dükeli key riyâzet-dâr-ıdı
- 325 Kaç mürîdi var-ıdı dirisem uz
Var ola-y-ıdı iki kez iki yüz
- 326 Hak yolında elli hac kılmış-ıdı
Sünnet-ile farzı key bilmiş-ıdı
- 327 Hem salât u savmı bî-had var-ıdı
‘İlmi çok u sâhib-i esrâr-ıdı
- 328 Keşfi bî-hadd u kerâmâtı delim
Zühdi çok u hem makâmâtı ‘azîm
- 329 Muktedâlıkda cihân halkına hem
Olmış-iken kamu ‘âlemde ‘alem
- 330 Renc-ile kalan kişi kuvvetde süst
Olur-ıdı bir deminden ten-dürüst
- 331 Şol kerâmât-ıla ol şeyh-i ‘azîz
Kılmış-iken küfri îmândan temîz
- 332 Olmuş-iken göñli ‘ilm-ile tolu
Bir gice düşinde görür ol ulu
- 333 Kim Harem’den Rûm milkine gelür
İleyinde bir bütüñ secde kılur
- 334 Eyle düşde büt katında yir öper
Kim sanasın Tañrı diyüben tapar
- 335 Çün bu düşi gördi bîdâr-ı cihân
Eydür iyvâh ussuma irdi ziyân
- 336 Fitneler haylî yöreme üşiser
Yoluma düşvâr ‘akabe düşiser
- 337 Ben kaçan bu gussadan cân iledem
Cânı terk itdüm ki îmân iledem
- 338 Fitne yüzini yire basmak gerek
‘Akba düşdi yoluma kesmek gerek

- 339 Girmeye bir er bu yola pîç ü pîç
Kim yolında düşmeye bu ‘akbe hiç
- 340 Bunda ol ‘akbe gider olur-ısa
Yol aña rûşen olabilür-ise
- 341 Çün kala ol ‘akbe bunda câvidân
Cüz ‘ukûbet olmaya yolda ‘ayân
- 342 Şeyh eydür ‘âkıbet yârânlara
Kim fedâ olsun tenüm siz cânlara
- 343 Baña bir iş düşdi gelüñ gidelüm
Rûm’a vü bu müşkili hall idelüm
- 344 Bize bir Rûm iline varmak gerek
Bu düşüñ ta‘bîrini sormak gerek
- 345 Şeyh ü yârânlar dükeli cem‘-ile
Geldiler Rûm iline kamu bile
- 346 Ka‘beden Rûm iline çün gitdiler
Rûm ilini hôş teferrüc itdiler
- 347 Gezdiler her bâğ içinde gül gibi
Degme şardan geçdiler bülbül gibi
- 348 Seyr kılmagı ma‘âf eylediler
Rûm ilini hôş tavâf eylediler
- 349 Yol yörimekte becid dürişdiler
‘Âkıbet bir manzara irişdiler
- 350 Hôş temâşâ kıldı şehr-i Kayser’i
Yörür-iken gördiler bir manzarı
- 351 Meger ol manzar Rûm sultânınıñ
Ki kızı anda olur-ıdı anuñ
- 352 Şeyh ü yârânlar çün anda geldiler
Nâgehân ol manzarı hôş gördiler
- 353 Bir kız üstinde oturur ay gibi
İki kaşı ok atar bir yay gibi
- 354 Hüsn içinde ol kadar sâhib-cemâl
Kim cemâle virür-idi ol kemâl
- 355 Güneş anuñ pertevinden tolma

- Ay h d anu n gibi kanda bulna
- 356 Ay kim anı bilmedi bir gün veb l
Gün kim a na irmedi hergiz zevâl
- 357 Yaz anu n yüzi katında göz gibi
Zülfi gice ‘arızı gündüz gibi
- 358 Her kim anu n yüzini görür-idi
Kendü cânı terkinin urur-ıdı
- 359 Yüzi türk   kendüzi kâfir kızı
S yled gi kamu R hull h sözi
- 360 Küfr içinde eyle revh n -sıfat
Kim diye R hullah’a yüz ma‘rifet
- 361 Mü’min ister kim yüreğin taglaya
Zülfi z nn rın biline baglaya
- 362 K frini bir zerre  n peydâ kıla
Sad hezârân m ’mini tersâ kıla
- 363 Bir lip ce geymi  azrak don gibi
Altuna banılmı  ol ay gün gibi
- 364 Rengi la‘l   dişleri l ’l ’ gibi
Hâli T rkist n’da bir hind  gibi
- 365  n açar b rka‘ ki Şeyh anı göre
Eydesin kim Şeyhi oda yandura
- 366 Şeyh gönlin virür a na c n-ıla
Satun alur k frini  m n-ıla
- 367 Sabrı yavlak az u ‘ı k  çok olur
Ne ki y dında var-ısa yok olur
- 368 Şeyhe  n kıldı ‘ayân dîdârını
Bir kılından bagladı z nn rını
- 369 Şeyh istedi nazar g zlemege
Ol dem   kendü izin izlemege
- 370 Urdı oda Şeyhi nâgeh ol perî
Şöyle kim çıkdı göge h kisteri
- 371 Derde irdi Şeyh derm nı kamu
Küfre döndi d n   îmânı kamu

- 372 Şeyh eyle vâlih ü hayrân olur
Kim yolında zâr u sergerdân olur
- 373 Hem-nişînler çün görürler hâlini
Her biri añlar anuñ ahvâlini
- 374 Kamu sergerdân kalurlar ol işe
Vâlih ü hayrân kalurlar ol işe
- 375 Çok nasîhat virdiler kâr kılmadı
Şeyhe vü ussı başına gelmedi
- 376 ‘Âşık öğüt virmegi ne biliser
‘Âşika öğüt ne assı kılısar
- 377 Şeyh çün gönlin virür dildârına
Vâlih ü hayrân kalur dîdârına
- 378 Ol gün anda giceye degin kalur
Manzaruñ karşusına zârî kılur
- 379 Şeyh çün kim ‘âşık u rüsvâ olur
Terk ider İslâm’ı vü Tersâ olur
- 380 Ol umıda kim sora anı habîb
Kaldı ol gün anda ol pîr-i garîb
- 381 Gice çün dür dökdi dîbâ üstine
Çarh inçü saçdı mînâ üstine
- 382 Gice kara şa‘r geydi şâhvâr
Gökde kühlî parçın urdı zernigâr
- 383 Şeyh kaldı ol kapuda hôr u zâr
‘Âşık u pîr ü garîb ü dil-figâr
- 384 Her çırâğı kim gice gök yandurur
Şeyh anı bir âh-ıla söyündürür
- 385 Subha degin ol gice bîdâr olur
Ol mahalle itleriyle yâr olur
- 386 Eydür iy veh oda yandum n’ideyim
Baglu boynum bunda kaçça gideyim
- 387 Böyle giç irmeye ahşâma seher
Bu gice rûz-ı kıyâmetdür meger
- 388 Bu gicenüñ yok mıdur yâ Rab günü
Böyle uzun görmedüm hergiz düni

- 389 Çok riyâzetde geçürdüm giceler
Görmedi bu gice gibi kocalar
- 390 İşbu od kim göñlüme düşdi benüm
Mum gibi yandı kamu cânım tenüm
- 391 ‘Akl kanı kim ögümi dirşürem
Nefs dîvin göñlüm içinden sürem
- 392 Baht kanı kim baña bîdâr ola
Yâ anuñ ‘ışkında baña yâr ola
- 393 El kanı kim topragı başa saçam
Yâ ayak kanı ki bu yoldan geçem
- 394 ‘Ömr kanı kim bu işi başaram
Kanı kalıñ kim kız almaga virem
- 395 ‘İlm kanı kim bu işde sabr idem
Girü koyup kendü işüme gidem
- 396 Yâr kanı kim baña gam-h̃ôr ola
Dôst kanı kim baña dildâr ola
- 397 Gün kanı kim gice pâyâna ire
Kim meger bu derd dermâna ire
- 398 Ün kanı kim nâle vü zârî kılam
Kendüzüme dôst ol yâri kıla
- 399 Gice her bir hâl-ıla höd geçiser
Bilmezem kim irte ne od saçısar
- 400 Kimsene bençileyin zâr olmasun
Kimse bu derde giriftâr olmasun
- 401 Düşdüm ol kayda ki çıkmagı muhâl
Yapdum ol seddi ki yıkmagı muhâl
- 402 Dil kanı kim söyleyem ahvâlümi
Añladam yârânlaruma hâlümi
- 403 Gitdi ‘aklum gitdi sabrum gitdi yâr
Kaldı ‘ışk u kaldı neng ü kaldı ‘âr
- 404 ‘İşk yiñdi ‘aklum-ıla cânımı
Küfre degşürdi kamu îmânımı

- 405 Ol gice ashâbı kamu cem‘-ile
Göñlin isteyü oturdılar bile
- 406 Her birisi ol işi yorar-ıdı
Şeyh göñlin degmesi sorar-ıdı
- SU’ÂL Ü CEVÂB-I ASHÂB
BÂ-ŞEYH
- 407 Birisi eydür ki iy şeyh-i kibâr
Vesveseñ gitmege bir gusl eyle var
- 408 Şeyh eydür yüregüm kanından uş
Eylemişem bu gice yüz guslı hõş
- 409 Ol biri eydür ki tesbîhüñ kanı
Âdemî tesbîh-ile olur ganî
- 410 Eydür ol tesbîh terkin çün kılâm
Bilüme zünnârı bağlayubilem
- 411 Biri eydür degme zıştı isteyen
Olmaya hergiz behiştı isteyen
- 412 Şeyh eydür çün behiştî yüzlü yâr
Bizüm oldı, cennet oldı rûzigâr
- 413 Ol biri eydür ki dûzah yoldadur
Olmagıl dûzah gibi nefis-ile pür
- 414 Şeyh eydür dûzahı söyündürem
Yidisin bir âh-ıla köyündürem
- 415 Birisi eydür kim iy ehl-i temîz
Tevbe kıl bu halk içinde ol ‘azîz
- 416 Birisi eydür ki iy pîr-i köhün
Tevbe kıl yokdur bu işde bîh ü bün
- 417 Şeyh eydür tevbe kim nâmûs u ‘âr
Yöremüzde kılmaya hergiz karâr
- 418 Ol biri eydür ki iy dâna-yı râz
Dur namâza başla ki irişe niyâz
- 419 Şeyh eydür yüzünüñ mihrâbını
‘Arza eyle baña her bir bâbını
- 420 Kim ola her gün benüm işüm namâz
Bî-niyâza karşu eyleyem niyâz

- 421 Birisi eydür ki dilüni bile
Secde eyle Hakk'a vü 'özüni dile
- 422 Şeyh eydür ol bütüni yüzün baña
Gösterüni kim secde eyleyem aña
- 423 Ol biri eydür ki İblîsi yiñen
Olmaya illâ bu telbîsi yineñ
- 424 Eydür er kim nefis odından geçmeye
Mekr ide kim İblîs anı itmeye
- 425 Ol biri eydür ki utanmaz mısın
Hak'dan u ölesiñi sanmaz mısın
- 426 Şeyh eydür kim beni Hak tagladı
Bu od-ıla vü bu bende bağladı
- 427 Çün her işi Hak kazâsından sanam
Ne günâhum var benüm kim utanam
- 428 Ol biri eydür Müsülmânlık kanı
İşbu işlere peşîmânlık kanı
- 429 Şeyh eydür çok peşîmân olmışam
Kim niçün şunça Müsülmân olmışam
- 430 Ol biri eydür ki dîv urdı yoluñ
Kim kamu sağ işüni yiñdi soluñ
- 431 Eydür ol dîvüñ girişdüm gözine
Kim Süleymân 'âşık ola sözine
- 432 Ol biri eydür kim işiden kişi
Eyde şol pîr işledi işbu işi
- 433 Şeyh eydür bunda nâm u neng yok
İy 'azîz ü fahr u âz u 'âr çok
- 434 Birisi eydür ki yârânlar 'azîm
Sayru oldılar bu işden ü sakîm
- 435 Şeyh eydür ol bize çün yâr ola
Kamu yârânlarımız agyâr ola
- 436 Ol biri eydür ki yârânlar-ıla
Gel gidelüm Ka'be'ye kamu bile
- 437 Şeyh eydür Ka'be'yi ko deyr uş

- Ol büt-ile şimdi bize deyr hõş
- 438 Birisi eydür ki bir dem sâkin ol
‘Arza kıl î mânı girü mü’ min ol
- 439 Şeyh eydür benden ihsân istemeñ
Kâfir olandan siz î mân istemeñ
- 440 Degmesi çün bir su’âli itdiler
Girü andan key cevâb iştdiler
- 441 Gördiler kim söz eser kılmaz aña
‘Aklı kim gitdi girü gelmez aña
- 442 ‘Âşık u âşüfte vü hayrân-durur
Bî-dil ü mecrûh sergerdân-durur
- 443 Ol ögüdün dahı terkin urdılar
Hîre vü hõr u hacîl dek durdılar
- 444 Ol karañu gice hayli çün geçer
Girü güneş su yirine od saçar
- 445 Yine bir altun kanatlu kuş irer
Dâneleri dâm üstinden direr
- 446 İrte çün ol gice pâyâna irer
Şeyh derdi dahı dermâna irer
- 447 Kara kemhâyı çıkarur rûzigâr
Kim kızıl atlas geye gevher-nisâr
- 448 Kamu ‘âlem çün aña agyâr olur
Ol mahalle itleriyle yâr olur
- 449 Kapusunda ol kızıñ bir ay tamâm
Mu‘tekif oturdı ol şeyh-i imâm
- 450 ‘Âkıbet ol gussadan oldı za‘îf
Kim aña ma‘şûkı olmadı harîf
- DÂNİSTEN-İ DUHTER ‘ÂŞIK
ŞÜDEN-İ ŞEYH Ū-RÂ SU’ÂL
Ū CEVÂB DER NÂZ U NİYÂZ
- 451 Çün bir ay ol kapuda hayrân kalur
Şeyh anı sevdüğini ol kız bilür
- 452 Şeyh katına gelür bir ay gibi
Altun inçüye banılmış bay gibi

- 453 Kendüzin bilmeze urur ol nigâr
Şeyhe eydür neden olduñ bî-karâr
- 454 Ne yirüñdür bu mahalle durmaga
Ne makâmuñdur bu yir oturmaga
- 455 ‘Ayb ola kim zâhid ü perhîzkâr
Eyleye kâfir kapusunda karâr
- 456 Şeyh eger bu zülfe ikrâr eyleye
Hirkasın bu zülfe zünnâr eyleye
- 457 Beni seven şeyh ruhbân olısar
Sevmeyendür kim Müsülmân olısar
- 458 Çün saçum küfrini peydâ eyleyem
Çok Müsülmânları Tersâ eyleyem
- 459 Şeyh eydür çün beni gördüñ zebûn
Okı efsûnlaruñı beni kosun
- 460 Göñlümi alduñ göñül virgil baña
Rahm kıl kim Tañrı rahm ide saña
- 461 Çün benüm ‘ışkum degüldür serserî
Yâ başum kes yâ elüm dut iy perî
- 462 Baña çok nâz u tekübbür eyleme
Datlu dilden acı sözler söyleme
- 463 ‘İşk geldi ‘aklumı zôr eyledi
Şîr-iken nâgâh bir mûr eyledi
- 464 Yüregüm yandı vü köyindi canum
Mûm gibi uş eriyügördi tenüm
- 465 Sorma kim ben saña ne ihsân kılam
Cânumı ister-iseñ kurbân kılam
- 466 ‘İşk odından cânumı çün tagladuñ
Göñlümi saçuñ kılına bağladuñ
- 467 Düşdi bir zindâna göñlüm iy nigâr
Kim çıkarmaya anı cüz Girdigâr
- 468 Her gice câna kemînsâz oluram
Kim kapuñda böyle cânbâz oluram
- 469 Bir mahallede garîb ü dilfigâr

- Kalmışam hayrân u sergerdân u zâr
- 470 Sanma kim yârânlarum çokdur benüm
Senden artuk kimsenem yokdur benüm
- 471 Rûzigârımı geçürdi intizâr
Vasl olur-ısa hõş ola rûzigâr
- 472 Çün kim ol kız işidür bu sözleri
Şeyhi öldürmege varur gözleri
- 473 Eydür iy pîr-i hâref utanmadın
Kocalup kendü ölümüñ sanmadın
- 474 Bu ne sözdür kim didüñ iy nâbekâr
Dirliği ko ölümü añ zînhâr
- 475 Ol ki bir öyn etmege muhtâc ola
Nite sâhib-taht u mâlik-tâc ola
- 476 Tur işüñe git ko bizi iy refik
Lutf kıl ayruksı istegil tarik
- 477 ‘Ömr çün geçdi vü ‘akluñ yok-durur
Serd demsin sözlerüñ sovuk-durur
- 478 Sen kaçan ‘ışkuma irersin kaçan
Uslu-y-ısañ var saña kâyır kefen
- 479 Kocadan yigitlik itmek hõş degül
Aslan-ıla itlik itmek hõş degül
- 480 Sen kocaldüñ ‘ışk işüñ degül senüñ
Tâzalıguñ gitdi vü soldı tenüñ
- 481 ‘Işka bir fâris gerek aslan gibi
Kim ire cânâna yüz biñ cân gibi
- 482 Şeyh eydür gerek-ise kıl kabûl
Beni vü gerek-ise olgıl melûl
- 483 Kim benüm ‘âlemde kimsem yok-durur
Kimsenem sensin ki cevruñ çok-durur
- 484 Yâ zamân-ıla visâlünü bulam
Yâ firâkuñdan bu kapuda ölem
- 485 ‘Işk odın ol kim şeker gibi yidi
Çi yigit ‘ışka vü çi koca didi

- 486 Pes kız eydür olduñ-ısa merdikâr
Dörd işi kılmak gereksin ihtiyâr
- 487 Secde kıl bütlere vü Kur'ân'ı yak
Hamr iç îmânuñı gözden bırak
- 488 Şeyh eydür hamrı kıldum ihtiyâr
İlla üçü baña degül sâzkâr
- 489 Yüzüñe karşı içem hamrı latîf
İlla ol üçüyle olmayam harîf
- 490 Ol kız eydür gerçek içgil câmuñı
Kâfir ol dur oda yak İslâm'uñı
- 491 'İşk-ıla kâfir yola yigrek gele
Ol Müsülmân'dan kim ol bî-'ışk ola
- 492 Şeyh eydür emrüñe fermân kılam
Cânımı dahı saña kurbân kılam
- 493 Ol kız eydür bir kıl evvel hamrı nûş
Eyle kim cânuñ kıla yüz biñ hurûş
- 494 Andan ol iksini dahı girü
Getüresin hamrı içecek berü
- 495 Şeyhi çün andan aluban gitdiler
Muglaruñ deyri dapa iletdiler
- 496 Aldı ol ma'sûk bir câmı ele
Sundı şeyhe sâgârı dir iç hele
- 497 Şeyh gördi meclisi kim tâzedür
Mîzbânuñ hüsni bî-endâzedür
- 498 Eyle aldı yâr elinden sâgarı
İçdi kim yir-idi şehd ü şekkeri
- 499 Kurup yüz tasnîf ü dînde yazdıdı
Şeyh Kur'ân'da key üstâd-ıdı
- 500 Çünkü hamr içer dükeli mahv olur
Küllü yadından gider câhil kalur
- 501 Çün mey-ile yâr şeyhi toyladı
'İşkinuñ ol mey birin biñ eyledi
- 502 Şeyh elinden komadı câmı girü
Zîra puhte yise yig hâmı girü

- 503 Çün şarâb-ı erguvânı içdi şeyh
Esriyüben dükkelinden geçdi şeyh
- 504 Şeyh çün ma‘şûkını esrük görür
Zühd ü dîn ü baş u cân terkin urur
- 505 Çün ümidi var ki gire koynına
Ol bütüñ el sunmak ister boynına
- 506 Ol kız eydür şeyhe kim iy nâ-tamâm
Puhteler içinde kalmış şöyle hâm
- 507 Eyle dut kim ‘ışk saña yâr ola
Kâfir-ile nite mü’min yâr ola
- 508 Çün kadem sen küfre urmaduñ henûz
Kaçan olısar saña rûzî bu rûz
- 509 Düzmeyinçe kendü dînin oynuma
Nite kimse el bıraga boynuma
- 510 Kâfir ol gözüm gibi kim kuçasın
Niçeme kim ben yigit sen kocasın
- 511 Şeyh ayakla höd delü olmuş-ıdı
‘Aklı nefsinden alu olmuş-ıdı
- 512 ‘İşk-ıla çün esriyüp rüsvâ olur
Tersi kılmaz Tanrı’dan tersâ olur
- 513 Şeyh mest ü yâr hâzır elde câm
Puhte sabr eylemeye illâ ki hâm
- 514 Şeyh eydür iy nigâr-ı seng-dil
Şâd ol imdi ayruk olma teng-dil
- 515 Ayıg-iken büt-perest olmaz-ıdum
Bâde içüp ben ki mest olmaz-ıdum
- 516 Esriyüp dîn şem‘ini söyündürem
Mushaf’ı dahı oda köyündürem
- 517 Dôsti eydür şimdi yârumsın benüm
Küfre çün girdüñ fedâ olsun canum
- 518 ‘İşk içinde ilerü key hâm-ıduñ
Şimdi hâs olduñ ilerü ‘âm-ıduñ
- 519 Şeyh tersâ oldugın çün bildiler

- Kamu tersâlar dahı dirildiler
- 520 Deyr içinde şeyhi vaftiz itdiler
Bir Müsülmânı bir iblîs itdiler
- 521 Küfr odıyla gönlini tagladılar
Bilini zünnâr-ıla bagladılar
- 522 Şeyh çün zünnârı bagladı bile
Küfri meşhûr oldu şehre vü ile
- 523 Hırkasın yandurdu vü dînin kodı
Mushaf'ın dahı köyündürdü odı
- 524 'İlm-i dünyâ hiç dâd eylemedi
Ka'be'den bir zerre yâd eylemedi
- 525 Kız-ıla esrük oğlan pîr olur
Hamr içene küfr ü îmân bir olur
- 526 Ne bile kim yazla şarda kışladı
Dükelin ümmü'l-habâyis işledi
- 527 Bunça yıldan soñra bir fâzıl imâm
Büt-perest oldu zihî bîgâne dâm
- 528 Şeyh eydür ol kıza kim iy nigâr
Ne ki didüñ işledüm dahı ne var
- 529 Hamrı içdüm büt-perest oldu adum
Bagladum zünnâr u mest oldu adum
- 530 Elli yıllık tâ'atım vardı yile
'İşk u küfrüm neye ire kim bile
- 531 'İşk bu elden çok itdi vü ide
Ka'be'den çok şahsı deyre ilede
- 532 Anı kim 'ışk eyledi ben bî-dile
Kangı delü eylemişdür 'âkile
- 533 Dînüm iletdi vü yakdı cânımı
Küfre irgürdi kamu îmânımı
- 534 'İşk çün aslan gibi gurruş kıla
Dilkü gibi heybetinden 'akl öle
- 535 Ko bu şehdi bir nefes şekker yigil
Benüm-ile bir olur mısın digil

- 536 Her ne kim senüñ-içün işlemişem
Dükelin vasluñ-ıçun eylemişem
- 537 Vasluña irmek dilerem iy sanem
Tap vücûdum oldı hierüñde ‘adem
- 538 Ol nigâr eydür ki iy pîr-i hakîr
Baña çok kalıñ gerekdür sen fakîr
- 539 Altun akça çok gerek iy bî-haber
Kılmaya ‘ışk altun akçasuz eser
- 540 Yohsul-ısañ altun akçañ yog-ısa
Mâl u mülküñ az u fakruñ çog-ısa
- 541 Ben saña azuk virem dur git girü
‘İşkî kogıl sabrı dutgıl ilerü
- 542 Şeyh eydür iy şeh-i serv-i revân
Karşuña şûrîde-dil âşüfte-cân
- 543 Togru kişi hergiz egri satmaya
‘Ahdini böyle başa iletmeye
- 544 Ol zamânda kim esîr oldum saña
Dîn ü dünyâyı koyup geldüm saña
- 545 Sen dahı böyle baña ‘âk olmagıl
Çüftüm ol Meryem gibi tâk olmagıl
- 546 Kamudan kesüp irişeli saña
Hep yaranlar müdde‘î oldı baña
- 547 Sen bu elden bunlar ile n’ideyim
Bî-dil ü bî-yâr kança gideyim
- 548 Senüñ-ile dûzaha kim ireler
Yig ola kim sensüz uçmak vireler
- 549 Ol sanem gördi ki şeyh erdür dürüst
Kavli muhkemdür degül ‘ahdinde süst
- 550 Eydür imdi kaluñuma iy imâm
Hûkbânlık kıl baña bir yıl tamâm
- 551 Kim olınçak üç yüz altmış gün yıla
İkimüz ‘ömri geçürevüz bile
- 552 Şeyh eydür ne dir-iseñ işleyem
Ne işe buyurur-ısañ başlayam

- 553 Şeyh yâri emrine fermân kılır
Yârine âsî olan ‘isyân kılır
- 554 Pîr-i Ka‘be Şeyh-i sadr-ı rûzigâr
Bir yıl eyler hûkbânlık ihtiyâr
- 555 ‘İşk anı çün bir deve gibi yider
Yazılarda yâr-ıçun toñuz güder
- 556 Sen getürmegil meniyyet kim bu hâl
Aña düşdi vü saña ola muhâl
- 557 Kim nihâdın görür-ise üstüvâr
Niçe hûk anda bula vü niçe mâr
- 558 Ten tagından çün temâşâ idesin
Çok toñuzlar yazularda güdesin
- 559 Sen sanursın dünyada iy hiç kes
Kim bu iş ol şeyhe irişdidi bes
- 560 Gelür-iseñ togrulug-ıla yola
Her biri içinde yüz biñ hûk ola
- 561 Sen kadem bu yola ur iy nâm-dâr
Kim göresin Ka‘be vü büt sad hezâr
- 562 ‘Âkıbet ol şeyh, çün Tersâ olur
Halkuñ arasında söz gavgâ olur
- 563 Hem-nişînler kamusı hayrân kalur
Dükelinüñ derdi bî-dermân olur
- 564 İstemezler dünyada ‘âr olmagı
Terk iderler şeyh-ile yâr olmagı
- 565 Kamu hem-sohbatlığından kaçdılar
Gözlerinden kanlu yaşı saçdılar

REFTEN-İ ASHÂB BE-SÛY-I
KA‘BE VE ‘ARZA-İ AHVÂL-İ
ŞEYH-RÂ PÎŞ-İ ÂN MÜRÎD Kİ
ÂN VAKT DER SEFER BÛD

- 566 Var-ıdı ol ortada bir yâr-i çüst
Geldi şeyhe eydür iy ‘ahdinde süst
- 567 Giderüz biz Ka‘beye fermân nedür

Bilmedük kim derdüñe dermân nedür

- 568 Eydür-iseñ kamu tersâ olalum
Sençileyin halka rüsvâ olalum
- 569 Yaluñuz komayalum bunda seni
Soñra sen terk itdüñüz dime beni
- 570 Yâ seni çün böyle biz görmeyevüz
Gidevüz kim bunda biz durmayavuz
- 571 Ka‘be dapa varavuz oturavuz
Ellerümüz Hazret’e götürevüz
- 572 Dilümüzi ‘özü ile bileyevüz
Şeyhümüzi Tañrı’dan dileyevüz
- 573 Şeyh eydür ben giriftâr olmışam
Kamu yâranlardan agyâr olmışam
- 574 Siz ne kim diler-iseñüz idüñüz
Kañçaru gider-iseñüz gidüñüz
- 575 Şimdi kamu dünyadan iy nâm-dâr
Deyr baña yir ü tersâ-beççe yâr
- 576 Düşicegez size bir müşkil ‘azîm
Anı ben hall ider-idüm iy hakîm
- 577 Kimse benüm müşkilümi bilmeye
Bil kim Eflâtûn anı hall kılmaya
- 578 Gidüñüz işüñüze iy ehl-i dil
Bundan artuk beni kılmañuz hacil
- 579 Kimse benden sorar-ısa iy refik
Kim ne oda yandı ol pîr-i tarîk
- 580 Şimdi su anuñ başından aşdı diñ
Ejdehâlar kursagina düşdi diñ
- 581 Hîç kâfir virmeye hergiz rızâ
Anı kim ol şeyhe eyledi kazâ
- 582 Dînini virmiş-durur Tersâlıga
‘Aklı degşürmiş-durur rüsvâlîga
- 583 Bir büt îmânını yagma eyledi
Saçı küfri anı Tersâ eyledi

- 584 Kimse bize serzeniş eyler-ise
Hakkumuzda pîş ü kem söyler-ise
- 585 Eydüñüz bu yolda bunuñ gibi hâl
Çok düşe sen sanma bu hâli muhâl
- 586 ‘Ucb süknâsında sâkin olmagıl
Beni gör sen dahı îmin olmagıl
- 587 Bunı dir ü yüz bulardan döndürür
Toñuzını yazı dapa göndürür
- 588 Bakmaz anlara vü hışm idüp gider
Taglara varur u toñuzlar güder
- 589 Hem-nişînler gördiler bu hâleti
Hasret-ile agladılar key katı
- 590 Ka‘be’den yaña gönildiler girü
Kim göreler kim ne gelür ilerü
- 591 Halk udından izlerin azıtdılar
Degmesi bir köşede yir dutdılar
- 592 Kim ‘aceb şeyhe ne geldi ilerü
Anda vü bunlar neye geldi girü

PÜRSÎDEN-İ ÂN MÜRÎD-İ
SÂDIK Kİ ÂN VAKT HÂZİR
NE-BÛD AHVÂL-İ ŞEYH-RÂ

- 593 Ka‘be’de var-ıdı şeyhüñ bir mürîd
Kamudan ‘âlî vü sıdkı key mezîd
- 594 Yavlak ehl-i ‘ilm ü sâhib-câh-ıdı
Degme işden dünyada âgâh-ıdı
- 595 Düşicek Rûm iline şeyhe sefer
Ol mürîd anda degül-idi meger
- 596 Sordı yâranlarına ahvâlini
Eytdiler şeyhüñ dükeli hâlini
- 597 Kim kazâ ne od bırakdı cânına
Yâ kader ne eyledi îmânına
- 598 Niçe vardı Ka‘be’den Rûm iline
Bagladı zünnârı anda biline

- 599 İrdi takdîr âfeti tedbîrine
Düşdi bir tersâ-beçe zincîrine
- 600 Kamu rahtın ‘ışk yagma eyledi
Saçı küfri anı Tersâ eyledi
- 601 İşi yokdur şimdi kâl u hâl-ıla
‘İşkî oynar şimdi zülf ü hâl-ıla
- 602 Şimdi sorma şeyhi kim anda n’ider
Rûm ilinde şimdi ol toñuz güder
- 603 Şimdi gören şeyhümüzi iy ‘azîz
Kılmaya yüz yılgı Tersâdan temîz
- 604 Çün mürîd işitdi şeyhüñ hâlini
Bildi nite oldugın ahvâlini
- 605 Döndi yârânlara eydür ol ulu
Kim i ‘avratdan bu yolda siz alu
- 606 Şeyh ile siz yâr olmuşmissañuz
Erlig-ile yola gelmişmisseñüz
- 607 Bağlayıçak şeyh zünnârı bile
Bağlamak gerek-idi kamu bile
- 608 Ol deñizde yutdı şeyhi çün neheng
Korkudan sizi kaçurdı nâm u neng
- 609 ‘Âşık olan dünyada bednâm olur
Kim eyü ad ister-ise hâm olur
- 610 Yâr eger olur-ısa kâfir dahı
Yâr olgıl yâra vü yalvar dahı
- 611 Çün kişi râhatda hemdem yâr ola
Renc vaktında niçün agyâr ola
- 612 Kamuñuz Tersâ niçün olmaduñuz
Şeyh-ile vü hidmetin kılmaduñuz
- 613 Sanmañuz kim yâr muvâfıklıg-ıdı
Kim bu iş ‘ayn-ı münâfıklıg-ıdı
- 614 Eytdiler yavlak çok eytdük biz aña
Kim niçe ilerü gellüm biz saña
- 615 Halk içinde mest ü rüsâ olalum

- Sençileyin kamu Tersâ olalum
- 616 Sohbetüñ hakkını terk itmeyelüm
Yaluñuz seni koyup gitmeyelüm
- 617 Senüñ-içün dînümüzi koyalum
Dükeli âyînümüzi koyalum
- 618 Sözüümüñ gavrına çün irdi şeyh
Maslahat gitmegümüzi gördi şeyh
- 619 Çün kadem urdı ki gire oynına
Gördi kim kayd olısaruz boynına
- 620 Bildi kim bizden meded bulmayısar
Hâli anuñ hâsıla gelmeyiser
- 621 Bizi gönderdi ki yaluñuz kala
Ne diler-ise utanmadın kıla
- 622 Ol mürîd eydür siz anuñ kapusın
Dutmag-ıdı iş ü kılmak tapusın
- 623 Dün ü gün yalvarmak aña kim hakîm
Hazretinde sagala-y-ıdı sakîm
- 624 Hazrete vara-y-ıduñuz kamuñuz
Hakk'a yalvara-y-ıduñuz kamuñuz
- 625 Mu'tekif bir köşede oturıcak
Zârı-y-ıla el aña götüricak
- 626 'Özr-ile dilüñüzi bileycak
Şeyhüñüzi Tañrı'dan dileyicak
- 627 Hak ta'âlâ zârüñuz göre-y-ıdı
Şeyhüñüzi size irüre-y-ıdı
- 628 Şeyhi koyup gıtdüğüñüz sehl ola
Hak kapusından giden nâ-ehl ola
- 629 Çün mürîd ashâba söyler böyle dil
Dükeli ashâbı kalurlar hacîl
- 630 Eydür imdi bu hacâletden size
Ne ziyân u yâ ne assı var bize

ÂMEDEN-İ ÂN MÜRÎD
VE ASHÂB BÂZ
BE-CÂNİB-İ RÛM

- 631 Devemüzi her birümüz yidelüm
Gelüñüz kim yine Rûm'a gidelüm
- 632 Mu'tekif bir gûşede oturalum
Ellerümüz gök dapa götürelüm
- 633 Dilümüzi 'özü-ile bileyelüm
Şeyhümüzi Tañrı'dan dileyelüm
- 634 Girü kamu Rûm iline geldiler
Hak kapusunda mücâvir oldılar
- 635 Çok tazarru' kıldılar feryâd-ıla
Kim kaçan rahmet irişe dâd-ıla
- 636 Kırk gün anda dün ü gün oturdılar
Ellerini Hazrete götürdiler
- 637 Eyle zârî kıldılar kim yir ü gög
Ol figândan agladı vü kodı ög
- 638 Topraga göz yaşlarını kardılar
Bir mağârada çile çıkardılar
- 639 Çün tamâm oldı bularuñ çillesi
İrdi İblisüñ ucına hîlesi
- 640 Ol mürîdüñ kim figânı irişür
Bir okı bir gün nişâna irişür
- 641 Derdinüñ irer devâsı 'âkıbet
Müstecâb olur du'âsı 'âkıbet
- 642 Düşde görür Mustafâ'yı kim gelür
Yüzünüñ 'aksi gözüñ nûrın alır
- 643 Emr ü nehyi 'âlemüñ pîrâyesi
Kavl ü fi'lüñ âdemüñ sermâyesi
- 644 Ol mürîd ayagina düşer anuñ
Kim cihândan gitmesün sâyeñ senüñ
- 645 Şeyhümüz gümrâh olmışdur yolın
Göster aña kim bile sagdan solın
- 646 Mustafâ eydür aña kim iy pâk-bâz
Cümle ashâb ortasında serfirâz
- 647 Şeyh ile Tañrı arasında meger

- Bir küdüret var-ıdı key mu‘teber
- 648 Ol küdüret şol kadar ihdâd-ıla
Aradan gitdi vü az bîdâd-ıla
- 649 Himmetüñ kendü işini işledi
Tañrı şeyhe suçını bağısladı
- 650 Şimdi şeyhüñ derdine irdi devâ
Ol küdüret gitdi vü geldi safâ
- 651 Biz şefâ‘at eyledük Tañrı kerîm
Kim selâmatlığa irdi ol sakîm
- 652 Şimdi ay indi vü çıkdı âfitâb
Küfr ü ‘isyân gitdi vü geldi savâb
- 653 Ne ki şeytân dünyada vîrân kılur
Tevbe bir sâ‘atda âbâdan kılur
- 654 Uykudan uyandı vü âh eyledi
Ol mürîde cem‘i âgâh eyledi
- 655 Çok beşâret virdi vü girdi yola
Tapusunda kamu yârânlar bile
- 656 İrdiler ü gördiler bir arada
Şeyhi kim toñuz güder bir derede
- 657 İlla yavlak hâlete düşmiş ‘azîm
Kamu suçını bağıslamış Kerîm
- 658 Hem başından yire bürgüsin komış
Hem toñuzları salıvirdüm dimiş
- 659 Oda yakmış kâfir olmak tonını
Pâre pâre eylemiş pîlûnını
- 660 Gözlerinden kan akıtmış yaş-ıla
Hem sımış nâkûsını bir taş-ıla
- 661 Hem çelîpâsın bırakmış yabana
Kesedurur şeyh zünnârın yana
- 662 Dîne degşürmiş yene tersâlığı
‘Ïzze irürmiş girü rüsvâlığı
- 663 Gördi yârânlarını kim çıkdılar
Dîn-ile şeytân tılısmın yakdılar

- 664 Haclet-ile şermsâr oldu ‘azîm
Hasret-ile cenneti kıldı cahîm
- 665 Na‘ra urdı mest düşdi ortaya
Şûrişiyle dökdi tagı dereye
- 666 Eyle zârılıg-ıla zâr agladı
Kim felekler hâtırını tagladı
- 667 Hikmet ü Kur‘ân tefsîr ü haber
Gitmiş-idi hâtırından ser-be-ser
- 668 Girü geldi kamu şeyhüñ yâdına
İrdi Deyyân dîninüñ feryâdına
- 669 Degme yârı çün görür bu nûrı çok
Kendüzini çün görür kim nûrı yok
- 670 Niçeme kim küfri dînden fark olur
İlla hacletden arakdan gark olur
- 671 Şâdılgı menzilini gam dutar
Hayfa geçmiş ‘ömr-içün mâtem dutar
- 672 Çün görürler şeyhi zâr u dil-figâr
Şâdi vü gam arasında bî-karâr
- 673 Çün utandugın bulardan bildiler
Kamu yârânlar katına geldiler
- 674 Cem‘-ile insâfa durdılar kamu
Cânların şükrâne virdiler kamu
- 675 Eytdiler şeyhe ki iy dîn ulusı
Resm üstâdı âyin ulusı
- 676 Şimdiden girü saña gam hôş degül
Bu ‘arûsilerde mâtem hôş degül
- 677 Vasl geldi gitdi hicrân yirine
Küfr gitdi geldi îmân yirine
- 678 Çün şefâ‘at eyledi Hak‘dan Resûl
Kim girü îmân seni kıldı kabûl
- 679 Sen hakikat bil ki yüz ‘âlem günâh
Mahv ola çün kim kıla ‘âsi bir âh
- 680 Rûm ilinde büt-perest olan girü
Hak-perest olmaga geldi ilerü

- 681 Gusl kıldı şeyh ü girdi hırkaya
İy ‘acab bu kamu hayr u şer neye
- 682 Tevbe suyu hışm odın söyündürür
Rahtını yazukların köyündürür
- 683 Her ne sa‘y-ıla kim anda itdiler
Ol aradan şeyhi alup gitdiler
- 684 Şeyhi yola geldügin çün bildiler
‘Âkıbet yol ‘azmini çün kıldılar
- 685 Ol gece tersâ kızı düşde görür
Bir güneşi kim kenârına girür
- 686 Söyler aña ol güneş kim ragbet it
Şeyh gitdi sen dahı ardınca git
- 687 Mezhebin dut dînine inan anuñ
Kim ola rûşen kamu cânuñ tenüñ
- 688 Ol senüñ dînüñe girdi bî-mecâz
Sen hakikat dînden olma bî-niyâz
- 689 Yoldan eyletdüñ gir anuñ yolına
Yoldaş ol çünkim yola geldi yene
- 690 Dünyada dînüñ kemâlüñ olısar
Âhiretde ol helâlüñ olısar
- REFTEN-İ DUHTER-İ TERSÂ
BERÂY-I İMÂN ÂVERDEN
DER PEY-İ ŞEYH
- 691 Çün uyanur uykudan kız hûb u hûş
Göñli içinden virür nûr ol güneş
- 692 Od içinde göñli mum gibi yanar
Gözlerinden yaş yirine kan iner
- 693 İrdi bir hâle ki hemdem bulmadı
Yidi bir zahmı ki merhem bulmadı
- 694 Sabrı gitdi vü karârı kalmadı
Hiç işinde ihtiyârı kalmadı
- 695 Bî-dil ü âşüfte vü rüsvâ olur
‘Âşık-ı şûrîde vü şeydâ olur

- 696 Ne cefâ kim şeyhe ol kıldı, girü
Birisine biñ cezâ buldı girü
- 697 Añsuzın bir derde ogradı ‘aceb
Eyledi ol derde dermânın taleb
- 698 Şeyh dînine ‘aceb sâdık olur
Nâgehân ma‘şûk-iken ‘âşık olur
- 699 Yalın ayak baş açuk girür yola
Kim ‘aceb şeyhi girü kanda bula
- 700 Ol kamu kibr ü delâl u gunc u nâz
Gitdi vü kaldı kıza mûnis niyâz
- 701 ‘İşkî yilinden çırâğı söyünür
Nâzûk endâmı güneşden köyinür
- 702 Ol ki yüz göstermez-idi gözlere
‘Anberîn saçı bulaşur tozlara
- 703 Yolu bilmez vâlih ü hayrân gezer
Tagda taşda zâr u sergerdân gezer
- 704 Girü şeyhe gösterür düşde Çalab
Kim girü dön, ol kıızı kılığ taleb
- 705 Çün peşîmân oldu vü geldi yola
Şimdi anı istemeñ vâcib ola
- 706 Çün bizüm dînümüze şâdık-durur
Şimdi sen ma‘şûk ol ‘âşık-durur
- 707 Uykudan şeyh öyle bî-hôd uyanur
Kim gören ol şeyhi bir şeydâ sanur
- 708 Geldüğü yola girür dahı gider
Gör kim ol ashâbı herbiri n'ider
- 709 Şeyhüñ ardına düşerler kamusı
Hem yöresine üşerler kamusı
- 710 Şeyhe eydürler dükeli yalvaru
Kim yolumuzdan neye döndüñ girü
- 711 Öğüñe düşdi meger ol dilsitân
Pîle yâd oldu girü Hindûsitân
- 712 Kendüzüñi girü tersâ kılmagıl

- Halk içinde bizi rüsvâ kılmagıl
- 713 Güç ile bulduk senüñ dermânuñı
Küfre degşürme girü îmânuñı
- 714 Şeyh çün sözlerini gûş eyledi
Düşde gördüğün bulara söyledi
- 715 Çün bular ol hâleti işitdiler
Dükeli şeyh-ile bile gittiler
- 716 Gördiler kim ol kız ırakdan gelür
Nâle vü feryâd u zârîler kılur
- 717 Hâm-iken çün ‘ışk odından ol bişer
Yalvarur şeyhüñ ayagina düşer
- 718 Eydür iy şeyh-i cihân u ehl-i dil
Senden el-hak yavlak oldum ben hacil
- 719 Bilmedin saña cefâlar eyledüm
Hem delim bîhûde sözler söyledüm
- 720 Ben anı kıldum ki benden yaraşur
Sen anı kılğıl ki senden yaraşur
- 721 Ben delim itdüm saña kıldum cefâ
Ol cefâya sen kerîm eyle vefâ
- 722 Derdüme lutf eyle dermân ‘arza kıl
Küfri kodum baña îmân ‘arza kıl
- 723 Şeyhe düşde gördüğün şerh eyledi
Ol güneş kim düşde aña söyledi
- 724 Kim seni şeyhe helâl eylemişüz
İkiñüz hicrin visâl eylemişüz
- 725 Şeyh eydür hûd suçuñ bağışlayam
Degme cevruñe yüz eyelük işleyem
- 726 İlla seni almağa kuvvet kanı
‘Ömr sürmege bile müddet kanı
- 727 Çün günüm tağ başına irdi benüm
Sen hilâl-ıla ne bedr ola canum
- 728 Koca hergiz inana mı güçine
Çünkü ‘ömri irmiş ola uçına

- 729 Kuvvetüm yok çün hakuñdan çıkmğa
Şehvet-ile ‘akl evini yıkmğa
- 730 Sen meger kim dutmaduñ benden melâl
Âhirette olasın baña helâl
- 731 Ol kız eydür sen du‘â kıl kim benüm
Kabz ide Tañrı ileyüñde canum
- 732 Kim cihânda ayruğı çün almayam
Âhiretde senden ayru kalmayam
- 733 Baña çünkim olmadı senden visâl
Hâşa kim ayruk kişi ola helâl
- 734 Dünyada ko ileyüñde öleyim
Âhiretde girü seni bulayım
- 735 Bıkr öleyim ko hayâtum kalmasun
Senden artuk beni kimse almasun
- 736 Şeyh çün eyler du‘â kim kız öle
Kamu yârânlar âmîn dirler bile
- 737 Şeyh ileyinde şehâdet getirür
Şeyh anı bir dem dizinde yaturur
- 738 Tañrı Tersâ kızına îmân virür
Secde eyler Tañrı'ya vü cân virür
- 739 Şeyh ü yârânlar kamu ol hasrete
Agladılar ol ‘acâyib hâlete
- 740 Dükeli bile namâzın kıldılar
Bî-vefâlığın cihânuñ bildiler
- 741 Kamu hâlin çünki tertîb itdiler
Gûra kodılar anı vü gitdiler
- 742 Aldı mevt anuñ hayâtını dahı
Yazdı çarh anuñ berâtını dahı
- 743 Bî-muhâbâ dehr-i mekkâr âdemî
Bî-vefâ dünyâ vü gaddâr âdemî
- 744 Çün bu sırrı asl kavmi bildiler
Yitmiş ev kamu Müsülmân oldılar
- 745 Bir Müsülmân kâfir oldu bir zamân
Kim ola bir kız Müsülmân nâgehân

- 746 Gûrınuñ üstine nûr indi ‘azîm
Kim bu kıza rahmet eyledi Kerîm
- 747 Ança rahmet ol hazâyinde ola
Kim bize vü kamuya rahmet kıla
- 748 Bir kişi bu dâsitâni eylemiş
İlla lafzın key çöpürdek söylemiş
- 749 Eski bizden hûriye ton eylemiş
Bir keçeden aya pîlven eylemiş
- 750 Vezn-içün lafzuñ gidermiş harfini
Artuk eksük söylemiş söz sarfını
- 751 Şimdi Gülşehrî geyürdi bu aya
Lefgerî tonlar ki benzetti baya
- 752 ‘Anber-ile saçın ördi sünbülün
Gönlegin atlasdan eyledi gülün
- 753 Söz hurûfin artuk eksük kılmadı
‘Âlim añladı vü câhil bilmedi
- 754 Tañrı’nuñ kudretlerin yâd eyledi
Mustafâ’nuñ cânını şâd eyledi
- 755 Böyle rengîn böyle datlu böyle ter
Husrev ü Şîrîn sözi oldı meger
- ÂMEDEN-İ TÛTÎ PÎŞ-İ HÛDHÛD
DERMİYÂN-I MURGÂN VE
‘ÖZR ÂVERDENEŞ
- 756 Geldi tûtî ortaya şeker saça
Sözlerinden dürler ü gevher saça
- 757 Agzı tolu şeker ü tonı yeşil
Saru ayagı vü minkârı kızıl
- 758 Dir benem kim söylerem şeker gibi
Sebz-pûşam Hızr peygamber gibi
- 759 Çünkü Hızr oldum baña uçmak gerek
Varuban Âb-ı hayât içmek gerek
- 760 Âb-ı hayvân istemedin bes n’ide
Hızr kim bâkî kala bu dünyede

- 761 Ben Şeker yirem kim uçam sâz-ıla
Perdelerde söyleyem âvâz-ıla
- 762 Çün Sipâhân'dan Hicâz'a irişem
Bunça dürlü savt u sâza irişem
- 763 Çün Rehâvî'den 'Irak'a yüz dutam
Zühre'nüñ çengini avc-ıla utam
- 764 Degme kez 'Attâr kim Rum'a gele
Bir dükândan Şekkeri satun ala
- 765 Baña her nâ-ehl her bir hîç-kes
Hayf ola kim eyleye demür kafas
- 766 Bu yola varan kişiler tîz ölür
Âb-ı hayvânı ićen bâkî kalur
- 767 Neye bunça dünyada tîz ölelüm
Bir iki yıl ko bizi dirilelüm
- 768 Ölüm ićeninde ola naks u zevâl
Dirliğ-ile âdemî bula kemâl
- 769 Hiddet ehli ihtimâle irmeye
Tîz ölen kişi kemâle irmeye
- 770 Puhteler dirliğ-ile devlet bulur
Hâm olur ol kim yigitlikde ölür
- 771 Nevbahârı görmeden bülbül gibi
Öldürürsin sen bizi bir gül gibi
- 772 Ben ki Mısr'uß kârvânın urmıŐam
Dünyada Şekker dükânın kurmıŐam
- 773 Ben Şeker karıŐdurur-ısam güle
Mısr'a degin Rûm ili Şekker tola
- 774 Böyle ter dîbâce vü datlu Şeker
Husrev ü Őîrin sözi ola meger
- 775 Degme kez 'Attâr kim Rûm'a gele
Şekkeri benüm dükânımdan ala
- 776 Degme dürr-içün güherden eyleyem
Mantıku't-tayr'ı Şekerden eyleyem
- 777 Kûh-ı Kâf'a girü sîmurg uça yig
Tûtiye Âb-ı hayâtı içse yig

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
TÛTÎ-RÂ BE-HİKMET Ü 'İLM-İ
DEKÂYIK

- 778 Hüdhdür eydür garra olmağıl aña
Kim Hümâ dirler bu dünyâda saña
- 779 Hüdhdür eydür garrasın kendüzüne
Anuñ-ıçun sevinürsin sözüne
- 780 Zehr içe er kim şeker sözler diye
Tıfl ola kim dem-be-dem şekker yiye
- 781 Tûtinüñ hód dâsitânı çok-durur
İlla hiç lafzında ma'nî yok-durur
- 782 Herze sözler-ile dilini biler
Âdemîleri gün uzun yüpiler
- 783 Çün sözüñ bî-tu'm reng ü bû-durur
Ne şeker kim yir-iseñ agu-durur
- 784 Ehl-i dil dünyâ-y-ıla barışmaya
Dîn ile dünyâ bile karışmaya
- 785 Eyle dut kim dünyaya hód gelmedüñ
Pâdişâhuñdan henûz ayrılmaduñ
- 786 Niçe bu dünyâda bâkî kalasın
Kendü sultânuñdan ayru olasın
- 787 Bî-vefâ erden vefâ istemegil
Fâni 'âlemden bekâ istemegil
- 788 Âb-ı hayvân isteme dirliğ-üçün
Asluña kavışığör birliğ-üçün
- 789 Her kim ol dîv olmadın merdüm-durur
Dirlik adsuz kişiye ölüm-durur
- 790 Dünyada yüz yıl eger uçar-iseñ
Âb-ı hayvân suyını içer-isen
- 791 'Âkıbet çün ölmege inanasın
Dirliği Gülşehri'den öğrenesin
- 792 Bu mukayyed zâtuñı terk idegör
Dahı mutlak zât-ıla var hôş otur

793 Anuñ-ıla bâki olgıl iy delü
Külli şey'in hâlik illâ vechehu(28/88)

794 Bu mesel kim 'ışk mülk ü mâlîdur
Hızr-ıla ol bir velî ahvâlıdur

DÂSTÂN-I HIZR VE ÂN VELÎ
Kİ HIZR-RÂ BE-REFÎKÎ KABÛL
NE-KERD

795 Hızr bir yolda sataşdı bir ere
Kim gider bir yolda ol er bir şara

796 Gördi kim ol er erenlerden-durur
Bildi kim Hakk'a irenlerden-durur

797 Ol ki Deyyân sırrına dâna-y-ıdı
Çehresinde gün gibi peydâ-y-ıdı

798 Çün selâm virdi vü kıldı ihtirâm
Hızr eydür ol ere kim iy imâm

799 Bir iki gün bile sohbet kılalum
Degme sözüñ hadd ü resmin bilelüm

800 Yöreden nâ-mahremi koruyalum
Biribirümüz-ile yorıyalum

801 Ol er eydür sen hezârân cehd ide
Dirliğüñ çok olmag-ıçun dünyede

802 Zulmete düşdüñ nere kim geçesin
Âb-ı hayvân çeşmesinden içesin

803 Dünya görmek terkini kılmayasın
Haşr günine degin ölmeyesin

804 Ben dilerem kim aña cânım virem
Dirliğümü ölümüne degşürem

805 Dünyaya hîç istemezem kim bakam
'Ömr bünyâdın dilerem kim yıkam

806 Balsa-y-ıdum işbu dem öle-y-idüm
Andan ayru ben niçün ola-y-ıdum

807 Ölmek ansuz diri olmakdan delim
Yig-durur yüz 'illet ile iy hakîm

- 808 Çün dilemezsın ki hergiz ölesın
Sen kaçan benüm harîfüm olasın
- 809 Hızr-ısañ sen dünyada iy nâmdâr
Ben Muhammed yolın itdüm ihtiyâr
- 810 Var Muhammed ümmetinde âdemî
Kim anuñ Hızr olımaya hemdemi
- 811 Dünya dirligi gerek-ise saña
Ansuz olmah yig dirilmekdin baña
- 812 Her kim ansuz diri kala ‘âkıbet
Dirlige irmeden öle ‘âkıbet
- 813 Var kişi bu dünyada yol bulmaga
Kim begenmez Hızr’ı yoldaş olmaga
- 814 Anda kim Bûlkâsım u Kur’ân ola
Hızr u Mûsâ vâlih ü hayrân ola
- 815 Ahmed-ile revnaka geldi cihân
Ayrugından bir kelîsâ var nişân
- 816 İlerürek öl ölümden bir zamân
Diri kal Gülşehri gibi câvidân
- ÂMEDEN-İ TÂVÛS PÎŞ-İ HÛD-
HÛD VE ‘ÖZR ÂVERDENEŞ
DER MİYÂN-I MURGÂN
- 817 Geldi tâvus ortaya yüz nâz-ıla
Girdi söze ‘izzet ü i‘zâz-ıla
- 818 Kim dilümi ‘öZR-ile göñlüm biler
Tañrı'dan firdevs uçmagın diler
- 819 Bir zamân uçmak kapuçısı-y-ıdum
Uçmaguñ bir key tapuçısı-y-ıdum
- 820 Nâgeh uçmakdan beni bir hâl-ıla
Sürdürür İblîs yüz biñ al-ıla
- 821 Gerek uçmakdan çıkan key dürişe
Tâ meger kim girü andan irişe
- 822 Her işe kim ulular başladılar
Dükelin uçmag-ıçun işlediler
- 823 Uçmaga iriçegin ayruk baña

Hâcet olmaz iktidâ kılmak saña

- 824 Tâvus agı nite sîmurgı dutar
Tâvusa uçmaga irdügi yiter
- 825 Her ne yoldan eyler-ise ülfeti
Tâvusun sîmurga yokdur nisbeti
- 826 Uçmag-ıçun her yola varmak gerek
Uçmaga iriçegin durmak gerek
- 827 Hûr-ıla aldamaya kimse bizi
Yârumuzun uçmaga beñzer yüzi
- CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
TÂVUS-RÂ
- 828 Hüdhd eydür eyle dut kim gidesin
Cennete sultânsuz anda n'idesin
- 829 Pâdişâhı istegil sen görmege
Yohsa ev çok bulasın oturmaga
- 830 Güneşe irişene kul ola ay
Şâhı bulana tufeyl ola saray
- 831 Konuga hoşdur sarây-ı zer-nigâr
Biz ev issin isterüz iy nâm-dâr
- 832 'Âşıkı ma'sûk-ıla seyrânda bil
Kanda kim yâr-ısa bizi anda bil
- 833 Uluları mahdum-ı sultân sana
Nakş-ı dîvâra meger tıfl aldana
- 834 Olmayıçak Hak civarında mukîm
Yig ola tamu bil uçmakdan delim
- 835 Bize yâri gösterün kim görelüm
Çehresin ü yâ nişânın virelüm
- 836 Kıldun-ısa huldı hızlandan temiz
Var anun gökçek yüzün gör iy 'azîz
- 837 Halk evi yâ bâg u yâ eyvân-durur
Sâhibi Gülşehri'nün sultân-durur
- 838 Size eyvân u bize sultân gerek
'Âma lokma 'ârife Lokmân gerek

MESEL DÂSTÂN-I BEHİŞTİYÂN
Kİ BÎ-HİSÂB U KİTÂB U İCÂZET
RİDVÂN DER BEHİŞT DER ÂMEDE

- 839 Tañrı adı sözüümüzi añladur
Halka vü ma'nîlerini tañladur
- 840 Çün Resûl'e biz viribirüz selâm
Nazma irür yüz kelâm u biñ nizâm
- 841 Dünyayı ol yig ki terk eyleyevüz
Âhîret bâzârını söyleyevüz
- 842 Eydelüm âzâd erenler sözünü
Şekkere karışduruban tuzunu
- 843 Haşr gününde ki hakdur olısar
Her biri işledüğünü bulısar
- 844 Bir cemâ'at uçmak içinde revân
Gezer-iken degme bir yaña devân
- 845 Gördi Rıdvân bunları kim her biri
Âdemîdür taşradan gelmiş çeri
- 846 Yüzlerinüñ pertevi 'arşa irer
Her biri bir ağaç almasın direr
- 847 Her biri bir âdemî kim yüz perî
Olmaga lâyıık bularuñ çâkeri
- 848 Ol biri kevser suyun buña saçar
Bu varur tesnîm havzından içer
- 849 Birisi hamr ırmağı câmın dutar
Biri süd ırmağını bala katar
- 850 Biri su ırmağına girür yüzer
Selsebîlüñ çeşmesi havzın düzer
- 851 Ol birisinüñ harîfi anda hûr
Bu birisine şarâb olmuş tahûr
- 852 Ol biri güreş dutar gılmân-ıla
Ol biri işret ider vildân-ıla
- 853 Hûriler hayrân bularuñ yüzine
Çarh vâlih bunlaruñ ılduzına

- 854 Uçmak ehli bunların peyrevleri
Tûba ağacı dibinde evleri
- 855 Çün girür Rıdvân ki yüz biñ sâz-ıla
Bunlar uçmakda yörürler nâz-ıla
- 856 Eydür iş bunlar ‘aceb çün irdiler
Uçmaga kangı kapudan girdiler
- 857 Kapuçı benem buları görmedüm
Bir kapudan bunlara yol virmedüm
- 858 Kangı yoldan bunlar irmiş olalar
İy ‘aceb bunda vü girmiş olalar
- 859 Eytdi iy uçmakda gezen kişiler
Kim güneş gibi yüzünüz ışılar
- 860 Kangı kapudan girüben geldünüz
Uçmaga vü ni‘metini bulduñuz
- 861 Bunlar eydür biz kapu ne görmedük
Kapu yolından behište girmedük
- 862 Eydür âhir kapuçı Rıdvân sizi
Gördi vü yol virdi size kendüzi
- 863 Bunlar eydür biz kapuçı görmedük
Bunda Rıdvân hükmi-y-ile girmedük
- 864 Eydür âhir cân alıçı cânunuz
Alıcak getürdüñüz îmânunuz
- 865 Bunlar eydür cân alıçı almadı
Cânumuzı vü katına gelmedi
- 866 Eydür âhir dünyâdan çün gitdüñüz
Gûr içinde ölüben çok yatduñuz
- 867 Bunlar eydür biz ölüm ne görmedük
Ölüben sinüñ içine girmedük
- 868 Eydür âhir Münkir’i çün gördüñüz
Hem Nekîrîn’ün cevabın virdüñüz
- 869 Bunlar eydür biz Nekîr’e irmedük
Münkir’ün dahı yüzini görmedük
- 870 Eydür âhir daşra mahşer günini
Görüben işitdüñüz sûr ünini

- 871 Bunlar eydür mahşeri biz bilmezüz
Bunda sūr ünin işidüp gelmezüz
- 872 Eydür âhir çün sırâtı geçdüñüz
Tamuyı görüp behište kaçduñuz
- 873 Bunlar eydür biz sırâta irmedük
Tamu var mı yok mı hergiz görmedük
- 874 Eydür âhir tartıluban geldüñüz
Hem terâzûda vü cennet bulduñuz
- 875 Bunlar eydür biz terâzû görmedük
Dartilup uçmak içine girmedük
- 876 Eydür âhir çün hisâbı virdüñüz
Uçmaga andan gelüben girdüñüz
- 877 Çün dürüst oldı hisâbuñuz tamâm
Andan oldı yirüñüz dârü's-selâm
- 878 Bunlar eydür kimsene bizden hisâb
Sormadı vü ne su'âl u ne cevâb
- 879 Eydür âhir işüñüz çün sag-ıdı
Nâmeñüz sag elüñüzde agıdı
- 880 Bunlar eydür nâmeyi biz n'iderüz
Nâmeler yazan katına giderüz
- 881 Çün görür Rıdvân ki bunlaruñ dili
Bir söz eydür ki hal olmaz müşkili
- 882 Eydür âhir işüñüz nite-y-idi
Bunda gelmekden sebep bes ne-y-idi
- 883 Bunlar eydür dünyada yörür-iken
Yaramazı yöreden korur iken
- 884 Nâgehân her birümüz añdı anı
Renc ü sayru kıldı vü soldı teni
- 885 Döşegi içinde çün yumdı gözin
Açıcak uçmakda buldı kendüzin
- 886 Bî-su'âl u bî-cevâb u bî-hisâb
Bî-kitab u bî-‘anâ vü bî-‘itâb
- 887 İşbu kamusın ki sorarsın bize

- Görmedük irişdük işbunda size
- 888 Eydür âhir ne ‘amel işler-idüñ
Dünyada vü ne söze başlar-ıduñ
- 889 Kim size bu menzilet bağısladı
Hak ta‘âla vü bu lutfi işledi
- 890 Dünyada peygamberüñüz kim idi
Hak yolında rehberüñüz kim idi
- 891 Yâr-ıla bâzârumuz mihr ü vefâ
Dünyada peygamberümüz Mustafâ
- 892 Anda kim yalan kılurlar hıdmeti
Biz dahı gerçek Muhammed ümmeti
- 893 Dilemez-idük ki bizi öğeler
Hoş gelür-idi ki bize sögeler
- 894 Kimse bizi göze getürmez-idi
Sözümüze i‘tibâr itmez-idi
- 895 Ol kadar eskimiş-idi tonumuz
Kim buçuk pul degmez-idi onumuz
- 896 Kimse bardaktan bize su virmege
Yigrenürdi yüzümüzi görmege
- 897 Olmadı hîç anuñ-ıçun âhumuz
Kim yog-ıdı halk içinde kâhumuz
- 898 Kim bizi dögsedi yüz gam yir-idük
Hak bizi dögen elinde dir-idük
- 899 Bizden ol işlerde kim sorduñ-ıdı
Konşılar cümleçügi hoşnûd-ıdı
- 900 Ne ‘amel kılup bu kadra irdüñüz
Kankı safdan işbu sadra irdüñüz
- 901 Bunlar eydür bizde belli bir ‘amel
Yog-ıdı kim bulayıduk bir mahal
- 902 İlla yavlak hulkumuz eyü idi
Hak yolında kavlumuz togru idi
- 903 Kendümüze her ne kim diler idük
Halka dahı eyle duş biler-idük

- 904 Her ne kim kendüye inanur-ıduk
Ayruga dahı anı sanur-ıduk
- 905 Kimsenüñ mâlına kasd eylemedük
‘Ömrümüzde bir yalan söylemedük
- 906 Kimsenenüñ gaybetini dimedük
Kardaşumuzuñ etini yimedük
- 907 Dükeline i‘tikâdumuz dürüst
Var-ıdı vü kendü hakkumuzda süst
- 908 Tañrı'nuñ halkı cihânda çoğ-ıdı
İlla hîç bizden alurak yog-ıdı
- 909 Dükelinden biz aluyuz dir-idük
Dünyada vü ot kökini yir-idük
- 910 Âhiretde kamudan yig eyledi
Hak bizi vü cennetinde toyladı
- 911 N’iderüz biz cenneti gülzâr-ıla
Bize Deyyân’ı gerek dîdâr-ıla
- 912 Çün bizüm maksûdumuz sultân-durur
Cennet ansuz bize bir zindân-durur
- 913 Çün aña irdük ne cennet ne sırât
Deve kaçan geçe *ft-semmi’l-hiyât(7/40)*
- 914 Çün görür Rıdvân ki bunlar hâs-ı mış
Dünyada mahlasları ihlâs-ı mış
- 915 Bu sözi añlar u bu sırrı bilür
Ol cemâ‘at hâline hayrân kalur
- 916 Eydür iy kendülerini terk iden
Sûreti koyup ma‘ânîye giden
- 917 Çün sizüñ dîdâra meylüñüz-durur
Cennet ü hûrî tufeylüñüz-durur
- 918 Ulularuñ sâhibi sultân ola
Tıfl elinde gül ile reyhân ola
- 919 Çün Muhammed'den açarsız siz kapu
Bize vâcibdür size kılmak tapu
- 920 Kendüzin kor ise Gülşehrî ire
Cennete vü Tañrı dîdârın göre

921 Dikeni köyündürüñ kim gül kala
Gül dahı gider-ise bülbül kala

922 Çün felek nâsa çala nây-ı nefir
Ebşirû yâ kavm kad câ'el-beşîr

ÂMEDEN-İ HÜMÂ PÎŞ-İ HÜDHÜD
DER MİYÂN-I MURGÂN
VE 'ÖZR ÂVERDENEŞ

923 Kibr ile ara yire geldi hümâ
Kamu kuşlar pâdişahlığın uma

924 Kim benüm sâyemde er sultân olur
İrmeyen sâyeme sergerdân olur

925 Anda kim her derde dermân ben kılâm
Kamu sultânlara fermân ben kılâm

926 Ol kişi kim ayruğı sultân kıla
Hem deger aña ki sultânlık bula

927 Pâdişahlarda nişânım göreler
Sâyemi Selçukîler'den soralar

928 Kayser ü fagfûr u Keykâvüs ü Cem
Urmadılar dünyada bensüz kadem

929 Ben virem sultânlığı Keyhusrev'e
Benden ire padişâhlık Hüsrev'e

930 Ben virem Efrîdin'e sultânlığı
İrürem Kisrî'ye Nûşirvânlığı

931 Ben var-iken kim ola ayruk kişi
Kim başarmağa yaraya bu işi

932 Bir gedâyı şeh kılâm çün bakavam
Bakmadugum pâdişâhı yıkavam

933 Et yimeyüp kâni' olayım direm
Anuñ uçun günde bir süñük yirem

934 Âdemî'nüñ 'ilm-ile işi biter
Yoksa bu it nefse bir süñük yiter

935 Anda kul olunca sîmurga Hümâ
Bunda ol yigrek ki sultânlık uma

936 Her ki sultânlığı itdi ihtiyâr
Kullıg-ıla ne geçürsin rûzigâr

937 Dünyada niçe ki fikret kıluram
Şâh u sultân kendüzümi bilürem

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
HÜMÂ-RÂ PÎŞ-İ MEV'İZE
VÜ MA'RİFET

938 Hüdhüd eydür garra olmagıl aña
Kim Hümâ dirler bu dünyâda saña

939 Katı ot gerek ki düşe cûşa dîk
Yüz hümâ sîmurga kul olsa yık

940 Anda kim sîmurg sultânlık kıla
Kamu sultânlar gerek kim kul ola

941 Mahfel içinde becid çok söyleme
Kadrüni bil kendüni medh eyleme

942 Çün et etmek hısmınuñ oğlanısın
Bir süñüğe it gibi uzanasın

943 Et yiyenden pâdişâhlık çün gide
Bir süñük yiyen ne sultânlık ide

944 Şâh olam diyüp esâsuñ yıkmagıl
Kullıguñdan dahı bârî çıkmagıl

945 Anda kim sîmurgı sultânlar öge
Bir Hümâ'ya kanda sultânlık dege

946 Sen deñiz olmaduñ-ısa bir göl ol
Şâhlığı saña koduk dek bir kul ol

947 Kim ola Kısra ki hakanlık kıla
Dünyada sultânlığı da'vî kıla

948 Serv eger olmaduñ-ısa bir gül ol
Şâhlığı saña koduk dek bir kul ol

949 Kûh-ı Kâf eyvânına çün varasın
Anda sultân kim idügin göresin

950 Gelür-iseñ bu yola var yarak it
Yohsa gelme bizüm-ile töne git

- 951 Ad-ıla Gülşehri sultânlık kıla
İlla kendü nefesine ‘âdil ola
- 952 Bu mesel ol şâh ‘adlin söyledi
Kim ol oğlaçuğ-ılan ‘adl eyledi
- MESEL DÂSTÂN-I PÂDİŞÂH-I
RENCÛR VE KÛDEK-İ MA‘SÛM
- 953 Tañrı ‘âdildür sever ‘âdilleri
Hal kılur tevfiğ-ıla müşkilleri
- 954 Tañrı ‘âdildür kılur ‘adli tamâm
Cenneti ‘âdillere eyler makâm
- 955 Tûtiler gibi şekerler yiyelüm
‘Adl içinde bir hikâyet diyelüm
- 956 Kim meger bir pâdişâh sayru idi
Râhatından renc-ile ayru idi
- 957 Eyle renci sa‘b-ıdı derdi ‘azîm
Kim ‘ilâcın añlamaz-ıdı hakîm
- 958 Çok hakîmler şâh dirşürmiş-idi
Her birisinden devâ sormış-ıdı
- 959 İttifâk eyler dükelçüğü aña
Kim bir oğlan zehresi gerek saña
- 960 Kim ol oğlan işbu sûretlü ola
Bu ‘ilâca key zarûretlü ola
- 961 Bu sıfatlu isteyü çün geldiler
Şarda bir eskiçi oğlın buldılar
- 962 Şeh çün andan buldı sıhhat dânesin
Okıdı atası-y-ıla anasın
- 963 Altun akça anlara bildürmege
Almaga ol oğlanı öldürmege
- 964 Ata ana çün kim altun gördiler
Oğlanı öldürmeg-içün virdiler
- 965 Niçe kim oğlan ataya anaya
Kuş niçe yapışur-ısa dâneye
- 966 Ata ol oğlançugın döger-idi

- Ana ol oğlançuga söger-idi
- 967 Çün ümîdin kesdi ata anadan
Kim yadırap buldı yüz bîgâneden
- 968 Bakdı ol mahfil içinde kâdıya
Kim ‘acab bu da‘vaya ol ne diye
- 969 Kâdı dahı fetvi virdi kim duruñ
Oğlanı pâdişah-ıçun öldürüñ
- 970 Bu ki bir iklîm isi-durur devâ
Bulmağ-ıçun ol ölür-ise revâ
- 971 Bir kişi pâdişah için öldügi
Yig ki sultân bunça zahmet gördügi
- 972 Virdiler oğlanı cellâd eline
Kim iki böle vü ödi bulına
- 973 Oğlan ol dem gök dapa bakdı girü
Güldi vü boynın uzattı ilerü
- 974 Pâdişah eydür neye güldüñ bu dem
Kim vücûduñ olısar küllî ‘adem
- 975 Aglamak gerek ki bu hâletde cân
Olısar endâmuñ içinden revân
- 976 Sen gülersin bu ‘aceb hâlet-durur
Kim bu işe ağlamak âlet-durur
- 977 Oğlan eydür evvel ata anadur
Kendü oğlına kim eylük sanadur
- 978 Ata ana külli terküm urdılar
Altunı benden delim yig gördiler
- 979 Da‘viyi kâdî keser kâdî dahı
Fitvi virdi kanuma râzî dahı
- 980 ‘Adl sultân işidür kim işleye
Ben garîbüñ cânımı bağışlaya
- 981 Çünkü benüm boynumı ol şâh ura
Kim-durur kim beni andan kurtara

- 982 Yüz göge dutdum ki haşmuñdan benüm
Kurtarıvire meger kim Hak cânüm
- 983 Aglamak vaktında güldüğüm hemân
Uşbu-y-ıdı iy Hudâvend-i cihân
- 984 N'ideyim aklı tene güldürmedüm
Kim ölürem kimseyi öldürmedüm
- 985 Hükm çün *en-nefse bi'n-nefsi* ola hâs(5/45)
Kimi öldürdüm ki eylersin kısas
- 986 Ata anadan vefâ bulımadum
Kâdıdan insâfımı alımadum
- 987 Pâdişah beni günehsiz öldürür
Bu ta'accüb ben garîbi güldürür
- 988 Çün nasîbümüz sitemdür n'idelüm
Hasm çün girü hakemdür n'idelüm
- 989 Çün dınamazuz cihânuñ şâhına
Yüz cihân yaradanuñ dergâhına
- 990 Dotalum kim hal kıla bu müşkili
Hakdan añlada saña bu bâtlı
- 991 Suçsuz öldürmekde yog-ısa günâh
Ben öleyim dek sag olsun pâdişâh
- 992 Şâh çün işitdi ol oglanuñ sözün
Eyledi yavlak melâmet kendüzün
- 993 Kim şifâ bulmak-ıçün birez tenüñ
Od içinde yanısar yıllar canuñ
- 994 Yâ sahîh eylemek-ıçün bir teni
Öldürürsin bî-günâh bir oğlanı
- 995 Anda kim her derde dermân kıldılar
Her yaradılmışa bir cân virdiler
- 996 Nitekim sen sayruya dermân gerek
Âhir ol oglana dahı cân gerek
- 997 Ayruk itse bu güci sultân anı
Def' idüben kurtara-y-ıdı beni
- 998 Çün buña sultândan ola güç 'acab
Kim ola def'ine 'âlemde sebep

- 999 Sen dilersin kim bu sayruluk gide
Âhir ol ölmege nite sabr ide
- 1000 Ne dise eydür ölümdeñ dut anı
Kim ola sayruluğa râzı teni
- 1001 Rence çün senüñ tenüñ râzı degül
Pes nite eydür aña kim gel sen öl
- 1002 Kendüzüñe sanmaduguñ zînhâr
Sanma ayruga dahi iy nâmdâr
- 1003 Ölse yigdür renc-ile yüz pâdişâh
Öldürinçe bir za'îfi bî-günâh
- 1004 Öpdi ol oğlanuñ iki gözini
Kıldı âzâde begendi sözini
- 1005 Kendüzine hâşekî kıldı anı
Ata gibi ohşadı ol oğlanı
- 1006 Çün bağışlar husrev anuñ cânını
Viribir Hak derdinüñ dermânını
- 1007 Pâdişah çün anı âzâd eyledi
Göñlini ol gussadan şâd eyledi
- 1008 Hak dahi bir haftadan soñra devâ
Virdi ol rence ki oldı key safâ
- 1009 Ol ne dârûdur ki 'ayn-ı derd-ile
Kim öle bir şahs ol dermân bula
- 1010 Dünyada sen renci kılğıl ihtiyâr
Râhatı ayruklara eyle nisâr
- 1011 Zâlim olma degme bir sultân gibi
'Âdil ol Dârâ vü Nûşirvân gibi
- 1012 Dilüñi Gülşehri gibi bilegil
Derdüñe dermân Çalap'dan dilegil
- 1013 Rızkuñ ol vire ki Kur'ân'da yakîn
Didi kim *vallâhu hayru'r-râzıkîn(62/11)*
- 1014 Her birisi çün bir iklîmi ala
Gülşarı'nuñ issi Gülşehrî ola
- 1015 Gülşarı'n Gülşehri çün mülki yazar

Sen gid ol h d kendü milkinde gezer

1016 Aslan avı dilk ler işi degül
Her felek burcu  yüzi taşı degül

ÂMEDEN-İ BAT PİŐ-İ HÜDHÜD
VE ‘ ZR ÂVERDENEŞ

1017 Geldi kaz ortalarına key arı
Kim hemiŐe su içindedür yiri

1018 Kim benüm arılıgum peydâ-durur
Guslg hum dünyada deryâ-durur

1019 Z d u r zumuz bizüm suda-durur
Kim de iz g gs m ze degin gelür

1020 Biz susuz bir lahza sabr idemez z
Anu -içun bir ya a gidemez z

1021 KuŐlaru  ben z hidiyem dünyada
Suyı z hidler  ok işe ilede

1022 Günde yüz bi  guslı artuk eylerem
Yüz bi  azdur ben dahı  ok iderem

1023 Ge erem yüz bi  de iz gibi g li
Kim eteg me anu  degmez  li

1024   n ben m a ladugum bir sır-durur
De iz-ile yazı ba a bir-durur

1025 Geh vel  gibi hav da u aram
Geh de izleri gemis z ge erem

1026 Ben bu z hd   arılıg-ıla ka an
Olmayam m zdi yazugından se en

1027 Z hid ol-durur ki tapu  stine
D Őeye secc desin su üstine

1028 Şehd susuz ba a bir agu-durur
Ba a su göster ki cânum su-durur

1029 Kaz kaçan sîmurg-ıla d zebile
Kaza ol yig kim suda y zebile

1030 Ta rı bizi yurdumuzdan ırmasun
Bir nefes sudan bizi ayırmasun

- 1031 Kuruda tavuk gibi h d gezerem
İlla deñize d ſiek y zerem
- 1032 Bu emen G lſehri'n n bostânıdır
Tavuk u kaz yavrusı destânıdır
- DÂSTÂN-I MURG-I H NEG 
VE BEEG N-I BAT
- 1033 Tañrı adın añmadan s ylemegil
S z ni ansuz beyân eylemegil
- 1034 S z-durur c nuñ ıragın ıſıdan
Sözden artuk ne kalısar kiſiden
- 1035 Bir zamânda kim g l aılmıſ idi
Bülbül anı görmege gelmiſ idi
- 1036 Bir kiſi kodı biſ altı hurdasın
Tavug altına v  kaz yumurdasın
- 1037 Yavrılar ıkdukda tavuk sevin r
Yavrıları kendü yavrısın sanur
- 1038 Eydür iſbu yavrılaruma benüm
Günde yüz bin kez fedâ olsun cânum
- 1039 D m iinde zevki yokdur d nen n 
Yavırdan artuk nesi var annen n 
- 1040 Yavrıma her kim yavuz sanur-ısa
Y  bulara söyleyüp din r-ise
- 1041 Kanad-ıla y zere anı uram
Kaynagum-ıla g zini ıkaram
- 1042 H sa bin m yavrılarum kim kiſi
Görmedi bunlara beñzer bir kuſı
- 1043 Böyle g kek yavrılar kim bende var
İy M s lm nlar bir eyd n kanda var
- 1044 Ana diler-ise cânın sakına
Yavrıya gelen aña karſı d ne
- 1045 Baſumı yavrılar i n terk idem
Kimse dutaram dir-ise ben n'idem
- 1046 Köy emenlerinde yorurlar-ıdı

- Yavrılarıçun tavuk ırlar-ıdı
- 1047 Yavrıların ileyinçe oynayu
Gör ne zîbâ yavrıların var diyü
- 1048 Köyden irak düşüben gider-iken
Yavrılarını tavuk güder-iken
- 1049 Bir deñizüñ kırañına irdiler
Yavrılar çüst ol deñize girdiler
- 1050 Yüzmegüñ sâzını düzerler idi
Deñizüñ içinde yüzerler idi
- 1051 Ol deñiz kim mevci çok olur-ıdı
Buñların sînesine gelür-idi
- 1052 Ana yavlak ‘âm yavrı hâs-ıdı
Deñizüñ içinde bir gavvâs-ıdı
- 1053 Çün deñiz yavrıların yiri olur
Ana deñizüñ kırañında kalur
- 1054 Çün tavuk deñiz kırañından görür
Yavrılarını deñizde çağırur
- 1055 Kim i yavrılar bu yüzmek sâzını
Kimden öğrendüñüz eydüñ râzını
- 1056 Aslumuzda yüziçi kim var-ıdı
Yâ su-y-ıla kankı biri yâr-ıdı
- 1057 Kim deñize yavrıların gireler
Yüziçiler gibi sîne uralar
- 1058 Ana çün korkar suya girmeklige
Su içinde bir nefes durmaklığa
- 1059 Yavrılar deñizde gezdügi ‘acab
Deñizüñ içinde yüzdügi ‘acab
- 1060 Bu meger âhir zamân fi‘li ola
Kim ana bilmedügin yavrı bile
- 1061 Anañuz deñizi irakdan görür
Korkusundan ödi sıdmaga varur
- 1062 Anasından yavrisı hâs oldugı
Deñizüñ içinde gavvâs oldugı

- 1063 Tañrı'nuñ kudretlerindendür meger
Girü baña yavrılar vire haber
- 1064 Yavrılar eydür bunı biz bilmezüz
Bu işi biz öğrenüben kılmazuz
- 1065 Evden işbu araya geliçegin
Hamle işbu deñize kılıçagın
- 1066 Çün var-ıdı aslumuzda bu hüner
Bize dahı hâsıl oldı bu güher
- 1067 Aslumuz çekdi bizi bu oyuna
Kim semender odda kaçan köyüne
- 1068 Aslumuzdan olmasaydı bu güher
Bizde kaçan ola-y-ıdı bu hüner
- 1069 Yüzmek öğrenmek bu iş katı-durur
İlla bizde bu hüner zâtî-durur
- 1070 Anamuz yavrısını ne ustaya
Virdi kim yüzmege öğrenüñ diye
- 1071 Bizde bu iş kim suda añlanuruz
Anamuzdan hâsıl oldı sanuruz
- 1072 Çünki sen bu işde kem sermâyesin
Bes bize ana degülsin dâyesin
- 1073 Senden ilerü meger kim var-ıdı
Bir anamuz kim bize gam-h^wâr-ıdı
- 1074 Ol bize bu sâzı öğretmiş ola
Yavrı ana pîşesin dutmuş ola
- 1075 Bu hüner bize ol anadan idi
Mustafâ *el-aslu lâ-yuhşî* didi
- 1076 Biz dahı seni ana sanur-ıduk
Anamuzlıguña inanur-ıduk
- 1077 Çün deñize girmedüñ bizüm-ile
Deñizüñ içinde yüzmedüñ bile
- 1078 Añladuk kim sen degülsin anamuz
Ayruk anadan degüpdür dânemüz
- 1079 Senüñ-ile bâg u sahrâda hoşuz
Anuñ-ıla mevc ü deryâda hoşuz

- 1080 Cânumuz ma'nî deñizin çün görür
Deñize kaz yavrisı gibi girür
- 1081 Ten ki cân-ıla tavuk gibi gezer
Ol deñizde girüben kaçan yüzer
- 1082 Çün ölüm gele vü ma'nî deñizin
Câna eyle 'arz ideler añsuzın
- 1083 Cân çün ol deñize kaz gibi tala
Ten tavuk gibi kırañında kala
- 1084 Ne arıdan göñli fersûde ola
Ne arusuzlıktan âlûde ola
- 1085 Canda ne gülşenlerüñ rengi kala
Ne dahı külhanlaruñ tengi kala
- 1086 Şahsı İblis ilte gümrâh kılmaga
Şahs îmandan vara ayrılmaga
- 1087 Nâgeh irer bir velînüñ katına
Yâ bir ulu fâzıluñ isbâtına
- 1088 Âh ide ol şahs tevbeye gele
Kim yüz İblis ol uda hayrân kala
- 1089 Tevbe odı ile göñlini yaka
Kim aña şeytân key irakdan baka
- 1090 Dîn deñizinüñ içinde cân yüzer
Deñizüñ şeytân kırañında gezer
- 1091 Ol suya kim bu yüziçilik kılur
Giriçek İblis anda bogılır
- 1092 Mü'mîn ol deñize kim sine ura
Zehre yok kim İblis ol bahra gire
- 1093 Mü'min ol kaz yavrisı gibi yüzer
Deñizüñ dört yanını şeytân gezer
- 1094 Ol tavuk gibi yörede kim girü
Çagıra ol mü'mine kim gel berü
- 1095 Mü'min eydür gerçi kim uymış idum
Saña illâ aslumı duymış-idum
- 1096 Çün ben asluma kavuşdum iy denî

Sen kaçan yoldan iledesin beni

- 1097 Her ne kim senden yıkılmaklık kopar
Tevbe bir demde anı girü yapar
- 1098 Degme bir hôş dâsitân kim eylerüz
Sözi Gülşehrî diliyle söylerüz
- 1099 Tañrı zikrin sıdk-ıla yâd iderüz
Mustafâ'nuñ cânını şâd iderüz

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
BAT-RÂ

- 1100 Hüdhüd eydür zühd-ile ögünmegil
Hırs atına bunça üküş binmegil
- 1101 Su yüzi yunmaduga ola eyü
Sen yüzi yunmadug-ısañ iste su
- 1102 Şâd-ısañ olmayasın kaygu-y-ıla
Arısuz-ısañ yunasın su-y-ıla
- 1103 Su yüzine yazar-ısañ yüz hisâb
Bir sa'atda kamusı ola harâb
- 1104 Hırsuñ ardınça yüzersin sen suda
Kim nehengi seni bilmeyüp yuda
- 1105 Kim cünüb olmaz-ısa guslı n'ider
Arısuzlar suda her gün gusl ider
- 1106 Deñizüñ dibinde gevher pâk ola
Deñiz üstinde yüzen hâşâk ola
- 1107 Yüziçidür gevher isteyü gezen
Çörçöp olur deñiz üstinde yüzen
- 1108 Yazmaya su üstine nakşı kişi
Suya tekye uranuñ yildür işi
- 1109 Ez-kader vardur tenüñde hâd temiz
İlla hırsuñ bî-nihâyet iy 'azîz
- 1110 Biz seni da'vet kıluruz ter söze
Kuru zühdi ne satarsın sen bize
- 1111 'Âlimüñ uyhusı bî-'illet-durur
Câhilüñ zühdi kamu zillet-durur

- 1112 Zâhid ol degül ki hırsını kovar
Âhret terk eyleyüp dünyâ sever
- 1113 Zâhid ol durur ki tapu üstine
Bıraga seccâdesin su üstine
- 1114 Zâhid ol-durur ki dünyâ terkini
Kıla vü cennâta ura berkini
- 1115 Sen bu kamu hırs-ıla irmeyesin
Menzile vü bu yola girmeyesin
- 1116 Diler-iseñ kim bu yola gidesin
Şehvet ü hırsı meger terk idesin
- 1117 Sanmayasın dôst her bir düşmeni
Kim bu yoluñ ol ikidür rehzeni
- 1118 Her kim ol su üstine bünyâd ura
Gör kim ol bünyâdı ne muhkem dura
- 1119 Kaz delim laf ura kim benem arı
İlla Gülşehrî alurdı gevheri

ÂMEDEN-İ ŞÂHBÂZ PÎŞ-İ HÜDHÜD
VE ‘ÖZR ÂVERDENEŞ

- 1120 Geldi şahbâz ortaya sultân gibi
Dökdi yüz biñ gevheri bir kân gibi
- 1121 Kim benüm sultân bilegidür yirüm
Her ne kim göñlüm dilegidür yirüm
- 1122 Gözümi dikdüm ki göñlüm yahmaya
Şâh yüzinden artugına bakmaya
- 1123 Girü kendüm dutaram kendü avum
Şöyle kim işitmiş olasın çavum
- 1124 Kimsenüñ avladugın höd yimezem
Siz getirüñ ben yiyeyim dimezem
- 1125 Anda kim her şâha sultân diyeler
Yüz kişi ben avladugum yiyeler
- 1126 Baña şeh yârı diyeler kamusı
Ben kazandugum yiyeler kamusı
- 1127 Kamu kuşlaruñ güzîni ben olam

- Pâdişâhlar hem-nişîni ben olam
- 1128 Kûh-ı Kâf'uñ kuşına kanda yitem
Beni koñ kim dagda keklıklar dutam
- 1129 Ben yiyicek kaz yüreginden ciger
Karga ilte sizi sîmurga meger
- 1130 Kibr ider-idi dükeli kuşlara
Sîne gösterür-idi serkeşlere
- 1131 Ger baña çün pâdişâh hemdem-durur
Şeh huzûrında baña ne kem-durur
- 1132 Geh yöriyem Husrev ü Hakan-ıla
Geh gezem Dârâ vü Nûşirvân-ıla
- 1133 Kâh Süleymân' uñ kolına konaram
Kâhi İskender bilegin binerem
- 1134 Ol zamân kim şâh Keykâvûs-ıdı
Pehlevân Gurgîn u Kiyû vü Tûs-ıdı
- 1135 Er adıyla dünyada diri yörür
Yohsa ayruk er hemân cânın sürür
- 1136 Anda ki her ada tahsîn diyeler
Baña ol defterde şâhin diyeler
- 1137 Kuşlar' uñ ben Rüstem' iyem dünyada
Rüstem avın avlamadan bes n' ide
- 1138 Dünyada höd pehlevânlar çok-durur
İlla Rüstem ad-ıla ayruk-durur
- 1139 Ad-ıla diri kalısar âdemî
Kim duta Gülşehrî gibi 'âlemi
- 1140 Kûh-ı Kâf'a gitmeye 'âkil kişi
Hüdhüde ma'lûm ola şahbâz işi
- 1141 Bu gülistân kim cihân bostânıdır
Rüstem ü ol pehlevân destânıdır
- DÂSTÂN-I RÜSTEM VE GORD
- 1142 Bir gice kim çarh seyr ider-idi
Rüstem-i dâstân meger gezer idi
- 1143 Bir ere yolda sataşdı kim gelür

- Varmaga bir kal‘anuñ ‘azmin kılır
- 1144 Mıhlar eylenmiş demürden key ulu
Baglamış at terküsine ol delü
- 1145 Eyle gider kim sabâ yitmez aña
Gürlemeginden felek kalmış taña
- 1146 İrdi Rüstem katına virdi selâm
Gördi Rüstem kim bu er-durur tamâm
- 1147 Çün selâminuñ ‘aleykini alur
Hink-i Rüstem rahşına yakın gelür
- 1148 Rüstem eydür kançarı iy nâmdâr
‘Azmüñe lâyıık bulınur mı şikâr
- 1149 Eydür işbu kal‘ada yüz cân gibi
Elli at var bir gül-i handân gibi
- 1150 Gel varalum kamusını alalum
Gelelüm yüz dürlü ‘işret kılalum
- 1151 Añlamadukdur ki bu Rüstem-durur
Pehlevân-ı cümle-i ‘âlem-durur
- 1152 Rüstem eydür ne çikalum kal‘aya
Çıkmayınça vardugumuz bes neye
- 1153 Eydür işbu mıhları geçürevüz
Burca çıkup atları göçürevüz
- 1154 Rüstem eydür turayım bir varayım
Nite çıkar kal‘aya bir göreyim
- 1155 İkkisi burcuñ dibine irdiler
Kal‘anuñ yüksekliğini gördiler
- 1156 Ol kişi ol mıhları şeşdi kamu
Mıhlar ileyelerine düşdi kamu
- 1157 Kim çıkavuz atları indürevüz
Kimi diler-isevüz bindürevüz
- 1158 Virdi birsin Rüstem'e kim burca ur
İşbu mıhları vü taşlara geçür
- 1159 Rüstem eydür mîh taşa kaçan geçe
İşüñ işbu-y-ısa pes çıkduk hiçe

- 1160 Eydür er degül misin getür berü
‘Avrat-ısañ gelme zinhâr ilerü
- 1161 Aldı mîhı eyle geçürdi taşa
Kim yaga mih eyle batmaya haşâ
- 1162 Ayasını mih depesine urur
Mîhı burcuñ daşlarına geçürür
- 1163 Rüstem eydür zîhi kim er bu-y-ımiş
Buña beñzer er girü kendü-y-ımiş
- 1164 Dek benüm dünyâda adum var-ımiş
Yohsa bu benden delim yig er-ımiş
- 1165 Dek durayım bâri beni bilmesün
Tâ ki öldürmege kasdum kılmasun
- 1166 Kendüzini kimse nite bildüre
Buña kim bir şapla-y-ıla öldüre
- 1167 Ben bunuñ gibi ere hîç irmedüm
Mîhı taşa geçüreni görmedüm
- 1168 Ol kişi kim Rüstem andan eymenür
Rüstem’i ol dahı bir herîf sanur
- 1169 Mîhları biribirinden yokaru
Çün geçürdi küngüreye irürü
- 1170 Çıkdı kal’a üstine sultân gibi
Yörüdi içinde bir pasvân gibi
- 1171 Vardı ol elli atı aldı girü
Atlar-ıla kıraña geldi girü
- 1172 Aldı bir top gibi bir atı ele
Atdı Rüstem'den yaña kim dut hele
- 1173 Rüstem altından ol atıñ savılur
At dokınur yire hurd u hâm olur
- 1174 Ol kişi kal’adan iner kakıyu
Rüstem’e hey er degül misin diyü
- 1175 N’oldı bir atı tez aya dutmaga
Şol kadar ‘âlemde erlik itmege
- 1176 Rüstem eydür hây delü misin nite
Kimse kal’adan tez aya at duta

- 1177 Eydür iy miskîn senüñ gibi kişi
Dutmaya zîra degül-durur işi
- 1178 Yohsa kişi olur-ısa kim ata
Kişi var kim pîli tez aya duta
- 1179 Rüstem eydür ben çıkıp atsam atı
Sen tez aya dutmayasın key katı
- 1180 Eydür at n'olur ki biñ batman daşı
Atar-ısañ dutmaga vardur kişi
- 1181 Çıktı Rüstem ki bu ahvâlî duya
Ol basacaklara basup kal'aya
- 1182 Çigni-y-ile kuvvet idüp key katı
Atdı kal'adan aşaga bir atı
- 1183 Ol kişi bir top gibi dutdı anı
Kodı arkuncak yire ol tevseni
- 1184 Bir dahı atar anı dahı dutar
Aşaga kor birbirisine çatar
- 1185 Bir dahı atar anı dahı dutup
Yire kor kendü gücine key yitüp
- 1186 Kırk dokuz atı dükelçügin dutar
Kamusını biribirine çatar
- 1187 Rüstem'e eydür in imdi gidelüm
Çünki alduk atları pes n'idelüm
- 1188 Rüstem andan yüz belâ-y-ıla iner
Kal'a üstinden yir üstine konar
- 1189 Ol kişi eydür gel imdi gidelüm
Kimini sürlüm kimini yidelüm
- 1190 Kim bu pîşe Rüstem'üñdür zînhâr
Olmaya kim nâgehân ol nâmdâr
- 1191 Üstümüzi ura atları ala
Bize dahı ne diler-ise kıla
- 1192 Rüstem eydür hîç anı görmiş misin
Tapusına Rüstem'üñ irmiş misin
- 1193 Kim sen andan bunça kılursın hazer

Zahmı dokınmış-durur saña meger

- 1194 Sınamaduk kişiden korkar mısın
Yohsa sen andan key alu er misin
- 1195 Eydür anı görmedüm-ise ne var
Kendü adından âhir bellüdür er
- 1196 Çün cihânda Rüstem-i destân didüñ
Daha ne kaldı ili koyup gidüñ
- 1197 Ol suda kim Rüstem ata atlana
Bellüdür kim gürzine kim katlana
- 1198 Sür yöriyelüm ki nâgâh irmeye
Dest ü bâzûsın bize göstermeye
- 1199 Bir tapança urur-ısa ol bize
Boynumuzı süksünümüzden üze
- 1200 Korkudan ol atları sürer-iken
Ayağ altından yiri dürer-iken
- 1201 Rüstem-i dâstân çıkardı gürzini
Güç-ile bir arkara urdı anı
- 1202 Kim anı öldürüp atları ala
Dünyadan anuñ vücudın kem kıla
- 1203 Ol buña eydür ne oynarsın yöri
Rüstem-i destândan atları koru
- 1204 Gider iken bir dahı urur girü
Eydür oynı ko sür atı ilerü
- 1205 Bir dahı urur ko oynı dur girü
Sür birez yolu iltelüm ilerü
- 1206 Yohsa şimdi Rüstem-i dâstân gelür
Öldürür bizi vü atları alur
- 1207 Oyn ide el ard-ıla bir kez kakar
Rüstem'i atdan yir üstine yıkar
- 1208 Kahkaha-y-ıla güler kim sen beni
Üç kez urduñ ben götürdüm oynı
- 1209 Sen benüm oynum nite götürmedüñ
Aktarılduñ atda berk oturmaduñ

- 1210 Rüstem eydür kâsıdın düşdüm yire
Kim bu oynumuz saña lezzet vire
- 1211 Eydür imdi tîz yöri kim görmeye
Rüstem âsârumuza hîç irmeye
- 1212 Bindi Rüstem hoş giderler söyleyü
Dek bize sataşmaya Rüstem diyü
- 1213 Rüstem eydür bir taga ursa-y-ıdum
Gürzüm ü zahmını gösterse-y-idüm
- 1214 Tag anuñ altında hurd ola-y-ıdı
Buña bir zerre belürse ne-y-ıdı
- 1215 Bir adıyla devleti yokdur bunuñ
Yohsa tagdan güçi artukdur bunuñ
- 1216 Ol Nerimân'ı bir oglançuk sıya
Sâm anuñ bir muştına katlanmaya
- 1217 Bilür olır-ısa kim ben Rüstem'em
Kendüzinden erlik içinde kemem
- 1218 Dizi üstinden elini kaldura
Bir tapança-y-ıla beni öldüre
- 1219 Kendüzinden kemligümi çün duya
Ol beni öldürmedin kaçan koya
- 1220 Güç-ile bunuñ-ıla çün çıkmadum
Gürz ile atdan aşaga yıkmadum
- 1221 Bâri bir dâstân-ı hîlet kılayım
Girü kalayın ileyin alayın
- 1222 Na'ra urayın ilerü geleyin
Bir bu benden niçe korkar bileyin
- 1223 Rüstem'em diyü hurûş eyleyeyim
Deñize beñzeyü cûş eyleyeyim
- 1224 Göreyin bu pehlevânı kim n'ider
Niçe durur yâ nite koyup gider
- 1225 Eydür iy kardaş sen işbu atları
Süredur yidürüp işbu otları
- 1226 Ben girü bir bâziyâne kılayım
Ol takâzâdan ferâgât bulayım

- 1227 Eydür imdi geçmegil tîz gel girü
Olmaya kim Rüstem ola ilerü
- 1228 Çıkıcak güymeyiserem ben saña
Yaluñuz kalıp kakımagıl baña
- 1229 Rüstem eydür ne işüm var irmedin
Eydür imdi tîzirek eş durmadın
- 1230 Rüstem andan çün birez girü kalur
Bir tag ardından ileyini alur
- 1231 Na'ra urur añsuzın aslan gibi
Gürzi elinde tamâm evran gibi
- 1232 Kim ne kişidür bu atları süren
İli beyle ürküdüp yolın uran
- 1233 Rüstem'üñdür bu il ü Rüstem benem
Tâc u taht u Yezdecerd ü Cem benem
- 1234 Pâdişâh niçe ki Keykâvus ola
Kim ola Kistrâ ki bu ile gele
- 1235 Bu hevâ Dârâ yüregın tagladı
Bunda Keyhusrev niçe kan agladı
- 1236 Tûs-ısa boynın dibinden üzeyim
Key-ise başı derisin yüzeyim
- 1237 Ben Siyâvuş'dan ili aldum direm
Bîjen ü Berzîn'i öldürdüm direm
- 1238 Bu ile gelür-ise Afrâsiyâb
Yüregi kan tola vü bagrı kebâb
- 1239 Benem ol Rüstem cihânda nâmdâr
Kim bir okumdan öle İsfendiyâr
- 1240 Çün musâfâ girmişem Surhâb-ıla
Çok neberd eylemişem Sührâb-ıla
- 1241 Pâdişahlık bende çün bî-bâk ola
Kullarum Cemşid ile Dahhâk ola
- 1242 Çün Ferîdûn mülkin almaga kıyam
Gürz-ile Güstâşb kalkanın sıyam
- 1243 Güstehem kılmadı bu ilde şûr

Gûra girdi Behmen ü Behrâm-ı gûr

- 1244 Kerrenây u kûs çün kıla girîv
Mat ola Gûderz ü mecrûh ola Gîv
- 1245 Çün Ferâmîhr-ile Ferhâd irişe
Rüstem anlaruñ-ıla hõş barışa
- 1246 Kim kıla ihlâs-ıla yarî bula
Anı kim ben kıldum esbi dîv ola
- 1247 Husrev ü Fagfûr u Hâkân'ı dutam
Kayser ü Nûşirivân'dan oyn utam
- 1248 Anda kim Gûştâsb u Gurgîn'i dutam
Keykubâd-ıla Keyûmers'i utam
- 1249 Şîr bu peygûlda bî-zûr ola
Mâr bunda gelür-ise mûr ola
- 1250 Çün Nerîmân bu ile gelimedi
Sâm bu ili gelüben alımadı
- 1251 Bu ne cânsuz kişidür ile gelen
Îl içinde atları yola süren
- 1252 İhtiyâr-ıla meger kim gelmedi
Rüstem'üñ-idügin ili bilmedi
- 1253 Rüstem-idügüm aña çün bildürem
Vallah atam Zâl-ısa kim öldürem
- 1254 Ol el ardıyla beni bir kez kakan
Rüstem'i atdan yir üstine yıkan
- 1255 Çün bunuñ adını işidür kaçır
Korkısından karnı dahı kan geçer
- 1256 Çün bunuñ korkusı öginde biter
Atları yirinde kor yirler yiter
- 1257 Rüstem eydür bes bu erlik ad-ı mış
Er adı dilüñ içinde dad-ı mış
- 1258 Ol kim erlikde yiñer-idi beni
Gör kim adum nite kaçurdı anı
- 1259 Ad-ıla çün ben bu rızkı yiyeyüm
Kim yig-idi güçde benden diyeyüm

- 1260 Ad-ıla işler-imiş kişi işi
Bir pula degmez-imiş adsuz kişi
- 1261 Şimdiye degin anuñçun dünyada
Bir işi bellü degüldür kim n'ide
- 1262 Şimdiden girü dahı ne kılısar
Yâ anı hõd dünyada kim biliser
- 1263 Bir vilâyet dünyada dutamadı
Müdde'iden bir oyun utamadı
- 1264 Ol ne kuvvetdür kim iller yıkmaya
Şimdiye degin hiç adı çıkmaya
- 1265 Kuvvet içinde delim benden geçer
N'ideyim çün adum işidüp kaçar
- 1266 Çün kim ol kaçdı bir eydüñ n'ideyim
İstemeye kankı yaña gideyim
- 1267 Adını añlamadum kim ögevem
Künyetini bilmezem kim sögevem
- 1268 Her kim ol ögmeklige lâyıık degül
İlde hem sögmeklige lâyıık degül
- 1269 Kişi gerek kim bilüben ögesin
Bilmedügüñ kişiye ne sögesin
- 1270 Az kadar künyetlü ermişse-y-idi
Yâ birez hõş baht dermişse-y-idi
- 1271 Ol güciyle 'âlemi uta-y-ıdı
Yidi iklîmi kamu duta-y-ıdı
- 1272 İlla erde ad-ıla devlet gerek
Sõfiye hem bir ser ü selbet gerek
- 1273 Mâlı yoga dimezem kim er degül
Adı yok kişi cihânda var degül
- 1274 Ad-ıla bitürür imiş er işi
Yok hisâbına-y-ımiş adsuz kişi
- 1275 Tañrı kavlı şunça gücüñ var senüñ
Ne kaçarsın bir gör âhir düşmenüñ
- 1276 Yiğ-ise senden koyuban kaçasın
Alu olur-ısa kanın içesin

- 1277 Ol kaçışak Rüstem atları sürer
Bir nefesde kendü mülkine irer
- 1278 Erliğ-ile ol atı hâsıl kılur
Ad-ıla bu kamu adları alur
- 1279 Rüstem-i destân gibi da'vî kılur
Güci yok Gülşehri'nün adı olur
- 1280 Bunça altun ma'deni bulunmadı
Bu demür kânı yavukılınmadı
- 1281 Çünkü ben oldum demür kânında bay
Gizlü altun kânlarını yoga say
- 1282 Kânum altun kânı-y-ısa bir görüñ
Kim olam 'âlemde bir adum soruñ
- 1283 'Âlemi çün kim benüm adum duta
Müdde'inüñ kuvveti kaçan yite
- 1284 Kim benüm âvâzımı penhân kıla
Yâ benüm ile bu meydâna gele
- 1285 Ben ki her şahs iltifâtın kılmazam
Kim idügin müdde'üm höd bilmezem
- 1286 Bilinür kişimise öge-y-idüm
Müdde'üm bellümise söge-y-i-düm
- 1287 Añlamadugum eri ne ögeyim
Bilmedügüm kişiye ne sögeyim
- 1288 Bellülerüñ azlarını çoga say
Bilmedügüñ kişileri yoga say
- 1289 Ben ki cüz bir gün cihâna gelmedüm
Addan artuk anda nesne bulmadum
- 1290 İrmedügüm eri ben höd dañladum
İlla tasnîfinden anı añladum
- 1291 Billah ol giden cihandan er midi
Kim ben anı bilmedüm kim var mıdı
- 1292 Ben gidem höd dünyadan 'ömri süre
İlla gelen adum işidüp tura
- 1293 Gevheri sarrâf erenler satsa yig

‘Âlemi Gülşehri adı dutsa yig

1294 Âferin bir Tañrı'nuñ ihsânına
Rahmet-i Hak Mustafâ'nuñ cânına

1295 Kûh-ı Kâf'a gitmeye ‘âkil kişi
Hüdhüde ma‘lûm ola şahbâz işi

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ŞAHBÂZ-RÂ

1296 Hüdhüd eydür kendüzüñi görmegil
Zulm-ıla mazlûm boynın urmagıl

1297 Dehr şâdîsi dükeli gam-durur
Dünya şâhı bir gedâydan kem-durur

1298 Padişâhlık iy birâder câvidân
Dünyada sîmurga yaraşur hemân

1299 Padişâh oldur ki sultân yarada
Ten dörîde halka vü cân yârada

1300 Niçe câh-ı menzilet isteyesin
Başuñı şeh çignine yastayasın

1301 Yokaru aşaga oturdum dime
Bize bir hörgüçi götürdüm dime

1302 Çün yazarlar iy Muhammed ümmeti
Kulhuvallah'dan yokaru Tebbet'i

1303 Sen birez yokaru oturmag-ıla
Yâ bir ulu mansıba irmeg-ile

1304 Kendüzüñ görme ki bu sırrı duyan
Olmaz illâ mansıb u câhı koyan

1305 Kendü nefsinden kişi ölü gerek
Hikmet-ile sînesi tolu gerek

1306 Yohsa yokaru oturmak ne kıla
Şahsa çün bir gâfil ü nâdân ola

1307 Ayruğuñ kaygusına şâd olmagıl
Kul-ısañ sultân-ı bî-dâd olmagıl

1308 Anda kim sîmurguñ işi dâd ola
Kamu sultânlar gerek kim kul ola

- 1309 Pâdişâhlar anda kim h^wôn yiyeler
Saña anda bir harâmî diyeler
- 1310 Kimse zulmuñdan senüñ îmin degül
Halk azarlayan kişi mü‘min degül
- 1311 Bir gönül sıyan kim îmandan çıkar
Eyle dut kim Ka‘be’yi yüz kez yıkar
- 1312 Anda kim sîmurguñ işi dâd ola
Togan ol ortada bir cellâd ola
- 1313 Zulm yolından birez ayrılmaduñ
Yüz kuş ölmeyinçe sen dirilmedüñ
- 1314 Anda kim şâhbâz adı bir murg ola
Kamu sultân-ı şehî sîmurg ola
- 1315 Padişâh katında yüz me‘mûr ola
Biri cellâd u biri düstûr ola
- 1316 Şeh katında sen eger cellâd-ısañ
Dünyada bir zâlim-i bî-dâd-ısañ
- 1317 Biz dilerüz kim vezîri olavuz
‘Adl-ıla bir câh u mansıb bulavuz
- 1318 Gönlüñ âvâzı saña nâsâz ola
Seni sîmurg avlar-ısa az ola

DÎBÂCE-İ DÂSTÂN-I
TÛTÎ-İ H’ÂCE

- 1319 Halkı unut Hâlık’ı yâd eylegil
Zikr-ile cân mülkin âbâd eylegil
- 1320 Ol çemende lâle vü güller viren
Gülsitânda serv ü sünbüller viren
- 1321 Ol güle bülbülleri ‘âşık kılan
Ol bunu ‘Azrâ anı Vâmık kılan
- 1322 Ol dün ilten âfitâbı götüren
Yirine Afrasiyâb’ı yitüren
- 1323 Ol ‘Azîm ü ol Kerîm ü ol Rahîm
Ol Kadîm ü ol Hakîm ü ol ‘Alîm
- 1324 Gönlüñ aña baglagıl kim cân virür
Kâfir olma aña kim îmân virür

- 1325 Evliya vü enbiyâsına inan
Niçe bir uyıyasın âhir uyan
- 1326 Geçdi ‘ömrüñ kendüzüñi bilmedüñ
Tañrı emrin biñde birin kılmadıñ
- 1327 Çün senüñ-ile kıyâmetde ‘itâb
Eyleye men-‘indehu ‘ilmü'l-kitâb(13/43)
- 1328 Güni gele kim *cezâ'ül- muhsinîn(5/85,39/34)*
Od bırağa *fî-kulûbi 'l-mücrimîn(15/12)*
- 1329 Niçe ayruk ölümüne gülesin
Sen dahı bir gün gele kim ölesin
- 1330 Sözi añlar âdemîler yok-durur
Yohsa bizüm sözlerümüz çok-durur
- 1331 Cennet olmak gerek-ise saña gûr
Ölümüñden ilerürek öligör
- 1332 Sen meger diñlemedüñ iy şâhbâz
Tûti-y-ile h^vâce ahvâlinde sâz
- 1333 Bir hikâyet eydisertüz gül gibi
Diñle bizden sen anı bülbül gibi

DÂSTÂN-I TÛTÎ-İ H^VÂCE

- 1334 Her kim evvel söyledi Allah dedi
Sözinüñ ilkinde *Bismillâh* dedi
- 1335 Kamu sözi ser-be-ser tahkîk ola
Her tasavvur kim kıla tasdîk ola
- 1336 Ol zaman kim ol felek gerdân-ıdı
‘Adl-ıla âfâk âbâdân-ıdı
- 1337 Kamu ‘âlem bâg-ıla bostân-ıdı
Gül harîfi bülbül ü destân-ıdı
- 1338 Var-ıdı bir h^vâcenüñ bir tûtisi
Bir kafasda mahremi vü mûnisi
- 1339 Su gerek olsa cülâb içeri-idi
Söyledüğinden şeker saçarı-ıdı
- 1340 Dün ü gün anuñ-ıla hemrâz-ıdı

- Hem-nişîn ü hem-dem ü hem-sâz-ıdı
- 1341 Ol kafasda ança şeker yir-ıdı
Kim şekerden datlu sözler dir-ıdı
- 1342 Âdemîler dilini söyler-ıdı
Sözleri câna eser eyler-ıdı
- 1343 Zühre işidiçekin âhengini
Sır-ıdı anuñ üninden çengini
- 1344 H^vôcadan ol bir dem ayrılmaz-ıdı
H^vôca ansuz bir nefes olmaz-ıdı
- 1345 Çünkü bâzîrgânlık ahvâln bilür
H^vôca bir gün ‘azm-i Hindûstân kılur
- 1346 Degme bir kula adar bir armagan
Degme bir karavaşa hem bir nişân
- 1347 Tûtiye eydür senüñ armaganuñ
Ne ola vü yâ neyi sever cânuñ
- 1348 Diğil ol ilden saña getüreyim
Ne kim işüñ var-ısa bitüreyim
- 1349 Tûtı eydür ol ile varur-ısañ
Tûtular benüm gibi görür-ıseñ
- 1350 Kanda kim bir çok tûtı göresin
Çün selâmum bunlara degüresin
- 1351 Eydesin ‘ahd ü vefâyı n’itdüñüz
Kim bu zindânda bizi unitduñuz
- 1352 Gün uzun siz bâğ u bostânlarda hoş
Uçuñuz hurrem gülistânlarda hoş
- 1353 Servi agacı budagında oturuñ
Perde her bir gül yüzinden götürüñ
- 1354 Yazılarda ‘ayş u ‘işret eyleñüz
Degmeñüz bir dürlü destân söyleñüz
- 1355 Bu hevâya biz giriftâr olmışuz
Ol hevesden bu kafesde kalmışuz
- 1356 Kim şekerden hiç ayrılımaduk
Yüz kafassuz bir şeker bulımaduk

- 1357 Anda kim bir dâne şeker nâm-ıdı
Yöresinde sad hezârân dâm-ıdı
- 1358 Çün biledük şekkere dişümüzi
Tañrı bile ne ola işümüzi
- 1359 Çün bizüm yirümüz oldı bu kafas
Siz çemenden hâli olmañ bir nefes
- 1360 Görgil anlaruñ cevâbını saña
Ne dir anı armagan getir baña
- 1361 H^voca bu ilden çün ol ile sefer
Kıldı geçdi bunca bahr u bunca ber
- 1362 Hoş temâşâ eyleyü taglarına
Çün yakın geldi şaruñ bâğlarına
- 1363 Bir ağaç üstinde gördi nâgehân
Bir bölük tûtî okırlar dâsitân
- 1364 H^voca ol tûtîlere meyl eyledi
Kendü tûtîsi didügin söyledi
- 1365 Kim benüm bir tutuçuğum var-durur
Kim baña key mûnis ü gam-h^vör-durur
- 1366 Âdemîler sözleridür didügi
Dâyimâ şehd ü şekerdür yidügi
- 1367 Kuluñuz ol kuşa cüllâb içürür
Bir kafasda ‘ömrini hoş geçürür
- 1368 Gör niçe kim hôt yir ü hôt içer
İlla yavlak sizlere müştâk geçer
- 1369 Bildi benüm geldüğü katuñuza
Kim selâmın degürem tapuñuza
- 1370 Eytdi hiç unıtmaduguz biz sizi
Gerçi siz añmaduñuz hergiz bizi
- 1371 Size bizüm kaygumuz hiç olmadı
Bir selâmuñuz bize hôt gelmedi
- 1372 Ol selâmı tûtîler çün aldılar
Cümlesi yire düşüben öldiler
- 1373 H^voca gördi tûtîlar öldüklerin
Cânların aña fidî kıldukların

- 1374 Söyledüğünden ‘azîm oldu melûl
Ol selâmı gönli kılmadı kabûl
- 1375 Eydür âhir bu selâmı virmesem
Yigreg-idi kanlarına girmesem
- 1376 Râhat isterem dir-iken bir cana
Girdüm uşbu söz-ile bunça kana
- 1377 Bunlar anuñ ‘âşıkı-y-ıdı meger
Kim aña cân viribidiler haber
- 1378 Geçdi andan gönli yavlak kaygulu
Cânı hayf u hasret ü oddan tolu
- 1379 Vardı şarda işlerin gördi girü
Geçdi çok yaşı vü geçdi çok kuru
- 1380 Yolda kimse mâni‘ olmadı aña
Geldi girü kendi şehrinden yaña
- 1381 Degmeye bir armagan kıldı nişân
Tûtî eydür kanı baña armagan
- 1382 H^vöca eydür hoş kelâmuñ var-imiş
İlla key hûn-h^vâr selâmuñ var-imiş
- 1383 Kâşki ben hergiz selâmuñ bunlara
Virüben girmeye-y-idüm kanlara
- 1384 Tûtılar çünkim selâmuñ aldılar
Hasretüñden cümle düşüp öldiler
- 1385 Çün selâmuña fidî cân kıldılar
Beni ol sözden peşîmân kıldılar
- 1386 Yâ senüñ ‘âşıklarüñ-ıdı olar
Yâ yakın hısımlarüñ-ıdı bular
- 1387 Bir iki gün saña az ötmek gerek
Bunlarüñ ta‘ziyyesin dutmak gerek
- 1388 Çünki tûtî bu sözi tîmarladı
Ol kafasda düşdi cân ısmarladı
- 1389 H^vöca gördi tûtısı ölü yatur
Tûtısından ol kafas tolu yatur
- 1390 Saçını yoldı çıkardı sakalın

- Yüzin urdı çiyneki kendü elin
- 1391 Söyler-idi kendüzi yârı-y-ıla
Çagırup eydür-idi zârı-y-ıla
- 1392 İy dirîgâ mahrem ü yârum kanı
Mûnis ü demsâz u dildârum kanı
- 1393 Çün baña ikrâm u lutf eyler-idi
Kim şekerden yig baña söyler-idi
- 1394 Ne azum kaldı vü dahı ne çoğum
Bu-y-ıdı kamu benüm varum yogum
- 1395 Kaçan eydem ben kim ol bir murg-ıdı
Bu benüm tutum meger sîmurg-ıdı
- 1396 Ger Süleymân'ıñ bunuñ gibi kuşu
Varmısa n'ider-idi ayruk işi
- 1397 Vasf ider-idi Süleymân'ı 'azîm
Yig-idi Âsaf'dan ol tûtum delim
- 1398 Mûnisüm öldi kime söyleyeyim
Dahı bir mûnis kimi eyleyeyim
- 1399 Keşke ger öldürelen-idi beni
Kim ölü görmeye-y-idüm ben seni
- 1400 N'ideyim ne kılayım n'itsem olur
Bilmezem hîç kaçarı gitsem olur
- 1401 Tütüninden yüregini taglayu
Ol kafas agzını açdı aglayu
- 1402 Tûtı'yı çıkardı dizinde kodı
Kim meger sâkin ola bir dem odı
- 1403 Tûtı uçdı küngüreye kondı hîş
Küngüreden h^vôca dapa döndi hîş
- 1404 Eydür iy h^vôca selâm olsun saña
Giderem kendü makâmumdan yaña
- 1405 H^vôca eydür tuzum etmegüm hakı
Otur ol küngürede bir dem dakı
- 1406 Senüñ ol kutlu yüzüñi göreyim
Bir su'âlüm vardur anı sorayım

- 1407 Tûtılar ne didiler anda baña
Kim kafasda ol delîl oldu saña
- 1408 Tûtı eydür anlaruñ öldükleri
Cânların baña fedâ kıldukları
- 1409 Dimek olur sen dahı böyleylegil
Kurtılasın kendüzüñ şöyleylegil
- 1410 Rehberüm oldu benüm bu menzile
Benden artuk bu rumûzı kim bile
- 1411 İki görme didiler bu birliği
Kendüden öl kim bulasın dirliği
- 1412 Dirile seni kafasda dutalar
Öliçek nâçâr taşra atalar
- 1413 Çün kafasda kendüzüñden geçesin
Taşra düşdükde geñüñçe uçasın
- 1414 Niçe kim diri-y-idüm hûd bir nefes
Olmadı benden tehî hergiz kafas
- 1415 Çünkü öldüm uş ilüme giderem
Şekkeri ben bu kafasda n'iderem
- 1416 Çünkü tûtî bu kamu sâz eyledi
Hûş ilinden yaña pervâz eyledi
- 1417 H^vôca eydür âhir ol kuşdan alu
Olmayam âhir bu yolda ben delü
- 1418 Ol çün öldi dirliğin buldı tamâm
Baña ansuz dirliğüm oldu harâm
- 1419 Ben dahı bu dirliğümde öleyim
Ölümümden dirliğümü bulayım
- 1420 Her kim ölümden ilerü ölmedi
Ölüp ayruk dirliğini bulmadı
- 1421 İlerürek öl ölümden bir zamân
Kim öliçek dirilesin câvidân
- 1422 H^vôca sensin tûtî cânuñdur senüñ
Ol kafas didügümüz dahı tenüñ
- 1423 Kendü geñiyle ölen dirlik bula
Geñsüz ölenler kaçan diri ola

- 1424 Cân alıcı aldığı cân olısar
Ölçek ayruk ne dirlik bulısar
- 1425 Eyle ölem ben ki ol gelür-ise
Bulmaya beni eger ölür-ise
- 1426 İstılâhumuz Aristo dilidür
Biz hakîmlerüz bu Yunan ilidür
- 1427 Delülik öğredevüz biz Mecnun'a
Hikmeti söyleyevüz Eflâtun'a
- 1428 Çün Muhammed milletidür kışümüz
Âyet ü ahbâr-ıladur işümüz
- 1429 Her ki togdı iy birâder öliser
Dünyada Gülşehrî adı kalısar
- 1430 Fa'ılâtün fa'ılâtün fa'ılât
Cehl zulmetdür 'ilim âb-ı hayât

ÂMEDEN-İ KEBK PÎŞ-İ HÜDHÜD
VE 'ÖZR ÂVERDENEŞ

- 1431 Geldi keklik kim yabandan gelürem
Taglar astındağı kândan gelürem
- 1432 Kamu kânlaruñ emirgânı benem
Kim bu cevherlere erzânî benem
- 1433 Dükeli 'âlemde bir sâhib-kıyâs
Olmaya benüm gibi cevher-şinâs
- 1434 Kânlar üstinde gün uzun gezerem
Dem-be-dem gevher hisâbın yazaram
- 1435 Yüz hazîne gevherüm artuk ola
Yüz direm ben illa dahı çok ola
- 1436 Kân 'amellerin kamu ben dutaram
Cevherîlere güher ben sataram
- 1437 Kanda sîmurga ire keklik meger
Geze kânlarda vü isteye güher
- 1438 Bunça kân üstinde kim keklik öter
Bir güher bulur-ısa aña yeter

- 1439 Keklige ol yig ki cevherler dire
Yohsa keklik kanda sîmurga ire
- 1440 Anda kim ben cem‘ idem cevherleri
Deñize beñzer yıgam gevherleri
- 1441 ‘Arza eylenür-ise cevherlerüm
Şeb-çırâg ola kamu gevherlerüm
- 1442 Tagda kim peydâ vü yâ pinhân ola
Degme taş dibinde yüz biñ kân ola
- 1443 Benvenin şimdi ki mîrgânlık dutan
Benden artuk kimse yok cevher satan
- 1444 Degme kanı bir kuşa çün bildürem
‘Âlemi gevherler-ile tolduram
- 1445 Gevher ögmekde geçe key lâfumuz
Çünki Gülşehrî ola sarrâfumuz

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
KEBK-RÂ

- 1446 Hüdhdüd eydür bunça nâm u bunça neng
Kim güher bigi olasin cümle reng
- 1447 Gevher âhir boyalı bir taş olur
Bir taş için neye bagruñ baş olur
- 1448 Çün güher bir taş-durur hergiz kişi
Gevheri var-ısa tapmaya taşı
- 1449 Çün senüñ nefsünde yok-durur güher
Kamu taşları güher dut ser-be-ser
- 1450 Şol Süleymân'a dükeli kâr-u-bâr
Bir yüzük kaşından idi pâydâr
- 1451 Mülk ü mâlın arturan bir taş-ıdı
Ol taşı sorar-ısañ bir kaş-ıdı
- 1452 Çün Süleymân gördi kim ol ‘izz ü câh
Oldı bir taşdan u ‘âlî pâygâh
- 1453 Bir taş-ımış didi mülküm kıymeti
Ne taşı begendi vü ne mülketi
- 1454 Olmuş-iken şunça ulu şehriyâr
Zenbil örmegini kıldı ihtiyâr

- 1455 Âhiret katında ol genci ‘azîm
Muhtasar gördi vü rencini delim
- 1456 ‘Âlemi başdan başa kamu dutup
Rabbi heblî mülken okını atup(38/35)
- 1457 Hakk’a yalvardı ki bu az milketi
Kimseye virme vü üküş zahmeti
- 1458 Ben ki bu mâlı direrem gün uzun
Korkudan zenbil örerem dün ü gün
- 1459 Kimseye ol memleket ne aş ola
Kim anı hâsıl kılan bir taş ola
- 1460 Kaçan ayruklar bu yolu varalar
Yâ bu zahmetlü işi başarılar
- 1461 Degme kılıç dünyada bir kındadur
Âdemînüñ gevheri nefsindeür
- 1462 Çün teninde olmaya şahsuñ güher
Tagdağı gevher gelüp aña n’ider
- 1463 Her birinüñ kısmeti rûzındadur
Gevherî Gülşehri’nüñ sözindedür
- ÂMEDEN-İ BÛM PÎŞ-İ HÛDHÛD
VE ‘ÖZR ÂVERDENEŞ
- 1464 Geldi baykuş dahı bir virânedden
Kim füsûnı añladuk efsânedden
- 1465 Anuñ-ıçun yirümüz vîrânedür
Kim cihân efsûnları efsânedür
- 1466 ‘Akl kanda bulına divânede
Genc olmaya meger vîrânede
- 1467 Genc ‘ışkı beni komaz kim gidem
Yohsa bir vîrânede sor kim n’idem
- 1468 Bir harâb içinde gördüm bunça renc
Kim meger hâsıl kılam bir dürlü genc
- 1469 Çün halâyıkdan götürdüm rencümi
Hem ümîdüm var ki görem gencümi
- 1470 İrmeye sîmurga baykuş renc-ile

Baykuşa ol yig dürişe genc-ile

- 1471 Yolda yüz biñ dürlü rence irişem
Râhat ol-durur ki gence irişem
- 1472 Genc-ile vîrâneyi terk itmeyem
Genci koyup Kûh-ı Kaf'a gitmeyem
- 1473 Ulu kiçi kim yola irişdiler
Her biri bir genc-ile dürişdiler
- 1474 Baykuşu çün key hakîr okıyalar
Genci üstinde fakîr okıyalar
- 1475 Niçeme kim geh güneş ü geh ayuz
Ol Ganî katında bir yoksul bayuz
- 1476 Genc-ile endîşe vü bî-genc gam
Genc-ile yig gussa vü endîşe hem
- 1477 Çünki altunsuz kişi yüz gam bula
Altun-ıla gam yir-ise yig ola

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
BÛM-RÂ

- 1478 Hüdühüd eydür gence sen aldanmagıl
Genci saña bâki kala sanmagıl
- 1479 Şol ki yüz biñ dürlü genci cem' ider
Genci kor yirinde vü kendü gider
- 1480 Seni dînden çıkarana ol zer-durur
Kim zeri büt eyleyen Âzer-durur
- 1481 Terk it ol mâlı ki fânî olısar
Bağla ol hâle ki bâkî kalısar
- 1482 Mâlı çün harc itmeyesin hâl-ıla
Saksılar yiksân ola ol mâl-ıla
- 1483 Her kim ol cem' eyledi bir ni'meti
Öliceğ göñlinde kala hasreti
- 1484 Er ki mâl isteye hâli olmaya
Hâl eri ol yig ki mâlı olmaya
- 1485 Ol bahîlün kim ola mâlına zâr
Kendüsi kejdüm ola vü mâlı mâr

- 1486 Mâlı yidürmek gerek kim hâl ola
Yohsa yinmeyen saña ne mâl ola
- 1487 Altunı cômard iledür ilerü
İlla terk ider dükelerini girü
- 1488 Ger mey içen şarda sermest olsa yig
Servi âzâd u tehî-dest olsa yig
- 1489 Çün bahîl ol mâla yavlak aldanur
Lâcerem ol mâl elinde eglenür
- 1490 Çün işinde yok-durur hergiz salâh
Lâcerem yi yir tolıcak müsterâh
- 1491 Şâh-ı pâyirr sonra bî-bâr olıcak
Müsterâhuñ gendi artar dolıcak
- 1492 Degme mün'imde bulunmaya temîz
Mün'im î mân mün'imidür iy 'azîz
- 1493 Giderüz sîmurga biz dîvâneler
Kutlu olsun baykuşa virâneler
- 1494 Âdemîden 'ilm eri hâl isteye
Müdde'î Gülşehrî'den mâl isteye

'ÖZR ÂVERDEN-İ CEM'-İ
MURGÂN PÎŞ-İ HÜDHÜD

- 1495 Kuşlaruñ kalanı dahı geldiler
Ortaya vü bir bahâne buldılar
- 1496 Her biri kim ara yirde söyleye
Kendüzine anı bir 'özl eyleye
- 1497 Eydür-isem her birinün 'özlünü
Uzaya çok sözlü diyesin beni
- 1498 Degmesi bir kuru 'özlü sâz ide
Söylediler hüdhüde yüz nâz ide
- 1499 Hüdhüd eyle virdi bunlara cevâb
Kim hatâdan Rûşen añlandı savâb

SU'ÂL KERDEN-İ MECMÛ'-I MURGÂN
EZ HÜDHÜD DER PÎŞVÂYÎ

- 1500 Degmesi çün bir su'âli itdiler

Girü hüdhüdden cevâb işitdiler

- 1501 Kamusı bir kezde hüdhüdden su'âl
Kıldılar kim hall ola ol turfa hâl
- 1502 Kim 'acab sîmurgı biz göre miyüz
Yâ anuñ tapusına ire miyüz
- 1503 Güneşe hergiz nite bir kûr ire
Yâ Süleymân'a kaçan bir mûr ire
- 1504 Bir ulu şâha ire mi bir gedây
Hergiz ola mı berâyine bir ay
- 1505 Nisbetümüz ara yirde var-ısa
Anuñ-ıla vü bize ol yâr-ısa
- 1506 Başumuzu taşlara yastayalum
Nisbet-ile şâhumuz isteyelüm
- 1507 Yohsa bizüm nisbetümüz yog-ısa
Aña vü yoluñ belâsı çoğ-ısa
- 1508 Her birümüz işümüzi görelüm
Nisbetümüz yoga neye irelüm
- 1509 Nisbet-ile kimse kimseye vara
Nisbeti olmaz-ısa kanda ire
- 1510 Nisbetümüz var-ısa girdük yola
Yog-ısa toprağı savurduk yile
- 1511 Bir bize Gülşehri gibi söylegil
Degme sözüñ şerh ü bastın eylegil

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
MURGÂN-RÂ DER İSBÂT-I
NESEBEŞ

- 1512 Hüdhüd eydür gâfil olmak hôş degül
Bu kadar bî-hâsıl olmak hôş degül
- 1513 'Âbid olan kişi ma'bûda irer
Kâsıd olan şahs maksûda irer
- 1514 Kul kim ol sultânına âşık degül
Pâdişâhı görmege lâyıık degül
- 1515 'Âşikuñ ma'sûkına var nisbeti

İre aña olur-ısa himmeti

- 1516 Ol ne ‘âşıkdur ki cândan kayıra
Mâye vü sûd u ziyândan kayıra
- 1517 ‘Âşık ol-durur ki yolda cân vire
Kâfir ol dirlere ise îmân vire
- 1518 Er-iseñ meydâna gir merdâne var
‘Avrat-ısañ çıkma evden zînhâr
- 1519 Sen ki korkarsın ki evden çıkasın
Hasm evin gürz-ile nite yıkasın
- 1520 Kanı Tûs u Bîjen ü Gurkîn ü Gîv
Kim olavuz bunlara Sâm u Hıdîv
- 1521 Anda kim Rüstem Nerîmân’a ire
Her sipâhî kanda meydâna ire
- 1522 Siz bu adlu pehlevân olmaduñuz
Anuñ-ıçun sağışa gelmeduñuz
- 1523 Pâdişâh bostân u siz bir teresiz
Güneşinden ol şehüñ bir zerresiz
- 1524 Kim güneşi ister-ise bulısar
Zerrelerüñ adını kim biliser
- 1525 Cânuñuz ister-ise aña varuñ
Koñ bu murgı vü sîmurga irüñ
- 1526 Çün cihân üstine sîmurg uçdı hoş
‘Âleme kanatlarını açdı hoş
- 1527 Düşdi sîmurguñ cihâna sâyesi
‘Âlemüñ ol sâyedür sermâyesi
- 1528 Sâyesinüñ nisbeti var zâtına
Sâye ol nisbetden irer katına
- 1529 Kamu kuşlar sûreti ol sâyeden
Hâsıl oldı vü hem ol sermâyeden
- 1530 İ’tikâdı eylemeñ ol yolda süst
Kim kılâsız nisbeti aña dürüst
- 1531 Niçeme kim yol belâsuz olmaya

Yol eri hergiz yolından kalmaya

- 1532 Bir kişi bu menzile ura kadem
Kim vücûdını kıla küllî ‘adem
- 1533 Kuşlar ol esrârı çün işitdiler
Cânların sîmurga îsâr itdiler
- 1534 Kamudan sîmurga dutdılar karâr
Her birinüñ ‘ışkı oldu sad hezâr
- 1535 Billerini bağladılar cümle çüst
Her biri yol ‘azmini kıldı dürüst
- 1536 Eytdiler hele bize bir rehberi
Buluñuz kim gitmeyevüz serseri
- 1537 Niçeme kim hüdhüd ulu kişidür
Rehber olmaklık bu yolda işidür
- 1538 İlla hem bir kur‘a dahı uralum
Kime düşer kur‘amuz bir görelüm
- 1539 Kur‘ayı çün kim bıraktılar revân
Kur‘aları hüdhüde düşdi hemân
- 1540 Çün belürdi hüdhüdün serverligi
Ol yola vü kuşlara rehberligi
- 1541 Hüdhüdün başına bir tâc urdılar
Kuşların rahtını târâc itdiler
- 1542 Dünya mihrini gönülden sökdiler
Mülk ü esbâbı dükelin dökdiler
- 1543 Yola kamusı bile ‘azm itdiler
Çün birez yir hüdhüd ile gitdiler
- 1544 Vâdinün ucu görindi nâgehân
Çıkdı her kuş yüreginden yüz figân
- 1545 Cânlulardan hâli gördiler yolu
Ese-durur karşı istingâ yili
- 1546 Bir kişi peydâ degül ol ilde hîç
Canludan kimse görünmez yolda hîç
- 1547 Bir kuş ol vâdî içinde uçmaduk
Biregü anuñ yolından geçmedük

- 1548 Yol ‘azîm ırag u menzil bî-nişân
Key derîñ deryâ vü sâhil bî-nişân
- 1549 Kimse anuñ gibi yolu görmedük
Kimsene ol yola hergiz irmedük
- 1550 Düşdi heybet her birinüñ cânına
Hüccet assı kılmadı bürhânına
- 1551 Yoluñ ıraklığını çün bildiler
Vâdinüñ agzında menzil kıldılar
- 1552 Çün yoluñ işkencisine düşdiler
Girü hüdhüd yöresine üşdiler
- 1553 Kim bu yol heybetlü görünür bize
Korkusu kuvvetlü görünür bize
- 1554 Bir zamân bunda karâr eyleyelüm
Degmemüz hâlümüzi söyleyelüm
- 1555 Bunda bir key danışuban gidelüm
Kim niçe yöriyelüm ü n’idelüm
- 1556 Sen ki şimdi pîşvâsın bizlere
Gir hôş ögüde vü zîbâ sözlere
- 1557 Menber ur bir va‘z id lutf eylegil
Tañrı vü Peygâamberinden söylegil
- 1558 Dükeli sözüñ bize takrîrini
Eyle vü her âyetüñ tefsîrini
- 1559 Kim meger bu derde dermân irişe
Yâ yola âgâz pâyân irişe
- 1560 Çıkdı hüdhüd minberüñ üstine şâd
Kim vire bî-dâdlara va‘zıyla dâd
- 1561 Bülbül ü kumrı aña hôş sâz-ıla
Mukrı oldılar u hûb âvâz-ıla
- 1562 Geh Sipâhan’dan Hicâz’a gitdiler
Geh Rehâvîde ün-ile ötdiler
- 1563 Çünki Zîrefgend ü Nevrûz u ‘Irâk
Vasla yitdiler ki uş erdi firâk
- 1564 Bir kaç âyet sâz-ıla okıdılar
Zühre çengin başına dokıdılar

- 1565 Mukrı çün dikdi durugeldi beri
Bir su'âli sordı vâ'izden arı
- 1566 Kim bize iy arada server olan
Yolda her birümüze rehber olan
- 1567 Sen dahı çün şimdi varursın yola
Biz dahı şimdi varuruz menzile
- 1568 Pes bize sen server olduđuñ neden
Yolda bize rehber olduđuñ neden
- 1569 Pîşvâlıđuñı isbât eylegil
Bize bir Gülşehri gibi söylegil

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD ÂN
SÂYİL-RÂ DER-MİYÂN-I CEM'

- 1570 Hüdhdüd eydür ben anı görmişvenin
Tapusunda bir zamân durmuş-vanın
- 1571 Görür-isem girü anı hem bilem
Hıdmetin eyle ki gerekdür kılam
- 1572 Begler ortasında size sultanı
Gösterem zîrâ ki bilürem anı
- 1573 Leşkerinden pâdişâha çün irem
İricegin size dahı gösterem
- 1574 Yohsa siz varur-ısañuz yaluñuz
Bensüz anda işüñüz olmaya uz
- 1575 Zîra kim nâgâh göresiz bir begi
Atlas içinde vü tâzî bindügi
- 1576 Ol begi siz pâdişâhı sanasız
Bir begüñ şâhlığına inanasız
- 1577 Zîra kim siz bilmedüksiz sîretin
Göricek hem bilmeyesiz sûretin
- 1578 Ol benem kim kendüzini añlayan
Kim nikâbından yüzini añlayan
- 1579 Görmege dîdârını key uz gerek
İlla hem dîdâra lâyıık göz gerek
- 1580 Şimdi görmeyen cemâlin gündüzün

- Gice kanda añlaya anuñ yüzün
- 1581 Eyle dut kim göstere ruhsârını
Perdesinden kim bile dîdârını
- 1582 Açmaduñuz siz basîret gözini
Anuñ-ıçun göremezsiz yüzini
- 1583 Yohsa ol kim dâyim ü dâna-durur
Añlayana gün gibi peydâ-durur
- 1584 Her kim açar-ısa gönli gözini
Fark ide ol burka'ından yüzini
- 1585 Görmedük kişi anuñ dîdârını
Ne biliser perdeden ruhsârını
- 1586 Yohsa her kim burka'ın yüzü sana
Bir kızıl yeşil görîçek aldana
- 1587 Bugün iren irte dahı iriser
Bunda gören anda dahı göriser
- 1588 Güneşüñ yüzü cihânda fâş ola
Anı görmeyen meger huffâş ola
- 1589 Çok kişi ilüñ sipâhın añlaya
Er gerek kim pâdişâhın añlaya
- 1590 Leşkerinden bilüñüz kendüzini
Añlañuz Gülşehri gibi yüzini
- 1591 Ben Süleymân-ıla çok olmışvanın
Yıllar anuñ hidmetin kılmışvanın
- 1592 Bir nazar hem ol baña kılmış-durur
Ol nazardan bu 'atâ gelmiş-durur
- 1593 Tâ'at-ıla kimse anı bulmaya
Kimsene şeytânça tâ'at kılmaya
- 1594 Biz erenler himmetinden ermişüz
Şâhumuza vü cemâlin görmüşüz
- 1595 Siz dahı çok gördüğünüz var anı
İlla tenden añlamaduñuz canı
- 1596 Cânuñuz hiç tenden ayrılmaz-ıdı
İlla ol kim idüğün bilmez idi

- 1597 Yüz biñ arasında biri añlayan
Olmaya illâ bu sözi tañlayan
- 1598 Pâdişah-ıla delim oldum bile
Şimdi tâcırlığa geldüm bu ile
- 1599 Çok cevâhir var bu ilde râyegân
Kim bahâsı olur ol ilde girân
- 1600 Pâdişâhuñ mahzeninde yog-ıdı
Bir iki cevher ki bunda çoğ-ıdı
- 1601 Uş satun aldum varam şâha satam
Aña dahı bunça cevherler katam

SU'ÂL KERDEN-İ ÂN SA'İL EZ
HÜDHÜD Kİ ÂN CEVÂHİR DER
NEFS-İ ÂDEMÎ KUDÂM HALKEST

- 1602 Sorar ol sâyil ki bu cevherleri
'Arza kıl sen bize ol gevherleri
- 1603 Kim senüñ-ile çün anda gidevüz
Biz dahı ol cevheri iledevüz
- 1604 Ne metâ'ı pâdişâh alur-ısa
Yâ ne dürrüñ kıymetin bilür-ise
- 1605 Bize dahı eydüñ anı alalum
Sençileyin kamu tâcir olalum

BÂZ NÜMÛDEN-İ HÜDHÜD
ÂN CEVÂHİR-RÂ DER CEM'

- 1606 Hüdühüd eydür anda yoklık gevheri
Yok-durur bundan ilet iy cevherî
- 1607 Anda miskînlik metâ'ı yok-durur
Bundan ilet kim bu ilde çok-durur
- 1608 Anda kim zenlik kumaş key geçe
Yohsa hôdbînligi almazlar hiçe
- 1609 Mahv olmak dürrinüñ kadri olur
Kemlik incüsi eyü kıymet bulur

SU'ÂL KERDEN-İ SÂYİL-İ
DÎGER EZ-HÜDHÜD

- 1610 Biri dahı sordı kim ben sayruyam
Rencüm-ile râhatumdan ayruyam
- 1611 Nâtüvânam nite gideyim yola
Kuvvetüm yok niçe varayım bile
- 1612 İlla dut kim ben sizüñ-ile uçam
İşbu od taglarını niçe geçem
- 1613 Gussalar geldi baña bol ilerü
Gelmedi bunuñ gibi yol ilerü
- 1614 Yüz biñ er bu yolda cân virmiş-durur
Kim birisi menzile irmiş-durur
- 1615 Sagmısam bir dürlü cehd ide-y-idüm
Sizüñ ile bu yola gide-y-idüm
- 1616 Sag kişi kanda diler-ise varur
Sayru miskîn kendü cânın kayırur
- 1617 Çok deñizler cüş idüp geçmek gerek
Çok agular nüş idüp içmek gerek
- 1618 Ejdehâlar var bu yolda tag gibi
Nite geçsün sayru andan sag gibi
- 1619 Ben bu vâdî içine girür-isem
Yâ sizüñ-ile bile varur-ısam
- 1620 Niçeme kim yükümi tîmârlayam
Evvelin menzilde cân ısmarlayam

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂYİL-RÂ DER CEM‘

- 1621 Hüdhdü eydür toñma bunça buz gibi
Gice kaçan olısar gündüz gibi
- 1622 Seni hüd kimdür hisâba getüren
Yâ saña hüd dünyada bir kadr uran
- 1623 Kendüzüñ bu yolda key bî-kadr bil
Gerek-ise öl gerek-ise diril
- 1624 Her kim ol bî-kadr u bî-imkân ola
Dirlig-ile ölümi yeksân ola

- 1625 Çün senüñ bir zerre kadrüñ yok-durur
İşbu dirlik dahı saña çok-durur
- 1626 Anuñ-ıçun sini da‘vet kılmazuz
Kim ne kişisin seni hôd bilmezüz
- 1627 Gör kim ol şarda ki ol eyvân ola
Niçe senüñ gibi sergerdân ola
- 1628 Sen eger varmaz olur-ısañ aña
Ol ‘acab kim gelmedi diye baña
- 1629 Dünyada yüz biñ senüñ gibi ola
Bellüdür kim kaçı sağışa gele
- 1630 Degme şarda yüz senüñ gibi gezer
Kim deñiz üstinde çöp gibi yüzer
- 1631 Sağış ehli ilde bir gavvâs ola
Kim deñiz dibine dürr-ıçün tala
- 1632 Sevme ol yâri kim soñra gidiser
Giden içün kaygu yiyen n’idiser
- 1633 Cânı sev kim ben didüğüñ ol-durur
Ko teni kim ölüm anı soldurur
- 1634 Gelmez-iseñ sen bizüm-ile bile
Girmez iseñ sayruyam diyü yola
- 1635 Kâfile Bağdâd şehrinden öte
Seni bir zenbîl eksildi duta
- 1636 Kendüzüñi sen getürürsin dile
Yohsa senüñ gibileri kim bile
- 1637 Ança sayrular sagaldı ‘âkıbet
Ança sag kişiler öldi ‘âkıbet
- 1638 Er gerek kim kendü yolına gide
Yohsa yolsuz sag ya sayru n’ide
- 1639 Bunça kocalar dirildi genc-ile
Bunça yigitler kim öldi renc-ile
- 1640 Sayruyı çün sagdan eylersin temîz
Ölür-iseñ n’idisersin iy ‘azîz
- 1641 Ölümüñden ilerü ölse-y-idüñ
Pâdişâhuñ mahremi olsa-y-ıduñ

- 1642 Soñra bir key dirlige ire-y-idüñ
Hazretinde Câvidân dura-y-ıduñ
- 1643 Çün kim ölesüñ güne inanasın
Dirliği Gülşehri'den öğrenesin
- SU'ÂL KERDEN-İ SÂYİL-İ
DÎGER EZ HÜDHÜD DER
'AŞK-BÂZÎ VE MA'ŞÛK
- 1644 Birisi eydür ki bir şâhid benüm
Göñlüm aldı vü köyindürdi canum
- 1645 Yüzini gördükçe hayrân kaluram
Bir dem anı görmez-isem ölürem
- 1646 Kaddi serv ü 'ârızı sîmîn-durur
Yüzi hurşîd ü hatı müşkîn-durur
- 1647 Küfrümü gidermedi îmân benüm
Assı kılmaz derdüme dermân benüm
- 1648 Bir kılından beni yüz tedbîr-ile
Bağlamışdur elli biñ zencîr-ile
- 1649 Bâg arasındaki bostândur yüzi
Sanasın kim bir gülistândur yüzi
- 1650 İşi güçi kamu oda yaksam direm
Gün uzun hâ yüzine baksam direm
- 1651 Gözleri her birisi bir yay dutar
Kırpügi her kalkana biñ ok atar
- 1652 Tâ'at anuñ tapusu gelür baña
Ka'be anuñ kapusu gelür baña
- 1653 Datlurakdur bal-ıla yagdan delim
Göksi çerb ü agzı şîrîndür 'azîm
- 1654 Zâhid anuñ yüzini görür-ise
Yâ katında bir nefes durur-ısa
- 1655 Vâlih ü hayrân u mest olup gide
Pârisâ bir büt-perest olup gide
- 1656 Niçe kim bakdum göge pinhân u fâş
Görmedüm anuñ gibi ay u güneş

- 1657 Güneş anuñ yüzine hayrân ola
Ay anı görürse sergerdân ola
- 1658 Bakıçak endâmına kim soralar
Süñük içinde iligin göreler
- 1659 Pâdişâh ol servi görmege iver
H`ôca Gülşehrî dahı anı sever
- 1660 Şâdılıkda çok perîşânlık kılur
Bir perîdür kim Süleymânlık kılur
- 1661 Ben sizüñ-ile bile gelimezem
Sevdügümden bir dem ayrılımazam
- 1662 Kimse baña iltifât itmese yig
Dek gözümden sûreti gitmese yig
- 1663 Ben anı koyup yola gidemezem
Oduñ ortasında sabr idemezem
- 1664 Eyle oldum sûretine karşı mest
Kim beni gören sanur sûret-perest

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂYİL-RÂ

- 1665 Hüdhüd eydür niçe sûretler seni
Aldaya vü bu küdüretler seni
- 1666 Gökçegüñ niçeme kim rengîn ola
Rengi gidiçek girü çirkîn ola
- 1667 Çok sarây issi bir eve hışt olur
Ol ne zîbâdur ki soñra zışt olur
- 1668 Şehvetüñi ‘ışk sanma iy ‘azîz
Sûreti ma‘nîden eylegil temîz
- 1669 Cânuñ olmadı meger ma‘nîde mest
Kim seni nefsüñ kılur sûret-perest
- 1670 Görmedüñ zâgı ki bir keklik ola
Kan-ıla ete ne gökçeklik ola
- 1671 Şâhidüñ ra‘nâ degül nâ-hôş-durur
Şehvet anı saña zîbâ gösterür
- 1672 Aç Süleymân gözüñi kim göresin

Şâhidüñ bir dîv ü terkin urasın

- 1673 Nefs ü issini kılan kişi taleb
Ejdehâya şâhid urmuşdur lakab
- 1674 Mâhiyi elden koya mâh isteyen
Şâhidini terk ide şâh isteyen
- 1675 Her biri bir yimişi dirmek gerek
Gülleri Gülşehri'ye virmek gerek
- 1676 Reşkümüz yok bülbül ü destânlara
Çün irakdan bakaruz bostânlara
- 1677 Bu hikâyet böyle şîrîn böyle ter
Husrev ü Şîrîn sözi ola meger
- 1678 Bu hikâyet böyle şîrîn böyle ter
Leyli vü Mecnûn sözi oldı meger

DÂSTÂN-I LEYLÂ VÜ
MECNÛN

- 1679 'İşk-ıla her kim aña Tañrı adın
Ter sözüümüñ bile datlu dadın
- 1680 Datlu sözler gönli 'ışka bagladur
İşidenlerüñ gözini agladur
- 1681 'Âşık olmayan kişinüñ cânı yok
Küfri üküş illa hiç îmânı yok
- 1682 Muhtesib meyhânedede rindi bilür
Sûfiyi bilmez ki şâhid-bâz olur
- 1683 Bâde çün kim zühd bünyâdın yıkar
Hânekâhdan sûfiler esrük çıkar
- 1684 Çok kişi yiri münâcâtı ola
'İşk anı rindî harâbâtî kıla
- 1685 'Âşık ol-durur ki cânın terk ider
Sevdüğini göricek 'aklı gider
- 1686 'İşk odından her kim ol köyinmedi
Şehvetinüñ şu'lesi söyünmedi
- 1687 Şehvetüñi ko ki 'ışka iresin
Kendüzüñ terk it ki yâri göresin

- 1688 ‘İşk-ıla şehvet kaçan barışısar
Yâ su-y-ıla od nite karışısar
- 1689 Ka‘be içine gire mi hîç mest
‘İška kaçan yâr ola şehvet-perest
- 1690 ‘Âşık ol kim gussadan şâd olasın
Kamu kaygulardan âzâd olasın
- 1691 Nâmi ‘ışka iriçegin neng olur
Andan aña elli biñ ferseng olur
- 1692 Kimse ‘ışkuñ şerhini hîd kılmaya
Kıymetini degme kişi bilmeye
- 1693 İlla biz bir şemmesin söyleyelüm
‘Âşık u ma‘şûkı şerh eyleyelüm
- 1694 Tûti gibi şehd ü şekker yiyelüm
‘İşk içinden bir hikâyet diyelüm
- 1695 Bir gün ol yolda ki isteyen bulur
‘Âşikuñ hâlini ma‘şûkı bilür
- 1696 Vardı Leylî Mecnun’ı görmeklige
‘İşk elinden hâlini sormaklığa
- 1697 Gördi Mecnûn’ı yatur bir yazıda
Bir yazı kim biñ yol erin azıda
- 1698 Topraga urmuş yüzün şûr eylenür
Leyli’nün zikrin dilinde söylenür
- 1699 Leyli nakşın gönline yazmış tamâm
Sûretinden gâfil olmuş ve’s-selâm
- 1700 Anı evvel gördüğü gibi sanur
Gönli içindeki nakşa inanur
- 1701 Ma‘nisinden eyle mest kılmış canı
Kim dimez kim sûreti nakşı kanı
- 1702 Eyle müstagrak hayâline anuñ
Kim nazar kılmaz cemâline anuñ
- 1703 Nâgehân zikr eylenürken dîstına
Leylinüñ kölgesi düşer üstine
- 1704 Çün bakar Leylî selâm aña virür

Çün selâm alur katında oturur

- 1705 Eydür iy Mecnûn senüñ ahvâlüñi
Bilmedüm sormaga geldüm hâlüñi
- 1706 Top senüñ hâlüñ delü kıldı beni
‘İşk elinden nite sorayım seni
- 1707 Böyle kim âşüftalıkdur âletüñ
‘İşk içinde nite geçer hâletüñ
- 1708 Mecnûn eydür ‘ışka terk itdüm canı
Sen ne kişisin ki sorarsın beni
- 1709 Her biregü dünyada bir iş güder
Delüler katında ‘âkiller n’ider
- 1710 Eyle dut kim bilesin ahvâlümü
N’idisersin kim sorarsın hâlümü
- 1711 Bu tekellüf saña bir sevdâ-durur
Beni sormakdan murâduñ ne-durur
- 1712 Biliş-iseñ añlamazam ben seni
Yâd-ısañ höd neye sorarsın beni
- 1713 Var işüñe vü ko beni vaktuma
Tañrı’ña bak gelme ayruk katuma
- 1714 Yâd mısın biliş misin bilimezem
Anuñ-ıçun hıdmetüñi kılmazam
- 1715 Ben neyem kim kimsene beni sora
Yâ bu hâletde gelüp beni göre
- 1716 Git katumdan kim delü olmayasın
Turma kim kaygu-y-ıla tolmayasın
- 1717 Leyli çün gördi ki bilmedi anı
Top köyindi göñli vü yandı canı
- 1718 Eydür âhir Leyli odıdur tolu
Yüregüñ içinde kim olduñ delü
- 1719 Leyli mecnûn eyledi-y-ise seni
Leyli benem nite bilmezsın beni
- 1720 Ma’nide çün beni kılursın taleb
Sûretümi nite bilmezsın ‘aceb

- 1721 Dîn anuñ vardur ki dünyâsuz ola
Mecnûn ol degül ki Leylâ'suz ola
- 1722 Dîn erine az kadar dünya gerek
Mecnun'a elbetde bir Leylâ gerek
- 1723 Çün benem Leylî vü beni bilmedüñ
Sen bu fenni hiç hâsıl kılmaduñ
- 1724 Kim meger 'âşık aña ola-y-ıduñ
Hem anı göricegez bile-y-idüñ
- 1725 Eydür-iseñ sen ki ol Leylî göre
Göñlüm içre ikki oldı yâr maña
- 1726 Leyli vü Mecnûn tolu-durur cihân
Leylisüz Mecnûn olmasun hemân
- 1727 Mecnun eydür Leyli sen-iseñ 'azîm
Müşkil oldı bu hikâyet iy hakîm
- 1728 Kim benüm göñlüm içinde şimdi var
Bir dahı Leylî baña ma'sûk u yâr
- 1729 Bu-y-ısa Leylî beni hîd uş görür
Sen-iseñ Leylî 'acab bu kim-durur
- 1730 Bu yakîne katmaz-ısañ sen şeki
Nite Mecnûn bir ola Leylî iki
- 1731 Mecnun eger yüz olur-ısa revâ
Leyli iki oldugı yavlak hatâ
- 1732 Nite ola kim kıla ehl-i niyâz
İki kıble dapa hergiz bir namâz
- 1733 'Âşıkuñ ma'sûk-ıla birlik-durur
İkilik bu yolda kâfirlik-durur
- 1734 Çün benüm içümde bir Leylî ola
Taşragı Leylî ne işüme gele
- 1735 Taşragı Leylî olıcagın gubâr
İçerügi Leyli kala pâydâr
- 1736 Leyli benem didügüñ söz ola hâm
Bize bizüm Leyli'müz ola tamâm
- 1737 Olmayıcak Leyli içümde benüm
Her dem anı kanda bulam iy canum

- 1738 Senden ol günden ki ben azmışvanın
Hâturuma nakşuñı yazmışvanın
- 1739 Kim eger ol sûretüñ bir gün yite
Bu benüm gönümdeki baña yite
- 1740 N'iderem ol Leyli'yi kim öliser
Baña bir Leylî gerek kim kalısar
- 1741 Leyli Leylî diyü kamu dünyadan
Kendüzümü kesdüm uş gör kim neden
- 1742 Leyli'den dahı kesicegin tamâm
Mevla kala iy birâder ve's-selâm
- 1743 Niçe kim beñzedürem kalup taña
Hiç bu gönümdeki beñzemez saña
- 1744 Ma'ni şekli artuk eksük olmaya
Sûret-ile kim görürsin kalmaya
- 1745 Taşragı yârum vefâ kaçan kıla
Yârum ol-durur ki içümde ola
- 1746 Ben evümde bulıçak sûsenleri
N'iderem yâbandağı gülşenleri
- 1747 Saña 'âşık nefis için olmaduguz
Anuñ-ıçun nakşuña kanmaduguz
- 1748 Göñli ilkin Leyla'ya virmişvenin
İlla soñra Mevla'ya irmişvenin
- 1749 Tañrı birdür döst birdür şöyle bil
İki diyenler-durur hôr u hacıl
- 1950 Sûrete kalan kişi 'âşık degül
'İşk anuñ gibi ere lâyıık degül
- 1951 Togru 'âşık istemez hergiz visâl
Mûnisi hicrân u yârıdur hayâl
- 1752 Leyli çün gördi ki Mecnûn bilmedi
Anı vü hiç iltifâtın kılmadı
- 1753 Gitdi Leylî Mecnûn'ı anda koyu
Kaldı Mecnûn Leyli vü Leylî diyü
- 1754 Çün anı bilmez nite kılur taleb

- Leyli dir Leylî'ye bakmaz iy 'aceb
- 1755 Leyli'nün etin kanın sevmez-idi
Ol sebebdan görmege ivmez-idi
- 1756 Mecnun'ın istediği Mevlî-y-idi
Dek arada vâsıta Leylî-y-idi
- 1757 Şehvetüne sen lakab 'ışk urmagıl
Sevdüğünü ol göz-ile görmegil
- 1758 Ok gelür-ise yüzün döndürmegil
Yârün etegine toz kondurmagıl
- 1759 Anı sevmegil ki sonra öliser
Aña bağlangıl ki bâkî kalısar
- 1760 Âdemî 'ışkın bahâne kıl tene
'İşk irürür âdemi yaradana
- 1761 Kim ziyâde çünkü sâbit durasın
Hem bir ihlâsa anı irüresin
- 1762 Degme dil bir söz beyân eyleyiser
'İşkî Gülşehrî 'ayân eyleyiser
- 1763 Hârî kesün bâgbâna dınmañuz
Güllere zînhâr yavuzlık sanmañuz
- 1764 Degme kişi şarda bir mansıb dutar
Bize Gülşehrî didükleri yiter

SU'ÂL KERDEN-İ SÂYİL-İ DÎGER
EZ HÜDHÜD

- 1765 Birsî eydür key muhannes gûherem
Tañrı yolında ne 'avrat ne erem
- 1766 Gâh Müsülmân gâh kâfir oluram
Geh günâh u geh 'ibâdet kıluram
- 1767 Geh bahîl ü geh kerîm olur canum
Geh sakîm ü geh sahîh olur tenüm
- 1768 Geh vefâdâr oluram geh bî-vefâ
Geh küdürütlü oluram geh safâ
- 1769 Ben bu iki hâle hayrân kalmışam
Kendü yolumda perîşân olmuşam

- 1770 Çün ne bellü er ne bellü ‘avratam
Kendü başuma bir ağır mihnetem
- 1771 Her kime kim yâr u yâ kardaş direm
Kamudan anuñ etin yavlak yirem
- 1772 Her kime kim eylerem yüz biñ vefâ
Girü aña kıluram yüz biñ cefâ
- 1773 Çün iki yüzlü vü iki dillüyem
Bî-vefâlıkla cihânda bellüyem
- 1774 Her kimi kim cem‘ içinde ögerem
Girü aña bunça dürlü sögerem
- 1775 Günde yüz kez ‘ahd bağlayup sıram
Kamu dürlü kişiler-ile birem
- 1776 Ogrıların mecma‘ında rehberem
Sûfilerün mahfilinde serverem
- 1777 Gâh şeyh ü gâh ruhbân oluram
Geh keşîş ü geh danışman oluram
- 1778 Hacca sıdk-ıla meger kim gitmedüm
Kim harâbatı dahı terk itmedüm
- 1779 Bir nefes bir zâhid oluram kerîm
Bir zamân bir fâsık oluram le’îm
- 1780 Gâh bir ‘âmî oluram câm-ıla
Gâh bir ‘ârif oluram nâm-ıla
- 1781 Gâh ‘âbid gâh evbâş oluram
Gâh karı gâh kallâş oluram
- 1782 Baña bunuñ gibi hâl-ıla ‘aceb
Kılmaga yarar mı sîmurgı taleb

CEVÂB-DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂ’İL-RÂ NÎZ

- 1783 Hüdhdü eydür anda iki yolluluk
Olmaya makbûl yüz biñ dillülük
- 1784 Bir gönülde küfr ü îmân besleyen
Derd-ile bir yirde dermân besleyen

- 1785 Ne Müsülmân ola ol ne ten-dürüst
Dîni eksük ola vü endâmı süst
- 1786 ‘Âk ola kamular-ıla bir olan
Kâfir ola mü’min ü kâfir olan
- 1787 Her kim ol erlikde dûn-himmet-durur
Er dime aña ki bir ‘avrat-durur
- 1788 Gâh zâhid gâh fâsık olmagıl
Çün muvâfıksan münâfik olmagıl
- 1789 İkilig-ile ne birlik idesin
Çün muhannessin ne erlik idesin
- 1790 Bî-basar olan kişi gözsüz-durur
İki yüzlü âdemî yüzsüz-durur
- 1791 Müdde‘înüñ yayını yasmak gerek
İki dillünüñ dilin kesmek gerek
- 1792 İki yüzlü degül-iseñ gül gibi
Yüz dil-ile söyleme bülbül gibi
- 1793 Dünyada sen bir müzebzebsin henûz
Küfr ü îmândan mürekkebsin henûz
- 1794 Mü’min-iseñ küfri kogıl iy ‘azîz
Mescidi kılğıl kilîsâdan temîz
- 1795 Kimseneyi bir garazdan ögmegil
Girü aña bir garazdan sögmegil
- 1796 Tañrı’çun başla neye başlar-ısañ
Bî-garaz işle neyi işler-iseñ
- 1797 Elüme girseñ seni asa-y-ıdum
Bulsa-y-ıdum dilüñi kese-y-ıdum
- 1798 Âdemîler derisin yırtar dişüñ
Herze söylemek-durur her gün işüñ
- 1799 ‘Ahduñı çün beklemezsin câvidân
Bes bir itden aluraksın bî-gümân
- 1800 İt vefâ eyler senüñ kanı vefâñ
‘Âlemi yakdı senüñ cevr ü cefâñ
- 1801 Eylük idene yavuzluk kılmagıl
Tûtı-y-ıla karga gibi olmagıl

DÂSTÂN-I TÛTÎ VÛ ZÂĞ

- 1802 Bir zamânda kim külef bitmiş-idi
Bülbül anuñ vasfın işitmiş-idi
- 1803 Bir kişi dutar-ıdı sevdâ-y-ıla
Bir kafasda tûtıyı karga-y-ıla
- 1804 Biribiri hâletinden bî-haber
Karga sergîn yir-idi tûtî şeker
- 1805 Niçe kim tûtî şeker h'ônın açar
Karga şekker üstine sergîn saçar
- 1806 Her şeker kim tûtıya idrâr olur
Dükeli sergîn ile murdâr olur
- 1807 Niçe kim bu şekkerüñ tohmın eker
Şekkerüñ ol üstine sergîn döker
- 1808 Tûtı ister ol kafasda sâz-ıla
Kim gazeller eyde h'ôş âvâz-ıla
- 1809 Çünkü Nevrûz u Hicâz âgâz ide
Râst savtın Bûselikde sâz ide
- 1810 Gâh Sipâhanda kıla âhengini
Geh Rehâvîde çala h'ôş çengini
- 1811 Nâdire bir nagme âgâz idicek
Perdelerde sûz-ile sâz idicek
- 1812 Ol kadar kavgâ figân ider-idi
Çagıruban herzeler söyler-idi
- 1813 Kim bu tûtî çün olur-ıdı melûl
Ögine düşmez-idi darb-ı usûl
- 1814 Karga üni tûtinüñ âvâzını
Mahv ider-idi vü kamu sâzını
- 1815 Tûtı çün ol perdeden gider-idi
Kargadan yavlak gile ider-idi
- 1816 Kim benüm bu karga demsâzum degül
Hem-dem ü hem-cins ü hem-râzum degül
- 1817 Fi'li zişt ü yavlak âvâzı yavuz

- Lehçesi bî-lezzet ü sâzı yavuz
- 1818 Şekli nahs u sûreti Hindû gibi
Çirkin âvâzı dahı kendü gibi
- 1819 Ben şeker yimege okıram anı
Ol necis otlamaga iltür beni
- 1820 Cümle kendüye gereken söyleye
Kamu kendü diledügin eyleye
- 1821 Kamu halkı kendüden alu göre
Kendüden yigden yokaru otura
- 1822 Ululara ihtirâm eylemeye
Kimse hakkında eyü söylemeye
- 1823 Nesne yapmaya ki girü yıkmaya
Bir gün azgından eyü söz çıkmaya
- 1824 Kimsenüñ hergiz selâmın almaya
Niçe kim eylük kılasın bilmeye
- 1825 Mu'cib ü bed-sîret ü hûd-bîn-durur
Anuñ-ıçun yidügi sergîn-durur
- 1826 Bu kafas sınsa-y-ıdı uça-y-ıdum
Sohbetinden karganuñ kaça-y-ıdum
- 1827 Hayf ola benüm gibi dâna kişi
Kem ola anuñ gibi nâdân işi
- 1828 Tûti-y-içün karga dahı dem-be-dem
Eydür-idi kanda olsa bîş-ü-kem
- 1829 Kim bu yârüm mûnis ü mahrem degül
Benüm-ile hem-dil ü hem-dem degül
- 1830 Kendü sözi kendüzine hûş gelür
Yohsa işiden kamu nefrîn kılur
- 1831 Benüm ögüdüme girmez n'ideyim
'Aklı çün ol söze irmez n'ideyim
- 1832 Perde bilmez anuñ âvâzı-durur
Enkerü'l-asvât anuñ sâzı-durur
- 1833 İñranımaz nagmelerümi benüm
Yavlak andan tenge gelmişdür canum

- 1834 Çün ne darb anda görürem ne usûl
Bu'l-fezâyil mi ola ol bir fodûl
- 1835 Ben aña gel bunça lezzet sür direm
'İşret eyle yimek içmek gör direm
- 1836 Ol beni açlıklara da'vet kılur
Kendü gibi hôr u bî-'izzet kılur
- 1837 Herze söylemekden usanmaz dahı
Nesne bilmez benden öğrenmez dahı
- 1838 Kime olur-ısa kemzenlik kılur
Yıglığı virür alulığı alur
- 1839 Başu gözi yok-durur hîç işinüñ
Zerreçe kadrini bilmez kişinüñ
- 1840 Bu kafasdan yazıya uçmak gerek
Konşulığından bunüñ kaçmak gerek
- 1841 Hayf ola kim aña cüllâb içürem
'Ömrümi bir câhil-ile geçürem
- 1842 Bençe ol mümkün degüldür kim öte
Aña şol kim benden örgendi yite
- 1843 Gideyim kim kendü kadrini bile
Benden ayrılduğına zârî kıla
- 1844 Ne kadar kim tûti kargayı sıdı
Karga tûtî hicvin artuk okıdı
- 1845 Tûtü kargaya 'adûdur dir-idi
Karga tûtüya delüdüdür dir idi
- 1846 Niçe kim ol bundan usanur-ıdı
Bu yüz ança andan igrenür-idi
- 1847 Ol buña bir hâr-u-hesdüdür dir-idi
Bu aña bir hîç kesdüdür dir-idi
- 1848 Ol buña hîç iltifât itmez-idi
Bu anı bir tereye dutmaz-ıdı
- 1849 Degmesi kendü yolında öginür
Her birisi kendüzini begenür
- 1850 Câhili 'âlim gözi yok kim göre
'Âlimi câhil bulursa öldüre

- 1851 Cân ten ahvâlinden olmuşdur melûl
Ten dahı cân ‘âlemin kılmaz kabûl
- 1852 Cân-ıla ten düzmeği müşkil ola
Cân kaçan hem-reng-i âb u gil ola
- 1853 Cism dîv ü ‘işve telbîsi-durur
Cândur âdem kim ten iblîsî-durur
- 1854 Hâs eydür ‘âm nesne bilmedi
‘Âm eydür bildüğünü kılmadı
- 1855 Degmesi eydür benem hûd arada
Benden artuk kimse yokdur yörede
- 1856 Hasm eger düşmen görür-ise bizi
Kim görünmez bize illâ kendüzi
- 1857 Biz hûd anı dünyada var dimezüz
Şekker-ise kim gül-ile yimezüz
- 1858 Kimse-y-ile biz ‘adâvet kılmazuz
Düşmanumuz kimdüğünü bilmezüz
- 1859 Zîra dünyâda bilinmez kişiler
Zerre gibi dek güneşde ışlar
- 1860 Düşmanum kim idüğün bilimezin
Dünyada ben hûd anı var dimezin
- 1861 Düşmanum çün bellü kişi olmadı
Eyle dut kim dünyaya hûd gelmedi
- 1862 Gaybet-ile ne etini yiyeyim
Bilmedüğüm kişiye ne diyeyim
- 1863 Şarlunuñ çün gussasında olmazuz
Şarda kimse var mı yok mı bilmezüz
- 1864 Biz cihânda bilineni bilürüz
Anuñ-ıçun şarlu terkin kıluruz
- 1865 Sen cihân serverlerin kılğıl temîz
Yohsa şar da‘vâsuz olmaz iy ‘azîz
- 1866 Çün becid şar kaygusunda olmazuz
Şar tolu halk u birisin bilmezüz
- 1867 Niçe kim ‘âlemde fikret kıluruz

Şarda Gülşehrî adını bilürüz

1868 Ol birez ili dutar-ısa revâ
Yohsa cüz sîmurga değmez bir hevâ

1869 Zîra bu ilde kim aslanlar azar
Degme köyde yüz senüñ gibi gezer

1870 Biz ne ilüñi bilürüz ne seni
Taşdur iki yüzlünüñ yüzi göni

SU'ÂL KERDEN-İ SÂYİL-İ DÎGER
EZ HÜDHÜD DER BEYÂN-I ÂN Kİ
TAHKÎK ÇİST VE TAKLÎD ÇİST
KUDÂMEST

1871 Biri eydür i'tikâdum var dürüst
Hak yolında degülem dînde süst

1872 Ne ki baña Tañrı'dan söylediler
Yâ Resûl'ından beyân eylediler

1873 Kamusına ben inandum cân bigi
Küfri hergiz sanmadum îmân gibi

1874 Tañrı emrin yirine getürürem
Emr-ile her bir işi bitürürem

1875 Emr-i ma'rûfı vü nehy-i münkeri
Bekledüm şöyle ki bir kân gevheri

1876 Şer' hükmin bekledüm bir cân gibi
Derdümi terk itmedüm dermân gibi

1877 Kamu kişi kavlına inanuram
Dükelini kendü gibi sanuram

1878 Eydürem kimse nite egri ola
Ergiyi vü togruyı Tañrı bile

1879 Kamu halka var bizüm ikrârumuz
Kimsenüñ hâline yok inkârumuz

1880 Biz dükeli halkı sanuruz eyü
Yavuz olur-ısa kendüye kayu

1881 İ'tikâdumı dürüst eylemişem
Hakka vü nâ-hakka süst eylemişem

- 1882 Tañrı'nuñ farzın getürdüm yirine
Sünnetin Paygâamberüñ kıldum yine
- 1883 Sıdk-ıla on altı kez hacc itmişem
Ka'be şehrinden Minâ'ya gitmişem
- 1884 Mâlumunuñ virdüm zekâtın ehline
Müşkil işlerüñ yapışdum sehline
- 1885 Çünkü Şa'bân ayı eyledi hurûc
Kamu endâmum-ıla dutdum oruç
- 1886 Bid'ata hiç iltifât eylemedüm
Kasd-ıla hergiz yalan söylemedüm
- 1887 Uymadum bâtın-ıla her dehriye
İ'tikâdı bağladum Gülşehrî'ye
- 1888 İ'tikâd assı kıla mı kişiye
Kim anuñ ılduzı anda ışıya

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂ'İL-RÂ NÎZ

- 1889 Hüdhüd eydür i'tikâd assı kıla
Âdemîye anda vü ecrin bile
- 1890 Her kimüñ kim i'tikâdı yok-durur
Tâ'atı az u günâhı çok-durur
- 1891 Mu'tekid bürhân-ıla olur-ısañ
Hüccet-ile her sözi bilür-iseñ
- 1892 İ'tikâduñı kişi egemeye
Seni hakdan bâtıla çekemeye
- 1893 Yohsa taklîd-ile inanur-ısan
Sâni'i sen bildüğüñ sanur-ısañ
- 1894 Hüccetiyle dehri seni aldaya
Sâni' ol sen sanduguñ degül diye
- 1895 Sen cevâbın virimeyesin anuñ
Zîra bürhân-ıla bilmedi canuñ
- 1896 İ'tikâduñ döne vü kalmaya uz
Zîra îmânda mukallidsin henûz
- 1897 İlla çün bürhân-ıla añlayasın

Mantıkînuñ hüccetin tañlayasın

- 1898 Eydesin masnû‘a bir sâni‘ gerek
Zîra her mecmû‘a bir Câmi‘ gerek
- 1899 Sâni‘ olmaz-ısa bu masnû‘a pes
Kendüye sâni‘ ola iy hiç kes
- 1900 Nesne kendü sâni‘i nite ola
Yâ bu söz ‘akla kaçan togru gele
- 1901 Sâni‘ ü masnû‘ bir nesne kaçan
Ola iy ‘aklı hevâsından seçen
- 1902 Bir-durur Sâni‘ kim anuñ misli yok
Ol yaratduğı cihânda sun‘ı çok
- 1903 Zâtı-y-ıla vâcib oldur iy ‘azîz
Kim virür her türlü halka bir temîz
- 1904 Halk çokdur ol yaluñuz bir-durur
Biri çok sanan kişi kâfir-durur
- 1905 Döriden vâcib-durur zâtı-y-ıla
Döriyen mümkindür âlâtı-y-ıla
- 1906 Vâcib oldur kim hemîşe olısar
Dâyimâ var-ıdı vü hem kalısar
- 1907 Mümkün ol kim gâh ola gâh olmaya
Gâh kala ‘âlemde vü gâh kalmaya
- 1908 Nesneyi ol dâyim olan yarada
Gâh olan gâh olmayan ne döride
- 1909 Gâh olan gâh olmayanı aradan
Girü ol dâyim olandur yaradan
- 1910 Nakle ‘aklı eylegil her sözde yâr
Mu‘takid bürhân-ıla ol zînhâr
- 1911 Sen muhakkik ol ki rengüñ solmaya
Kim mukallidler Müsülmân olmaya
- 1912 Degme dîküñ ileyine bir çanak
Koma görgil kim ne var içinde bak
- 1913 Her misi ‘âlemde altun sanmagıl
Degme taşı dürr-i meknûn sanmagıl

- 1914 Kapuda oturur-ısañ kim gele
H'ôca ol ev iki kapulu ola
- 1915 İ'tikâdum var diyü aldanmagıl
Degme bir dîvi Süleymân sanmagıl
- 1916 Sun'a sâni' dimegil dehrî gibi
Hâlık'uhnı añla Gülşehrî gibi
- 1917 Kim Süleymân'a selâm eylesesin
Mantıku't-tayr'ı tamâm eylesesin
- 1918 Çok Süleymân sanduguñ bir mûr ola
Bilmedüğüñe irâdet kûr ola
- 1919 Çok kerâmetler cihânda rîv-idi
Ança Âsaf adlu kim bir dîv-idi
- 1920 Ol hakîm-ile bilüñ ol gözsüzi
Añlañuz kim niçe açıldı gözi

MESEL ÂVERDEN-İ HÜDHÜD
BER-HÔD DÂSTÂN-I NÂ-BÎNÂ-YI
MÂDER-ZÂD

- 1921 Çün biz añavuz ulu Tañrı adın
Siz ta'âlallah diñüz key ulu adın
- 1922 Biz dürûd eyleyiçek her bir ere
Siz tahiyyât irürüñ Peygâmbere
- 1923 Eylük ide ögüdümüz işiden
Hfç yavuzluk bulmaya eylük iden
- 1924 Eyü diyen kişiler ögüt vire
Eyü devletlüler ögüde gire
- 1925 Niçe kim az olısar va'z işiden
Çok olısar şarda va'ızlık iden
- 1926 Çünki va'iz pendini diñleyesin
Yazugum çokdur diyüp inleyesin
- 1927 Bir iki gözün yaşını sıkasın
Çünki vâ'iz meclisinden çıkasın
- 1928 Girü kendü işüñe başlayasın
Dahı çoğırak yazuk işleyesin

- 1929 Kimse yok kim vâ'ız ögüdin dutar
Yohsa konşu ölümü vâ'ız yiter
- 1930 Benüm işüm senüñ-ile söz-ile
Ol hakîm işidür ol gözsüz-ile
- 1931 Kim meger bir anadan bir nâmdâr
İki gözsüz dogmış-ıdı dil-figâr
- 1932 Hîç rengüñ şeklini bilmez-idi
Dise dahı aña fehm olmaz-ıdı
- 1933 Gönli içinde becid aglar-ıdı
Degme rengüñ sûretin baglar-ıdı
- 1934 Saru kızıl sûreti böyle ola
Dir-idi vü gök yeşil eyle ola
- 1935 Ak karanuñ sûretin hem bî-gümân
Baglar-ıdı gönli içinde revân
- 1936 Yog-ıdı şek hergiz öginde bile
Kim kızıl ak rengi ayruksı ola
- 1937 Erdi bir kehhâl-ı hâzık otı çok
Gördi gözsüzi kim iki gözi yok
- 1938 Eydür iy gözsüz gözün gel açayım
Oduñ üstine sovk su saçayım
- 1939 Kim ögünde bigi kılasın taleb
Kim bu taşragıya beñzer mi 'aceb
- 1940 Gözsüz eydür gözümü açsa-y-ıduñ
Odumuñ üstine su saçsa-y-ıduñ
- 1941 Kim bu gönümdekiyi göre-y-idüm
Nem varın kamu saña vire-y-idüm
- 1942 Dünya varlığı göz-ile añlanur
Gözsüz işi yidilüben tañlanur
- 1943 Tîre gözsüzlükden oldı baña hâl
Göz gerek baña gerekmez mülk ü mâl
- 1944 Degme rengüñ çok işitdüm zikrini
Eyledüm gönümde şekl ü fikrini
- 1945 Hîç rengüñ sûretin çün görmedüm
Sûretinüñ fikrini terk urmadum

- 1946 Gözüm aç kim degme rengüñ sorayım
Adını vü sûretini göreyim
- 1947 Kim muvâfık mı benüm endîşeme
Yonılır mı bu girihler pîşeme
- 1948 Vardı ol göz açıcı göz açmaga
Yidi ev yaptı göze ot saçmaga
- 1949 Ev biribirinüñ içinde durak
Altısından evvel ev karañırak
- 1950 Evlerüñ yidinçisi taşra olur
Ayduñ u kızıl yeşil nakşu tolur
- 1951 Yazlu dîvarında nakşu yakşı çok
Olmaya bir reng kim ol evde yok
- 1952 Gözsüzi karañu ive givirür
Bir mum ileyinde hõş yanadurur
- 1953 Gözin açar yidi gün tîmâr ider
Andan ol evden ikinçiye gider
- 1954 Degme evde yidi gün otın saçar
Andan ol taşra yidinçiye gider
- 1955 Gözsüz ol yidinçi evde çün durur
Gözi açılmış olur bakar görür
- 1956 Ol evi kim yavlak aydın u ulu
Kamu dürlü reng ü nakş-ıla tolu
- 1957 Eydür iy üstâd bu nakş u nigâr
Ne-durur bu evde yazlu şâhvâr
- 1958 Eydür ol kızıl yeşil ak u saru
Kim işitmiş olasın çok ilerü
- 1959 Yazlu bu eyvândağı anlar-durur
Ne kim işitdüñ-ise bunlar-durur
- 1960 Şoldur ak şoldur kızıl şoldur yeşil
Şunu gök añla ve şunu saru bil
- 1961 Gözsüz eydür benüm agum kızılum
Kim ögümde dutar-ıdum iy ulum
- 1962 Beñzemez bu ak-ıla bu kızıla

- Yeşilüm hîç beñzemez bu yeşile
- 1963 Akı hem bunuñ gibi sanmaz-ıdum
Karaya hem böyle inanmaz-ıdum
- 1964 Azrakı ayruksırak sanur-ıdum
‘Üdiya ayruksı inanur-ıdum
- 1965 Göñlümüñ içinde rengüm çok-durur
İlla birisi bu evde yok-durur
- 1966 Her ne şekli kim göñülde bağladum
Görmedüğüm için anı agladum
- 1967 Çünkü gördüm yavlak ırak-ıdı ol
Sandugumdan bunça biñ ferseng yol
- 1968 Senüñ ag u kızılıñ eyvâdadur
Bilmezem kim benüm agum kandadur
- 1969 Bu-y-ısa kızıl bes ol kızıl kanı
Bu yeşil-ise pes ol yeşil kanı
- 1970 Kamu rengüñ sûretin gördüm ‘ayân
Göñlüm içinde benüm rengüm hemân
- 1971 Benüm akumdan delim ayruk bu ak
Ol kızıldan bu kızıl yavlak ırak
- 1972 Niçe kim beñzedürem kılup kabûl
Gördüğüm göñlümdeki gibi degül
- 1973 Ol hakîm eydür hakîkatdan mecâz
Çok ırak düşmiş-durur iy ser-firâz
- 1974 Her ne kim işidesin ya sorasın
Andan ayruksı ola çün göresin
- 1975 Degme baş içinde bir sevdâ durur
Kimse bilmez kim hakîkat ne-durur
- 1976 Degme kişi bir yola der-mânedür
Kim bilür kim maslahatlar kandadur
- 1977 Her yola bir yol dahı oldı ‘adû
Kamu yolda eylük olmışdur eyü
- 1978 Çün yoluñı bilmedüñ kim ne-y-imiş
Eylük it kim kamu yolda key-imiş

- 1979 Cānuñ ol gözsüz-durur iy nâmdâr
‘Akluñ ol hâzık hakîm-i rûzgâr
- 1980 Ol karañu ev ‘ademdür bî-gümân
Ol ikinci ev ata sulbı hemân
- 1981 Ana karnını üçinçi ev kıl
Tıfl hâlini dahı dördinçi bil
- 1982 Ol beşinçi ev yigitlik yoludur
Ol kim altınçı kocalık hâlidür
- 1983 Ol yidinçi ev ölümden soñra hoş
Âhiretdür kim ileyüñdedür uş
- 1984 Âhilet kasrına çün kim varasın
Ne ki gönüñdedür anı göresin
- 1985 Ne ki merhem sanduñ anda dâg ola
Ne ki kara gördüñ anda ag ola
- 1986 Bunçaları bunda ulu sorasın
Anda kamudan kiçirek göresin
- 1987 Bunçaları bunda kiçi sanasın
Anda ululığına inanasın
- 1988 Niçe begler anda kul gibi ola
Niçe kullar anda sultânlık bula
- 1989 İy niçe ‘âmî kim anda hâs ola
İy niçe ‘âlim ki bî-ihlâs ola
- 1990 Bundagı ulu riyâdan toludur
Ulu ol-durur kim anda uludur
- 1991 Bunçalar kim eydeler biz ‘akıluz
Olmayalar anda ‘akl içinde uz
- 1992 Bunçalar kendüzin uçmaklık sana
Anda tamuda teni oda yana
- 1993 Bunçalar ben tamulıgam diyeler
Anda anı uçmak ehli sayalar
- 1994 Bunça kişi da‘vi ‘âşıklık kıla
Anda kamu da‘vası yalan ola
- 1995 Niçe kişi ben Müsülmânâm diye
Anı Hak anda gavurlardan saya

- 1996 Niçe şeyh ol arada yoldan kala
Menzilet anda mürîdinüñ ola
- 1997 Bunça âhîlar riyâyî bulına
Terbiye anda hudâyî bulına
- 1998 Bunça işi Hakk-ıçun işler kişi
Kim yüzine urılısar ol işi
- 1999 Şimdi uyırsın kaçan uyanasın
Öldügüñden uykudan uyanasın
- 2000 İrte olsun kim göresin iy hoca
Kim karañuda kimi kuçduñ gice
- 2001 Toz açılsun kim göre yolu bilen
Kim eşeklü mi ya atlu mı gelen
- 2002 Eylük it yâra ki her yolda kişi
Eylüginden yig bilinmeye işi
- 2003 Çok kişi üzdi kopuzınuñ kılın
Söylemedi kimse Gülhşehrî dilin
- 2004 Eyle datlu dökdi azgından sözi
Kim dilini yiyüyazdı kendüzi
- 2005 Şâd ol iy her dâsitâmı sâz iden
Dükedüben bir dahı âgâz iden

SU'ÂL KERDEN-İ SÂ'İL-İ DÎGER
EZ HÜDHÜD DER 'İLM

- 2006 Birisi eydür ki 'ilmüm çok-durur
Olmaya bir fen ki bende yok-durur
- 2007 Dünya işin 'ilm-ile tañlamışam
Hadd ü resmin her sözüñ añlamışam
- 2008 Her fenüñ irişmişem tahkîkına
Kim tasavvurdan gidem tasdîkına
- 2009 Kim kılur-ısa lugat ta'rîfini
Benden öğrenmek gerek tasrîfini
- 2010 Nahv-ıla i'râbı yavlak kıluram
Ref' ü nasb u cerr ü cezmi bilürem

- 2011 Hikmeti vü hey‘eti vü mantıkı
Añladum yavlak u bildüm tahkîkî
- 2012 Ben Mecestî ‘ilmini çün söylerem
Hendese ‘ilminde eşkâl eylerem
- 2013 Çün mürâyâ ‘ilmini şerh iderem
Cüst ilâhîden hilâfa giderem
- 2014 ‘İlmi çün iledürem ma‘lûmına
Lâzımı irürürem melzûmına
- 2015 ‘İlletüñ añladuram ma‘lûlını
Fâ‘ilüñ gösterürem mef‘ûlını
- 2016 Göklerüñ pergâlini cedvel kılam
Kim nücûmuñ müşkilini hal kılam
- 2017 Ben ki İklîdis’de yavlak mâhirem
Kim tabî‘iyle o tıbda kâdirem
- 2018 Tahta remliyle cihânı bî-hicâb
Arpa arpa eyledüm yüz kez hisâb
- 2019 Mümkinât ahvâlini key tañlaram
Mümteni‘den vâcibi hûd añlaram
- 2020 Müstedillem çün ki isti‘mâl idem
Mâlikî mülkinden istidlâl idem
- 2021 Medresede bunça tahsîl eyledüm
‘İllete yüz dürlü ta‘lîl eyledüm
- 2022 Hem usûl-i dîn-ile ma‘mûr-ıdum
Hem usûl-i fikh-ıla meşhûr-ıdum
- 2023 Ol müderris kim mu‘îd olan benem
Müstefîdîne müfîd olan benem
- 2024 Degme bir ‘ilmi ki ta‘rîf eyledüm
Bir risâle anda tasnîf eyledüm
- 2025 Ben rukûmı yazar-ısam deftere
Dercini kıla ‘Utârid yüz pare
- 2026 Gökleri çün bahs idem ashâb-ıla
Yüz rasad baglayam usturlâb-ıla
- 2027 Çün vücûduñ bilem istihsânını
Her delîlüñ getürem bürhânını

- 2028 Lafzı bilür va‘izem i‘lâl-ıla
Lafzı bilmez degülem i‘mâl-ıla
- 2029 Niçe kim mescidde meclis eylerem
Tañrı vü peygâberinden söylerem
- 2030 Çün edebde hutbeler imlâ kılam
İsm ü fi‘l ü harf-ile inşâ kılam
- 2031 Vezn-ile çün şi‘ri taktî‘ eyleyem
San‘atın tecnîs ü tarsî‘ eyleyem
- 2032 Şimdi kim her ‘ilmi añladum tamâm
Kalmadı bilmedüğüm fen ve’s-selâm
- 2033 Benden işit her sözüñ takrîrini
Kim kılam her âyetüñ tefsîrini
- 2034 Çün ehâdisüñ beyânın kıluram
Ol ki Rabbânî-durur hem bilürem
- 2035 Çünki âyetden hadîs ihrâc idem
Fıkh ilmin anda istihrâc idem
- 2036 Vâcib ü farz u mubâh ü müstehab
Her biri benden kılur hükmin taleb
- 2037 Çün hakîkatdan mecâzı añladum
Bu kamu nâz u niyâzı tânladum
- 2038 İhtisâr itdüm dekâyık ‘ilmine
Kim meger irem hakâyık ‘ilmine
- 2039 Yohsa nârıncât-ıla çün tañlaram
Sîmiyâ vü kîmiyâyı añlaram
- 2040 Benden oldı ister-iseñ höd ‘ayân
Dünyada ‘ilm-i ma‘ânî vü beyân
- 2041 Çün ferâyiz ‘ilmini kıldum hisâb
Bildüm uht u ibn sehmin bî-hicâb
- 2042 Hâlını bildüm eb ü ümmüñ girü
Ben hisâbını iletdüm ilerü
- 2043 Her kim ol on iki ‘ilmi hal kıla
Istılâhumdan beni höd ol bile
- 2044 Kim hünermend-ise beni añlaya

Yohsa câhiller bu sözi tañlaya

- 2045 Bildügümi sakınam her dehriden
Bilmedügümi soram Gülşehri'den
- 2046 Böyle şerh ü bast kılmak her feni
Mantıku't-tayr'ında 'Attâr' uñ kanı
- 2047 Böyle kılmak degme bir 'ilmi temîz
Görmeye düşünde 'Attâr iy 'azîz
- 2048 'İlmüñ anda i'tibârı ola mı
Cevheri kimse 'arazdan bile mi

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂ'İL-RÂ NÎZ

- 2049 Hüdhdüd eydür 'ilm eri sultân ola
'Âlim ü câhil kaçan yeksân ola
- 2050 'Âlim olmayan kişi câhil-durur
Câhil-ile söylemek müşkil-durur
- 2051 'Âlimüñ cennât u hurremdür yiri
Câhilüñ anda cehennemdür yiri
- 2052 Âdemî hayvân olandan yig-durur
Dîv olan nâdân olandan yig-durur
- 2053 Bildüğini işlemek baglar hayâl
Bilmedüğün işlemek ola muhâl
- 2054 Müşterî iner-ise gökden henûz
Aña añlanmaya yirde bu rumûz
- 2055 Yirde var kişi ki gök esrârını
Eyle añladı ki yâr agyârını
- 2056 'Âmilerüñ sohbeti dilgîr ola
Ehl-ile nâ-ehl kaçan bir ola
- 2057 'Âlimüñ uykusu bî-'illet-durur
Bilmeyenüñ tâ'atı zillet-durur
- 2058 'Âlim ol yig kim girü 'âmil ola
Dîn anuñ yigrek ki sâhib-dil ola
- 2059 'İlm-ile çün olmaya bile 'amel
Ol hamâla ta'nalar ura cemel

- 2060 Bilüp işlemedüğüñ lâ-şey-durur
Bildüğüñi işler-iseñ key-durur
- 2061 Hırsı yavlak ‘ilm-ile kuvvet duta
‘Âlemi bir söz-ile ‘âlim uta
- 2062 Diler-ise hakkı bâtil eyleye
İster-ise bâtili hak söyleye
- 2063 Sadlayınça bunça ‘ilmi iy ‘azîz
Bulsa yig bir ‘ilm-ile birez temîz
- 2064 Dimek işlemek katında neng ola
Bundan aña elli biñ ferseng ola
- 2065 Durmadı îmân evinde bî-halel
Her teni kim olmadı ‘ilm ü ‘amel
- 2066 Çok köyindüñ illa puhte olmaduñ
Bildüñ illâ bildüğüñi kılmaduñ
- 2067 Şekker-ile baluñ añladuñ adın
İlla hergiz bilmedüñ yiyüp dadın
- 2068 Hırsa her kim ‘ilm-ile meftûn ola
Şem‘-ile gice ogurlıga gele
- 2069 Ogrı evde kethuda olsa n’ide
Bir ilançuk ejdehâ olsa n’ide
- 2070 ‘İlmi çün kim mekr-içün hâsıl kıla
Hîle-y-ile hakları bâtil kıla
- 2071 Kimse aña rişvet okın çün ata
Elli biñ kez bir pula dînin sata
- 2072 Anda kim her zahm yüz merhemçedür
‘Âlimüñ yazugı bir ‘âlemçedür
- 2073 Deñiz olduñ-ısa gavgâ kılmagıl
Gemide ol nahvi gibi olmagıl
- 2074 Nahvı Gülşehrî bilür yavlak hiç
Bahs içinde kavmı kılmaz girde hiç

HİKÂYET

- 2075 Gemiye oturdu bir nahvî meger
Sandı kim deñizde yok havf u hatar

- 2076 Gemiçi gemiyi düzedür-idi
Bâdbân ağacın uzadur-ıdı
- 2077 Geh gemide olur-ıdı gâh suda
Gemiçinüñ işi oldur pes n'ide
- 2078 Bir gice kim bâdbân kurmuş-ıdı
Nahvınuñ katında oturmuş-ıdı
- 2079 Gemiçiye nahvı eydür iy 'azîz
Nahv-ıla lafzı kılur mısın temîz
- 2080 Hîç nahıv okıduguñ var mı senüñ
Kim hüner hâsıl kıla cân u tenüñ
- 2081 Ref' ü nasb u cer nedür bilür misin
Fâtihâ i'râbını kılur mısın
- 2082 Eydür armadum ben ol müşkilde rây
Nahvı eydür yarı 'ömrüñ yoga say
- 2083 Nahvı okımaduñ-ısa bî-gümân
Yarı 'ömrüñ fâni olmış iy fulân
- 2084 Gemiçiye hasta kıldı bu hitâb
İlla ol dem vermedi aña cevâb
- 2085 Kim hatâdan her kim añladı savâb
Her su'âle vire vaktında cevâb
- 2086 Gemi bir girdâba düşdi nâgehân
Gemiçi nahvıye eydür iy fulân
- 2087 Hîç deñizde yüzmek öğrendüñ midi
Yâ suya düşesüñi sanduñ mıdı
- 2088 Eydür ol ahvâli hîç öğrenmedüm
Deñiz içine giresüm sanmadum
- 2089 Kamu dürlü 'ilm ü hikmet bende var
İlla bir yüzmek kim ol fen sende var
- 2090 Gemiçi nahvıya eydür pes kamu
'Ömrüñ oldı şimdi fânî iy 'amû
- 2091 Yüziçi suda el ayak urısar
Yüzmeyen 'ömri fenâya varısar
- 2092 Gemiçiye sorma kim nahvı mısın

Gemiye sor kim deñiz mahvı mısın

- 2093 Mahv-ıla kurtıla deñizden kişi
Yohsa nahv-ıla kaçan bite işi
- 2094 Mahv işe gelür deñizde iy refik
Nahv-ıla kesmege yaramaz tarık
- 2095 Nahvı bunda mahviler hıçe saya
Mahv-ısañ kayırmadın düşgil suya
- 2096 Yüzemez-iseñ suda çün ölesin
Da‘vıların dan kamu kurtılasın
- 2097 Ölü başına su ayagın ura
Diri deñizden kaçan cân kurtara
- 2098 Nahv-ıla añlamayasın bu dili
Mahv-ıla hall idesin bu müşkili
- 2099 Nahv-ıla tenhâ bulunmaz bu ‘ilel
‘İlm-ile yaluñuz olmaz bu ‘amel
- 2100 Nahvı deñizde elüñ kaçan duta
Mahv olıçagın meger işüñ bite
- 2101 ‘İlm oldur kim Hak’a rehber ola
Cehl ola kim ilede ayruk yola
- 2102 ‘İlm çün senden seni alımadı
Mislerüñi kîmiyâ kılımadı
- 2103 Nahv-ıla Gülşehri i‘râbı bilür
Mahv olıcak kamusından kurtılur
- 2104 Kamu nev‘üñ bildi cim ü faslını
İlla dahı añlamadı aslını
- 2105 Fıkh fikha nahva nahvı sarfa sarf
Asla kavuşmakdur iy yâr-ı şikref

SU’ÂL KERDEN-İ SÂ’İL-İ DÎGER
EZ HÜDHÜD DER ‘ADL

- 2106 Birisi eydür ‘adâletdür işüm
Memleketde ‘adl-ıla hışdur başum
- 2107 Hüküm-ile bir derde yüz dermân
‘Adl-ıla bir kurdı bir çoban kılâm

- 2108 Zulm-ıla ‘âdillıgum çün ayrışa
Kurd-ıla mülkümde koyun barışa
- 2109 Ben siyâset diler-isem sürmege
Korka togan keklige zahm urmaga
- 2110 ‘Âlemi çün ‘ilm-ile karışduram
Od-ıla suyu bile barışduram
- 2111 İl içinde eyledür hükmüm revân
Kim kıla emrüm zemîni âsumân
- 2112 Halkı sag u kavmı bî-kaygu-durur
Nergisüñ gözi meger sayru-durur
- 2113 Niçe kim hükmümde ola rûzigâr
Gülleri eylemeye âzürde hâr
- 2114 ‘Adlüm-ile şâdmân oldı cihân
Bir benefşe kaygulu kaldı hemân
- 2115 Uyku eyle hôş gelür halka tamâm
Kim cihân eydür ki *en-nâsu niyâm*
- 2116 Hâdisâtuñ nakşını düzdi felek
Defterinden eyledi bir kezde çâk
- 2117 Yirde dihkân ez-kader renc iledür
Tarladan anbârına genc iledür
- 2118 ‘Adl-ıla da‘vî kılam u güç yete
Kim tohumsuz dahl yerlerde bite
- 2119 Mülk insâfumdan ârâyiş bula
Halk ihsânımdan âsâyiş bula
- 2120 Çün benüm ‘adlüm eline geçeler
Bâz u tîhû bir havâda uçalar
- 2121 Çün Ferîdûn gibi ‘adl ü dâd idem
Hâtim ü Kısırî revânın şâd idem
- 2122 ‘Adl ol sultân katında geçe mi
Pâdişâh insâf câmın içe mi
- 2123 ‘Adlı Gülşehrî bize şerh eyledi
Zulm zikrin dahı yavlak söyledi

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD

ÂN SÂ'İL-RÂ NÎZ DER 'ADL

- 2124 Hüdühüd eydür 'adl ser-leşker-durur
Dîne püşt ü devlete yâver-durur
- 2125 'Adl-ıla mülke bekâ hâsıl ola
Zulm-ıla mülke bekâ müşkil ola
- 2126 Kâfir ü 'âdil delim yig ehl-i dâd
Kim Müsülmân ola vü zâlim-nihâd
- 2127 Zulm bunça milketi vîrân kıla
Kim girü 'adl anı âbâdân kıla
- 2128 'Adl-ıla dutdı Ferîdûn 'âlemi
Zulm-ıla Dahhâk öldürdi Cem'i
- 2129 'Âdilüñ sâzı yaraşur oynuma
Zâlimi öldür yazugı boynuma
- 2130 'Adl-ıladur şer' bünyâdı kavî
'Adl-ıçun öger kişi Keyhusrev'i
- 3131 'Adl-ıla her resm ü haddi bildürüñ
Zâlimi bulur-ısañuz öldürüñ
- 2132 Zulm-ıla milket kamu vîrân ola
'Adl-ıla vîrânlar âbâdân ola
- 2133 Zâlimi boynından ilkin asalar
Andan ellerin dibinden keseler
- 2134 Kurda beñzer zulm kurdı besleme
Emrini dutma vü hükmin esleme
- 2135 Toklığında mukbil işüm var diye
Karnı açukdukda dahı issin yiye
- 2136 Zâlimüñ bir gün ki cânın alalar
Zulmına aña havâle kılalar

DÂSTÂN-I GÜRG Kİ SÂHİBEŞ-RÂ
HORDE BÛD

- 2137 Biregü bir kurdı hış besler-idi
Kurd anuñ hükmin 'azîm esler-idi
- 2138 Tok iken yimege kasd itmez-idi
İssini vü diş-ile dutmaz-ıdı

- 2139 Bu aña etleri yidürür-idi
Kendünüñ şükrini didürür-idi
- 2140 Bir gün ayrukdan gıdâ bulımadı
Kurd aç, sabr itmege kalımadı
- 2141 Kendüzini besleyeni hoş yidi
Fârig oldı vü zihî toydum didi
- 2142 Kurd, karnı toymağı cehdin kılur
Yohsa yâdı ya bilişi ne bilür
- 2143 Ayruğı yidürmag-ıçun zînhâr
Kendüzüne kurdı hiç eyleme yâr
- 2144 Küfr işi ayruk sen îmân sanmagıl
Zâlimi hergiz Müsülmân sanmagıl
- 2145 Yiyelüm, câm içelüm cân koyalum
Bir mesel buña münâsib diyelüm
- 2146 Zâlimüñ zînhâr bakma yüzine
‘Adli Gülşehrî kılur kendüzine

DÂSİTÂN-I RÛBÂH VE FERMÂN
HÂNDEN BE-CÂNVERÂN

- 2147 Tañrı ‘âdildür sever ‘âdilleri
Hal kılur tevfik-ıla müşkilleri
- 2148 Pâdişâha ‘adl çün rehber ola
Milketinüñ toprağı gevher ola
- 2149 Ermedin ‘âdil revânı berzaha
Zâlimüñ cânı karışdı dûzaha
- 2150 Anda kim her bir sevâbı göreler
‘Adli ilkin pâdişâhdan soralar
- 2151 Şekkeri güllere katup yiyelüm
Bu meselde bir hikâyet diyelüm
- 2152 Kim meger bir yazıda bâg ergavân
Bitmiş-idi yöresinde za‘ferân
- 2153 Tagda tavşanlar kamu dirildiler
Dükeli dilkü katına geldiler

- 2154 Kim bu sultân itleri ança bizi
Dutdılar kim kan-ıla toldı yazı
- 2155 Gel bize sultândan algıl bir misâl
Kim saça su yüzine âb-ı zülâl
- 2156 Kim bizi dutmayalar itler dakı
Yohsa zevkumuz gider Tañrı hakı
- 2157 Pâdişâh fermân viricegin bize
Dutmasun diyü dahı itler size
- 2158 Kim-durur fermânumuzı dutmayan
Pâdişâhuñ hükmini işitmeyen
- 2159 Sen bize rehber yitersin dünyada
Kim bizi menzilümüze ilede
- 2160 Gürz-ile kılıç gerek cevşenlere
Pîşvâ dilkü yiter tavşanlara
- 2161 Dilkü eydür re'yüñüz yavlak eyü
Yok-durur bu danışıkda hîç kayu
- 2162 İlla çok çobançılık var dünyada
Kim bile kim degmesi bize n'ide
- 2163 Giceye degin karâr eyleyelüm
Gice bu sırrı şaha söyleyelüm
- 2164 Her biri dilküyi yüz dürlü öge
İtlere kakıyu sekbâna söge
- 2165 Giceye degin karâr eylediler
Bunça tedbîri bile söylediler
- 2166 Çün gice müşkin çâr örtüñdi başa
Gitdi gündüz şâhidi yüzün yaşa
- 2167 Dün gurâbı kanadın açdı yene
Gün hümâsı yuvadan uçdı yene
- 2168 Yarsı geçdi gicenüñ uyku-y-ıla
Toldı gök bahrı girü incü-y-ile
- 2169 İrte rûmîsi yüzini gizledi
Gice zengisi izini izledi
- 2170 Dilkü-y-ile kamu tavşanlar bile
Beg evi katına geldiler bile

- 2171 Kapuda bir nâme dürlü buldılar
Girü kendü yirlerine geldiler
- 2172 Sevinü kim uş bize sultânumuz
Yazmış u hâzır komış fermânumuz
- 2173 Zîra kim ermişdür iy sâhib-nazar
Şâha bizüm mihnetümüzden habar
- 2174 İt kim olur kim hezâr aslan bile
Dınmayalar bize bu fermân-ıla
- 2175 Çün güneş âb üstine âzer saça
Çıkdı mînâ gülşene gevher saça
- 2176 Tañla bir yazıda hep dirildiler
Dükeli bir murgzâra geldiler
- 2177 Tekye ol fermânlarına urdılar
İLde dîvân-ı mezâlim kurdılar
- 2178 Her kimüñ itden gilesi var gelüñ
Dilkü fermân okıyısardur bilüñ
- 2179 Çıkdı dilkü bir taş üstine devân
Kim hoş ol fermânı okıya revân
- 2180 Tagda sekbân anları nâgâh görür
Yügrük itleri bulara kişkürür
- 2181 Kim kılalar bunları bî-ihtiyâr
Ol aradan degme yaña târumâr
- 2182 Bunlar itlerden perîşân olıçak
Her biri kaçmak yaragın kılıçak
- 2183 Dilkü ol fermân elinde yügürür
Añsuzın dilküyi bir tavşan görür
- 2184 Eydür iy dilkü gel ol fermânuñı
Göster itlere vü kurtar cânunı
- 2185 Neye kaçup hasta kılursın teni
Gel varalum gösterelüm fermanı
- 2186 Bilümüze yarlığı kuşadalum
Dutmayanuñ başını uşadalum
- 2187 Kendüzümüzi bizüz eslemeyen

Yohsa kimdür hükmümüz eslemeyen

- 2188 Eydür iy ebleh ne vaktıdur anuñ
Kim sen eydürsin ki göster fermanı
- 2189 Anda kim bir çöpe saymazlar canı
Kim-durur varup okıyan fermanı
- 2190 Çün ben aña gösterimezem beni
Niçe aña göstereyüm fermanı
- 2191 Eyle dut fermân dilerler kişiden
Kimdür anı okıyan ya işiden
- 2192 Ol ki şimdi kasd kıldı cânuña
Kanda bakısar senüñ fermânuña
- 2193 Bize fermân şimdi yügürmek-durur
Yohsa anlar azgına girmek-durur
- 2194 Kendüzüñi şimdi bir ine bırak
Dahı ol fermânuñı var oda yak
- 2195 Dime kim fermânuma ne diyeler
Seni fermân-ıla bile yiyeler
- 2196 İt başını tekneye yastamagıl
Yohsa ayruk etmegin istemegil
- 2197 Zâlim işledügi güci ne bilür
Karnı aç mülhid orucı ne bilür
- 2198 Kapudan rişvet giriçek gül gibi
Öyke bacadan çıkar bülbül gibi
- 2199 Düşmeninden sakınan gâfil degül
Seyle karşı yöriyen ‘âkıl degül
- 2200 Kılıç altında ten ü cân ne olur
İtler arasında fermân ne olur
- 2201 Gel kaçalum kim bize yetmeyeler
Tizirek kim irüben dutmayalar
- 2202 Gözüñi aç kirpügüñi yummagıl
Zâlim olan kişiden ‘adl ummagıl
- 2203 Çok okı Gülşehri destânlarını
Kim göresin ‘akl bostanlarını

2204 Kuş dilinde öyle burar kılını
Kim Süleymân aňlaymaz dilini

SU'ÂL KERDEN-İ DÎGER
EZ HÜDHÜD DER GIYBET
GÜFTEN

- 2205 Birisi eydür ki gıybet söylemek
Nite ola vü eri kadh eylemek
- 2206 Niçe mü'mindür 'acab gıybet diyen
Kardaşınıñ dirile etin yiyen
- 2207 Kendü etmegin yiyüben kaynayan
Gün uzun ayruklar etin çeyneyen
- 2208 Kim yalan söyler-ise anuñ işi
Nite ola anda iy ulu kişi
- 2209 Togru sözüñ kıymatı nite-durur
Egri işlerüñ bahâsı ne-durur
- 2210 Ben yalan çok söylerem sözde azîm
Her kem ü biş eydürem halka delim
- 2211 Söze şöyle sokşururam yalanı
Kim kişi girçekden aňlamaz anı
- 2212 Halka çün bir dürlü bühtân kıluram
Yüz evi bir demde vîrân kıluram
- 2213 Her ne kim söyler-isem yalan-durur
Ne dir-isem gaybet ü bühtân-durur
- 2214 Eyle aldum gaybetüñ sözde yatın
Kim diderem etmek üstinde etin
- 2215 Gaybetüñ çün kazanında kaynaram
Halkı bir lokma gibi hış çeynerem
- 2216 Çün erenler gaybetini avlaram
Gündüzin 'avrat gibi kov kovlaram
- 2217 Kanda bir togru söze meydân olur
Ben gün aydın dir-isem yalan olur
- 2218 Anda kim er togru sözi segridür
Ben, benem dahı dir-isem egridür

2219 Benüm işüm anda nite olısar
Yâ cezâ anda baña ne olısar

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂ'İL-RÂ NÎZ

2220 Hüdühüd eydür kim yalan söyler-ise
Gaybeti kendüye iş eyler-ise

2221 Âhiretde yüzi kara kopısar
Agzınıñ dudagını od öpiser

2222 ‘Avrata hûmûşlıgı bir feyz olur
Er kişi gaybet diyicek hayz olur

2223 Togru sözlü kişi anda merd ola
Egri sözlü âdemî nâ-merd ola

2224 ‘Avrata togru sözi devlet-durur
Er ki yalan söyledi ‘avrat-durur

2225 Halk etin müdbir er ola kim yeye
Gün uzun ‘avrat gibi gaybet diye

2226 Bogazından müdde‘îleri asuñ
Gaybet iden kişinüñ dilin kesüñ

2227 Her kimüñ yalançılıg-ısa işi
Gırçekine dahı inanmaz kişi

2228 Gaybet idenüñ kulagını buruñ
Kim yalan söyler-ise boynın uruñ

2229 Halk sözi artugı yalan-durur
Mustafâ’nuñ kavli âbâdân-durur

2230 Bu hikâyet kim bu dilüñ tuzıdur
Ol vezîr-ile halîfe sözidür

DÂSTÂN-I HALÎFE VE VEZÎRÂN
MESEL-ÂVERDEN-İ HÜDHÜD

2231 Tañrı adın dilde söylenüduruñ
Gâfil olmañ zıkr eylenüduruñ

2232 Degme bir yalan söze inanmañuz
Kim ne söyler-ise gerçek sanmañuz

2233 Virmeñ elden halk-ıçun dînüñüzi

Düzüñ İslâm-ıla âyinüñüzi

- 2234 Tañrı peygâmbir didügin ögrenüñ
Müdde‘îler sözlerinden yigrenüñ
- 2235 İşbu bir hôş dâsitânı añlañuz
Remzini çün kim bilesiz tañlañuz
- 2236 Kim halîfe bir gün oturmuş-ıdı
Şâh u sultân ayagın durmuş-ıdı
- 2237 Tapusunda bir vezîr-i kârdân
Âsaf-ı vakt u Süleymân-ı zamân
- 2238 Dâniş ehli bahse girmişler-idi
Yiryüzinden göge irmişler-idi
- 2239 Birisi tefsîr ü Kur’ân-ı mübîn
Dir-idi kim *ni ‘me ecrü’l- ‘âmilîn(3/136)*
- 2240 Biri sözi ‘illet ü ma‘lûl-ıdı
Kim ne mahsûs u ne ma‘kûl-ıdı
- 2241 Biri eydür sünnet ü farz u mübâh
Böyle vü a‘tâk u ta‘lîk u nikâh
- 2242 Biri eydür nev‘-i cins ü fasl uş
Biri eydür mâl u ‘ilm ü fazl uş
- 2243 Birisi bu vâcib ol mümkin didi
Biri bu seyyâre ol sâkin didi
- 2244 Biri eydür bu ufûl u ol hurûc
Biri eydür bu nücûm o ol bürûc
- 2245 Birisi kim nüktesi ma‘lûm-ıdı
Söyledügi lâzım u melzûm-ıdı
- 2246 Biri sözi fi‘l ü harf u ism idi
Birinüñ yâ cevher ü yâ cism idi
- 2247 Biri ref‘ ü nasb u cerden söyledi
Biri anuñ şerh ü bastın eyledi
- 2248 Birisi takti‘-i her vezn-i gazel
Eyler-idi ‘ilm-ile anda ‘amel
- 2249 Degme sözde bahs çün oldı tamâm
Lâ nüsellim gitdi vü geldi selâm

- 2250 Söz buña irdi ki hergiz bir kişi
Bağlaya mı şahsa bir yalan işi
- 2251 Kimsenüñ odsuz teni taglana mı
Yâ kişiye bir yalan bağlana mı
- 2252 Mu‘tekid bir uluyı arturmaga
Yalan ura mı aña kadr urmaga
- 2253 Ol vezir eydür çoğı yalan-durur
Sözlerüñ azı vü âbâdan-durur
- 2254 Bes halîfe ol vezîri imtihân
Kılmag-ıçun eydür aña kim yalan
- 2255 Nite kimse kimse-y-ıçün söyleye
Kiçileri ulu yalan eyleye
- 2256 Ol vezir eydür bugün mühlet baña
İrte gösterem yalanları saña
- 2257 Ol vezîr ol gice geydi bir keçe
Börk urındı kim çıka şekli heçe
- 2258 Sûretin bozdı vü şeklin gizledi
Bulıd içinde güneşi gizledi
- 2259 Bir murassa‘ tâcı aldı koynına
Kim muvâfık düşdi ol sâz oynına
- 2260 Tañla bâzâr yirine irdi dürüst
Halkuñ enbûhında yire sundı çüst
- 2261 Tâcı kodı vü çağırdı kim duruñ
Bir ferişte kodı tâcı götürüñ
- 2262 Cümle ol hengâma tagıldı girü
Tâcı görüp geldiler cüst ilerü
- 2263 Kim belî biz kamumuz durur-ıduk
Ol ferişte geldügin görür-ıduk
- 2264 Tâcı sag ayasına dutmış-ıdı
Biri eydür kanadı yetmiş-ıdı
- 2265 Birisi eydür zehî zîbâ-y-ıdı
Biri eydür geydügi dîbâ-y-ıdı
- 2266 Ança üşerler görenler yöreden
Kim yavu varur vezîr ol aradan

- 2267 Çün halîfe tapusına çüst irer
Çün halîfe andan ahvâlî tuyar
- 2268 Hizmet ider kim sen ol tâcî ki dün
Baña bağışlamış-ıduñ, ben bugün
- 2269 Halkuñ arasında bırakdum anı
Kim ferîşteh geldi vü kodı bunı
- 2270 Kamu ‘âlem yöresine üşdiler
Her biri bir dürlü vaz‘a düşdiler
- 2271 Kim ferîşte böyle vü eyle-y-idi
Biri benden sormadı kim ne-y-idi
- 2272 Bu sözidi ben didügüm kim tacı
Bir ferîşte kodı kim iltem üçü
- 2273 Bunlar anı ança görmiş çıkdılar
Kim benüm agzuma yüz taş dıkdılar
- 2274 Ol ferîşte dahı yire irmedin
Bunlar anı gördiler hiç durmadın
- 2275 Çün yavu vardum ben ol ortada cüst
Tapuña geldüm kim ol da‘vâ dürüst
- 2276 Ola kim ‘âlemde yalanlar niçe
Söylene kim togrıdan yavlak geçe
- 2277 Yohsa ben tâcî koyan çün görmedüm
Ol ferîşteyi vü vasfin virmedüm
- 2278 Bu şar ehli nite gördiler anı
Kim söze komadılar ayruk beni
- 2279 Bu hikâyetden halîfe şâd olur
Zevka düşer gussadan âzâd olur
- 2280 Eydür imdi anı görenler kanı
Tâcî bu yaña getürenler kanı
- 2281 Eydür uşbu dem katuña geleler
Eydeler anı ki togru bileler
- 2282 Bu yañadan kamu şar halkı üşüp
Tâcuñ üstine vü da‘vîye düşüp
- 2283 Geldiler hurrem halîfe katına

- Kimi yayan kimi binmiş atına
- 2284 Nâkaralar çalınur kavvâl-ıla
Deff ü nây u berbat u şeştâ bile
- 2285 Mukriler tekbîr ü tehlîlât-ıla
Tâc ileyinde gelürler at-ıla
- 2286 Tâcuñ ileyinçe hâfızlar okır
İlerü geleni çavuşlar dokır
- 2287 Muhtesib ol tâcı almış başına
Cümle tahsîn eyleyü nakkâşına
- 2288 Şahna vü kâdî gelürler ilerü
Şarlu dahı kamu gelürler girü
- 2289 Çün halîfe kapusına irdiler
Kapusından tapusına girdiler
- 2290 Muhtesib baş yire kodı kim senüñ
Bâki olsun câvidân cân u tenüñ
- 2291 İşbu tâcı bir ferişte getürür
Kor yire şöyle ki şar halkı görür
- 2292 Eydür âhir hiç kimesne gördi mi
Ol ferişteyi vü vasfın virdi mi
- 2293 Biri eydür iy emîrû'l-mü'minîn
Rûşen insâfuñ-ıla rûy-ı zemîn
- 2294 Niçe kim gök gerdişinden durmadı
Kimse andan yigferişte görmedi
- 2295 Biri eydür kim kanadı dürr-idi
Zîra ol anı hakikat gördidi
- 2296 Biri eydür kanadı yeşil idi
Biri eydür koltuğı kızıl idi
- 2297 Birisi eydür ki boz-ıdı atı
Kızıl altun cümle anuñ âleti
- 2298 Biri eydür inmedin iy nâmdâr
Dahı yire, gördüm anı âşikâr
- 2299 Biri eydür ben işitdüm söyledi
Tâcı getürdüğü şerhin eyledi

- 2300 Eytdi bu tâcı cihânı yaradan
Yiri düşeyen felekler döriden
- 2301 Viribidi kim halife başına
Ura meşgûl ola kendü işine
- 2302 Bir halife şimdi ‘âlemde kanı
Kim aña tâc-ıla şâhinşeh anı
- 2303 Pes halife bunlara ikrâm ider
Hôş dutar yavlak çok in‘âm ider
- 2304 Kim, i vallah anda kim siz olasız
Hem bunuñ gibi kerâmet bulasız
- 2305 Bahtlularsız ki aña nâgâh irdünüz
Ol ferîštenüñ cemâlin gördünüz
- 2306 Tañrı viribidügi tâcı ‘ayân
Gördünüz gözünüz-ile bî-gümân
- 2307 Halk çün hizmet kıluban gitdiler
Gör vezîr-ile halife n’itdiler
- 2308 Pâdişâh eydür vezîre kim yalan
Ol yire irdi kim oldı bî-gümân
- 2309 Gerçekin âhir kime söyleyelüm
Kangı birini yalan eyleyelüm
- 2310 Biz dahı iş niteligin bilelüm
İlla bunlaruñ-ıla bir olalum
- 2311 Dek duralum kimse fikrin kılmasun
Dınmayalum halk bu sırrı bilmesün
- 2312 Yohsa benüm tâcumı kim sen koduñ
Eyle dut kim gökden inmişdür didüñ
- 2313 Egriler togru işi nite yıkar
Tâcumı Tañrı viribimiş çıkar
- 2314 Bâtlı her biri hakdan yig görür
Hîç ferîşte görmedin vasfın virür
- 2315 Yüzümüz biz dahı döndürmeyelüm
Şar uluların utandurmaya lum
- 2316 Bu yañadan ol tanuklar girdiler
Şehre vü dürlü haberler virdiler

- 2317 Gulgula düşdi şara kim duruñuz
Pâdişâha kutlulayu varuñuz
- 2318 Kim aña çün tahta binüp oturur
Tañrı'dan tâcı ferişte getürür
- 2319 Key halîfedür kim anuñ bî-gümân
Tañrı tâcını viribir her zamân
- 2320 Bu degül kim söz-ile irmiş-durur
Kamu şar halkı anı görmiş-durur
- 2321 Kemter iş-ile kim işledi vezîr
Yalan iş gerçekden oldu dil-pezîr
- 2322 Bir yalanı sınyuban sürdiler
Halk anı hîd girçege irürdiler
- 2323 Kamu şar ol işe inanmış-ıdı
Ol yalanı bî-gümân sanmış-ıdı
- 2324 Artuğı halkuñ sözi bühtân-durur
Kim ne söylerler-ise yalan-durur
- 2325 Ol tanuklar soñra çünkim bildiler
Kim yalan-ıdı vü 'âciz kaldılar
- 2326 Biri eydür dimedüm mi ben size
Kim ferişte ne görünmedi bize
- 2327 Biri eydür ben idüm hîd men' iden
Sizi koyup kendü işüme giden
- 2328 Biri eydür şükr ü minnet Tañrı'ya
Kim kimesne bulmadı bende riya
- 2329 Biri eydür yok mıdur sizde temîz
Tañrı nite viribir tâc iy 'azîz
- 2330 Birisi eydür ferişte ine mi
Gökden ü yâ yire hergiz kona mı
- 2331 Biri eydür her kime irdüm-ise
Şehr içinde vü kimi gördüm-ise
- 2332 İşbu sözi togru sanmañ dir-idüm
İşbu yalana inanmañ dir-idüm
- 2333 'Âkıbet ben didüğüm oldu girü

- Kim yalan söz nite vara ilerü
- 2334 Biri eydür kamusın şol bir kişi
Yoldan iletdi vü düzdi bu işi
- 2335 Yohsa ayruk kimse nesne dimedi
Şehdi koyup zehr-i kâtil yimedi
- 2336 Biri eydür aş gibi kim yir-idüm
Ben bu ahvâli yalandur dir-idüm
- 2337 Kamu şehir evvelde görmişler-idi
Anı vü vasfını virmişler-idi
- 2338 Çün yalan oldu dükeli görmedük
Çıkdılar anı vü vasfın virmedük
- 2339 İlerü bir görmeyen hûd yog-ıdı
Şarda vü gören kişiler çoğ-ıdı
- 2340 Yalan olınçak gören bulunmadı
Kim tanukluk virdüğü bilinmedi
- 2341 Dükeli ilerü ikrâr itdiler
Sonucu kamusı inkâr itdiler
- 2342 Gâh münkir geh muhibdür âdemî
Yok-durur bir dürlü hergiz bir demi
- 2343 Niçe şâd olam kişi ikrârına
Çün irişürüz girü inkârına
- 2344 Dîvi bir halk aldayıcı sanmazuz
Âdemînüñ sıdkına inanmazuz
- 2345 Çünkü baş kor yire vü eller öper
Buzaguyı Tañrı diyüben tapar
- 2346 Çok kişiler ‘akla nâ-mahrem-durur
Zîra büt tapan dahı âdem-durur
- 2347 Çok muhakkik yok ki şahsı añlaya
Yâ mubassır kim bu işi tañlaya
- 2348 Bâri sen Gülşehri zikrinden işit
Mübtedîden kaç kim andan yigdür it
- 2349 Kardaşuñdan mihrüñi götürmegil
Âdemî-zâd-ıla hiç oturmağıl

2350 Degme nev'ũñ dünyada var bir işi
Âdemîden yavuzıarak yok kişi

2351 Yalanı halvâ gibi vardur yiyen
Mustafâ'dur dünyada gerçek diyen

SU'ÂL KERDEN-İ SÂYİL EZ HÜDHÜD
DER BEYÂN-I 'ÂRİF

2352 Biri sorar kim bu 'ârif kim-durur
Kim dükeli fitnedden sâlim-durur

2353 Yir mi içer mi uyur mı ol kişi
Pişesi nite veyâ nedür işi

2354 Kamu kavm içinde 'ârif var mıdur
Yohsa bir bellü mu'ayyen er midür

2355 Yohsa evden çıkmayan vâkıf mıdur
Halk-ıla oturmayan 'ârif midür

2356 Bellü midür ilde yâ pinhân mıdur
Yâ bir ulu şeyh ü danışman mıdur

2357 Degme işden dünyada âgeh midür
Bir gedâ mı yâ bir ulu şeh midür

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
SÂYİL-RÂ

2358 Hüdhdü eydür 'ârif oldur iy 'azîz
Kim kılur ma'kûlı mahsûsı temîz

2359 Şehvete mâyil degül hayvân sıfat
'Akla uyar kim ola Sübhân sıfat

2360 Lâ-mekânda fikr-ile cevlân kılur
Dükeli düşvârını âsân kılur

2361 Dünyaya bir kadr u kıymet urmaya
Şaşı gibi biri iki görmeye

2362 Degme zer-endûda zerdür dimeye
Hak'dan artuk nesne vardur dimeye

2363 Kuds ilinde çok tasarruflar kıla
Fikr-ile vü key ta'arrüfler kıla

2364 Niçeme kim cânı nâsûtî ola

- Fikri yiri mülk-i lâhûtî ola
- 2365 Halk içinde ol becid fâş olmaya
Olur-ısa dahı evbâş olmaya
- 2366 Öger iseñ gönli hoş olmaz aña
Söger iseñ hâtırı kalmaz saña
- 2367 Ne kakır ne kendüzin halka urur
Ne ki görür-ise Tañrı'dan görür
- 2368 Nesnesin ogurlar-ısañ dınmaya
Halk arasında becid öginmeye
- 2369 Kimsenenüñ gaybetini itmeye
Kimsenüñ hem gaybetin işitmeye
- 2370 Halk-ıla hergiz kelecı kılmaya
Şarda ne olur ne olmaz bilmeye
- 2371 Çün zarûret anı muztar eyleye
Günde ya biş söz ya on söz söyleye
- 2372 Fikreti 'ulvî yolında yöriye
Dünyada ol bu iş için döriye
- 2373 Anda Tañrı tâ'atı zâtî ola
Âferîniş anuñ âlâtı ola
- 2374 Ol erüñ gök çevresine çevrine
Anı hâkim bile kendü devrine
- 2375 Ol dirilsün diyü bu halk işleye
Halkı soñra Hak aña bağışlaya
- 2376 Anuñ-ıla her ki düşmanlık kıla
'Âkıbet 'âlemde düşmân kem ola
- 2377 Yitmiş iki millet-ile dizile
Kamu dürlü kavm yolını bile
- 2378 Kamu anı kendülerden sanalar
Ne dir-ise kamusu inanalar
- 2379 Yokaru oturana hürmet kıla
Aşaga oturana hidmet kıla
- 2380 Ne kim ilerü gelür-ise yiye
Yiyiçek *elhamdulillâhi* diye

- 2381 Turş u telh u şûr u şîrîn dimeye
Bir gıdâ olmaya kim ol yimeye
- 2382 Yimemekden tab‘ını tîz itmeye
Çünkü sıhhat buldı perhîz itmeye
- 2383 Agu yir-ise aña şekker ola
Taşa el sunar-ısa gevher ola
- 2384 Hak harâmı hîç aña yidürmeye
Bir yaramaz söz aña didürmeye
- 2385 Az getürür-iseñ aña hôt gele
Çok virür-iseñ hemân şükriñ kıla
- 2386 Virdügüñ-içün seni medh itmeye
Virmeyinçek hem girü kadh itmeye
- 2387 Pâdişâh olur-ısa ‘âdil ola
Yohsul olur-ısa sâhib-dil ola
- 2388 Kimsenüñ ‘aybına hergiz gülmeye
Kaygusına kimsenüñ şâd olmaya
- 2389 Kendüzine zerreçe kadr urmaya
Bir yavuz kişi cihânda görmeye
- 2390 Kimi kim göre eyü kişi göre
Kendüden ayruga yavlak kadr ura
- 2391 Hulkı zîbâ vü sözi tatlu ola
Bilişe vü yâda şefkatlu ola
- 2392 Zühd ü takvâsı riyâyî olmaya
Halk arasında mürâyî olmaya
- 2393 Halvet ü hengâme aña bir ola
Deyr içinde Ka‘be maksûdın bula
- 2394 Hâtırında redd ü gönlinde kabûl
İkisi bir ola bu fazl ol fodûl
- 2395 Virmeye andan ilerürek selâm
Aña bir yolda sataşan ve’s-selâm
- 2396 Kizbe sözinde dilin bilemeye
Nesne hergiz kimseden dilemeye
- 2397 Kimsenüñ nesnesine ilinmeye

- Atasın öldürür-iseñ dınmaya
- 2398 Kimsenüñ hâline olmaya hasûd
Kim hasûd iy hôca hergiz lâ-yesûd
- 2399 Kimse-y-ile i'tirâzı olmaya
Hak'dan artuk anı kimse bilmeye
- 2400 Togru ala togru sata mâlını
Mâl-ıçun virmeye elden hâlını
- 2401 Az üküş hergiz yalan söylemeye
Tañrı'nuñ halkına kibr eylemeye
- 2402 'Ukbayı dünyâ-y-ıçun terk itmeye
İkisin Mevlâ-y-ıçun yoga saya
- 2403 Bî-vefâ vü merdüm-âzâr olmaya
Hâdi' u nemmâm u gaddâr olmaya
- 2404 Kimseden hergiz yüzün döndürmeye
Baş vire vü şahsı utandurmaya
- 2405 Hâtırında kimseden kîn olmaya
'Âk u bî-sâmân u hûd-bîn olmaya
- 2406 'Ahdı bekleye vü kavlın sımaya
Nâzbâz u kibr-ile yörimeye
- 2407 Sûfi ibnü'l-vakt oldur iy refik
İrte didügi degül şart-ı tarık
- 2408 Her niçe kim vaktı irdi sûfiler
Vakt-ıla bir oldılar ol dem bular
- 2409 Şâdılıkda şâd u gamda gussalu
Oldılar ol demde andan hisselü
- 2410 Vaktı dönderimediler hâl-ıla
Düzdiler her vaktı bir ahvâl-ıla
- 2411 İlla 'ârifler ebu'l-vakt oldılar
Zîra her vakt iktizâsın kıldılar
- 2412 Gussa vaktında bular şâd oldılar
Şâdılıkda kaygu birle toldılar
- 2413 Vakt bunları mübeddel kılmadı
Sırların hiç âferîde bilmedi

- 2414 Vaktı bunlar hâl-ıla dönderdiler
Niçe dilerler-ise gönderdiler
- 2415 Bu-y-ısa ‘ârif ki biz şerh eyledük
Hâlini her menziletde söyledük
- 2416 Bes buçuk ‘ârif cihânda yog-ımış
Şimdi bu da‘vâ kılanlar çoğ-ımış
- 2417 Bunça dürlü hâsiyet kim sadladuk
Degmesin bir künyet-ile adladuk
- 2418 Kimde kim var-ısa ol ‘ârif-durur
Kamu dürlü hâlete vâkıf-durur
- 2419 Kimde kim yog-ısa ol ‘ârif degül
Ay u günden zerrece vâkıf degül
- 2420 Bu beyân kim hış ‘ibârâtındadır
Bû Ali Sînâ işârâtındadır
- 2421 ‘Ârife çün ol makâmât eyledi
Anda bu sözi bu ilde söyledi
- 2422 Degme kişi bir tarîkı tañladı
‘Ârifi Gülşehri yavlak añladı
- 2423 Degme ‘ârif zâhid ü ‘âbid olur
Soñra ‘irfân ‘âlemine yol bulur
- 2424 Vecd-ile çün Tanrı’ya olur velî
Olur işlerde eli Tañrı eli
- 2425 Pâdişâhuñ hâsekisi ol olur
Hak’dan anuñ göñline yüz yol olur
- 2426 Bir yavuz iş işler-ise ol kişi
Maslahatdan taşra olmaya işi
- 2427 Kim çün anuñ bilmeginde olalar
Ol yavuzlıkda yüz eyelük bulalar
- 2428 Hızr keştî sıdugın sanma yavuz
Oglan öldürdüğü işi görgil uz
- 2429 Ol süvârî kıla bu sırrı beyân
Kim çıkardı kişi karnından ilan
- 2430 Eydelüm bir dâsitân kim cânumuz
Tâze olsun dünyada îmânımız

DÂSİTÂN-I ÂN SÜVÂRÎ Kİ
Merdî-râ hufte dîd ü mârî
be dehen fûrû‘ refte ve
bîdâr kerdenes

- 2431 Tañrı adın añısaruz biz yene
Kim ta‘âlallah diyesiz siz yene
- 2432 Bir iki hôş nükte söyleyiserüz
Bu beyânuñ şerhin eyleyiserüz
- 2433 Her külef kim bu çemende bitmedi
Bülbül âvâzın henûz işitmedi
- 2434 Dürr ü gevher kıymetin bilimedi
Müşk ü ‘anber kokusın alımadı
- 2435 Görmedi bu sünbülü kim ekmişüz
Dirmedi bu cevheri kim dökmişüz
- 2436 Bu murassa‘ sözleri añlamadı
San‘atına bakuban tañlamadı
- 2437 Bize yavlak togru sözler elvirür
Yazuga egri okıyanlar girür
- 2438 Bilen anuñ togrusını hõd bilür
Bilmeyene egri togru bir olur
- 2439 Remz-ile bir dâsitân söyleyelüm
Mübtedîlere misâl eyleyelüm
- 2440 Bir zamânda kim bahâr irmiş-idi
Lâle avcına güli dirmiş-idi
- 2441 Geçer-iken bir süvârî bişeden
Degme bir yaña baka endîşeden
- 2442 Bîşede yemiş ağaçları üküş
Alma yavlak çok u dadı ança hôş
- 2443 Gördi bir ağaç dibinde kim bir er
Agzı açuk yatmış uyur bî-haber
- 2444 Girüdürur bogazına bir yılan
Bu varınça karnına iner revân
- 2445 Atlu anı uykudan tîz uyarur

- Bir çomag-ıla anı birkaç urur
- 2446 Kim dur işbu almanuñ çürüğini
Ança yi kim alma sanasın beni
- 2447 Yohsa ança depere seni uram
Kim ileyümdede seni ölü görem
- 2448 Korkudan ol almadan birez yidi
Şükr idüp *elhamdülillâh* diridi
- 2449 Dartdı kılıç ol süvârî tîz yigil
Andan *elhamd* okıyup doydum digil
- 2450 Yohsa Tañrı'yçun seni öldürürem
Kanuñ-ıla bîşeyi toldururam
- 2451 Ança almalar çürüğinden yidi
Kim bogazuma degin geldi didi
- 2452 Atluya eydür senüñ dînüñ kanı
Dîn içinde resm ü âyinüñ kanı
- 2453 Yir-istem saña ne assı olısar
Yimez-istem ne ziyânuñ olısar
- 2454 Ben saña hergiz Müsülmân dimeyem
Saña ne kim ben yiyem yâ yimeyem
- 2455 Yimiş üküş ben yidüm hem ol kadar
Kim baña yiter sen öl dirsın meger
- 2456 Dünyada yüz dürlü dutdum ben işi
Görmedüm senden yavuzrak bir kişi
- 2457 Var yoluña varduğuñ işi bitür
Mihnetüñ miskînler üstinden götür
- 2458 Yâ beni bir kezde öldür bileyim
Bu belâdan cân virüp kurtılayım
- 2459 Ne günâh itdüm senüñ hakkuñda ben
Âdemî bunça yavuz ola ki sen
- 2460 Atlu bakmaz hiç anuñ sögmegine
Hışmı artar depesin dögmegine
- 2461 Kılıcıyla hamle ider urmaga
Ol kaçan zîrâ kim olmaz durmaga

- 2462 Atlu ardına düşer anı kovar
Ol dahı kurtılmaga yavlak iver
- 2463 Kaçar-iken nâgeh etegin basar
Sürçer añsuzda vü yidügin kusar
- 2464 Kusdugı içinde görür bir ilan
Ayagina düşer atlunuñ revân
- 2465 Eydür iy sen baña Hızr-ı rûzigâr
Kahr içinde lutfi eylemiş nisâr
- 2466 Beni öldürmege iletmiş devân
Âb-ı hayvân içine atmış revân
- 2467 Hızr-ı ‘âlem olmuş u İlyâs-ı dehr
Lutfâ irürmege kılmış baña kahr
- 2468 Ol bogazuñ kim ilan indi ‘aceb
Nite kılmaduñ kesilmegin taleb
- 2469 Ol karında kim ilan yatdı niçün
Deşni-y-ile deşmedüñ anı bugün
- 2470 İlla dânalâr bu ‘ilmi bileler
Derdine lâyık devâsın kılalar
- 2471 Sen eger bu hikmeti kosa-y-ıduñ
Beni uyarup baña dise-y-idüñ
- 2472 Kim yılan var karnuñ içinde senüñ
Çâresin bilmeye-y-idüm hiç anuñ
- 2473 Andan artuk kim bıçag-ıla meger
Yırta-y-ıdum karnımı ben bî-haber
- 2474 Yâ ödüm sıda-y-ıdı ol korkuda
Kim yılan karnuma girdi uykuda
- 2475 Ol yemişler ben kaçan yiye-y-idüm
Kim yiyüp girü kusam diye-y-idüm
- 2476 İlla sen her derdüñ otın viresin
Degme zahmuñ merhemini urasın
- 2477 Ez-kader renc-ile beni gör nite
‘İlmüñ irürdi key üküş râhata
- 2478 Ben seni düşman sanur-ıdum baña
Dôst-ımışsın kim fedâ cânım saña

- 2479 Ben senüñ gibi hakîme irmedüm
Bir kişi senden eyürek görmedüm
- 2480 Degme erde kaçan ola bu hüner
Hızr peygâber saña dirler meger
- 2481 Degme ulu bir yol üstinde tura
Kim bir azmışa yolını göstere
- 2482 Yıllar agu içdi bir sâhib-nazar
Kim biz uş şimdi yirüz şehd ü şeker
- 2483 Degme su üstinde bir köpri olur
Kim su almakdan biregü kurtılır
- 2484 Olmaya her yolda iy yâr-ı safâ
Pışvâsı görmezüñ illâ ‘asâ
- 2485 Zahm ola kim aña merhem viresin
Zahm ola kim üstine dâg urasın
- 2486 Dâg urasıñ zahma merhem urmagıl
Merhem urasuña hem dâg urmagıl
- 2487 Ol ilan nefsüñ uyur gafletde sen
Ol süvârî Mustafâ-yı mü’temen
- 2488 Mustafâ ögüdine girür-iseñ
Ne ki göstermiş-durur görür-iseñ
- 2489 Az kadar renc-ile üküş râhata
İresin şöyle ki işitdün nite
- 2490 Muhtesib olmaz-ısa kim hükm ide
Hânekâha sôfiler esrük gide
- 2491 Hırka komaz seni fâsık olmaga
Yohsa gönülüñ fiskı ister kılmaga
- 2492 Şâhdan korkar kişi ev basmaga
Yohsa her gün ister âdem asmaga
- 2493 Pâdişâh komaz ki sen yol urasın
Yohsa yüz biñ âdemi öldüresin
- 2494 Bunça yıldur kim bu şarda dururuz
Degme bir derdüñ devâsın virürüz
- 2495 Bir kişi görüp bizi añlamadı

Ögüdümüz işidüp tañlamadı

- 2496 İşiden bu sözleri key tañlaya
Şarda hōd kim var-ısa bizi añlaya
- 2497 Kanda kim otura bir ehl-i temîz
Bize şar issi diyeler iy ‘azîz
- 2498 Yüz daşı bircük bizüz şarda ‘ayân
Kalanı hâlûndür ortada hemân
- 2499 Şehr içinde gün gibi zâhir bizüz
Şol ki şar dirsın girü âhir bizüz
- 2500 Sanma kim şarda kişiler çok-durur
Bizden artuk şarda kimse yok-durur
- 2501 Şarlular çün bilmediler hâlümüz
Kim nite geçer bizüm ahvâlümüz
- 2502 Gelüñüz bu şehri biz terk idelüm
Ma‘ni-y-ile degme şara gidelüm
- 2503 Degme şar çün bizden iltür nâmesin
Bu şarı sen aç yağı dut kamusun
- 2504 Adumuz çün yidi iklîmi dutar
Bir şar-ıla işümüz nite biter
- 2505 Biz cihân erenlerindenüz bize
Bilmeyen bir şehr eri adın yaza
- 2506 Degme kişi şarda bir mansıbdı uz
İlla Gülşehrî biz olduk yaluñuz
- 2507 Ayruk işleri bağışladuk size
Kim bu Gülşehrî adı yiter bize
- 2508 Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilât
Cehl zulmetdür ‘ilim âb-ı hayât
- SU’ÂL KERDEN-İ SÂYİL EZ HÜDHÜD
DER MA‘RİFET-İ ŞEYHÎ
- 2509 Biri sorar kim kişi kim şeyh ola
Niçe verziş eyleye vü ne kıla
- 2510 Cehl-ile şeyh olmaga yaraya mı
Yâ demür darak sakal daraya mı

- 2511 Hırka geyen kişi midür şeyh olan
Yâ semâ' uran midur yolu bilen
- 2512 Yâ mürîdi çok olan ulu midur
Kim mürîdi yog-ısa alu midur
- 2513 Halk elin öpen kişi midür velî
Bu hafî hâli bize eyle celî

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
SÂYİL-RÂ

- 2514 Hüdhdür eydür şeyh ol-durur kim ol
Halkı terk ide vü ilte Hakk'a yol
- 2515 Olmaya bir 'ilm kim anı bilmeye
Kimsene 'âlemde anı bulmaya
- 2516 Yohsa çün nâm u nişânı olmaya
Kadr u câh-ıçun mürebbî olmaya
- 2517 Çün mürîdi 'ilm-ile irşâd ide
Halkı bir hōş hulk-ıla münkâd ide
- 2518 Nâmdâr-ise cihân şeyhi ola
Haşra degin adı 'âlemde kala
- 2519 Yaluñuz bir şarda şeyh olmaya ol
Yidi 'iklîmüñ erine süre yol
- 2520 'Âlim-ise dahı tasnîf itmeye
Kimse anuñ sözlerin işitmeye
- 2521 Bir şaruñ ya bir köyüñ şeyhi ola
Bellüldür kim ilde şarda ne kıla
- 2522 Hırkasına vü mürîdine tufeyl
Ola vü bir ululğa kıla meyl
- 2523 Köşede oturiçak ulu ola
Köşesinden çıkıçak alu ola
- 2524 Zîra ol ayruklar-ıla uludur
Yaluñuzla kiçi vü key aludur

- 2525 Niçe kim perhîz ider sıhhat bulur
Çünkü perhîzin kodı sayru olur
- 2526 Mis-durur kim altun anı ışıdur
Yoksa ol hûd dünyada ne kişidür
- 2527 Dâyire şeyhi güneş gibi olur
Şar u köy şeyhin soran yüz biñ bulur
- 2528 Ol degüldür şeyh kim ulu ola
Tolp-ıla vü yaluñuz alu ola
- 2529 Şeyh oldur kim cihânda şeyh ola
Yohsa bir şar şeyhi ne işe gele
- 2530 Bâyezîd'e şeyh dir-iseñ revâ
Yohsa ayruk şeyhi ko kim yil kova
- 2531 Öldi yüz biñ şeyh oldı bir kadîd
Hiç cihândan gitmedi ol Bayezîd
- 2532 Şeyh 'Attâr u Senâ'î'ye digil
Sözlerin şehd ü şeker gibi yigil
- 2533 Kamular fânî vü oldılar 'adem
Ol Senâ'î bâkî vü 'Attâr hem
- 2534 Şeyh Mevlânâ Celâlüddîn-durur
Kim cihânda ber 'aliyyün-'ayn-durur
- 2535 Görmedük bir kişi ki ölüp yitmedi
Ol Celâlüddîn cihândan gitmedi
- 2536 Yohsa degme şarda bunça şeyh ola
Kankısı defterde sağışa gele
- 2537 Defter ikidür cihânda iy 'azîz
Kim erenler anda bulurlar temîz
- 2538 Birisi köy defteri şar defteri
Kim bilürüz şarda vü köyde eri
- 2539 Biri gök altı cihânuñ defteri
Kim belürdür kamu 'âlemde eri
- 2540 Degme kişi adını bu deftere
Yazamaz kim beñzeyeye degme ere
- 2541 Dâyire erenleri ayruk-durur
Yohsa şarda köyde hûd er çok-durur

- 2542 ‘Âlemüñ şeyhini sen görme alu
Her mahalle şeyhini sanma ulu
- 2543 İlla sen çün bir mahalle erisin
Hem mahalle şeyhlerinüñ yârisin
- 2544 Uça her bir murg u hem bir murg-ıla
Uçmaya sîmurg çün sîmurg-ıla
- 2545 ‘Âlemüñ erenleri sîmurg olur
Yuvasında her bir er bir murg olur
- 2546 Degme murguñ nisbeti sîmurga yok
Yoksa her bir yuvada bir murg çok
- 2547 Dünyada güneş-durur sîmurg adı
Zerredür her yuvada bir murg adı
- 2548 Şehr şeyhi dîn u yâ dehrî-durur
Şimdi ‘âlem şeyhi Gülşehrî-durur
- 2549 Adı bu da‘vîlere hâkim ola
Kim bu şeyh olmaz-ısa yâ kim ola
- 2550 Burar-ısa berbatuñ biraz kılın
Hüdhüd andan ögrene kuşlar dilin
- 2551 Işıda bu gökde yavlak ılduzu
Ol cihângîr olan erenler sözi
DÂSTÂN-I ŞEŞ MERD-İ CİHÂNGÎR
BE-ŞEŞ KİTÂB-I FÂHİR Kİ GÜLŞEHRÎ
HEFTÜM-İ İŞÂNEST
- 2552 Tañrı adın çün kim añduñ iy ‘azîz
Hem Nebî’nüñ na‘tını kılduñ temîz
- 2553 Bir şaruñ kavmında bir mîr oldugın
İşid erenler cihân-gîr oldugın
- 2554 Dahı Gülşehrî degül-iken adum
Görmedin ol ad-ıla ilde dadum
- 2555 Şeyh falân dirler-idi baña dakı
Nitekim şeyh dirler uş saña dakı
- 2556 Kendü şehrümde bir ercügez-idüm
Bir kaçıyla hem-dem ü hem-râz idüm
- 2557 Şöhrete adum meded kılmaz-ıdı

- Bir yire üşen beni bilmez-idi
- 2558 Ne kitâbum var-ıdı vü ne adum
Kim ola şehd ü şeker gibi dadum
- 2559 Zâr u hayrân gün uzun gezer-idüm
Şeyh gibi bir zâviye düzer-idüm
- 2560 Bu dükânda kendü rızkum yir-iken
Bu mürîd ü ol muhibdür dir-iken
- 2561 İlde bî-nâm u nişân gezer-iken
Şarda birkaç kardaşı düzer-iken
- 2562 Nâgehân çıkdum cihânuñ tagına
Girdüm ol taguñ bir ulu bâgına
- 2563 Bâguñ ortasında bir çeşme revân
Kim suyn içen diriler câvidân
- 2564 Altı er ol çeşme yöresinde mest
Otururlar nîst eyvânında hest
- 2565 ‘İzzet-ile anlara virdüm selâm
Eylediler kamusı baña kıyâm
- 2566 Hôş selâm virdüm bulara bî-‘itâb
Kim hatâdan añlana baña savâb
- 2567 Çün selâm virdüm ben ol erenlere
Kim fidâ olsun tenüm siz cânlara
- 2568 Çün selâmumuñ cevâbın virdiler
Girü ‘irfân ‘âlemine girdiler
- 2569 Birisi eydür ol altıdan baña
Ne kişisin ilde kim dirler saña
- 2570 Eytdüm aña bir ulu şeyh olmışam
Şehre kim ol şehre küllî dolmışam
- 2571 Çok mürîdüm vardur ol ilde benüm
Şeyhlig-ıla hôş geçer cânum tenüm
- 2572 Eyle ulu kişiyem ben bî-sudâ‘
Kim evümde her gice olur semâ‘
- 2573 Bulmadum ayruksı adıyla temîz
İşbuyam ben kim işitdün iy ‘azîz

- 2574 Çok kişi baş kor baña i‘zâz-ıla
Çoklar elümi öperler nâz-ıla
- 2575 Ol baña soran ki bir mest er idi
Ne hüner dir-iseñ anda var-idi
- 2576 Çün görür kim söz söze hiç olmadı
Ol bu ta‘rîf-ile beni bilmedi
- 2577 Eydür iy âzâde-dil delü misin
Böyle cânsuz dünyada ölü misin
- 2578 İşbu altı er cihânı dutdılar
Ad u söz-ile oyını utdılar
- 2579 Şol Senâyî işbu Mevlânâ-durur
Şol Nizâmî’dür ki key dâñâ-durur
- 2580 Şol-durur ‘Attâr işbudur Veled
Kim didiler dâsitânlar bî-‘aded
- 2581 Altı er altı kitâb-ıla bile
‘Âlemi dutduk mu‘ayyen ad-ıla
- 2582 Çün *İlâh-nâme* Senâyî’den gele
Mesnevî Mevlânâ’nuñ suhfi ola
- 2583 Çün Nizâmî her sözi hoş söyledi
Mahzenü’l-Esrâr’ı zîbâ söyledi
- 2584 Çün *Musîbet-nâme* Attâr irüre
Mantıku’t-tayr’ı aña yâr irüre
- 2585 Hem Veled bir *mesnevî* hûb eyledi
Degme sözüñ sırrın anda söyledi
- 2586 Her birinüñ bir kitâbı nâmı var
Var u aña lâyık adı şâhvâr
- 2587 Ben ki saña söyledüm Sa’dî benem
Kim *Gülistân-nâme*’de key rûşenem
- 2588 Altı sultân ‘âlemüñ serverleri
Dünya deñizlerinüñ gevherleri
- 2589 Bir şar ulularına bunlar güler
‘Âlemüñ uluları olur bular
- 2590 Çün er adı vü kitâbınuñ adı
Rûşen oldu geldi duzinuñ dadı

- 2591 Yohsa çün er dünyada adsuz ola
Tuzı kaçan gele çün datsuz ola
- 2592 Sen delü çomak direr gibi hemân
Dirşürürsin çok mürîdler iy fulân
- 2593 Niçe şeyhlik gussasın yiye canuñ
Başuña yıkılsun ol zavyeñ senüñ
- 2594 Şarda şeyh-iseñ yene dur şehre git
Var girü şarlularuña şeyhlik it
- 2595 Bir şar uluları diyeler size
Dâyire serverleri dirler bize
- 2596 İster-iseñ kim cihâni dutasın
Şehr ulularından oynı utasın
- 2597 Saña bir dîvân gerek iy nâmdâr
Kim kala senden cihânda yâdigâr
- 2598 Kim sen anda ‘ilmüni harc idesin
Degme yirde aduñı derc idesin
- 2599 Yohsa var bir şarda bir şeyhçugaz ol
Bir iki yıl diril andan soñra öl
- 2600 Yavuvur bir haftada kim dünyada
Kalmasun nâm u nişânuñ iy gedâ
- 2601 İşbu çeşme çeşme-i hayvân-durur
Bundan içen ‘ömri câvîdân-durur
- 2602 Âb-ı hayvân adı sözdür dünyada
Sözsüz adsuz bellüdür kim er n’ide
- 2603 ‘İlmi ta‘rîf eyle te’lîfüñ-ile
Diri kal ‘âlemde tasnîfüñ-ile
- 2604 İşbu altı er kim adlular-durur
Dâyire serverleri bunlar-durur
- 2605 Bunlaruñ esrâr dimek-durur işi
Sözsüz adsuz bunlara irmez kişi
- 2606 Çün senüñ nâm u nişânuñ yok-durur
Şöhretüñ az u mürîdüñ çok-durur
- 2607 Sanma kim sen bunlara yâr olasın

- Dur git olmaya kim agyâr olasın
- 2608 Çün bilimedüñ cihân dutmaga yol
Bâri var şehrüñde bir şeyhçugaz ol
- 2609 İşbu biz altı ki pinhân olmaduk
Dünyada yidincimüzi bulmaduk
- 2610 Kim kitâb u ad-ıla gelür-ise
Ol revâ yidincimüz olur-ısa
- 2611 Çün ben işitdüm bulardan bu sözi
Hem görindi baña ol sözüñ yüzi
- 2612 Kim cihângîr olan er ayruk-durur
Yohsa her şarda erenler çok-durur
- 3613 Er kim âsârı cihânda kalmadı
Yâ kitâbı birle şöhret bulmadı
- 2614 Varlığıyla yoklığı yeksân-durur
Çün bilinmedi ki ne hayvân-durur
- 2615 Kendüzümü çok melâmet eyledüm
Kim niçün bî-hûde sözler söyledüm
- 2616 Eytdüm âhir durayım bir gideyim
Çün ne adum var ne sözüm n'ideyim
- 2617 Gitdüm anlaruñ katından aglayu
Cânum içi gayret odından tolu
- 2618 Yiyesinden kesilüp yörür-iken
Gussadan cânum tenüm erir-iken
- 2619 Bir velî bir yolda sataşdı baña
Sordı kim âhir ne hâl oldu saña
- 2620 Kim seni bir kaygusuz göremezem
Saña bir gün şâdumân iremezem
- 2621 Altun akçañ mı yavu vardı 'aceb
Yâ nedür bu kayguya âhir sebeb
- 2622 Eytdüm altı er kitâb eylediler
Dil-firîb ol ad-ıla söylediler
- 2623 Ben bir ad bulımazam kim bağlayam
Kendüme vü halk göñlin taglayam

- 2624 Eydür âhir sen söz eydürsin eyü
Neye sözsüzler gibi yirsin kayu
- 2625 Eytdüm adum yok ki sözde getürem
Nite adlular gibi şâd oturam
- 2626 Ol velî eydür ki Gülşehrî adın
Var getir sözde vü vir sözüñ dadın
- 2627 Bir *Felek-nâme* dahı eyle kitâb
Var sen ol yidinçileri bî-hicâb
- 2628 Ben bu Gülşehrî adın çün bagladum
Kendüzüme vü gönüller tagladum
- 2629 Hem *Felek-nâme* dahı hûb eyledüm
Bu iki ad-ıla zîbâ söyledüm
- 2630 Çün kitâb-ıla adum oldı tamâm
Vardum ol altı ere virdüm selâm
- 2631 Eytdüm âhir ne kişilersiz ‘aceb
İşbu mevzi‘de ne eylersiz taleb
- 2632 Birisi eydür Senâyî benvenin
Kim *İlâh-nâme* ‘de key rûşenvenin
- 2633 Biri Mevlânâ benem dir iy ‘azîz
Mesnevî benüm kitâbumdur temîz
- 2634 Birisi eydür Nizâmî’dür adum
Mahzenü’l-esrâr-ıla girmiş dadum
- 2635 Birisi eydür benem ‘Attâr uş
Mantıku’t-tayr ‘um elümde hûb u hôş
- 2636 Birisi Sa‘dî benem dir iy harîf
Kim *Gülistân-nâme* eyledüm latîf
- 2637 Birisi eydür Veled dirler baña
Mesnevî’m irmiş ola âhir saña
- 2638 Çün bular şerh itdiler adlu adın
Degmesi öğdi kitâbınuñ dadın
- 2639 Cilve kıldum ben dahı bir gül gibi
Söze girdüm kumrı vü bülbül gibi
- 2640 Kim kuluñuz adı Gülşehrî-durur
Hem şeker bâcı degül behrî-durur

- 2641 Hem *Felek-nâme* kitâbum adıdur
Kim şeker gibi tuzunuñ dadıdur
- 2642 Biliş adsuz çün ki sizden yâd-durur
Hem bu iki ad dahi hûb ad-durur
- 2643 Bu iki ad gerçi bellürek degül
Sizüñ aduñuzdan alurak degül
- 2644 Bir kızıl addur cihânda gül gibi
Söz diyen ol ad-ıla bülbül gibi
- 2645 Bu iki ad-ıla ger kılsam taleb
Olibilem mi yidinçiñüz ‘aceb
- 2646 Ben ki bu adlar-ıla buldum temîz
Dâyire ehli olam mı iy ‘azîz
- 2647 Çün cihânda sözlerüm ola devân
Dünyada adum kala mı câvidân
- 2648 Bu iki ad-ıla bir ‘âlem eri
Olibilem mi diye bir dem arı
- 2649 Çünkü Gülşehrî adın işitdiler
Hem *Felek-nâme* adın fikr itdiler
- 2650 Eytdiler el-hak bu iki ad eyü
Ad-durur kim yok-durur saña kayu
- 2651 Tatlılık gibi cihânda dad mı var
Dünyada Gülşehri gibi ad mı var
- 2652 Yâ *Felek-nâme* gibi ad kanda var
Ol hünerden kim kişinüñ tende var
- 2653 İşbu yoldan gel bize sen sâki ol
Dünyada bu adlar-ıla bâki ol
- 2654 Hızr gibi ister-iseñ bâkılık
Âb-ı hayvândan bize kıl sâkılık
- 2655 İşbu biz altıya bî-hırs u hevâ
Sen yidinçi olur-ısañ key revâ
- 2656 Degmesi ol çeşmeden çün kandılar
Bir kadeh gej geldi baña sundılar
- 2657 Bunlar altı er-durur günden ‘ayân

- Şimdi yidinçileri benven hemân
- 2658 Şimdi ol altı ere sâkî benem
Kim ad-ıla dünyada bâkî benem
- 2659 Bunlaruñ altı kitâbı var ‘ayân
Bu *Felek-nâme* yidinçidür hemân
- 2660 Ol kim ister kim sekizinçi ola
Olıbiliçek hûd ortaya gele
- 2661 Dek biregü bellü gelsün nâmdâr
Yohsa ol olsun yidinçi nâme-dâr
- 2662 Ben sekizinçilige dahı olam
Râzı vü rızkumı ‘âlemde bulam
- 2663 İlla gelen ‘âmî adıyla gelür
Anuñ-ıçun kendüzin yavu kılur
- 2664 Zeyd ü Bekr ü ‘Amr çok var dünyada
Bellü ad-ıla gerek er dünyada
- 2665 ‘Âm adınuñ olmaya hergiz dadı
Hâs ad ister-ise Gülşehrî adı
- 2666 Bu tefâhür dünyada bulur kabûl
Yohsa ol ‘âlemde bu kamu degül
- 2667 Ad u söz ü sâz dünyâda olur
Âhiretde key ‘amel kıymet bulur
- 2668 Ad-ıla da‘vî kılanlarda mesel
Oldı bu destân u buldı bu mahal
- 2669 Yohsa hâle iren er adı n’ider
Adı ko kendüzüñ aradan gider
- 2670 Ad cihân fahrı-y-ıçun işe gelür
Kim cihânda ad-ıla ‘izzet bulur
- 2671 Bizde oldı bu cihân fahrı tamâm
Ol cihânı Tañrı bile ve’s-selâm
- 2672 Ol arada kim virile söz dadı
Nâdire ad oldı Gülşehrî adı
- 2673 Söyler-ise böyle kuşlar dilini
Hüdhüd üze kopuzınuñ kılımı

2674 Biz perestâruz Ganî perverdigâr
Biz günehkâruz Gafûr âmruzkâr

2675 Rahmeti bî-hadd u ihsânı delim
Mülketi câvid ü fermânı kadîm

SU'ÂL KERDEN-İ SÂYİL EZ
HÜDHÜD DER ÂDÂB-I TARÎK
VE FÜTÜVVET-DÂRÎ

2676 Biri sorar kim fütüvvet ne-durur
Bu ahîlerüñ işi nite-durur

2677 Ne kıla kim er fütüvvet-dâr ola
N'eyleye ol yolda berhurdâr ola

2678 Şartı var mı sofradan artuk dakı
Bize bir bâtıldan añlatgıl hakı

2679 Biri birin dilememek var mıdur
Yâ ahîlik ceng ü şûr u şer midür

2680 Biribiri perdesin yırtan 'aceb
Kıla mı hergiz ahîlığı taleb

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂ'İL-RÂ NÎZ

2681 Hüdühüd eydür kim fütüvvet var-ısa
Yâ tapu kılmakda sâdık er-ise

2682 Anda üç nesne gerek açuk ola
Üç dahı baglu gerekdür bu yola

2683 Alnı açuk gerek evvel kişiye
Kim güneş gibi cihânda işıya

2684 Sofra bağı dahı hem açuk gerek
Ol kadar kim var degül hem çok gerek

2685 Kapu dahı açuk olıçak tamâm
Olur ol üç açuk anda ve's-selâm

2686 Dili gaybetden anuñ baglu gerek
Sözi şîrîn ü aşı yaglu gerek

2687 Gözi hem baglu gerek kim görmeye
Kimsenüñ 'aybına ta'na urmaya

- 2688 Baglulardan biri ilersügidür
Kim ol altıdan kamudan yigidür
- 2689 Kimde kim bu altı hâsiyyet ola
Yavlak ol er lâyük ola bu yola
- 2690 Kimde kim yokdur bu altı hâsiyyet
Renci kamu yile gide ‘âkıbet
- 2691 Kim zinâdan gaybet eylemek daki
Ulurakdur erde bir Tañrı hakı
- 2692 Bir ahî göster kim ol gaybet dimez
Halk etini bal u yag gibi yimez
- 2693 Kocalardan bir söz işit iy yigit
Gaybet iden kişiden yigrekdür it
- 2694 Terbiye savm u salât erkânını
Vâcibînüñ farz u istihsânını
- 2695 Dükelin gerek ahîdan örgene
Kim şerî‘atsuz ‘amelden yigrene
- 2696 Âhı katında bir âyîne ola
Şeyhi katında hemân saykal bula
- 2697 Ne edeb var-ısa ahî göstere
Aña vü şeyhi safâsın artura
- 2698 Lokmasını sofrada niçe yiye
Niçe otura vü dura vü diye
- 2699 Niçe yöriye vü baka vü selâm
Niçe vire ala halka ve’s-selâm
- 2700 Ne edeb kim var ol yolda ola
Dükelin astânede hâsıl kıla
- 2701 Anda çün hâsıl kıla ‘ilm ü ‘amel
Gele şeyhüñ tapusına bî-dagal
- 2702 Âyine çün kim tamâm olmuş ola
Bir safâsı yaluñuz kalmış ola
- 2703 Bu kabûla her kim ol makbûl ola
Ol safâya bir zamân meşgûl ola
- 2704 Çün ma‘âdinden nebâta irişe
Kim biraz berg ü sebâta irişe

- 2705 Cism nâmından geçüp hayvân ola
Çünkü hayvândan geçe insân ola
- 2706 ‘Âkıbet devrânı seyr-ile felek
Eyleye ol âdemiye bir melek
- 2707 Çün melekden dahı geçe bî-riyâ
Âhı tapusından ire Tañrı’ya
- 2708 Çün ahî bu didügümi bilmedi
Sorar-ısañ biñde birin kılmadı
- 2709 Terbiye hûd bunı kanda biliser
Yâ bunuñ yüz biñde birin kılısar
- 2710 Çün ahî câhil ola vü bî-amân
Terbiye hem cehl örgene hemân
- 2711 Çün ahî bilmedük ola bu yolu
Terbiye kanda biliser iy ulu
- 2712 Bir ahîya irmedük bu çavda cüst
Kim okıdı *kulhuvallâhi* dürüst
- 2713 Çün bu aña ol buña yavuz sana
İkisinüñ kavlına kim inana
- 2714 Biribirin çün ahîlar ögeler
Müdde‘îlerüñ depesin dögeler
- 2715 Çün ulular biribirin sıyalar
Kiçileri ne yola okıyalar
- 2716 Biñ ahî terk itdi başın bu yola
Gelmedi bir terbiye hûd hâsıla
- 2717 Degme kişi oldugı-y-ıçun ahî
Oynayacak oldı âhîlik dahı
- 2718 Kuş diline çün Süleymânlık kıla
Derdüñe Gülşehri dermânlık kıla
- 2719 Hikmet-ile hırs boynını dokı
Bişr-ile Yemliha destânın okı

BÜŞR-NÂME-İ HÛCA
GÜLŞEHİRİ

- 2720 Başlayalum söze bismillâh-ıla

- Bir niyâz eyleyelüm Allâh-ıla
- 2721 Üstümüzde Hakk'ı hâzır görelüm
Mustafâ cem'iyetine irelüm
- 2722 Niçe def ü nây-ıla inleyelüm
Âyet ü ahbâr ünin diñleyelüm
- 2723 Ol kim andan yig kişi söz dimedi
Kısmetinden taşra nesne yimedi
- 2724 Gayb rızkı dilfirîb ü hôş olur
Zehri virürler-ise kim nûş olur
- 2725 'İlm-ile her bir sözi söyleyelüm
'Akl-ıla her 'ilmi şerh eyleyelüm
- 2726 Bülbüli bostâna irişdürelüm
Tûtiyi destâna irişdürelüm
- 2727 Bir yay alam ma 'ni okın atmaga
Bir dükân kuram cevâhir satmaga
- 2728 İnçülerden dür-feşânlık idelüm
Dürlere güher-feşânlık idelüm
- 2729 Eyle ter söyleyelüm bu sünbüli
Kim okıyan kişinüñ bitsün dili
- 2730 Bu meselde bir hikâyet bulmuşuz
Dürr-ile nazmın murassa kılmışuz
- 2731 Kim felek devrânını ider-iken
Degme ılduz burcına gider-iken
- 2732 Var-ıdı Hemyân şarında bir ulu
Adı Büşr ü içi 'ilm ile tolu
- 2733 Dünyadan göñlini götürmiş-idi
Dünyeligüñ terkini urmuş-idi
- 2734 Bir mücerred yigid-idi pâk-bâz
Gün uzun oruç dün dölpi namâz
- 2735 Tañla dükkânçugını kurar-ıdı
İşler-idi vü işi sürer-idi
- 2736 Yarisın kazandugınuñ yir-idi
Yarisın yohsula virem dir-idi

- 2737 Bir gün işi ‘azmini kılur-idi
Yolda bir ‘avrat meger gelür-idi
- 2738 Yil yüzinden çârın açdı añsuzın
Büşr gördi ‘avratuñ nâgeh yüzün
- 2739 Çünkü düşdi gözi ‘avrat gözine
‘Âşık oldu Büşr ‘avrat yüzine
- 2740 Yüzi hûb u tal‘atı pür nûr-ıdı
Âdemî dime aña kim hûr-ıdı
- 2741 Tonı hoş u kendüzi key bay-ıdı
Ne adem dırsın aña kim ay-ıdı
- 2742 Geçdi ‘avrat Büşr gönlin taglayu
Büşr kaldı gönlin aña bağlayu
- 2743 Bir nazarda eyle oldu ‘âşıkı
Kim temîz itmedi bâtıldan hakı
- 2744 Eydür ardınça eger varmaz-ısam
Evi kanda kendü kim görmez-ısem
- 2745 ‘İşkî beni bî-gümân öldüriser
Dükeli halkı baña güldüriser
- 2746 Döndi kim ol ‘avrat ardınça vara
Kendü kim yâhut evi kanda sora
- 2747 Girü kendü kendüye eydür sakın
Olmaya kim ölümüñ geldi yakın
- 2748 Şimdiye degin harâma bakmaduñ
Göñlüni şehvet odına yakmaduñ
- 2749 Şimdi bir ‘avrat peyinçe varduguñ
Yolda yâd ‘avrat yüzini gördüğüñ
- 2750 Erlik içinde revâ kaçan ola
‘Avrata ‘avratdan alular kala
- 2751 Erlik içinde revâ kaçan ola
‘Avrata ‘avratdan alular kala
- 2752 Çok ere kılmış-durur ‘avrat cefâ
‘Avratından bulmadı bir er vefâ
- 2753 Sol yañadın aldı ‘avrat varlığı
Solda kaçan bula kimse sağlığı

- 2754 ‘Avratuñ sevdüğine aldanmagıl
‘İşvesi yalan-durur inanmagıl
- 2755 Bir işi işle dir-iseñ taşlaya
İşleme didüğüñ işi işleye
- 2756 Bir iki gün kim senüñ ‘ışkuñ kova
Soñra osana vü ayrugı seve
- 2757 Atda vü ‘avratda vü kılıçda er
Bulmadı hergiz vefâ iy nâmver
- 2758 Hem olur ‘avratda dahı çok eyü
Yok halâlını alanlara kayu
- 2759 Çün halâlum degül ol ‘avrat benüm
Olmasun hîç anuñ ardınça yönüm
- 2760 Döneyim kendü işüme gideyim
Çün halâl olmaya baña n’ideyim
- 2761 Bu oyunda nefsümi ben utayım
‘İşkümü göñlüm içinde dutayım
- 2762 Varayın Beytü’l-makdis’den yaña
Göreyim ne ilerü gelür baña
- 2763 Döndi kim Beytü’l-makdis şehrine
Vara vü sabr ide ‘ışkuñ kahrına
- 2764 Vardı Kuds’e vü Halîl’e şevk-ıla
Kıldı tâ‘at degme yirde zevk-ıla
- 2765 Döndi girü şehrine varmaklığa
‘İşkına sabr eyleyüp durmaklığa
- 2766 Yolda nâgeh ogradı bir kırgıla
Tahta remliyle kitâbı çok bile
- 2767 Büşr aña virdi selâm i‘zâz-ıla
Ol selâmın aldı yüz biñ nâz-ıla
- 2768 Yoldaş oldılar giderler hôş yola
Büşr bakar kırgıla kim ne kıla
- 2769 Kırgıl eydür Büşr’e kim aduñ nedür
Niçe duzuñ var u yâ daduñ nedür
- 2770 Eydür adum Büşr-i miskîndür benüm

Şimdi Hemyân şehrine-durur yönüm

- 2771 Kırgıl eydür garra olma sözüñe
Dahı miskîn dimegil kendüzüñe
- 2772 Meskenet yolu ‘azîm ulu-durur
Saña miskîn ad koyan delü-durur
- 2773 Çün Nebî kendüye miskînem didi
Kangı câhil saña miskîn ad kodı
- 2774 Büşr eydür eylese Tañrı hakı
Kendüzüme dimeyem miskîn daki
- 2775 Çün yazukdur neye miskîn urayım
Kendü adum u yazuga gireyim
- 2776 Ulular yolda anuñ-ıçun dura
Kim kiçilere yolını göstere
- 2777 Ben neyem kim adumı eydem size
Sizüñ aduñuz nedür eydüñ bize
- 2778 Kırgıl eydür ne diyem adum saña
Feylesôf Yemlihâ dirler baña
- 2779 Kamu ‘ilm içinde fikret kıluram
Fıkh-ıla tefsîri yavlak bilürem
- 2780 Çün tabî‘iden riyâzîye gelem
Hikmet ü tıbb u nücûmı key bilem
- 2781 Çünki mantıktan mecestîye düşem
Bû Alî Sînâ ‘ulûmından hoşam
- 2782 Nahv içinde kimse bençe olmaya
Sarfı dahı bençileyin bilmeye
- 2783 Hendese şeklin tamâmet bilürem
İklidis ‘ilmünde da‘vî kıluram
- 2784 Reml-ile dünyada ne olasını
Bilürem benden soran kişi kanı
- 2785 Ne ki yüz yıldan ilerü olısar
Kamusı baña ‘ayândur ser-be-ser
- 2786 Bir nefes ‘ilmümde gâfil olmayam
Ne ola ‘âlemde kim ben bilmeyem

- 2787 Sen ne lâıksın baña yoldaşığa
Hiç ayak da'vî kıla mı başlığa
- 2788 Ben dahı Hemyân şarından oluram
Anuñ-ıçun saña hürmet kıluram
- 2789 Yohsa yolda yüz kişi bile gider
Bellüdür kim her birisi ne güder
- 2790 Büşr eydür bî-edeblik iderem
Kim bu yolda senüñ-ile giderem
- 2791 İlla hem bir tapuçı gerek saña
Kutlu olsun ol tapuçılık baña
- 2792 Şarda dahı ben kaçan sensüz olam
Yâ seni yavu kılup kimi bulam
- 2793 Şükr ü minnet ol İlah-ı ekbere
Kim beni irürdi bir ulu ere
- 2794 Gider-iken ol tuman bu nûr-ıla
Çıkdı bir ulu bulut yagmur-ıla
- 2795 Yemlihâ eydür bilür-iseñ eyit
Kim nedür yagmur u yâ nedür bulut
- 2796 Büşr eydür Tañrı hükminden ola
Yohsa ayruk ne-y-idügin kim bile
- 2797 Yemlihâ eydür bu câhiller sözün
Söyleme bunda vü sözler duzsuzın
- 2798 Bu buhâr u toz u düdü kim agar
Yokaru yagmur olur yire yagar
- 2799 Bu bulutlar kim behem peyvestedür
Her birisi bir buhâra bestedür
- 2800 Sen bu tafsîli kaçan añlayasın
Yâ bu sözi işidüp tañlayasın
- 2801 Nâgehân gök gürledi Büşr'e sorar
Kim bu gürlmek nedendür vir habar
- 2802 Büşr eydür Tañrı hükminden irak
Olmaya beni gerekse oda yak
- 2803 Yemlihâ eydür ko bunlar sözünü
Kim göresin sözlerümüñ yüzünü

- 2804 Çün bulıtlar birbirine sürtişür
Ra‘d olur sen bu sebakları bişür
- 2805 Ne bile nâdân sözüñ hikmetlerin
Hikmetüñ dâna bile kıymetlerin
- 2806 Bir zamândan çıkdı bir kavs-i kuzah
Yemlihâ'nuñ gönline düşdi ferâh
- 2807 Büşr'e eydür şimdi fikret kılasın
Ne durur kavs-i kuzah key bilesin
- 2808 Büşr eydür gök yüzinde bu nişân
Tañrı'nuñ hükminden olur her zamân
- 2809 Yemlihâ eydür eyü-durur yoma
Sen bu dânalâr sözin elden koma
- 2810 ‘İlm ile söyler-isem tañlayasın
Ne diyeyim saña kim añlayasın
- 2811 Yeşil ot saru kızıl gül ‘aksi hõş
Çün urur buluda uş böyle kim uş
- 2812 Andan alur hey'etin kavs-i kuzah
Kim işitdiyse bu kavlı kıldı sah
- 2813 İçse yigdür zehr-i kâtil câm-ıla
Şekkeri halva yapınca ‘âm-ıla
- 2814 Gice oldı irdiler bir menzile
Hõş ay aydın u oturdılar bile
- 2815 Büşr'e eydür Yemlihâ kim iy hoca
Kangı ılduz gicesidür bu gice
- 2816 Büşr eydür Tañrı bile bu düni
Kim nenüñdür yohsa kim bile anı
- 2817 Yemlihâ eydür meger sen bilmedüñ
Kim benüm gibi hünermend olmadüñ
- 2818 Güneşüñdür bu peşenbe gicesi
Eydür âdîne düninüñ hõcası
- 2819 Çünki şenbe dünini Merrih ala
Girüki dünin ‘Utarid hod bile
- 2820 Müşteri’ye vir düşenbe dünini

- Zühre seşenbih düninüñ hatunı
- 2821 Çârşenbih gicesin aldı Zuhâl
Müşkil uş böyle olur uşbunda hall
- 2822 Bu göküñ ben biliş eyledüm yadın
Sen dahı şimdi işidürsin adın
- 2823 Bir zamandan gördiler yılduzları
Yer yüzinden göge çıkdı sözleri
- 2824 Büşre eydür iy baña yoldaş olan
Cehli yoldaşı katında fâş olan
- 2825 Bu kamu ıduz ki ‘ilmi öğdedür
Hiç bilir misin ki kangı gökdedür
- 2826 Büşr eydür Tañrı bile kandadur
Bu kamu ıduz ki bu eyvândadur
- 2827 Yohsa ayruk kimsene ne biliser
Yâ nite bilmegi da‘vî kılısar
- 2828 Yemlihâ eydür zihî nâdân kişi
Oldı benüm gibi dâna yoldaşı
- 2829 Câhilüñ sözi kişiyi tañlada
Câhile kişi niçe söz añlada
- 2830 Gök tokuzdur yidisinde seyr ider
Yidi seyyâre de burcina gider
- 2831 Kalanına sâbitât ad urdılar
Sekkizinçi gökde bunlar durdılar
- 2832 Dokkuzinçi künbed-i a‘zam-durur
Cehl zahm u ‘ilm aña merhem-durur
- 2833 Müşterî çıkdı ufukdan zer-feşân
Büşr’e eydür Yemlihâ kim iy fülân
- 2834 Bu ne yılduzdur anı tañlar mısın
Yâ evi kangı-durur añlar mısın
- 2835 Büşr eydür yüz eger fikret kılam
Tañrı bile ben anı kaçan bilem
- 2836 Yemlihâ eydür senüñ gibi tünı
Gırçek eydürsin kaçan bile anı

- 2837 Müşterî ılduzı budur gökde ‘âyân
Kavs u Hûd anuñ evidür bî-gümân
- 2838 Cedy ü Delvi evler eylendi Zuhâl
Burc ola Merrîhe ‘Akreb hem Hamel
- 1839 Serv ü Mîzân Zühre'ye evler ola
Hem ‘Utârid Hûşe vü Cevzâ ile
- 1840 Güneşe eyvân Esed burcı olur
Ay dahı Harçeng burcını alır
- 1841 Bu sözi ben olur-ısam şerh iden
Hayf eger sen olur-ısañ işiden
- 1842 Ay dutıldı Yemlihâ Büşr'e sorar
Kim neden dutıldı ay iy bî-haber
- 2843 Büşr eydür Tañrı kahrı çün gelür
Gice gibi ay yüzi kara olur
- 2844 Yemlihâ eydür mukallidsin henûz
Anuñ-ıçun sordugum dimezsın uz
- 2845 Kendüzinden çün degüldür ay nurı
Aydıñı kamu güneşdendür varı
- 2846 Çün güneşden nûr alır ay iy hakîm
Güneş ayuñ nûrın eyler müstakîm
- 2847 İkişi arasına yir kölgesi
Düşicek iy bilmeyenler bilgesi
- 2848 Ay dutılır nûrını virmez olur
Zîra ol dem güneşi görmez olur
- 2849 Çok zamândur kim senüñ gibi kişi
Dutmaduk-durur benüm gibi kuşı
- 2850 Çün beyân oldı ne kim bahs itdiler
Geçdiler ol sözden ü hoş yatdılar
- 2851 Çünkü gice zengisi oldı nihân
Girü gündüz rûmisi oldı ‘âyân
- 2852 Büşr ile Yemlihâ girdiler yola
Büşr'e eydür Yemlihâ girü güle
- 2853 Kim peşenbih gün oruç olur mısın
Kankı ılduz günidür bilür misin

- 2854 Būşr eydür kul hemîn oruç ola
Gün ne ılduzuñ-durur Tañrı bile
- 2855 Yemlihâ eydür ‘aceb bu câhile
Ne diye kimse kim ol anı bile
- 2856 Müşterî’nüñdür bu pençşenbih günü
Zührenüñ âdîne gündür iy denî
- 2857 Oldı şenbe hudâ-vendi Zuhâl
Güneşüñ yekşenbe oldı bî-halel
- 2858 Ay dü şenbih günini kıldı kabûl
Olmagıl bu ma‘rifetden sen melûl
- 2859 Çün se şenbih günü Merrîh’üñ ola
Hem ‘Utârid günü çârşenbih ala
- 2860 Saña ne sordum-ısa çün bilmedüñ
Tañrı emrine havâle eyledüñ
- 2861 Hadd u resmin bilmedüñ her bir sözüñ
Tañrı emrinden gidermedüñ gözüñ
- 2862 Būşr eydür kibr ile barışmagıl
Tañrı’nuñ hükmi-y-ile urışmagıl
- 2863 Kim kazâlar Tañrı’dan çün geleler
Kamu zeyrekler görüñ kör olalar
- 2864 Yemlihâ eydür tap imdi söyledüñ
Bilmedüğüñi baña şerh eyledüñ
- 2865 Serçe gibi başladuñ ötmeklige
Tûtılara ma‘rifet satmaklığa
- 2866 Bu sözi bir hōş yire cem‘ eylegil
Bir fakîre tapusunda söylegil
- 2867 Yohsa ben bu sözi kaçan işidem
Kim kazâdan korkuban yoldan gidem
- 2868 İnmedükdür ol kazâ gökden dahı
Kim anı ben añlayam Tañrı hakı
- 2869 Diler-isem dünyada da‘vî kılam
Kim dahı biñ yılda n’olsın bilem
- 2870 Būşr eydür eylese ayruk saña

- Dınmayam bağışlagıl suçum baña
- 2871 Ne ki sen söyler-iseñ ben işidem
Hoş tapuñdan ‘ilmi öğrenügidem
- 2872 Nâgehân bir sebzegâha irdiler
Sebze ortasında bir küp gördiler
- 2873 Küp gömülmiş yire vü agzı ulu
Ortasına degin ol küp su dolu
- 2874 Çevresinde oturup hôt söyleyü
Büşr’e eydür Yemlihâ kibr eyleyü
- 2875 Kim bu küp bunda ne gömülü-durur
Bilmez-iseñ baña hod bellü-durur
- 2876 Büşr eydür müzd-içün gömlü ola
Kim geçen suyun içüp hazzın bula
- 2877 Yemlihâ eydür zihî kim añladuñ
Kim bu küp müzd-ıdugını tañladuñ
- 2878 Avcılar gömdi küpi bu arada
Kim bu avlar kim gezerler burada
- 2879 Susayalar geleler geçmeklige
Küp suyından egilüp içmeklige
- 2880 Ok-ıla ol avı ururlar bular
Her ki câhil kaldı sakalın yolar
- 2881 Ne sefer kim şimdiden girtü kılam
Bir benüm gibi baña yoldaş bulam
- 2882 Sen biraz ol yaña var ben durayım
Kendüzümü bu küpe taldurayım
- 2883 Küp suyından gusl ideyim key arı
Kim gide arkamdagı kirler varı
- 2884 Büşr eydür küp suyına talduguñ
Arı suyu sen mülevves kılduguñ
- 2885 Maslahat degül şara varmak gerek
Şarda bir ili suya girmek gerek
- 2886 Yemlihâ eydür delim söyleme dur
Bu aradan birez ol yaña otur

- 2887 Büşr varur bir ırak yırde durur
Yemlihâ yalıñ olur küpe girür
- 2888 Çün suya girür ki gusl eyleye hoş
Hâli niçe ola añladayım uş
- 2889 Küp kuyu agzı olur suya düşer
Düşdüginden ol su başından aşar
- 2890 Yüziçilik bilmez ol suda ölür
Rahtı-y-ıla tonları taşra kalur
- 2891 Büşr bakar kim girü küpden çıka
Sakalını darayu saçın sika
- 2892 Bakdı delim çıkmadı küpden işi
Korkuban üstine geldi yoldaşı
- 2893 Yemlihâ'yı gördi ol küpde ölü
Küp deriñ kuyunuñ agzı su tolu
- 2894 Zârı-y-ıla çağırup çok agladı
Kuşagını koltugına bağladı
- 2895 Çekdi küpden daşra çıkardı anı
Topraga göme kodı cânsuz teni
- 2896 Eydür iy biñ yıldan ilerü bilen
Soñra bir küp suyına düşüp ölen
- 2897 Sen bu fende nite fikret kılmaduñ
Bir küp içinde ölesüñ bilmedüñ
- 2898 Gör ki Tañrı hükmi çün kula gele
Kul nite küp suyına düşe öle
- 2899 Rahtını dirşürdi tonları-y-ıla
Kîsesinde gördi biñ altun bile
- 2900 Kamusını tonına dürdi girü
Eşeginüñ üstine urdı girü
- 2901 Girdi yola nevhâ vü zârî kılı
Kim diri yoldaş nite oldı ölü
- 2902 Eydür imdi şehr içine gireyim
Yemlihâ'nuñ evi kanda sorayım
- 2903 Vireyim bu ton-ıla bu altunı
Kavmına kim şâd ola anuñ canı

- 2904 Aña gelen baña hem bir gün gele
Her ki toğdı ‘âkıbet nâçâr öle
- 2905 Tañrı hükminden meger gâfil olam
Kim hevâ vü hırs u hıkd-ıla dolam
- 2906 Vardı Hemyân şehrine yöni girü
Hücesine varmagından ilerü
- 2907 Sordı Yemlihâ evin kim kandadur
Kim anuñ birkaç silâhı bendedür
- 2908 Eytdiler vardur anuñ bir ‘avratı
Key setîre ‘avrat u çok ni‘meti
- 2909 İşde şehrüñ ol ucındadur evi
Gösterenüñ Büşr oldı peyrevi
- 2910 Gösterene gönderüp kıldı tapu
Büşr geldi kapuya kakdı kapu
- 2911 Çıkdı bir ‘avrat yüzini büriyü
Yirde atlas kunduzını süriyü
- 2912 Açdı kapu Büşr aña virdi selâm
Çün selâmın aldı ol ‘avrat tamâm
- 2913 Büşr yire bakup eydür ez-kader
Yemlihâ'nuñ bende raht u bahtı var
- 2914 Var-ısa destûr içerü gireyim
Rahtını tapuñuza degüreyim
- 2915 ‘Avrat eydür ev sizüñdür girüñüz
Siz dahı rahtı bize degürüñüz
- 2916 Büşr girdi gördi ev ni‘met tolu
Tâbe-hâne ‘âlî vü soffa ulu
- 2917 ‘Avrat eydür geçüñüz oturuñuz
Ne varını ortaya getirüñüz
- 2918 Halı üstinde geçer Büşr oturur
‘Avrat ilerü yeyesi getirür
- 2919 Büşr bir kaç lokma yir el-hamd ider
Diñlenür bir lahza armagı gider
- 2920 Andan açar agzını şekker gibi

- Saçar agzından sözi gevher gibi
- 2921 Kim benüm Yemlihâ yoldaşum-ıdı
Sevdük üstâdum eyü işüm-idi
- 2922 İlla birez nâz u kibri var-ımiş
Kendüzin yavlak ögüçi er imiş
- 2923 Tañrı'nuñ işine hükm eyler-idi
Bilmedügi sözleri söyler-idi
- 2924 Çok baña sögdi kim ol bir gün benüm
Bir yavuz sözde işitmedi ünüm
- 2925 Lokması degül gıdâyı yir iken
Ne ola ben bilmedügüm dir iken
- 2926 Arpa arpa yiri gögi bî-hicâb
Eyler-iken gıce vü gündüz hisâb
- 2927 İrerüz biz bir küpe gömlü-durur
Su tolu bu turur ol küpe girür
- 2928 Komaz-ısam girmege baña söger
Yapışur-ısam durur beni döger
- 2929 Komayugörürem ol suya düşer
Küp kuyu olur su başından aşar
- 2930 Ben ırak gitmiş oluram ol kalur
Size çok yaş virsün ol küpde ölür
- 2931 Hakk'a kodum anı nesi varı uş
Algıl anuñ cânına harc eyle hoş
- 2932 'Avrat işitdi kim ölmüş Yemlihâ
Agladı çok gözinüñ yaşın sıkı
- 2933 Aldı gördi kim niçedür tonını
Ton içinde gördi sarlu altını
- 2934 Büşre eydür ol çün öldi n'idelüm
Ölenüñ ardınça nite gidelüm
- 2935 Çün kavuşdı âhiret bostânına
Tañrı rahmet kılsun anuñ cânına
- 2936 Günde yüz kez ol beni döger-idi
Dem-be-dem suçsuz baña söger-idi

- 2937 Hîç benüm ögüdüme girmez-idi
Ol ögüde ‘aklı hîç irmez-idi
- 2938 Bir fodûl-ıdı senüñ katuñda ol
‘Akı yavlak az-ıdı vü ‘ilmi bol
- 2939 Ben bu togrulık ki sende görürem
Küllü anuñ mihri terkin ururam
- 2940 Seni kendüme halâl eylenürem
Erligüñi kavmuma söylenürem
- 2941 Sen dahı kendüzüñe beni kabûl
Eylegil kim darb-ıla hõşdur usûl
- 2942 Büşr eydür maslahat kâbinini
Eylesünler kim kabûl itdüm seni
- 2943 Niçeme kim severem bir ‘avratı
‘Âşıkam anuñ cemâline katı
- 2944 Kendüzümden ol beni almış-durur
‘İşkı odı cânuma tolmiş-durur
- 2945 İlla anı bulımazam n'ideyim
Seni alayım anı terk ideyim
- 2946 ‘Avrat eydür bürka‘ı altından ol
El virür-ise anı kılüñ kabûl
- 2947 Yohsa el virmez-ise hîç ol nigâr
Benüm-ile hoş geçürüñ rûzigâr
- 2948 Büşr eydür kanda buluram anı
Sen beni algıl ki aldum ben seni
- 2949 ‘Avrat eydür altı yüz altun götür
Şarda bir bezzâz katında var otur
- 2950 Bir zamândan soñra dilüñ bilegil
Atam anamdan beni hõş dilegil
- 2951 Büşr altı yüz kızılı aldı hõş
Kendüzinüñ hücre sine geldi hõş
- 2952 Tañlacak Bezzâz hânına gelür
Bir ulu hõca katında oturur
- 2953 Satın alup satmaga çün bulaşur
Assısın ol hõca-y-ıla üleşür

- 2954 Hôca iltür ol gice Büşr'i eve
Ayrı bir ev düzedür Büşr'e ive
- 2955 Kim sen oglumsın senüñ atañ benem
Eyle san kim sen ben ü yâ ben senem
- 2956 Kimsenem yok ne varın saña yazam
'Avrat alam saña hân-u-mân düzem
- 2957 Sen yigil içgil temâşâ eylegil
Halkı benüm mâlum-ıla toylagıl
- 2958 Büşr'e bir âstâne açdı şâhvâr
Asdı on kandîl içinde zer-nigâr
- 2959 Kimseneyi sımadan kavmı oña
Âhlığı yirden irürdi göge
- 2960 Halkı eyle hulk-ıla sayd eyledi
Kim kamu halk eylüğini söyledi
- 2961 Çün eyü dirildüğünü bildiler
Şehr uluları muhibbi oldılar
- 2962 Kamu şehr yigitleri yüz gül gibi
Terbiyesi oldılar bir kul gibi
- 2963 Altı şartı var fütüvvet yolnuñ
Üçü açuk üçü bagludur anuñ
- 2964 Kapısı vü alını vü sofrası bagı
Ol üç açukdur budur sözüñ sağı
- 2965 Ol kim üç baglı-durur evvel dili
Gözi baglı dahı arturur yolu
- 2966 Hem ilersüki dahı baglı gerek
Kim harâm odında yanmaya yürek
- 2967 Bu her altı hâsiyet bî-kâm u kâst
Âhı Büşr'üñ var-ıdı nefsinde râst
- 2968 Büşr bir 'âlemde kim bir hâl-ıla
Bunça zevk eyler mahall u mâl-ıla
- 2969 Gün uzun her bir mahalleden geçer
Sevdüğün sora gözi yaşın saçar
- 2970 Kim meger ersüz-ise anı ala

- Yemlihâ'nuñ hatunun dahı bile
- 2971 Niçe kim çok istedi fâş u nihân
Sevdüğinden bulmadı hergiz nişân
- 2972 Sevdügi hicri çün anı tagladı
Yemlihâ halkına göñlin bagladı
- 2973 Kişiler viribiyüp aldı anı
Yidi gün oldı dün ü gün düğünü
- 2974 Yidi günden soñra gerdege girür
'Avratuñ burka' yüzinden götürür
- 2975 Görür ol 'avrat ki bu sevmiş-idi
Bunça müddet 'ışkını kovmuş-ıdı
- 2976 Burka' altından oturmuş ay gibi
Kırpügi oklar u kaşı yay gibi
- 2977 Na'ra urur ussı gider bir zamân
'Avrat üstine gelür kılur figân
- 2978 Su saçar ussı girü başa gelür
'Avratı ol hâle çün hayrân kalur
- 2979 Âhı Büşr eydür ki bir yoldan çârı
Yil açar gökçek yüzüñden iy perî
- 2980 Ben senüñ kutlu yüzüñi görürem
'Âşık olup işbu hâle girürem
- 2981 Senden alup gideli bu altını
Şehre düşüp isterem her gün seni
- 2982 Altı aydur kim sen olmuşsın benüm
Şarda isterem seni ben iy cânım
- 2983 Çün harâm olmadı âhengüm saña
Hak halâllığı seni virdi baña
- 2984 'Avrat eydür ben dahı yavlak seni
Sevdüm ol sâ'at ki sen sevdüñ beni
- 2985 Sırlarımı Tañrı'ya söyler-idüm
Oturup 'ışkuña sabr eyler-idüm
- 2986 Varmaga çün meylüm olmadı saña
Tañrı verdi 'âkibet seni baña

- 2987 Tâ hod anlar niçe takrîr eyledi
Böyle ter Gülşehri tefsîr eyledi
- 2988 Kim ne ‘ilmi kim dilersin cümle bil
İlla togrılığı elden komagıl
- 2989 ‘Akla kasd u şehvete meyl eyleme
Kimsenenüñ gaybetini söyleme
- 2990 Âhıllıktan âhı Büşr âgeh-durur
Saña âhı ad koyan ebleh-durur
- 2991 Kim ahıllıktan ol irdi Tañrı'ya
Senüñ işüñ kamusı zerk ü riyâ
- 2992 Çün arıtmaduñ mürüvvet gölini
Sen ne bilesin fütüvvet yolını
- 2993 Anda kim her dîküñ aşın yiyeler
Hayf ola kim saña âhı diyeler
- 2994 Bilse-y-idüñ yurtı kim sora-y-ıdun
Yüz kişinüñ boynını ura-y-ıdun
- 2995 Şarda bir mekr ü hiyel kıla-y-ıduñ
Hân-u-mânın kişinüñ ala-y-ıduñ
- 2996 Anda kim herkes kıla bir yol taleb
Saña âhı okımak yavlak ‘aceb
- 2997 Togru sözüñ kamusı yalan-durur
Âhıllık adı saña bühtân-durur
- 2998 Sen ne kişisin kim âhı olasın
Yâ ahıllar kuli dahı olasın
- 2999 Sen *Füvvet-nâme* 'yi bilür-iseñ
Okıyuban şerhini kılur-ısañ
- 3000 Kendüzüñi âhıllıkda iy ‘azîz
Bir ‘ases-başı bilesin bî-temîz
- 3001 Degme kişi olmagın şarda ahî
Oynıcak oldı bu âhıllık dahı
- 3002 Hem gerek tevfiik *min-rabbi 'l- 'ibâd*
Yaluñuz cehd ile olmaz bu cihâd
- 3003 Her ne kısmet kim saña maksûm ola
‘Âkıbet bir gün saña ma‘lûm ola

- 3004 Dünyada yüz yıl eger dürişesin
Ne ki rızkuñdur aña irişesin
- 3005 Niyyeti hûb eyle bî-‘ıyş u menî
Kim irüre niyyetüñe Hak seni
- 3006 *Küllî ‘ayşin nahnu fîhi nestehî
Bel sebîlin fî-na ‘îmin teştehî*
- 3007 Anuñ-ıçun kimse pendin dutmaduñ
Kim sözi Gülşehri'den işitmeduñ
- 3008 Sen müfevviz kıl işi ma‘bûduña
Ol irüre hem seni maksûduña
- SU’ÂL-KERDEN-İ SÂYİL
EZ HÜDHÜD DER SAHÂVET
Ü KEREM VE MÜRÜVVET
- 3009 Biri eydür kim sehâvet bende çok
Daru isterler-ise bir buhl yok
- 3010 Ol Kerîm’uñ hazretinde bu kerem
Kadr bula mı ‘aceb iy muhteşem
- 3011 On yayan haccı virem bir etmege
Bir uyuz itçügeze hayr itmege
- 3012 Dimezüz kim nân bağışlaya-y-ıduk
Nân diyene cân bağışlaya-y-ıduk
- 3013 Varını yâranlara kılduk nisâr
Yogina and içmedük iy nâmdâr
- 3014 Er ola kim çün seni mihmân kıla
İleyüñde kendüzin kurbân kıla
- 3015 Gündüzin sevdük sehâvet itmegi
Gice konuksuz yimedük itmegi
- 3016 Dileyene olıcak zer virürüz
Olmayıçak sâyile ser virürüz
- 3017 Ben ki bir ihsân u hayr u dâd idem
Hâtem-i Tâyyî revânın şâd idem
- 3018 Kanda kim bir müstahakka irevem
Cânumı ger diler-ise virevem

- 3019 Her müsâfir kim gelür eyvânuma
Hâkim olur kamu hân-u-mânuma
- 3020 Anda ihsânuñ sehânuñ kıymatı
Ola mı yavlak latîf ü key katı
- 3021 Kim bu Gülşehrî kerîm erenlerüñ
Ni‘metini çok yidi yârenlerüñ
- 3022 Ol dahı buldugını terk eyledi
Âhiredde kendüye berk eyledi

CEVÂB-DÂDEN-İ HÜDHÜD ÂN
SÂYİL-RÂ VE BÂZ-NÜMÛDEN-İ
ECR-İ KEREM-RÂ

- 3023 Hüdhdüd eydür kim kerem ehli-y-ise
Yâ cihânda bir kadem ehli-y-ise
- 3024 Tîzirek maksûdına hûb irişe
Andan ilerü kim aşup irişe
- 3025 Çün kişi kendüzinüñ terk eyleye
Ayrugüñ kendüye ne berk eyleye
- 3026 Ol kim ire günde bir h‘ön aşına
And içe cömerd erenler başına
- 3027 Çün kişinüñ etmegini yimedüñ
Hergiz anuñ zikr-i hayrın dimedüñ
- 3028 Yidügüñ gevdeñde şehvet artura
Virdügüñ seni kazâdan kurtara
- 3029 Yidüğini kişi yavukulısar
Virdüğünüñ birine on bulısar
- 3030 Yidügüñ bir gün ki çîrâdur saña
Virdügüñ anda hazînedür saña
- 3031 Yâ hakîmüñ kavlin öğren zînhâr
Yâ kerîmüñ fi‘lin eyle ihtiyâr
- 3032 Ad eyüsin sormagıl kim kandadur
Kanda kim itmeg-ise ad andadur
- 3033 Ol kişi kim etmeginden yig ola
İşi ara yirde dâd u yig ola

- 3034 Fâsıkı çün bezli ilte cennete
Buhl-ıla zâhid cehennemde yite
- 3035 Bir kerîm ister-idüñ kim nân vire
Kim bahîl anı görîçek cân vire
- 3036 Hak kıla Gülşehri'yi sâhib-kadem
Kim kerâmât olmaya illâ kerem
- 3037 Beñzer ol şûrîdenüñ ahvâlına
Bu hadîs ü ol güher dellâlına
- DÂSTÂN-I ŞÛRÎDE VÜ
DELLÂL-I GÜHER-FÜRÛŞ
- 3038 Var-ıdı Bagdâd şehrinde meger
Bir ulu dellâl key şâyeste er
- 3039 Bir güher satar-ıdı biñ nâz-ıla
Kim ‘aleyk eyler-idi yüz sâz-ıla
- 3040 Çıkdı ol bâzâr içinde key katı
Gevherüñ yüz biñ kızıla kıymeti
- 3041 Müşterîler yöresine üşdiler
Her biri bir dürlü şerhe düşdiler
- 3042 Geldi bir sergeşte vü şûrîde-dil
Yalın ayak baş açuk bergeste-dil
- 3043 Eydür ey dellâl kim pür mâyesin
Bu dükânda sâhib-i sermâyesin
- 3044 Bu güher issi kim ister müşterî
Hîçe virür mi ‘aceb ol gevheri
- 3045 Hîçe virür-ise sen atlama hîç
Baña satgıl kim bahâsın ala hîç
- 3046 Viresiye almazam ben gevheri
Nakda hîçe oldum aña müşterî
- 3047 Nesneye alan bahâ virür dime
Hîçe nakda alanı elden koma
- 3048 Nesneyi yüz biñ kız-ıla n'idelüm
Hîçe nakda vir alalum gidelüm

- 3049 Eydür iy miskîn delü olduñ meger
Hîçe niçe satalar hergiz güher
- 3050 Kıymeti yüz biñ kızıl artuk-durur
Hîçe dileyenüñ ussı yok-durur
- 3051 Hîç ola her mâye kim hîçe gide
Hîç ola ol nesne kim hîçe gide
- 3052 Bî-dil âh itdi vü geçdi aglayu
Göñlini ol gabn odından taglayu
- 3053 Şevk-ıla eydür ki hîçe alınan
Girü hîçe satılur-ımiş hemân
- 3054 Tâ metâ'ı dolaya pîçe kişi
Çün satun ala anı hîçe kişi
- 3055 Şükr kim bu satuda sermâyemüz
Ne ziyân kıldı ne assı mâyemüz
- 3056 Nesnede sûd u ziyân ola 'ayân
Hîç-ile ne sûd ola vü ne ziyân
- 3057 Hîç-ile sermâye çün dura esâs
Assı dahı hîç ola re'sen-be-re's
- 3058 Bu satuda assımız höd olmadı
İlla sermâye ziyân hem kılmadı
- 3059 Nâgehân bir hâtif ün viridi aña
Kim ol ünden kaldı ol miskîn taña
- 3060 Kim gel ol bâzâra kim sultân dutar
Her ne kim alur-ısañ hîçe satar
- 3061 Sorma kim altun pula niçe virür
Sad hezârân gevheri hîçe virür
- 3062 Sen dilersin hîçe bizden gevheri
Yohsa al u virme hîç iy müşterî
- 3063 Çün bağışlar pâdişah aylak 'atâ
Hîçe virmek höd ola 'âlî bahâ
- 3064 Sanma kim bâzârumuz hîçe gider
San'atumuz kamusı hîçe gider
- 3065 Ne vire bir pâdişâh iy pârisâ
Kim ola bir günki 'ömrine bahâ

- 3066 Bir nefes ‘ömrüñ bahâsı çok-durur
Kadri kamu dünyâdan artuk-durur
- 3067 Sayru oldukda ki cândan ırasın
Sağlıguñ şükrânesi ne viresin
- 3068 Niçe kim bâzârumuz ayrılmadı
Bir içim suya bahâ virilmedi
- 3069 Ne bahâ-y-ıla satun alduñ canı
Yâ ne virdüñ kim saña virdi teni
- 3070 Her okı bir yaydan atanlar bizüz
Her metâ‘ı hîçe satanlar bizüz
- 3071 Biñ kızıl bu satuda iy pârisâ
Olmaya bir günki ‘ömrüñe bahâ
- 3072 Her kumâşu bizden iltürler beleş
Kim bahâ virüp alur bizden kumâş
- 3073 İster-iseñ cümle dâmuñ dânesi
Olmaya iki gözüñ şükrânesi
- 3074 Ol çemende kim bitürdük lâleyi
Râyegân itdük dükeli kâleyi
- 3075 Sen ki bizden hîçe dilersin güher
Çok bahâsın virmiş olasın meger
- 3076 Yohsa biz hîd râyegân bağışlaruz
Her metâ‘ı vü tafaddul işlerüz
- 3077 İy niçe gevher ki bî-‘ayb u riyâ
Râyegân bağışladuk Gülşehri'ye
- 3078 Kim biz aylak sataruz ol gevheri
Hîçe alan hîd ola key müşteri
- 3079 Yok-durur Gülşehri'nüñ hîçi meger
Kim hiçe dahı satın almaz güher
- 3080 Hîçe satılanlara Tañrı hakı
Yok bizüm almaga hîçümüz dahı
- 3081 Kimse bizüm gibi müflis görmedi
Kim elümüz hiçe dahı irmedi
- 3082 Eyle dut kim hiçe gevher bulavuz

Kanı bizüm hîçümüz kim virevüz

3083 Hîçe mümkindür güher hîd bulmaga
İlla bizüm hîçümüz yok almaga

3084 Rahmeti dürrin meger lutf işleye
Ol hîçe satan bize bağışlaya

SU'ÂL-KERDEN-İ SÂYİL EZ HÜDHÜD
DER 'ÖZR-İ GÜNEHKÂRÎ

3085 Birisi eydür günâhum çok-durur
Varmaga sîmurga yüzüm yok-durur

3086 Bir sevâb işlemedüm lâıyk aña
Olmaga yaraya mı 'âşık aña

3087 Gelmedi bir tâ'at elümden benüm
Cânuma çok zahmet eyledi tenüm

3088 Ança yazuk çok bula benden soran
Kim yazukdan bilmeye beni gören

3089 Azı kaçan begeneler çoklular
Müzde kanda ireler yazuklular

3090 Zerrece tâ'at ki dirler bende yok
Tagça yazuk ister-iseñ bende çok

3091 Çok günâh-ıla geçürdüm rüzigâr
Ne kıla tâ hîd baña perverdigâr

3092 Bu kamu yazuklar ile iy 'aceb
Niçe kıla kimse sîmurgı taleb

3093 Yazug işleyen sevâba ire mi
Yâ günâha Tañrı müzdi vire mi

CEVÂB-DÂDEN-İ HÜDHÜD ÂN
SÂYİL-RÂ DER EMR-İ LÂ-TAKNETÛ
MİN-RAHMETİ'LLAHÎ (39/53)

3094 Hüdhdü eydür hîç ümîdüñ kesmegil
Andan u top hakkı yire basmagıl

3095 Niçeme kim sende yazuk çok-durur
Tevbe kapusı dahı açuk-durur

3096 Yigid er kocalıcak kanı olur
Arısuz ton yuyıcak arı olur

- 3097 Âyinâyı jengi yimeden düriş
Saykal-ıla bir safâsına iriş
- 3098 Ol gidere hem girü bu zahmeti
Kim yazukdan çokırakdur rahmeti
- 3099 Diler-ise kim bir ihsân işleye
Kamu halkuñ yazugın bağışlaya
- 3100 Dilemez-ise kamunuñ tâ'atın
Hiçe saya vü dükeli sâ'atın
- 3101 Niçeme kim yazuguñ çok olısar
Rahmetinden kaçan artuk olısar
- 3102 Diler-iseñ kim ola altun misüñ
Tevbe-y-ile boynın urgıl iblisüñ
- 3103 Niçeme kim bir sevâbı düzmedük
Tañrı'dan ümmîdümüzi üzmedük
- 3104 Hiç dest-âvîzümüz halvetine
Yok be-cüz lâ-taknetü mi 'r-rahmete(39/53)
- 3105 *Mâlenâ min vechi islâhi 'l-fesâd
Fi-umuri-'l-fâsidâti ve i'timâd*
- 3106 Lutfi Hakk'uß bî-hôd u kendü kerîm
Rahmeti câvîd ihsânı kadîm
- 3107 Anda herkes 'arza kıla kârbâr
'Afv ide Gülşehri cürmin Girdigâr
- 3108 Rahmeti bir pür güher deryâ-durur
Lüccesi pür lü'lü'-yi lâlâ-durur
- 3109 Ol-durur bu dâsitânda kâl-u-kâl
Kim Muhammed Hak'dan eyledi su'âl

MÜNÂCÂT-I MUSTAFÂ' ALEYHİSSELÂM
DER KİTMÂN-I GÜNÂH-I ÜMMET

- 3110 Mustafâ bir gün münâcât eyledi
Sırrını Hak hazretinde söyledi
- 3111 Kim baña ümmet olan yazugını
Kimseye bildürmegil hiç iy Ganî
- 3112 Yaluñuz yazukların ben bileyim

Andan anlara şefâ'at kılayım

- 3113 Kimse bilmesün bular n'itdügini
Muttali' kılma aña, illâ beni
- 3114 Kimse bunlaruñ günâhın bilmesün
Bunları yavlak melâmet kılmasun
- 3115 Ben bileyim ümmetüm yazugını
Kimseye bildürmegil sen iy Ganî
- 3116 Hak ta'âlâ eydür iy Şâh-ı rüsül
Pâsbân-ı bârgâh-ı emr-i kul
- 3117 Sen dilersin kim kimesne bilmeye
Ümmetüñ yazuklarına gülmeye
- 3118 Ben dilerem kim bularuñ yazugın
Sen dahı bilmeyesin hîç iy Emîn
- 3119 Yaluñuz yazuklarını ben bilem
Kim girü kullaruma rahmet kılam
- 3120 Ben bileyim ümmetüñ yazugını
Kim girü bağışlayısaram anı
- 3121 Sen bularuñ yazugın bilür-iseñ
Suçlarınıñ fikrini kılur-ısañ
- 3122 Ümmetüñden eyle bîzâr olasın
Kim yazuklarına hayrân kalasın
- 3123 Suçları ussuñ başuñdan ilede
Ümmetüm var dimeyesin dünyede
- 3124 Ümmetüñden eyle münkir olasın
Kim şefâ'atdan teberrâ kılasın
- 3125 Sen bularuñ yazugını bilmege
Sabruñ olmaya tahammül kılmaga
- 3126 Niçe kim bunlara eylük sanasın
Biliçek yazukların utanasın
- 3127 Bunça yıldur kim bular yazuk kılur
Hazretüme ol yazuk ma'lûm olur
- 3128 Ben henûz anda ki bir lutf işleyem
Bunlaruñ yazukların bağışlayam

- 3129 Niçe kim yazuk kılurlar ben Ganî
Görerem girü bağışlaram anı
- 3130 Bularuñ bir lahza terkin urmadum
Birisini dergehümden sürmedüm
- 3131 Tamu kim her kâfiri köyindürür
Âsinüñ gözi yaşı söyindürür
- 3132 Ne kadar kim sen seversin anları
Yüz biñ ança severem ben bunları
- 3133 Her kimüñ kim derdi varın bilürüz
Biz Hakîm'üz aña dermân kıluruz
- 3134 Kimi ayagın düzer kimi başın
Ben severem 'âsinüñ gözi yaşın
- 3135 Niçe gerek-ise kılunlar günâh
Dükelinüñ ücretin öder bir âh
- 3136 Sen eger yazukların işidesin
Kakıyuban ümmeti terk idesin
- 3137 Ben görüben birin oda yakmazam
Ümmetüñi saña dahı çakmazam
- 3138 Her birinüñ begligi bir şar-ıçun
Rahmetüm benüm yazuklular-ıçun
- 3139 Ol yazuklu kim dutar yaşlu gözin
Yıgdür ol erden kim öger kendüzin
- 3140 Ol ki yüz korku-y-ıla yazuk kılur
Kendüzin bir 'âciz ü 'âsî bilür
- 3141 Ol kişidin yig kim ol hôdbîn ola
Kendüzin görmeg ile tâ'at kıla
- 3142 Çün degül bî-çâralıkda sâ'atı
Tereye degmez katumda tâ'atı
- 3143 Ol dutar orucu bu kılur namâz
Ben kamunuñ tâ'atından bî-niyâz
- 3144 Âdemîden ne kadar tâ'at gele
Kim benüm dergâhuma lâyıık ola
- 3145 Niçe tâ'at kıla tapu sanası
Kim ola cân u tenüñ şükrânesi

- 3146 Giceye degin bir ırgat bil deper
Gice bir akça alup yüz yer öper
- 3147 Kangı bir ihsânumuñ yitüreler
Tâ'atını yirine getüreler
- 3148 Yüz biñ akça bir kuluma virürem
Biş namâz andan güç-ile görürem
- 3149 Tâ'at-ıla virür-istem ben 'atâ
Bes bular yüz biñ 'azâbadur sezâ
- 3150 Fazl u bezlüm çok-durur u ben kerîm
Bahşışüm câvîd ü ihsânım kadîm
- 3151 Kime kim gerek-ise rahmet kılam
Kime gerekmez-ise 'âsî bilem
- 3152 Diler-istem fâsıkı bağışlayam
Dilemez-istem belâlar işleyem
- 3153 Diler-istem 'âsîyi hâs eyleyem
Dilemezsem düğünü yas eyleyem
- 3154 Diler-istem zâhidi fâsık kılam
Diler-istem fâsıkı zâhid bilem
- 3155 Hükmümüz pür gûher ü deryâ-durur
Her birinüñ kısmeti dâne-durur
- 3156 Pes bu ümmet hükmüne birikmedüñ
Sen Muhammed hem araya sıgmaduñ
- 3157 Biz yaratduk biz bilevüz kulları
Kim girü bizden yañadur yolları
- 3158 İy Gafûr u iy Halîm ü iy 'Alîm
İy Şekûr u iy Kerîm ü iy Rahîm
- 3159 Rahmetüñ çok yine bir lutf işlegil
Yazugın Gülşehri'nüñ bağışlagıl
- 3160 Biz perişân-hâl ü sen perverdigâr
Biz günehlüler ü sen âmruzkâr

SU'ÂL-KERDEN-İ SÂ'İL
EZ HÜDHÜD DER NEFS

- 3161 Biri eydür nefsüme çok uyaram

‘Akl nakşın dîn yüzinden yuyaram

- 3162 Nefs bir dem baña fermân olmadı
Kâfir oldu vü Müsülmân olmadı
- 3163 Bir nefes nefsüme ârâm irmedi
Hırsum âgâzına encâm irmedi
- 3164 Nesne baña dünyada kem olmadı
İlla bu it nefsum âdem olmadı
- 3165 Fikretüm çün şöhret ardınca gider
Nefs beni [bir] deve gibi yider
- 3166 ‘Akla uymaz kim işi ola eyü
Cism lezzetlerin eyler ârzû
- 3167 İstedügi şâhid ü şem‘ ü şarâb
Kim geze âşüfte vü mest ü harâb
- 3168 Ârzusı câmindan olanlara mest
Görmedüm bunuñ gibi şehvet-perest
- 3169 Her gün evden ‘avratın sürmek diler
Gökçek oğlanlar yüzün görmek diler
- 3170 Ol heveslerden kim içinde kopar
Tañrı yirine hevâsına tapar
- 3171 Nefs bendine esîrem n'ideyim
Bend ile sîmurga nite gideyim
- 3172 Nefsine uymadı Gülşehrî meger
Kim gülistân üstine dökdi şeker
- CEVÂB-DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SA'İL-RÂ NÎZ
- 3173 Hüdhdür eydür nefsüñe aldanmagıl
Düşmenüñi kendü dôstuñ sanmagıl
- 3174 Nefs duzahdur kaçan kim cûş ide
Deñizi bir cür‘a gibi nûş ide
- 3175 Ten refîki yolda ter dâmen-durur
‘Akl dôstı nefsine düşmen-durur
- 3176 Âdemînüñ ‘ilm ü hikmetdür işi
Dîv ü deddür şehvetin güden kişî

- 3177 Ten-perest olunca böyle bî-temîz
Büt-perest olsañ delim yig iy ‘azîz
- 3178 Nefsine uyan kişi âdem degül
‘İlm ü ‘akl u cân-ıla hem-dem degül
- 3179 Her kim ol bir oglana egri baka
Cismi anuñ cânını oda yaka
- 3180 Taş ola kim gevhere kasd eyleye
Süst er ola kim ere kasd eyleye
- 3181 Bir halâl al kendüzüñe bî-melâm
‘Avratına kimsenüñ bakma harâm
- 3182 Halk kim koca vü kim yigit-durur
Ol ki nefsenden aludur it-durur
- 3183 Kim diler-ise kim aklın hîç ide
Cânı anuñ cism-iledür pîç ide
- 3184 Cân mahalli gökte ‘illiyîñ-durur
Ten makâmı dünyada siccîn-durur
- 3185 ‘Akluña uy kim gidesin göklere
Kurd olma kim iresin üklere
- 3186 Nefs kavlin dutma her dehri gibi
‘Akli rehber eyle Gülşehrî gibi
- 3187 Ten kumaşın koy kim anda hayr yok
Cân metâ‘ın al kim anda assı çok
- 3188 Ola bu ‘ilmüñ bu fende âleti
Ol terâzû-dâr şeyhüñ hâleti

DÂSTÂN-I ŞEYH-İ TERÂZÛ-DÂR
Kİ DER ZÂVİYE NİŞESTE BÛD

- 3189 Çün sözi başlamaga geldük girü
Tañrı adını añalum ilerü
- 3190 Andan ol Tañrı resûlına selâm
Viribiyelüm dürûd-ıla tamâm
- 3191 Bir hikâyet andan âgâz idelüm
Dünyâda anuñ-ıla nâz idelüm
- 3192 Çün üzilmedi kopuzdan kılumuz

- İşid imdi kim ne söyler dilümüz
- 3193 Bir zamânda kim halâyık şâd-ıdı
Gussadan hâtırları âzâd-ıdı
- 3194 Zâvyesinde bir şih oturmuş-ıdı
Ol nazardan kim Hak'ı görmüş-ıdı
- 3195 Asmış-ıdı bilmege her nakdi cüst
İki mîzân iki yanında dürüst
- 3196 Kendüzi seccâde üstinde mukîm
Şâd oturmuş zâvyesinde mustakîm
- 3197 Degme bir yanında şeyhüñ üstüvâr
Bir terâzû asılu bir bakkâl-vâr
- 3198 Biregü sorar ki bu ne hû-durur
Bu terâzûlar neye aslu-durur
- 3199 Ne satasın ne alasın kimseden
Kim terâzû esasın yanuñda sen
- 3200 Bî-hevîc ü bî-metâ' iy nâmdâr
Kim terâzû zavyede asduğı var
- 3201 Kimse bunuñ gibi dükkân kurmadı
Zâvyede hergiz terâzû görmedi
- 3202 Şeyh eydür birisiyle artaram
Cânı vü cânuñ metâ'ın dartaram
- 3203 Birisi-y-ile dahı dartam teni
Ten metâ'ını dahı getir kanı
- 3204 Her terâzû kanda ise kanda var
Cân u ten mîzânları uş bende var
- 3205 Bu terâzûlar-ıla kim artaram
Âdemînüñ cism ü cânın dartaram
- 3206 Ol kişi eydür bu dükkânda bir art
İşbu cism ü cânımı mîzânda dart
- 3207 Şeyh eydür kangısını dartayım
Evvel ü bey' ü şîrâda artayım
- 3208 Eydür işbu cismümi dart ilerü
İy 'azîz ü batmanuñı al berü

- 3209 Bunça besledüm teni bir göreyim
Kadrini vü satmaga bir vireyim
- 3210 Bunça tonlar-ıla bezedüm teni
Vaktıdur kim satam urgıl batmanı
- 3211 Şeyh eydür gevdeñi dardum hele
Baş ayak karın bagursuğı bile
- 3212 Niçe kim satdum kimesne almadı
Yigrenüben yöresine gelmedi
- 3213 Koyunuñ başın ayagın alalar
Zîra yiyüp lezzetini bulalar
- 3214 Âdemüñ baş ayagın satar-ısañ
Almayalar yabana atar-ısañ
- 3215 Sığır eti işe gelür dünyada
Âdem etin kimsene alup n'ide
- 3216 Koyunuñ karın bagursuğı yine
Âdemüñ kimse göriçek yigrene
- 3217 Ten bahâsuzdur terâzû uş durur
Cân adamda et koyunda hôt-durur
- 3218 Böyle murdâr anuñ-uçundur tenüñ
Kim üküş kıymatlı olmışdur cânuñ
- 3219 Ten metâ'ı yimeg-ile uykudur
Dahı şehvet kim dükeli kaygudur
- 3220 Bir pula degmeye hîç ol dünyada
Kimse anı bir pula alup n'ide
- 3221 Bu dükânda degül-isem ben delü
Ten bahâsı bu kadardur iy ulu
- 3222 'İlm gerek tende vüyâ 'akl u râ'y
Yohsa n'ide cism ü ser yâ dest ü pây
- 3223 Ol kişi eydür tenüñ çün kadri yok
Bî-hünerlikde vü yavlak 'aybı çok
- 3224 Cânımı dart iy ulu bir göreyim
Kıymeti ne vü neçeye vireyim
- 3225 Şeyh eydür cânuñ eyüligine
Ne gümân yâhûd ne beñzer cân tene

- 3226 İlla nakdinden ne getürdüñ getür
Dartivireyim dahı geç hõş otur
- 3227 Eydür añladum ki Tañrı bir-durur
Bu benüm gönümde bir key sır-durur
- 3228 Şeyh eydür aña batman bulmadum
Dartivirmege vü kadrin bilmedüm
- 3229 Dartar-ısam kıymeti artuk gele
Dükeli ‘âlemden ü hem yig gele
- 3230 Eydür añladum dahı ben kim Resûl
Hak-durur yolında vü kıldum kabûl
- 3231 Yavlak aña i‘tikâdum var dürüst
Olmadum müşrik gibi milletde süst
- 3232 Eydür ol bu dünyadan artuk-durur
Anı alası bahâmuz yok-durur
- 3233 Dartar-ısam ben anı kim gitmeye
Yiri batman eyler-istem yitmeye
- 3234 Eydür añladum şerî‘at yolını
Hem arıtdum key tarikat gölini
- 3235 Eydür aña kim bahâ getiriser
Yâ aña batman kaçan yitüriser
- 3236 Eydür irişdüm hakikat gavrına
Dolayup gönli şehâdet tavrına
- 3237 Eydür anı dartar-ısam iy ‘azîz
Kanı batman kim kıla anı temîz
- 3238 Sanma kim batmana kimse garradur
Kûh-ı Kâf anuñ katında zerredür
- 3239 Eydür İslâm'a inanuram ‘azîm
Hem namâz-ıla dürişürem delîm
- 3240 Eydür aña kanda bulalar bahâ
Kim satun alalar anı bî-bahâ
- 3241 Ol terâzûda delim artuk gele
Kamu taşlardan u key kadrin bula
- 3242 Eydür eylerem zekâtımı edâ

Savmı dahı dutaram iy muktedâ

- 3243 Eydür anı kanda dartabiliser
Kimse vüyâ kıymetini biliser
- 3244 Eydür altı hac piyâde eyledüm
Ma‘rifetler ma‘nevî çok söyledüm
- 3245 Eydür anı darta-y-ıdum illa hîç
Yok-durur bende aña lâyıık basîç
- 3246 Ol metâ‘uñ kıymetin kim kılısar
Yâ anuñ dartup bahâsın biliser
- 3247 Eydür az ‘ilmüm dahı var iy ‘azîz
Eydür ansuz olmaya anda temîz
- 3248 Eydür az hilm ilerü hem getürem
Eydür aña kanda batman yitürem
- 3249 Eydür az sıdka irürdüm himmeti
Eydür anuñ kamudan yig kıymeti
- 3250 Eydür az mikdâr var bende kerem
Eydür ol yeg kamudan iy muhteşem
- 3251 Eydür az ‘ışk odı cânım yandurur
Eydür ansuz âdemî hayvân-durur
- 3252 Eydür eyüdür benüm hulkum ‘azîm
Eydür ol yegdür kamusından delîm
- 3253 Eydür inandum hezârân şevk-ıla
Haşr günine vü yüz biñ zevk-ıla
- 3254 Uçmaga vu tamuya inanuram
Hem hisâbı vü sıratı sanuram
- 3255 Eydür ol kangı terâzûya sıga
Yâ ol ağırlığa batman kim yıga
- 3256 Dartar-ısam anı eyleyüp temîz
Ağıırak ola tagdan iy ‘azîz
- 3257 Eydür ança ‘adl-ıla dürişürem
Halk-ıla insâf-ıla barışuram
- 3258 Kim benüm emrüme çün irişeler
Kurd-ıla koyun bile barışalar

- 3259 Eydür anı dartsı mîzân kanı
Yâhûd ol ağırlaga batman kanı
- 3260 Dartar-ısam ben anı iy nâm-ver
Yir ü gögi batman eyleyem meger
- 3261 Eydür iy şeyh ança zühdüm var benüm
Kim olur kul gibi cânuma tenüm
- 3262 Eydür aña ben bahâ bulımazam
Ol sebebden dartıban alımazam
- 3263 Eydür eyle hulk-ıla hûş söylerem
Lutf-ıla kim kamusın kul eylerem
- 3264 Eydür aña yitürimezem semen
Bir semen hergîz ola mı yüzce men
- 3265 Eydür inamum bu kamusunda var
Kim dükeli hak-durur iy nâm-dâr
- 3266 Eydür anı bu terâzû dartamaz
Yiri batman eyler-istem yidi kez
- 3267 Ten kumaşı çün hisâba gelmedi
Bunda hem bir kadr u kıymet bulmadı
- 3268 Cân metâ‘ı çün bahâsı çoğ-ı mış
Ağırınça dartsı taş yog-ı mış
- 3269 Bes bize bir künce oturmak gerek
Bu dükânı dahı götürmek gerek
- 3270 İşbu cân nakdı ki şerhin eyledük
Vasfını ter sözler-ile söyledük
- 3271 Hak katında dartılıcak iy hakîm
Artuk ola yirden ü gökden delim
- 3272 Âhiretde çün terâzû asıla
Degmesi bir dürlü nakd-ıla gele
- 3273 Cân metâ‘ınuñ azın çok diyeler
Ten kumaşın kamu hîçe sayalar
- 3274 Âhilet bâzârına çün gelesin
Ne iletdüñ-ise anda bulasın
- 3275 Cân metâ‘ı satıla altun gibi

Ten kumaşı köyine odun gibi

- 3276 Şehvet ü buhl u hased ten yâridür
Sıdk u ihlâs u kerem cân yâridür
- 3277 Zâlim anda zulminuñ recin göre
‘Âdil anda ‘adl gencine ire
- 3278 Hûr-ısañ cennetde gılmân bulasın
Dîv-iseñ dûzahda ifrît olasın
- 3279 Kâlibed iblîs ü cân âdem-durur
Cehl zahm u ‘ilm aña merhem-durur
- 3280 Cânuñı besle ki bâkî kalısar
Kâlîba tapma ki fânî olısar
- 3281 Bes bu mîzânda ta‘ayyün kıldılar
Cân-ıla ten kıymetin key bildiler
- 3282 Kim şirâda ten bahâ getürmeye
Cân bahâsın kimse hîd yitürmeye
- 3283 Key terâzû râst Gülşehrî kıla
Kim kamu nakduñ bahâsını bile
- 3284 Bî-terâzû sen dükân eylemegil
Mâye vü söz ü ziyân eylemegil
- 3285 Dünyâda eksilme her bir işde art
Ben terâzû eyledüm gel anda dart
- 3286 Degme işde isteme emn ü emân
Mustafâ buyrugını dutgıl hemân
- 3287 Kim durıdan âsümânı bî-sütûn
Pâk ola *ammâ yekûlu'z-zâlimûn*
- SU'ÂL-KERDEN-İ SÂ'İL
EZ HÜDHÜD DER BEYÂN-I
HAŞM U GAZAB
- 3288 Biri eydür bende bir haşm u gazab
Var-durur yavlak ‘azîm ü key ‘acab
- 3289 Kim ilan gibi ininden çün çıkar
Balta-y-ıla yapıduğı burcı yıkar
- 3290 Kakıyıcak bardahı küpe urur
Söge oturdukça kükreyü durur

- 3291 Kimse aña bir katı söz dimedin
Komaya anuñ etini yimedim
- 3292 Haşm-ıla çün kim kılıcını biler
Teşne-y-ile kendüzin urmak diler
- 3293 Bir ilan kim od urıcak yakmağa
Kimse korkar sûretine bakmaga
- 3294 Her savaş içinde ser-gavga-durur
Ne yılan dersin kim ejderhâ-durur
- 3295 Bu yılan komaz beni baş olmaga
Âdemîler-ile yoldaş olmaga
- 3296 Her kimüñ kim şekker agzına dıkar
Karşusına sirke yüzinden akar
- 3297 Kendüzi bir agu agacı-durur
Yimişi bal-ısa kim acı-durur
- 3298 Hışmı iblîs eyledi yüz âdemî
Hilm ile Gülşehri dutdı ‘âlemi
- CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
[ÂN SÂ’İL]-RÂ BE MA‘RİFET-İ
RENG-ÂMÎZ
- 3299 Hüdhüd eydür hışma zinhâr uymagıl
Zahm ururlar-ısa dahı dınmagıl
- 3300 ‘Akl u ‘ilm ü hilm-ile urışmagıl
Kibr ü kîn ü hışm-ıla barışmagıl
- 3301 Âdemî dîvüñ sözin eslemeye
Kendü koynında yılan bislemeye
- 3302 Dünyâ ehli dînine düşmen-durur
Terbiyet kılma ki ter-dâmen-durur
- 3303 Küfr mîhın dîn başına dokıma
Ejdehâları evüñe okıma
- 3304 ‘Akl rahtın hışm odı köyindürür
Hışm odın hilmüñ suyu söyindürür
- 3305 Dilemez-iseñ ki dola ev düttün
Oduñ üstine dahı urma odun

- 3306 Âdemînüñ yigregi ‘ilm öğrenen
‘İlm öğrenen yegi hilm öğrenen
- 3307 Akça virmeyen kişiye zer virüñ
Ayaguñuzı kesene ser virüñ
- 3308 Hôşlıg-ıla aguyı kand eyleñüz
Size uran-ıla peyvend eyleñüz
- 3309 Bir gönül yıkmak kim ol çokdur bize
Ka‘be’yi yıkmaktan artuktur bize
- 3310 Hışm-ıla bir ayu gibi delüsin
Ne ademsin kim bir itden alusun
- 3311 Anda kim it gönlini bekler kişi
Halk azarlamak-durur itler işi
- 3312 Bir sözi yüz eyleyüp kılma ‘itâb
Yüz sözi bir hôş söz eyler bu kitâb
- 3313 Toprag-ıla odı çün yaratdı Hak
İkisini dünyâda durıtdı Hak
- 3314 Çünkü kemlik oldı toprak mahremi
Lâcerem toprakdan oldı âdemî
- 3315 Od ki baş çekdi vü kibr itdi ‘azîm
Oddan oldı lâcerem dîv-i racîm
- 3316 Kibr her bir dünü bir dehrî kılur
Meskenet ‘âlemde Gülşehrî kılur
- 3317 Âdemî bî-mekr ü bî-telbîs ola
Kibr ü hışm-ıla kişi İblîs ola

MÜNÂZARA-İ İBLÎS-İ LA‘ÎN
BÂ-ÂDEM SAFÎ ‘ALEYHÎ’S-SELÂM

- 3318 ‘İlm bismillah-ıla bulur usûl
Tevbe istigfâr-ıla olur kabûl
- 3319 Ol zamân kim bu kamu gavgâ henûz
Olmadug-ıdı cihânda bir rumûz
- 3320 Yir gözi gök yüzine hayrân-ıdı
Gök dahı seyrinde ser-gerdân-ıdı
- 3321 Dillü kimse yok dahı kim söyleye

- Degme bir sözün beyânın eyleye
- 3322 Âdem uçmaktan çıkıcak ‘âleme
Kim halifalık verildi Âdem'e
- 3323 Hak ta‘âlâ tevbesin kıldı kabûl
Fazl oldu vü fenâ oldu fuzûl
- 3324 Istifâ donı geyildi daşına
İctibâ tâcı uruldu başına
- 3325 Bir gün ol fitne bıragan ‘âleme
Sataşur bir yolda nâgeh Âdem'e
- 3326 Eydür iy sultâna bir şâyeste kul
Memleket bâğında yavlak tâze gül
- 3327 Benem ol iblîs kim bir dem seni
Komadum uçmakda kim görme beni
- 3328 Yükledüp üstüne yüz biñ mihneti
Dûzah eyleyen saña ol cenneti
- 3329 Secde kılmadugum-ıçun ben saña
Ança dahı düşmân olma sen baña
- 3330 Anı kim ben yoldan iledübilem
Hiç ola mı kim aña secde kılam
- 3331 Çün benüm hükmüm revân oldu saña
Ma‘ni-y-ile secde kıldıñ sen baña
- 3332 ‘Ömrümüñ niçeligin çün bilesin
Sen katumda dünki bir tıfl olasın
- 3333 Ben bu kamu ‘ömr-ile bes gelmeyem
Secde bir tıfl ileyinde kılmayam
- 3334 Bunça kez dünyâyı deryâ görmişem
Yine deşt ü kûh u sahrâ görmişem
- 3335 Kalmadı bir merd-i kâr u ehl-i dîd
‘Ömrümüñ pâyânına hergîz bedîd
- 3336 Sen kim evvel la‘net İblîs'e didüñ
Tañrı yime didügin niçün yidüñ
- 3337 Tañrı kavlına nite inanmadüñ
Ben yalan söyleyesümi sanmadüñ

- 3338 Andan işbu ‘akl-ıla kasduñ hemân
Kim behiştî duta-y-ıduñ câvidân
- 3339 Bunça begenmemeg-ile sen beni
Gör niçe çıkardum uçmakdan seni
- 3340 Benüm işüm kim bu derde dârudur
Senüñ-ile dahı key ilerüdür
- 3341 Enbiyâ ihdâsuma hem ireler
Evliyâ destânlarımı göreler
- 3342 Kanda kim bir mekr ü telbîs irürem
Bir ferîşteye yüz iblîs irürem
- 3343 Kanda kim bir zerre cehlümden gele
Elli ‘âlim anda bir câhil ola
- 3344 Çün ben âsân gösterem müşkilleri
Delüden bilmeyesin ‘âkılları
- 3345 Dünyâ zâhidlerini çün görevem
İleyümçe gelle gibi sürevem
- 3346 Kanda kim bir ‘örfe ben meşgûl-ıрак
‘Ârif anda ‘âmiden ma‘zul-ıрак
- 3347 Dek saña yaluñuz olmadum belâ
Âdem oğlanlarına kamu bile
- 3348 Hîç bilür misin ki n’itdüñ sen baña
Göresin kim ben neler idem saña
- 3349 Kılmadın bir zerre eksük tapudan
Senden ötri sürdi beni kapudan
- 3350 Seni benden ne kadar yig gördiler
Kim beni kapularından sürdiler
- 3351 Almaz-ısam ben bu kîni vü güci
Nesl ü kavmüñden çıkaram soñuci
- 3352 Benden ol yirde ki birkaç rîv üşe
Bir ferîşteh üstine yüz dîv üşe
- 3353 Sanma kim iblîs aradan gide
Hey neler idem saña ben dünyede
- 3354 Ben ki boynuma urıcak kibr ü menî
Oldum evvel Hak ta‘âlâ düşmeni

- 3355 Defterinde eyleyiçeğin temîz
Kalanına hûd ne mikdâr iy ‘azîz
- 3356 Topragı başuma saçmakdan kaçam
Yohsa bârî bir ulu yirden seçem
- 3357 Diri oldugumça ben inanmagıl
Benden îmin yöriyeven sanmagıl
- 3358 Kim koyam oğlanlaruñı uçmaga
Girmege veyâ sıratı geçmege
- 3359 Seni uçmakdan sürükdüren neye
Kaçan oğlanlaruñı anda koya
- 3360 Bir yazuk ben işledüm dir hôr bana
Bir güneh sen eyledüñ lâyıık saña
- 3361 Ben hitâb-ı *üscüdû* yı bilmedüm(2/34,7/11,18/61)
Secde senüñ ileyüñde kılmadum
- 3362 Sen dahı *lâ-takrebâ* yı dutmaduñ(2/35)
Tañrı’nuñ emrine i‘zâz itmedüñ
- 3363 Neye senüñ tevbeñi kıldı kabûl
Böyle benden münkir oldı vü melûl
- 3364 Ben kamu bu hüccet ü bürhân-ıla
Kul henûz olımadum erkân-ıla
- 3365 Âdemî tañrılığa da‘vî kılur
İlla key da‘vî-yi bî-ma‘nî kılur
- 3366 Girü bunlaruñ evini ben yıkam
Yine bunlaruñ hakından ben çıkam
- 3367 Bunça mihnet eyleyem cânlarına
Soñucı kasd idem îmânlarına
- 3368 Halka çün ben eyle kim gerek koyam
Bir nefesde bunça tevbeler sıyam
- 3369 Eyleyem bir fisk-ıla iy nâmdâr
Elli yıllık zühd esâsın târ-mâr
- 3370 Hak ta‘âlâ dükeli düşvâr işi
Nâ-murâd olmağı vü her hôr işi
- 3371 Tamu yolından dükelin yoyısar
Kamusın uçmak yolında koyısar

- 3372 Ben dahı yüz zevkı yüz ‘işretleri
Yimek içmekleri vü lezzetleri
- 3373 Kamusını tamu yolında düzem
Bunların ümîdin uçmakdan üzem
- 3374 Dükeli düşvâr yoldan kaçalar
Bu geñez yollar içinde uçalar
- 3375 Cehd idem kim kamu tamuya vara
Komayam kim biri uçmaga gire
- 3376 Dâneyi çün dâm içine ben dökem
Kuş kanadın eyegüsinden sökem
- 3377 Kamunun yolsuzlığına ben sebep
Beni yoldan çıkaran kimdür ‘aceb
- 3378 Çün benüm kamusına telbîs olan
İy ‘aceb kimdür baña iblîs olan
- 3379 Çün ben andan kesmezem ümîdümi
Kim görem bir subh-dem hurşîdümi
- 3380 Sen dahı her yirde sâkin olmagıl
Baña bak u bir dem îmîn olmagıl
- 3381 Anda kim bu ‘ilm-ile bu fen-durur
Âdem ü iblîs cân u ten-durur
- 3382 Beni yire gömekogıl iy ‘azîz
Andan eyle cânunı tenden temîz
- 3383 Yohsa ben niçe ki diri yöriyem
Sanma kim cânunı tenden korıyam
- 3384 Dünyayı terk eyleyen ulum-durur
Dünya işin dutan er kulum-durur
- 3385 Niçeme kim sürdi beni kapudan
Girü kapusunda olduk tapudan
- 3386 Zîra kim ‘âlemde yok-durur makâm
Ol kapudan artuk iy ‘âlî imâm
- 3387 Dilemez-ise ki mekrüm yol ura
Kendü mülkinden beni daşra süre
- 3388 Kanda var mülki içinden taşra yir

Kim sürükmişlere ol yir anda yir

3389 Bilmezem ol kanı vü ben kandayam
Kanda-y-ısam mülkinüñ içindeyem

3390 Beni andan berü kim sürdi dakı
Kapusından gitmedüm Tañrı hakı

3391 Sen kim okıdı vü geldüñ kapuya
Girü ol kapudan irdüñ tapuya

3392 Dimeyesin sen ki tav' u tapudan
Bu kapuya geldüm ayruk kapudan

3393 Yine kim her bir tapu anuñ-durur
Dünyada kamu kapu anuñ-durur

3394 İkimüz dahı makâm iy nâm-dâr
Ol kapuyı eylemişüz ihtiyâr

CEVÂB DÂDEN-İ ÂDEM
'ALEYHİSSELÂM İBLÎS-İ LA'ÎN-RÂ

3395 Çün işitdi Âdem İblîs'üñ sözün
Kakıdı vü 'arza kıldı kendüzin

3396 Eydür iy dâ'im dalâletde olan
Bâtılı hak yalanı gerçek bilen

3397 Ūstâd-ı dîv ü şâkird-i sûtûr
Pâyimâl-i şehvet ü mest u gurûr

3398 Kendüzin evvel ziyâna ileden
Soñra dönüp ayruğı magbûn iden

3399 Gamda anı garka eylemiş Çalâb
Pîr olmuş illa pîr-i âsiyâb

3400 Koca yalan kaçan olur iy fulân
İlla sen kim söylemezsın cüz yalan

3401 Ben kim evvel cenneti kıldum makâm
Soñra çıkdum 'âlemi kıldum tamâm

3402 Bunda senüñ kavlüñ-ile gelmedüm
Zîra hakdan daşra hîç iş kılmadum

3403 Nite baña bula-y-ıduñ sen zafer
Hôd bu iş böyle gerek-idi meger

- 3404 Bu hüner her ta‘nadan hâlî gibi
Tâ men ol dârâ birûn eli gibi
- 3405 Kim cinândan ben cihâna irişem
Bûsitândan bâgbâna irişem
- 3406 Kamu konuk eve baglar hissini
Ol bizüz kim isterüz ev issini
- 3407 Biz şehüñ kulagina dirüz sözi
Sen sarây-ıla ne aldarsın bizi
- 3408 Bize ev issini göster görelüm
Yohsa kuru eve neye girelüm
- 3409 Eyle dut kim ‘âkil eve aldana
Pâsbânı nite pâdişah sana
- 3410 Çün ev issin ev içinde sanmaduk
Nakş-ı dîvâra dahı aldanmaduk
- 3411 Bize hôte bir yirde olmaklık mukîm
Olmaya ‘âlemde bî-ümmîd ü bîm
- 3412 Yok-durur hiç dünyada ârâmumuz
Lâ-mekândur dâne-y-ile dâmumuz
- 3413 Böyle kim her yiri biz göriserüz
Bir arada biz kaçan durisaruz
- 3414 Ol yanından ‘âlemüñ girdük revân
Bu yanından dünyanuñ çıkduk devân
- 3415 ‘Âkıbet her yirde hargeh kurmaduk
Lâ-mekân şehrine degin durmaduk
- 3416 Ben müzeyyen eylemesem ‘âlemi
Hûb ola mıydı cihân bî-âdemî
- 3417 Senüñ işüñ aldamağ-ısa ne var
Aldayanlar aldanur anda i yâr
- 3418 Enbiyâya zehrüñ olmaya senüñ
Kim dinesin yâ geçe mekr ü fenüñ
- 3419 Yine çün gümrâhlığıñı göreler
Evliyâ hâşâ ki saña uyalar
- 3420 Zâhidüñ çün kim riyâsı olmaya
Hiç senüñ fitneñ katına gelmeye

- 3421 Çünki dünyâ terkini ‘âkil ura
Ölümini dem-be-dem hâzır göre
- 3422 Dahı senüñ anuñ-ıla ne işüñ
Var dur iy hızlân yoluñ hırmân işüñ
- 3423 ‘İlm-ile çün kim ‘amel makrûn ola
Senden ol ‘âlim niçün magbûn ola
- 3424 ‘Ârifüñ çün Hak’dan artuk fikreti
Yok-durur kimüñ var aña kudreti
- 3425 Sen seni gör yohsa çün rahmet gele
Her biri bir haslet-ile kurtıla
- 3426 Çünki sen kâbil degülsin rahmete
Lâcerem mahsûs olduñ la‘nete
- 3427 Mü’minîne niçe zûr eyler-iseñ
Zûr-ıla nefsüñi kûr eyler-iseñ
- 3428 Her neyi kim hîleltüñ vîrân kıla
Tevbe anı girü âbâdân kıla
- 3429 Âhir ol mü’min yola senüñ-ile
Eyü olam diyüben gelür yola
- 3430 Eyü niyyetlüler eylüge ire
Kim yavuz ise yavuzluklar göre
- 3431 Erlik içinde ki bühtân var degül
Yoldan ileden eri hûd er degül
- 3432 Sen sınıksın olmuş a‘zañ cümle süst
Kimseyi istemeyesin ten-dürüst
- 3433 Her kim ol bedbaht ola bî-cân u raht
Kimseneyi dilemeye nîg baht
- 3434 Yavlak agyâr ola yârı aldayan
Yohsa er olmaya eri aldayan
- 3435 ‘Avrat olsa yigdür er bir fark-ıla
Yoldan iltinçe bir eri zerk-ıla
- 3436 Ben dahı sencileyin hem bir günâh
Eyledüm illâ bilür ol Pâdişâh
- 3437 Kim senüñ şerrüñden işledüm anı

- Kim sen anduña inandurduñ beni
- 3438 Ben senüñ anduñ-ıla oldum tebâh
Sen senüñ re'yüñ ile kılduñ günâh
- 3439 Baña girü tevbe oldı reh-nümûn
İlla sen kalduñ günâhuñla zebûn
- 3440 Bende çün kim 'arızîdür ol günâh
Ben dahı bu tevbeye kıldum penâh
- 3441 İlla sende ol günâh zâtî-durur
Anuñ-ıçun yazuguñ katı-durur
- 3442 Togrulıg-ıla geliçek ilerü
Ol yazuk didükleri sensin girü
- 3443 Gide mi senden 'aceb şeyn-i günâh
Kim sen olmışsın kamu 'ayn-ı günâh
- 3444 Arusuz oliçagin aru tonı
Arı ola çün yuduñ girü anı
- 3445 İt derisin biñ deñizde yuyıçak
Dahı murdarırak ola koyıçak
- 3446 Çün ben ayrug u günâh ayrug-ıdı
Eyle gitdi kim sanasın yog-ıdı
- 3447 Sen günâhuñ zâtısın kaçan gide
Kişinüñ zâtı vü anı terk ide
- 3448 Âdemîye iriçegin bir hatar
Altunına miss karışur ez-kader
- 3449 Yine bir kaynamag-ıla arınur
Mis köyinür altun anda görünür
- 3450 Sen kamu missin çü altun sende yok
Ben kamu altun ki hiç mis bende yok
- 3451 Altun altunlıkda magbûn ola mı
Kaynamag-ıla mis altun ola mı
- 3452 Mekri bir gün şahsuñ üstine üşer
Ayruga kuyu kazan kendü düşer
- 3453 Her kim ol kuyu kaza bir kardaşa
'Âkıbet ol kuyuya kendü düşe

- 3454 Sorma kim kuyu kazan kendü ola
Girü hem bir kuyu içinde öle
- 3455 Mü'mini îmân kaçan koyup gide
Varasın bir kâfire ikrâm ide
- 3456 Kendü cinsinden ne göre sende hiç
Kim kıla senden yaña îmân besic
- 3457 Kılduguñ-ıçun sen îmânı taleb
Vara mı kâfir dapa îmân 'aceb
- 3458 Niçeme kim mü'min eksüklük kılur
Âhir îmân kendü hasmını bilür
- 3459 Sanma kim sen bini gümrâh eyledüñ
Belki her bir yolda âgâh eyledüñ
- 3460 Zîra çün kim mülki görem ser-be-ser
Mâlikinden ilerü bilem haber
- 3461 İster-idüñ kim beni azdurasın
Yoldan u degme yaña gezdüresin
- 3462 Ben hemân yolda vü sen yoldan ırak
Defterüñ senüñ kara vü benüm ak
- 3463 Ol kişiyi dünyada kim begene
Kim kişi aldamağ-ıla ögine
- 3464 Sen kim eyledüñ girü mülkin durak
Kapusındasın velî andan ırak
- 3465 Ben ki yolu düzdüm anuñ yatına
Kapusından irdüm anuñ katına
- 3466 Sen kapudan göremedüñ nûrını
Ben katında görürem kendüzini
- 3467 Ola deñizde delim hâşâk ü hâr
Beñzemeye aña dürr-i şâhvâr
- 3468 Mâr-ıla mâhî deñizde yüzeler
İlla her biri bir işde gezeler
- 3469 Niçeme kim olalar me'mûr-ı şâh
Hiç cellâd ola mı destûr-ı şâh
- 3470 Biñde biri olur-ısa hışümüz
Bizüm ol bir ile-durur işümüz

- 3471 Anda kim sâfi ola suyu gölüñ
Zevkı olmaya harâmîlü yoluñ
- 3472 Girü ol bir Hak bu işi bitüre
Sen harâmîyi bu yoldan götürü
- 3473 Ol ki her yola senüñ-ile gider
Saña la'net evvel ol kişi ider
- 3474 Çün işitdi ol bed-ahter bu sözi
Kısmetinden kararak oldu yüzi
- 3475 Gitdi İblîs-i la'în zârî-y-ıla
Kaldı Âdem şer' mi'yârî-y-ıla
- 3476 Müdde'î-y-iseñ ne mahrem olasin
Uyma iblîse kim âdem olasin
- 3477 Âdemî mekkâr iblîsi sanur
Şimdi iblîs âdemîden eyemenür
- 3478 Sende ança hîle vü telbîs ola
Kim senüñ kemter kuluñ iblîs ola
- 3479 Âdem ü İblîs hâlini görüñ
Kalan ahvâli Muhammed'den soruñ
- 3480 Her kim anuñ şer'ine mahrem degül
Dîv ad ur aña kim ol âdem degül
- 3481 Her makâlâtı beyân eylemege
Degme bir sırrı 'ayân eylemege
- 3482 Çün göresin şâhı peydâ vü nihân
Olmaya Gülşehri'den yig tercümân
- 3483 Ol kişi kim dürri 'ummândan bula
On iki 'ilmi bu dîvândan bula

SU'ÂL KERDEN-İ SÂ'İL
EZ HÜDHÜD

- 3484 Birisi eydür vefâdâram 'azîm
Hâtırum bî-kîne vü kalbüm selîm
- 3485 Mihr evinden kîn şarına gitmezem
Kişinüñ tuz etmegin unutmazam
- 3486 Her kimüñ kim hayrı vü zîr-destiyem
Düşmenüm-ise dahı kim dostıyam

- 3487 Ol beni oda urursa yakmaga
Ben utanam kölgesine bakmaga
- 3488 Kimseden bir lokma etmek yimedüm
Kim otuz biñ yirde şükrin dimedüm
- 3489 Degme odda mum gibi erimezem
Bagladugum ‘ahdi ayruk sımazam
- 3490 Aña kim virdi baña bir şerbet âb
Bulur-ısam içerem yüz kez cülâb
- 3491 Baña bir pul hayr iden beni duta
İlte vü neye diler-ise sata
- 3492 Kim baña virür-ise bir hōş selâm
Yüz biñ ança ala benden hōş peyâm
- 3493 Baña yâr eyler-ise yüz kez cefâ
Eyleyiserem aña yüz biñ vefâ
- 3494 Halk-ıla ben cüz safâlık kılmazam
Kimse-y-ile bî-vefâlık kılmazam
- 3495 Her kimüñ anda vefâsı var-ısa
Yâ cihânda bir vefâdâr er-ise
- 3496 Pâdişâh katında kadri arta mı
Kurbı mîzânında nakdin darta mı
- CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂYİL-RÂ
- 3497 Hüdhdüd eydür bî-vefâyı sevmegil
Yil-durur ‘ahdi vü sen yil kovmagıl
- 3498 Her kim ol tuz etmegi bilmez ise
Hayr u ihsân şükrini kılmaz-ısa
- 3499 Ne ki yidi vü yiyiser yig-durur
İt anuñ bigi kişiden yig-durur
- 3500 İt vefâ eyler kişiye iy yigit
Yigrek ola yüz münâfıkdan bir it
- 3501 Bir nifâkı yok ere iremedük
Bir muvâfık âdemî göremedük
- 3502 Kimsenenüñ lokmasını yimegil

Yiyiçek şükkrinden artuk dimegil

- 3503 Lokma yimez âdemî kanda ola
Sahhat aña kim yiyüp şükkrin kıla
- 3504 Bir vefâdârı cihânda eyle yâr
Bî-vefâ-y-ıla oturma zînhâr
- 3505 Devleti yok kişilerden kaçagör
Mukbil er pîrâmeninden geçegör
- 3506 Kimse mülki bî-muhâlif sanmasun
Kim münâfik dünyada diñlenmesün
- 3507 Bir muvâfik mahreme irinçe biz
Yüz münâfikdan köyindük iy ‘azîz
- 3508 Bî-vefâdan tîzirek osanalar
Kim vefâ Gülşehri’den öğreneler
- 3509 Pâdişâh Mahmûd olıçak dünyada
Hâs Ayaz aña vefâ yavlak ide
- DÂSİTÂN-I SULTÂN MAHMÛD
BÂ-AYAS
- 3510 Ögüme düşdi girü bir dâsitân
Pür şakâyık bâg u pür gül bûsitân
- 3511 Sayru oldı bir iki gün hâs Ayas
Şeh katına gelmedi ol hak-şinâs
- 3512 Ayru düşdi pâdişâhdan bir zamân
Çün sever-idi anı şâh-ı cihân
- 3513 Katlanımadı anuñ hicrânına
Okıdı bir hâdimi eyvânına
- 3514 Kim Ayas’ı işbu sâ‘at görevar
Sayru olmış bizden anı soravar
- 3515 Eytgil âhir sen bize gelmeyeli
Hâlümüz niteligin bilmeyeli
- 3516 Eyle oldum kim çerâgum söyünür
Beni gören baña özi köyinür
- 3517 Bu bir iki gün ki senden ayruyam
Sanasın kim elli yıllık sayruyam

- 3518 Sen ki biz bî-çârelerden ayırsın
Sayru bizüz sanma kim sen sayrusın
- 3519 Gel bize vü ussumuzı başa dir
Sen sag olgıl sayrulığı bize vir
- 3520 Ayruk ol yüzden kim ol sayru ola
'Âşıkından bir nefes ayru ola
- 3521 Ol cemâle renc erzânî degül
Ejdehâya genc erzânî degül
- 3522 İlla tîz ir katına giçlenmegil
İşbu didüklerümi aña digil
- 3523 Yohsa yolda eglenür olur-ısañ
Yâ biraz geç varuban gelür-iseñ
- 3524 Tañrı hakkıyçun ki seni öldürem
Kanuñ-ıla işbu şehri tolduram
- 3525 Yügürü var yügürü gel yel gibi
Yohsa kanuñ akıduram seyl gibi
- 3526 Yavlak ol hâdim iver ol kapudan
Kim revân-ter yöriye yolda sudan
- 3527 Yolda hîç eglenmedi yolu sürer
Çüst Ayas'ıñ katına degin irer
- 3528 Görür Ayas'ıñ katında pâdişâh
Hôş oturmuş sanasın horşîd ü mâh
- 3529 Göriçek hâdim ki sultân oturur
Korkusından zâriye el götürür
- 3530 Eydür iy sultân-ı 'âlem zînhâr
Yolda hîç eglenmedüm ben nâbekâr
- 3531 Yel gibi yügürügeldüm kapuya
Od gibi içerü girdüm tapuya
- 3532 Bir nefes hîç aruban eglenmedüm
Yâ biraz oturuban diñlenmedüm
- 3533 Eyle kim ben yügürigirdüm yola
Hâşa kim kuş benden ilerü gele
- 3534 Kimse benden gelmedi hîd ilerü
Sen meger kim uçuban geldüñ berü

- 3535 Çün benüm yügürdüğümü bilesin
Sen bu eve uçagelmiş olasın
- 3536 Böyle kim ben yügürügeldüm ive
Kim irem senden ilerü bu eve
- 3537 Benden ilkin nite geldi pâdişâh
Kim oturdu Müşterî katında mâh
- 3538 Bu evüñ çün bir yolu var bî-ta‘ab
Kangı yoldan gelmiş olasız ‘aceb
- 3539 Pâdişâh eydür bizüm bir gizlü yol
Aramuzda var degül kim izlü yol
- 3540 Kim biz ol yoldan bile irişürüz
Biribirümüz-ile görüşürüz
- 3541 Ne baş ol yoldan sıgar u ne ayak
Bize yakın ol yol u saña ırak
- 3542 Añlayup her bir yoluñ sagın solın
İrişür Mahmûd Ayas’a ol yolın
- 3543 Ol yakın yoldan irişdük bir yola
‘Âşık ol kim yöriyesin ol yola
- 3544 ‘İşk yolu kamudan ayru-durur
Görmege ma‘şûkı ol togru varur
- 3545 İkimüz ol yoldan irişdük bile
Bizden artuk ol tarîkı kim bile
- 3546 İttihâda çün kim inana soran
İkimüzi bir kişi sana gören
- 3547 Ol kişi kim farkumuz kılımaya
Beni andan bakıban bilimeye
- 3548 Sanma kim benem anı göregelen
Ol-durur girü beni soragelen
- 3549 İkimüz eyle birüz kim iy ‘azîz
Anı gören benden eylemez temîz
- 3550 ‘Âşık u ma‘şûk u ‘ıška bir diñüz
Üç diyen kişilere kâfir diñüz
- 3551 Sorma kim ol kanda vü biz kandavuz

- İki ten bir gönlegüñ içindevüz
3552 Biribirümüzden eyle tolmuşuz
Kim ikimüz dünyada bir olmışuz
- 2553 Cânumuz çün cânına hemrâh-ıdı
Ol muhabbetden gönül âgâh-ıdı
- 3554 Ten dahı cân-ıla irişdi bile
Bir kazanda ikisi bişdi bile
- 3555 Degme deñiz ‘âşıkı gark eylemez
Anı benden kimsene fark eylemez
- 3556 Sayru benem anı sayru görmegil
Beni andan bir dem ayru görmegil
- 3557 Bir yolumuz var bizüm irişmege
Yâre vü anuñ-ıla barışmaga
- 3558 Kim sen ol yolda bir aksak olasın
Niçeme kim yügürüben gelesin
- 3559 Tîzirek benden eger irse-y-idüñ
Sen ü yârum yüzini görse-y-idüñ
- 3560 Pes baña ol ‘ışk ola-y-ıdı harâm
Kala-y-ıdum puhteler içinde hâm
- 3561 Sen kapudan dahı gitmedüg-idüñ
‘Azm yügürmege itmedüg-idüñ
- 3562 Kim yönümi dutup anuñ yanına
İrdüm ol yoldan ben anuñ katına
- 3563 Ol erenler kim bu hâle irdiler
Ol yola tayy-ı mekân ad urdılar
- 3564 Her namâzı Ka‘be’de kılan kişi
Girü kendü şehrine gelen kişi
- 3565 Ol yolın varubanın girü gelür
Ol yolu anuñ gibi kişi bilür
- 3566 Her zamân tayy-ı mekân olur aña
Her nefes bast-ı zamân olur aña
- 3567 Sen çün irmedüñ henüz ol hâlete
Kaçan iresin ol işde âlete
- 3568 Çün görür Gülşehri yârınuñ yüzün

Görür anuñ sûretinde kendüzin

3569 Zikri her gün yârınuñ sözi-durur
Kıblesi dildârınuñ yüzi-durur

SU'ÂL KERDEN-İ SÂYİL
EZ HÜDHÜD

3570 Birisi eydür ki 'ayyâram 'azîm
Câzulıg-ıla vü tarrâram 'azîm

3571 Kim karañu dün de çün destân idem
Hâlini zengi yüzinden ile dem

3572 Kişiye çün kim bu fende gürleyem
Gözlerinden sürmesin ogurlayam

3573 Yöresinde yatur-iken ben yene
Sürme uram kekligüñ gözlerine

3574 İledem destân u mekr ü sihr-ile
Bir yalınçak tenden on gönlek bile

3575 Kişinüñ çün kim ogurlıga varam
İç donın dahı başından çıkaram

3576 Kîse-bürligiyle kallâşam 'azîm
Hem kefen soymakda nebbâşam 'azîm

3577 Ol eve kim benüm endişem ola
Bacadan inmek benüm pişem ola

3578 İster-isem kim kişiye kasd idem
Börki altından başını ile dem

3579 Başuma kutsuzluk od saçmış-durur
'Ömrüm ogurlıg-ıla geçmiş-durur

3580 Gök dapa bulut gibi çün gürleyem
Şeb-külâhın 'İsî' nün ogurlayam

3581 Ança kal'a üstine çıkmışvanın
Ança burcı mekr-ile yıkılmışvanın

3582 Ança evlere ki ben nakb urmuşam
Ança gencüñ kim içine girmişem

3583 Ança sultânlar tapusını kodum
Ança zindânlar kapusını sıdum

- 3584 Bunça kuyudan ki daşra kaçmışam
Bunça dükkânlar ki şarda açmışam
- 3585 Ben gice çün degme bir dama çıkam
Çok evi kim issi başına yıkam
- 3586 Câzılık tahtına çün kim agaram
Ayı gökden indürüben sagaram
- 3587 Rûm ilinde sihr odına çün girem
Küpe binüben Horasan'a varam
- 3588 Kimse kılmadugını isbât-ıla
Ben kılâm yüz sihr ü nârincât-ıla
- 3589 Ne ilikdördüm-ise saña didüm
Kamusın fisk u fücûr-ıla yidüm
- 3590 Dünyada bir hayr işe başlamadum
Tañrı'ya lâıyk bir iş işlemedüm
- 3591 Nite olısar benüm anda işüm
Yaza kanda irişe anda kışum
- CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂYİL-RÂ NÎZ
- 3592 Hüdühüd eydür niçeme 'ayyâr-ısañ
Câzılıkda dahı key tarrâr-ısañ
- 3593 Cânuñı çün ilte gevdeñden ecel
Sıgmaya ol ortada mekr ü hiyel
- 3594 Görür-ise hîle vü destânuñı
Sen ton iltürsin ol ilte cânuñı
- 3595 Er gerek kim topragı altun ide
Er midür ol kim eri magbûn ide
- 3596 Anda kim her bir işi kılmak gerek
Ogriya boynından asılmak gerek
- 3597 Şer' içinde gösterür senüñ yoluñ
Degme bir on akçaya bir kez aluñ
- 3598 Dîn yolında çün terâzû asalar
Bir eli on akça-y-ıçun keseler
- 3599 Zîhi müdbir âdemî vü nâbekâr
Kim ogurlıktan getüre iftihâr

- 3600 Bön kişi zeyreklere çok aldana
Zeyrek ol aldamağı key iş sana
- 3601 Zeyreküñ biñde birisi sag ola
Bön kiřilerüñ yiri uçmag ola
- 3602 Anda kim Tañrı her işi bitürür
Câzular Mûsî'ya îmân getürür
- 3603 Câzuluk kılan kişi kezzâb ola
Mu'cizât ehli ulü'l-elbâb ola
- 3604 Biz kerâmet ehline inanuruz
Sâhiri kezzâb u kâfir sanuruz
- 3605 Âhiretde her ki bî-mikdâr ola
Dünyada 'ayyâr u yâ tarrâr ola
- 3606 'Avrat ola kim düze gözin kaşın
Dutmaya er *delleü'l-muhtâr* işin
- 3607 Halka mâl üleşdüren kişi henûz
Korkudadur kim kaçan iş ola uz
- 3608 Halk mâlını kim iltür bir görüñ
Kesüñ elini dahı boynın uruñ
- 3609 Kamu assıdan kim eyledüñ ziyân
Mazleme boynuñda kalmışdur hemân
- 3610 Togru işden ne haber virür canuñ
Yohsa egri çok işüñ vardur senüñ
- 3611 Egrilik her pîřenüñ solı-durur
Togruılık Gülşehri'nüñ yolu-durur
- 3612 Sen bu işden tevbe kaçan kılasın
Var *Feleknâme* okı kim bilesin
- 3613 *Mantıku't-tayr*'ı dahı hall eylegil
Sözüñi şîrîn ü rengîn söylegil
- 3614 Yavuz işden tevbe kıl iy nâmdâr
Mustafâ yolını eyle ihtiyâr
- 3615 Utan ol sultândan âhir iy 'azîz
Kim kılur dînüñi küfrüñden temîz
- 3616 Sıdk-ıla kurduñ ileyinde siñer

Hfle-y-ile tavşan aslanı yiñer

- 3617 Sen ki gerçekden geçürdüñ yalanı
Gör ki tavşan niçe aldar aslanı

DÂSTÂN-I ŞÎR Ü HARGÛŞ

- 3618 Her kim aldı ‘ilm u Kur’ân’uñ dadın
Evvel añdı Tañrı’nuñ a‘zam adın
- 3619 Andan işbu dâsitâmı eyledi
Virdi söze reng ü şîrîn söyledi
- 3620 Kim meger nevrûz faslında ki bâg
Her yaña yandurur-ıdı yüz çerâg
- 3621 Yil çemen saçı-y-ıla oynar-ıdı
Lâle odından çemen köyner-ıdı
- 3622 Bir çemende kim zülâl akar-ıdı
Bülbülüñ gözi güle bakar-ıdı
- 3623 Ot yirine za‘ferân bitmiş-ıdı
Kamu sahrâyı külef dutmuş-ıdı
- 3624 Sebze ortasında akan su-y-ıdı
Çeşmelerüñ fâyiri inçü-y-ıdı
- 3625 Kumrılar bülbüllere hem-râz-ıdı
Tûtılar destânlara demsâz-ıdı
- 3626 Gökyüzi pür şu‘le vü pür nûr-ıdı
Bâg içi pür hulle vü pür hûr-ıdı
- 3627 Ol hevâ çün hemdemi olur-ıdı
Yazlu sûret âdemî olur-ıdı
- 3628 Ergavân dil-şâd u sûsen şâdkâm
Servi âzâd u güle bülbül gulâm
- 3629 Nesteren hatmıya nâz eyler-ıdı
Yâsemen nesrîn-ile söyler-ıdı
- 3630 Şehri kamu şâdılık dutmuş-ıdı
Bir benefşe kayguya batmış-ıdı
- 3631 Kamu güller gussadan ayru-y-ıdı
Arada nerkis gözi sayru-y-ıdı

- 3632 Ayvalar almalara söyler-idi
Nâr, nârince ‘itâb eyler-idi
- 3633 Kim kızıl yüz kaygudan ayru-durur
Saru yüzlü âdemî sayru-durur
- 3634 Bunça sıhhatdan niçün sen ayrusın
Kim ölü dirildi vü sen sayrusın
- 3635 Bâd-ı nevrûzî güle ‘anber saça
Ebr âzârı yire gevher saça
- 3636 La‘l, gülnâr oldu vü ya‘kût gül
Tâze yavlak bülbül ü fertût gül
- 3637 Kara üzüm kapuda Hindû gibi
Ak üzümüñ danesi lü‘lü’ gibi
- 3638 Kuru hurmanuñ nifâkı var-ıdı
Arada incîr sâdık yâr-ıdı
- 3639 Nerkisüñ gözi begâyet pür humâr
Kavun altun kim zümürüddür hıyâr
- 3640 Pes bu sahrâ kim saña şerh eyledüm
Vasfını bunça katuñda söyledüm
- 3641 Saydgâhıydı bir aslanuñ meger
Ol şaha kul tagda her bir cânavar
- 3642 Her gün aslan çün şikâr eyler-idi
Kamusını târumâr eyler-idi
- 3643 Cânavarlar câna gelmişler-idi
Baş u cânı terk kılmışlar-ıdı
- 3644 Aslanuñ çün cevri haddan geçicek
Su yirine kanlarını içicek
- 3645 Cânavarlar bir yire dirildiler
Kamusı aslan katına geldiler
- 3646 Eytdiler iy cânavarlaruñ şahı
Begleri yavlak dutar yohsul ahı
- 3647 Bir karı işledüğünü bir seher
Eylemez yüz hançer ü tîg u teber
- 3648 Niçeme kim himmeti şâh az görür
Tagları himmet dereye aktarur

- 3649 Kendüzin çün kim ere bilmek gerek
Ayrug agzıyla du'â kılmak gerek
- 3650 Niçe sen bize cefâ eyleyesin
Vaktı oldı kim vefâ eyleyesin
- 3651 Niçe dartavuz senüñ cevrüñ niçe
Ol günü añgıl ki bu devlet geçe
- 3652 Er halâla eylese biñ ihtirâm
Sen yimezsın gün uzun illâ harâm
- 3653 Niçe dökersin bu miskînler kanın
Alasın bu cânavarlaruñ canın
- 3654 Her taguñ nite ki bir arslanı var
Cânavarlaruñ dahı bir cânı var
- 3655 Pâdişâhuñ himmeti 'âlî gerek
Kâni'a üç günde yiter bir çörek
- 3656 Az yiyen kişi kaçan sayru ola
Çok yimekten günde yüz kişi öle
- 3657 Ol boguz kim lokmayı târâc ider
Tab'ını dârûlara muhtâc ider
- 3658 Bunça dârû var ki şûr-engîz ola
Kamu dermânlar başı perhîz ola
- 3659 Az yiyenüñ Cebre'îl olur canı
Çok yiyenüñ zinde pîl olur teni
- 3660 Çok yimekten çok ola fâsid mizâc
Ne devâ anı düze vü ne 'ilâc
- 3661 Var tevekkül Tañrı'ya kıl bir zamân
Ol kapudan rızkuñ istegil hemân
- 3662 Çün *tevekkeltü 'ale'l-Allâh* diyesin
İşlemedin kendü rızkuñ yiyesin
- 3663 Ol ki 'akl u cân u ten resmin urur
Her birinüñ kısmetin ol hîd virür
- 3664 Ol ki ben yüz cehd iderem diyiser
Kısmeti ne-y-ise anı yiyiser
- 3665 Her ki bildi kısmetinüñ gâyetin

Okıdı *nahnü kasemnâ* âyetin(43/32)

- 3666 Aslan eydür ben varup oturiçak
Avlamakdan göñlümi götüriçek
- 3667 Kim-durur rızkum baña getüresi
Yâ benüm işlerümi bitüresi
- 3668 *Vellezîne câhedû finâ* didi(29/69)
Ne kazandıysa kişi anı yidi
- 3669 Su yolını açmayınça akmaya
Tañrı âhir bacadan bırakmaya
- 3670 İşlerümi ben bitürsem yig-durur
İşlemedin ne yer-isem yig-durur
- 3671 Ayruk agzıyla agu yutmak gerek
Ayruk eliyle ilan dutmak gerek
- 3672 Kısımütüm sizden-durur yiyiserem
Çün yeyem Hak şükürini diyiserem
- 3673 Ben varup hõd fârig otura-y-ıdum
Dünyadan göñlümi götürü-y-idüm
- 3674 İlla yem gerek olıcak etüme
Kim getüre kısımütümi katuma
- 3675 Kim Resûl eydür tevekkül kıl dahı
Deve dizin bağlamagı bil dahı
- 3676 Cânavârlar bu sözi çün gördiler
Yüzlerini kamu yire sürdiler
- 3677 Kim Çalap fermân virürse tapuya
Günde bir av getürevüz kapuya
- 3678 Biz kılavuz pâdişâhuñ hidmetin
Dek götürsün üstümüzden mihnetin
- 3679 Aslan eydür bir av işüm bitürür
Eksügümi geregümi yitürür
- 3680 İlla siz bu işi bitürmeyesiz
Kavlüñüz yirine getürmeyesiz
- 3681 Kamusı and içdiler kim bir şikâr
Pâdişâhuñ günde bizde hakkı var

- 3682 Getürevüz hakkını yohsa girü
Ala bizden hakkını uru uru
- 3683 Aslan eydür kabul eyledüm varuñ
Ayaguñuzı geñüñüzce sürüñ
- 3684 Tañlacak beynüñüze siz götürüñ
Günde bir avı tapuma getirüñ
- 3685 Cânavârlar çün sözün işitdiler
Günde bir av vermegine gitdiler
- 3686 Her biri bulutlayın gürleri-idi
Günde bir kur'a bıragurları-ıdı
- 3687 Kur'a kime düşse ol varur-ıdı
Aslan anı yiyüp oturur-ıdı
- 3688 Kur'a bir gün tavşana düşdi tamâm
Tavşan eydür aslana oldum ta'am
- 3689 Aña karşı yüzümi burtarayım
Bu belâdan kendüzüm kurtarayım
- 3690 Tavşan aslandan yaña gelür-idi
Kendüzinüñ çâresin kılur-idi
- 3691 Yolda eğlendi ki yüzi akıdı
Aslan aña ivdi yavlak kakıdı
- 3692 Gördi irakdan ki bir tavşan gelür
Yolda vü çok nevha vü zârî kılur
- 3693 Aslan eydür añrayubanın aña
Kim ne vakıtdur ki gelürsin baña
- 3694 Kuşluk oldı karnum aç oturmışam
Ayagum üstine yüz kez durmuşam
- 3695 Bilmezem sen nâ-kese ne diyeyim
Şimdi mi geldüñ ki seni yiyeyim
- 3696 Pâdişâhlar heybetin bilmez midüñ
Gürlemegümden hazer kılmaz mıduñ
- 3697 Tavşan urdı başını ol dem yire
Azgın açdı kim cevâbını vire
- 3698 Eydür iy şeh tañlaçak girdüm yola
Benüm ile bir semiz tavşan bile

- 3699 Ol semizi ben aruga virdiler
Tapuña getürmege gönderdiler
- 3700 Kim aruk tavşan yiyince ol ulu
Bir semiz yağluyı ey lensün ülü
- 3701 Ben anı tapuña getürür-iken
Pâdişah işini bitürür-iken
- 3702 Yolda bir aslan çıkageldi ulu
Ussına gelmez bir ağır key delü
- 3703 Sordı bizden kim yoluñuz kañçaru
Kañça varursız dönüñ gelüñ berü
- 3704 İkiñüz dahı şikârumsız bugün
Kim yarın olmadı vü hoş geçdi dün
- 3705 Dem bu demdür vaktümi hôt görürem
Mülküm içinde şahâne yörürem
- 3706 Eytdüm aña biz şehinşeh kulıvuz
Sanma kim ayruk kişi makbûlıvuz
- 3707 Eytdi şâhinşeh kim olur iy gedâ
Kimse baña ayruk adın ilede
- 3708 Ne seni koyam ne ol şâhinşehi
İkiñüzden ‘âlemi kılâm tehî
- 3709 Seni dahı ol şehinşâhı dakı
İki yırtam dış-ile Tañrı hakı
- 3710 Pençemi çün deri yüzmege düzem
İkiñüzüñ dahı derisin yüzem
- 3711 Benden artuk dünyada kim var-durur
Kim bu sultânlığa lâyıık er-durur
- 3712 Çün melikliği takâzâ kılalar
İki şâh bir ilde gavgâ kılalar
- 3713 Çün belüre pâdişâhlıkda yolum
Yiğ ola andan benüm kemter kulum
- 3714 Eytdüm er-iseñ otur kim ben varam
Ol şaha işbu habarları virem
- 3715 Eydür işüñi girü koy var eyit

- Kiçi sözleri dahı anda büyüt
- 3716 Göreyin gelüben ol baña nider
Bunı katumdan nite alup gider
- 3617 Ben var-iken kim-durur ol kim gele
Benüm-ile milketi davî kıla
- 3718 İşüm almakdan çün oturdı odı
İşümi aldı beni andan kodı
- 3719 Çün görür kim ol işüm aña uya
Kapar anı vü kalur bir kuyuya
- 3720 İşde anı kuyuda yiyüdurur
Senüñ-içün kimdür ol diyüdurur
- 3721 Ben haber kıldum şahâ ne oldugın
Şah bilür anuñ-ıla ne kıldugın
- 3722 Niçe kim anda anuñ yili ese
Nesne getürdüklerin senden kese
- 3723 Aslan işitdi kim avın aldılar
Kakımakdan gözleri kanın dolar
- 3724 Var mıdur dir ya'ni 'âlemde kişi
Kim benüm-ile kıla ol bu işi
- 3725 Gel baña göster ki aldı avumı
Kim işitmedi cihânda çavumı
- 3726 Başın anuñ gevdesinden üzeyim
Pençem-ile derisini yüzeyim
- 3727 Tavşan eydür gel ki tapuñla varam
Düşmanuñı kendüzüñe gösterem
- 3728 Tavşan ilerü gider aslan bile
Tavşan ol endîşeden kim ne kıla
- 3729 Kendüzinden çok yalan söz kuzlamış
Bir deriñ su kuyusını gözlemiş
- 3730 Kuyunuñ yakınına çün geldiler
Kuyu yakın-ıdugını bildiler
- 3731 Tavşan aslandan girü kalur-ıdı
Arkun arkun korkudan gelür-idi

- 3732 Aslan eydür yöriseñne ilerü
Gerçek-iseñ neye kalursın girü
- 3733 Tavşan eydür korkaram varmaklığa
Kuyu içinde anı görmeklige
- 3734 Sen meger kim üstine çün gelesin
Beni kendü koltuguña alasin
- 3735 Kim kuyuda anı saña gösterem
Saña sığınmak anuñçun isterem
- 3736 Aslan ol usdan kim anda yog-ıdı
Tavşan ussı çok kez andan çoğ-ıdı
- 3737 Çün inandı tavşan aldadugına
Aldı ol tavşançugı koltugına
- 3738 Kuyunuñ üstine geldi kükreyü
Su tolu andan deriñ yavlak kuyu
- 3739 Çün suya bakdı kim ol aslan kanı
Gördi bir aslan dutar bir tavşanı
- 3740 ‘Aksini gördi suda aslan gibi
Koltugında tutduğı tavşan gibi
- 3741 Çün görür kim düşmeni düşmiş suya
Tavşanı koyup kalur ol kuyuya
- 3742 Çün kuyuya düşdi suda bogılır
Sag esen tavşan kırañında kalur
- 3743 Çün görür tavşan ol aslan öldügin
Ol kuyu ol aslan-ıla toldugın
- 3744 Hurrem ü handân u hoş girür yola
Murgzâr içinde oynayu güle
- 3745 Çarh uruban sekriyüp oynar-ıdı
Hicr odından hâtırı köyner-idi
- 3746 Kaçan irem dir-idi yârânlara
Kim bu hâli muştılayam anlara
- 3747 Tavşan ol dem kim berü gelmiş-idi
Cânavârlar yazıda kalmış-ıdı
- 3748 Ne ki yârânları var-ısa anuñ
Yasını dutmışlar-ıdı tavşanuñ

- 3749 Her birisi yasda oturmuş-ıdı
Kendüden ûmîdi götürmiş-idi
- 2750 Tavşan oynayu çıkageldi girü
Degme yaña sekriyüben çarh uru
- 3751 Bunlar anuñ geldügin çün gördiler
Kamu bî-hôd yirlerinden durdılar
- 3752 Karşu vardılar yüz urdılar yire
Tavşanuñ ahvâlini bir bir sora
- 3753 Eytdiler iy Tañrı tapusunda hâs
Aslan elinden nite bulduñ halâs
- 3754 Sen velîsin saña ol kıyamaya
Korkaruz elden bizi koyamaya
- 3755 Sen kerâmât-ıla yol varmış mısın
Yohsa bizi dahı kurtarmış mısın
- 3756 Bulmaz-ısa dahı anda cân bahâ
Seni görmek bize yiter kan bahâ
- 3757 Seni görmek cânumuzdan yig bize
Mâl u hân-u-mânumuzdan yig bize
- 3758 Tavşan eydür size çok olsun bekâ
Virdi aslan cânını anda Hak'a
- 3759 Devletümüz girü yüz dutdı bize
Aslan öldi Tañrı yaş virsün size
- 3760 Ben anı öldürmesem dura-y-ıdı
Yüz benüm gibiye öldüre-y-idi
- 3761 Evvel anı yüzüme güldürmişem
İlla soñra 'ilm-ile öldürmişem
- 3762 Ben bu varmakdan ki yüz burtarmadum
Kendüzümi yaluñuz kurtarmadum
- 3763 Bil ki bu işden ki ben başarmışam
Kamuñuzuñ cânını kurtarmışam
- 3764 Çün ögine dirdi bir bir bildügin
Söyledi aslana neler kıldugın
- 3765 Mekr odıyla yüregini yakdugın

İltüben bir kuyuya bıraktığın

3766 Cânavarlar âferin kıldı aña
Kim hüner ‘âlemde hatm oldı saña

3767 Dâ’imâ bize bu meyden sâki ol
Anı öldürdüñ-ise sen bâki ol

3768 İy cihânı merk-ile dutdum diyen
Halk etini zulm-ıla her gün yiyen

3769 Hîlet itme degme bir dehrî gibi
Sıdka bagla gönli Gülşehrî gibi

3770 Hırsla çün aslan gibi inanasın
İşveler tavşanına aldanasın

SU’ÂL KERDEN-İ SÂYİL
EZ HÜDHÜD

3771 Birisi eydür ölümde korkaram
Kim cihânda çok ta‘alluklu erem

3772 Korkaram kim yolda ölem n’ideyin
Döne yönüm girü nite gideyin

3773 ‘Avratum bir yaña nâlişler kılur
Oglanum sîmurgı hîd kanda bilür

3774 Oglum eydür baba yola gitmegil
Böyle bir kezden bizi terk itmegil

3775 Bagum-ıla varlığımı n’ideyim
Hân-u-mânı kime koyup gideyim

3776 Mâl ü mülküñ gussası beni alur
Kim gidiçek kamu yirinde kalur

3777 Yönümi yüz ‘işve vü tedbîr-ile
Baglamışdur elli biñ zincîr-ile

3778 Bu kamu bendi nite şeşebilem
Kim sizüñ ile bile eşebilem

3779 Çün yoluñ yarsında añsuzın ölem
Kavmumu kaçan gelüp girü bulam

3780 Köylerümi çün severem n’ideyim
Atlarımı niçe koyup gideyim

3781 Mansıb içinde dahı sultân benem
Şâh-ı dehr ü şöhre-i devrân benem

3782 Pâdişahlığı nite terk ideyim
Rûm ilinden kûh-ı Kaf'a gideyim

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
SÂYİL-RÂ

3783 Hüdühüd eydür eyle dut kim gitmedüñ
Yola vü bizüm-ile 'azm itmedüñ

3784 Âdemî her renc-ile tolmaya mı
Bunda kalıçak dahı ölmeye mi

3785 Hâsıl oldur kim atı yola eşe
Bendi bir bir kendü boynından şeşe

3786 Ölmedin ura ta'alluk terkini
Dirile eyleye ölmek berkini

3787 Hân-u-mân u mülk ü mâl anda düze
Arkun arkun mihrini bundan üze

3788 Bâg u bostân bâkî 'âlemde bula
Yohsa bunda gül harîfi hâr ola

3789 Bendi bunda şeşmez-iseñ iy 'azîz
Kılmaz-iseñ 'aklı 'illetden temîz

3790 Bendi çün çekilmege düzüliser
Bend-ile boynuñ bile üzüliser

3791 Kuş kanadı çün kafasda sag ola
Ârzûsı bûsitân u bâg ola

3792 Çün kafas sına kuş uça nâz-ıla
Gülsitânlara vara pervâz-ıla

3793 Çün kafasda kendüzini bağlaya
Kanadını yüz od-ıla taglaya

3794 Ayagina vü eline bend ura
Kendüzine bendi key hursend ola

3795 Çün kafas sına kim ol kuş kasd ide
Kim uça ol bend-ile kança gide

3796 Yiri kaçan bâg u bostânlar ola
Kanda kim bağlu-y-ısa anda kala

- 3797 Çün kafasdan çıkdı vü bostânlara
İrmedi ol bülbül ü destânlara
- 3798 Kaldı çöplikler arasında hakîr
Her mahallâda vü bendiyle esîr
- 3799 Ol mahallâda anı ya it yiye
Yâ çetük yiye vü hış doydum diye
- 3800 Çün kafasdan çıka vü gülşen dapa
Gitmeye biri anı nâgeh kapa
- 3801 Kuş kafasda yaraşur ya yazıda
Ortalıkda kendüzin tîz azıda
- 3802 Oglan-ıçun girü bir tıfl olmagıl
‘Avrat-ıçun erligüñden kalmagıl
- 3803 Şol develpâ kim ere mihnet-durur
Kıssada oglan-ıla ‘avrat-durur
- 3804 Çok ta‘allukdan kişi âzâd ola
Yolı dîn ü rehnümâsı dâd ola
- 3805 Bunda ılduz anda ay ola tamâm
Bunda yohsul anda bay ola tamâm
- 3806 ‘Âkıbet çün kim yola gitmek gerek
‘Azmi elbetde yola itmek gerek
- 3807 Gitmegüñ vaktında ölmek bend-ile
Key degül bir çün veyâ bir çend-ile
- 3808 Dahl hergiz bite mi ekilmedin
Bendüñi sen şeşegör çekilmedin
- 3809 Bendüñi şeşmez-iseñ çün çekeler
Bend-ile pehlûñi bile sökeler
- 3810 Bundagı sultân ne ehl-i câh ola
Pâdişâh oldur ki anda şâh ola
- 3811 Yön belürür çün ki sayısız kulum
Ad-ıla Gülşehri’ye yokdur ölüm
- 3812 Bu meselde kaldururlar kolumı
Kaknüsüñ dirligi-y-ile ölümü

DÂSİTÂN-I MURG-I KAKNÛS Kİ

DER HİNDÛSTÂN MÎ-BÂŞED

- 3813 Tañrı adın añuban söyleyelüm
İşbu destânı tamâm eyleyelüm
- 3814 Kaknüs adlu bir ulu kuş dilsitân
Vardur anuñ mevzi‘i Hindûsitân
- 3815 Burnı uzun u delükleri üküş
Burnı üstindedür üni ança hōş
- 3816 Sözi hûb u nagmaları sâz-ıla
Perdelerde ol latîf âvâz-ıla
- 3817 Ötiçek kim mât olur yüz erganûn
Degme delükden çıkar yüz dürlü ün
- 3818 Mûsikî tasnîf iden âvâzını
Andan öğrenür her bir sâzını
- 3819 Çüfti yokdur yaluñuz bir kuş-durur
Yavlak üni dil-firîb ü hōş-durur
- 3820 Çün Sipehândan düze âvâzını
İrgüre Nevrûz’a her bir sâzını
- 3821 Geh Hicâz’uñ perdesin sâz eyleye
Bûselik’de nagme âgâz eyleye
- 3822 Geh Rehâvî perdesin âgâz ide
Geh ‘Irak’uñ perdesini sâz ide
- 3823 Geh Dügâh u Çârkârha irişe
Geh Hüseyinî perdesinde dürişe
- 3824 Gâh Zîrefgende sâzını kıla Râst
Geh Hisârûñ perdesini kıla râst
- 3825 Dünyada biñ yıl anuñ ‘ömri olur
‘Ömri dükendükde gör kim ne kılır
- 3826 Bîşelerden çok odunlar dirşürür
Biri biri üstine düpdüz urur
- 3827 Odunı dirşürüben düni günü
Bir depe gibi yıgar ol odunı
- 3828 Üstine çıkar dahı yüz sâz-ıla
Zârılar kılır latîf âvâz-ıla

- 3829 Ol kadar feryâd u zârîye düşer
Kim dükeli kuşlar üstine üşer
- 3830 Burnınuñ degme delüğinden çıkar
Bir hoş ün kim ‘âlemüñ bagrın yakar
- 3831 Ol kadar zârî kılur kim tag u taş
Nevhalarından olurlar bagrı baş
- 3832 Cânavârlar dirilürler katına
Kuşlar ağlarlar anuñ hasretine
- 3833 Zâri kıludurur-iken nâgehân
Eyler-iken nâle vü şûr u figân
- 3834 Kendüzinüñ yasını dutar-iken
Degme sâz u söz-ile öter-iken
- 3835 Bir yalıñ burnı delüğinden çıkar
Düşer odına vü odını yakar
- 3836 Parlayup odun yanar u kuş bile
Kuş u odun od olurlar hış bile
- 3837 Kaknüs ol oduñ içinde kül olur
Gör ki Tañrı kudreti neler kılur
- 3838 Bir yıl üstine geçicek bir dagı
Çıkar ol külden anuñ yavrıçağı
- 3839 Girü bir kaknüs olur anuñ gibi
Dirilür biñ yıl dahı cânuñ gibi
- 3840 Ol ki biñ yıl dirilür zârî kılur
Kendü ‘ömrine vü öldüğün bilür
- 3841 Sen ki ‘ömrüñ yüz yıla irmez ‘aceb
Nice her gün ‘işret eylersin taleb
- 3842 Bir kuş ölümün bilüben gör n’ider
Niçe âşûb-ıla ‘âlemden gider
- 3843 Sen henüz ölümüñi añlamaduñ
Ölenüñ hâlin görüp tañlamaduñ
- 3844 Âdem-iseñ gaflet-ile tolmagıl
Dünyada bir kuşdan alu olmagıl
- 3845 Konşılaruñ kamu öldi vü henüz
Sen yazuklar işlemekte yavlak uz

- 3846 Konşılar düni gözüñe gün gelür
Ayruguñ yası saña düğün gelür
- 3847 İçüñ aglar kişinüñ güldüğine
Şâd olursın kimsenüñ öldüğine
- 3848 Ölmedi kimse ki sen şâd olmaduñ
Dünya geçdi vü sen aylak almaduñ
- 3849 Ölüden yir karnı dolası degül
Ad-ıla Gülşehri ölesi degül
- 3850 Bunçalar dirile höd bilinmedi
Ol ölüp dahı yavu kulunmadı
- SU'ÂL KERDEN-İ SÂYİL
EZ HÜDHÜD DER HİKMET
- 3851 Biri sordı kim bu cânlar bir midür
Cism-ile bu mü'min ol kâfir midür
- 3852 Yohsa tenden ilerü eyü yavuz
Bellü miydi anda bu egri ol uz
- 3853 Cân ezelde var mıdı yâ yok mıdı
Kamu cânlar bir midi yâ çok mıdı
- 3854 Anda cânlar kamusı rüşen midi
Her biri bir bâg u bir gülşen midi
- 3855 Yohsa ba'zı tîre midi iy 'azîz
Kim teninde olmadı hergiz temîz
- 3856 Ten mi eyledi eyü cânı yavuz
Yâ ezelden mi yavuz cân degül uz
- 3857 Anda mı oldı yavuz kişi eyü
Yâ aña bunda mı irdi bu kayu
- 3858 Hubs anda mı yapışur canlara
Yâ irer mi bunda cân su'bânlara
- 3859 Cehd-ile yavuzluk eylük ola mı
Yavuz er hergiz eyülik bula mı
- 3860 Bunça yıl kâfir olan soñra 'aceb
Nite eyler dîn ü îmânı taleb

- 3861 Fâsık-iken bunçalar zühdi bulur
Zâhid-iken bunçalar fâsık olur
- 3862 Mü'min-iken bunçalar küfre uyar
Kâfir-iken bunçalar dîni duyar
- 3863 Neden olmuşdur 'aceb bu ihtilâf
Cânda bu mey dürdi vü ol bâde sâf
- 3864 Bir bize aňladıvirgil bî-garaz
Kim bu cân cevher midi veya 'araz

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
ÂN SÂ'İL-RÂ BE-HİKMET

- 3865 Hüdhüd eydür kamu cânlar bir degül
Mü'min olan âdemî kâfir degül
- 3866 Cân ola yüz biñ melekden ulurak
Cân ola bir dîv devden alurak
- 3867 Cân ola kim yüz güherden yig ola
Cân ola kim bir rimâd u rîg ola
- 3868 Kim birinüñ yiri 'illiyîn ola
Birisinüñ mevzi'i siccîn ola
- 3869 Cân ola kim katına bir dem iren
Eyle diñlene kim uçmaga giren
- 3870 Cân ola kim sohbetinden âdemî
Elli biñ zahma saya bir merhemi
- 3871 Ay u günden rûşenırak cân ola
Kim dükeli derde ol dermân ola
- 3872 Cân ola kim kîr u katrandan 'azîm
Tîre vü târîkter ola delim
- 3873 Cânumuz kim cinsi fazlından gelür
Rûşen ü târîk aslından gelür
- 3874 Kim sa'îd-ise ezeldendür sa'îd
Kim degül-ise ezeldendür ba'îd
- 3875 Var sıfâtı lutf-ıla Hakkuñ 'azîm
Var sıfâtı kahr-ıla dahı delim
- 3876 Cân kim ol lutfi sıfâtından gelür
'İzzet ü ikbâl ü bahşâyış bulur

- 3877 Cân kim ol kahrı sıfâtından irer
Kendüzine hisset ü hizlân direr
- 3878 Ne du‘â-y-ıla ki dili bilürüz
Tañrı’nuñ lutfi sıfâtın dilerüz
- 3879 Cânumuz cevher-durur ‘âlî ‘ayâr
Kim ‘arazlarda bekâ yok pâyidâr
- 3880 Cân ölümden soñra bâkî kalısar
Zîra cevher kanda fânî olısar
- 3881 Ten ki hem cevher-durur bâkî kala
Kendü a‘yânında vü dâyim ola
- 3882 Şekl ü sûret kim ‘arazdur kalmaya
Câvidân bâkî vü cüz cân ölmeye
- 3883 Cevhere hergiz fenâ câyiz degül
Kim bekâ bulmakdan ol ‘âciz degül
- 3884 Çün bekâsı kendüzi-y-ile ola
Cevherüñ hergiz fenâ kanda bula
- 3885 Çün ‘araz ayruğ-ıla bâkî-durur
Fâni olmak anuñ ahlâkı-durur
- 3886 Cevherinden hâlis olmuş cân gerek
Küfri aslından komış îmân gerek
- 3887 Bir ağaç kim acıdur cüllâb-ıla
Bisler-iseñ anı vü güllâb-ıla
- 3888 Niçeme kim bâğ u gülzârı ola
Yine ol acı yimiş bârı ola
- 3889 Ol ki rahmânî-durur hûd kimseye
Var-ısa dahı anı göstermeye
- 3890 Ol ki şeytânî-durur halkı göre
Yog-ısa dahı gün uzun lâf ura
- 3891 Câhilüñ sazın görîçek tañlañuz
‘İlm-ile Gülşehrî sözün añlañuz
- 3892 Kândan arı çıkan altun hâs ola
Miss karıklı akça bî-ihlâs ola
- 3893 Ol agacuñ kim yimişi dîn-durur

Agu içinde dahı şîrîn-durur

3894 Kamu cândan yig Muhammed cânıdur
Kim dükeli cânlaruñ sultânıdur

3895 Andan az aşagarak i'zâz-ıla
Cân ulü'l-'azmüñ-durur yüz nâz-ıla

3896 Dahı andan aşagarakdur rüsül
Cânları vü *hâkezâ isma' ve kul*

3897 Enbiyâ cânıdur andan berürek
Evliyânüñ cânı dahı girürek

3898 Evliyâdan soñra 'ârif cânınuñ
İ'tibârı ola vü sâmânınuñ

3899 Dahı andan aşagarak cân eyü
Zâhidüñdür şâdumân u bî-kayu

3900 Dahı andan soñra 'âbid cânını
Mu'teber dutan bilür bürhânını

3901 Mü'minüñdür dahı soñra cân 'azîz
Kalanında bulmaya kimse temîz

3902 Şol tokuz kavmuñ ki saydum cânların
Kıldılar pâk ü dürüst îmânların

3903 Kalanınıñ cânları aludadır
Zîra cismiyle bile pâlûdadur

3904 Lutf ilinden Mustafâ cânı gelür
Peyrevi Gülşehri'nüñ cânı olur

FÎ-MAKÂMÎ'L-ENBİYÂ
VE'L-EVLİYÂ

3905 Dokuzınçı gök Muhammed cenneti
Oldı kim Rıdvân ola hem-sohbeti

3906 Sekizinçi gök ulü'l-'azme behişt
Oldı yavlak hûb u key 'âlî sirişt

3907 Hem yidinçi gökde buldılar rüsül
Cenneti vü çaldılar anda dühül

3908 Enbiyâ altınçı gökde buldılar
Cenneti vü anda menzil kıldılar

- 3909 Evliyâ beşinçi gökde gireler
Cennete vü hûrileri göreler
- 3910 ‘Ârifüñ dördinçi gökde cenneti
Varıçak anda bulalar rahmeti
- 3911 Zâhidüñ üçinçi gökde olısar
Cenneti vü kıldugını bulısar
- 3912 ‘Âbide ikinçi gökde düzile
Cennet ü müzdi yazukdan süzile
- 3913 Mü’minüñ evvel gök ola cenneti
Kim hakîm uş böyle söyler hikmeti
- 3914 ‘Arş u hâtem cenneti vü kalanı
İşbu kavmuñdur ki şerh itdüm anı
- 3915 Yâr-ıla Gülşehri çün şâd olısar
Cennet ü duzahdan âzâd olısar
- 3916 Kime hûr eyler refik u kim perî
Nahnu min-huldin ve min nârin berî
- 3917 Kime mûnis rûh ola vü kime râh
Lima ‘allâhi şûmu ve estirâh
- 3918 Ol ki duzahdur gök altında ‘ayân
Od u yil ü su vü toprakdur hemân
- 3919 Hem cemâd u nâmı vü hayvân-durur
Yidi tamu bu yidi erkân-durur
- 3920 Göge varan cân kavuşdı cennete
Yirde kalan cân sataşdı mihnete
- 3921 Çün riyâdan kıldıñ ihlâsı temîz
Tâ‘atuña garra olma iy ‘azîz
- 3922 Kim tekebbür çün ‘amel kasrın yıka
Dükeli tâ‘atlarıñ hiçe çıka
- 2923 ‘Ucb tâ‘atlar evin yavlak yıkar
Kim kamu tâ‘atları hiçe çıkar
- 3924 Tâ‘at-ıla uçmaga girmez kişi
Tañrı’nuñ fazlı oñarur bu işi
- 3925 Elli yıllık tâ‘atuñ iy pârisâ
Olmaya bir günki ömrüne bahâ

- 3926 Garrasın sen tâ'ata iy nâmdâr
Bir Kerîm'ün fazlına ümîdvâr
- 3927 Kibr ü 'ucbu terk idüp maksûda ir
Bâyezîd'e Hak ta'âlâ gör ne dir
- DÂSTÂN-I SULTÂNÜ'L-ÂRİFÎN
EBU YEZÎD EL-BİSTÂMÎ
RAHMETULLAHÎ 'ALEYH
- 3928 Bir gün anda kim hitâb olur şavâb
Bâyezîd'e Tañrı eyledi hitâb
- 3929 Kim senün hâlünü halka âşikâr
Eyler isem kim kılalar sengsâr
- 3930 Seni fi'l-hâl odda köyündürel
Tâ 'atuñ şem'ini söyündürel
- 3931 Halk senden cümle münkir olalar
Seni bir zerrâk u 'âsî bileler
- 3932 Zühdünü 'âlemde zellet görel
Dirilüben seni şardan sürel
- 3933 Ben bu elden seni halka çakıçak
Halk saña zellet göziyle bakıçak
- 3934 Sen ne çâre kılasın kendüzüne
Çün bulut karşı dura ılduzuña
- 3935 Bâyezîd eydür İlâhâ sen beni
Çakar-ısañ ben dahı çakam seni
- 3936 Eyle çakam halka kim kalup taña
Kılmaya bir âdemî tâ'at saña
- 3937 Ne oruç duta kişi vü ne namâz
Kıla şahs u ne ola hacc u hicâz
- 3938 Tañrı eydür Bâyezîd'e kim beni
Ne diyüben çakasın kim ben Ganî
- 3939 Ben degül miyem semî' ü yâ basîr
Yâ ğakîm ü yâ 'âlîm ü yâ habîr
- 3940 Ben degül miyem cihânı yaradan
Benden artuk kimse var mı döriden

- 3941 ‘Acz u ‘aybum var mıdur kim çakasın
Halka vü bir naks baña dakasın
- 3942 Bâyezîd eydür senüñ ihsânuñı
Eydem ü derd ehline dermânuñı
- 3943 ‘Afvuñı ‘âsîlere şerh eyleyem
Rahmet ü bahşâyısuñı söyleyem
- 3944 Ança lutfuñı kılam halka ‘ayân
Ol kadar fazluñdan eyleyem beyân
- 3945 Sen Kerîm’üñ ança birin söyleyem
Sen Rahîm in‘âmını zikr eyleyem
- 3946 Rahmetüñi eyle halka yâd idem
Kim kamusın kaygudan âzâd idem
- 3947 Rahmuñı ança kılam halka ‘ayân
Magfiretten eyle eyleyem beyân
- 3948 Kim dükeli cennete duta ümîd
Olmayalar rahmetüñden nâ-ümîd
- 3949 Ne hisâbuñdan kimesne eymene
Ne ‘azâbuñ var-ıdugına inana
- 3950 Havf evinden çün recâya gideler
Dükeli, tâ‘atların terk ideler
- 3951 Bize uçmak viriser Tañrı diyü
Yimeyeler tamu odından kayu
- 3952 Anı kim mahşerden eyemenür ola
Âhiret günine inanur ola
- 3953 Ne terâzû korkıda vü ne sırât
Deve geçdi diye *fî-semm ’il-hiyât(7/40)*
- 3954 Ol kerem kim sende var çün bileler
Müzdi yazukdan teberrâ kılalar
- 3955 Tâ‘at-ıla tapmaya kimse seni
Çakayım seni ki çakasın beni
- 3956 Çakar-ısañ sen beni ‘isyân-ıla
Ben seni çakısaram ihsân-ıla
- 3957 Rahmet-ile yazuga bakışalum

Gel biribirümüzi çakışalum

- 3958 Ol ki hergiz müzd işe başlamadı
Rahmetüñden çok yazuk işlemedi
- 3959 Biz neyüz kim tâ'atumuz ne ola
Yâ saña lâyıık 'amel bizden gele
- 3960 Çün bizüm tâ'atumuza bakalar
Hayf ola kim bizi oda yakalar
- 3961 Bu cihânı bize viren râyigân
Ol cihânı hem vire ol Müste'ân
- 3962 Bundagı redd ü kabûlı n'idelüm
Fazluñı isteyü anda gidelüm
- 3963 Anda kim her bir kişi tâ'at kıla
Kendüzin bir zâhid ü 'âbid bile
- 3964 Ola Gülşehrî vü her ehl-i derûn
Hazretüñde *fi-salâtin dâyimûn*

SU'ÂL KERDEN-İ SÂ'YİL EZ
HÜDHÜD AHKÂM-I ŞERÎ'AT
VE TARÎKAT U HAKÎKAT

- 3965 Birisi eydür ki şer' ahvâlını
Şerh eyle vü tarîkat hâlını
- 3966 Kim bu iki yoldan azuk direvüz
Bes hakîkat menziline irevüz
- 3967 Çün kim ol üç yoluñ ehlin bilevüz
Hem yoluñ sa'bın u sehlin bilevüz
- 3968 Biribirinsüz ol üç yol ola mı
Yâ ol üçden taşra hiç yol ola mı
- 3969 Şer' hükmi götrile mi kişiden
Eyle di kim añlaya hûb işiden
- 3970 Er tarîkat yolına bî-şer' hiç
Gire mi kim olmaya ol işde pîç
- 3971 Şer'i koyan hiç rehber ola mı
İktidâya rehnümûn er ola mı

- 3972 Şer‘ hükminden birin sıyan kişi
Ola mı hergiz tarîk anuñ işi
- 3973 Mübtedî kimdür bize bildürivir
Kim nite işi vü yâ dili ne dir
- CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD
SÂYİL-RÂ
- 3974 Hüdühüd eydür şer‘ oldur kim kişi
Yaluñuz başarımaz her bir işi
- 3975 Şirket ü bey‘ ü mübâh u zer‘ olur
Bunlaruñ hükmin düzeden şer‘ olur
- 3976 Hem kısas u hadd u ta‘lîk u talak
Şer‘ bildürdi vü îmân u ‘itâk
- 3977 Bî-terâzû satun alup satmagıl
Kendü mâluñı yabana atmagıl
- 3978 Bî-mihekk zinhâr altun almagıl
Ölçüsüz bugday veyâ un almagıl
- 3979 Bâzaruñ kâdıları bunlar-durur
Bilmeyen bunları magbûnlar-durur
- 3980 Hatt-ı bî-pergâr kaçan dartıla
Yâ ağaç hergiz kesersüz kertile
- 3981 Bî-tarîkat şer‘e olalar refîk
İlla bî-şer‘ olmaya hergiz tarîk
- 3982 Bî-hakîkat bunlar işden kalmaya
İlla bunlarsuz hakîkat olmaya
- 3983 Degme şer‘uñ şâri‘i lâbüd olur
Kim yolın Tañrı’dan öğrenüp bilür
- 3984 Hâlık aña mu‘cize teslîm ider
‘İlmini Rûhu’l-Kudüs ta‘lîm ider
- 3985 Kamu halk aña mutî‘ olur kim ol
Gösterür ol halka dâyim togru yol
- 3986 Alurak dîni götüre aradan
Yigirek dîni oldur durıdan
- 3987 Tañrı’dan hükm-ile işleye işi
Mu‘cizeyle gevher eyleye taşı

- 3988 Hark-ı ‘âdet anuñ elinden çıkar
‘Unsur aslın mu‘cizâtıyla yıkar
- 3989 Kim ‘asâyı ejdehâ eyler biri
Taş parasını deve eyler biri
- 3990 Biri ayı barmagı-y-ıla yarar
Biri oda girüben reyhân direr
- 3991 ‘Ankebût oldı evinde perdedâr
Söyler aña hoş dil-ile sûsmâr
- 3992 Her biri bir şer‘ ilerü getürür
Ol geçer ü biri girü getürür
- 3993 Kamusından yig şerî‘at soñ gele
Kim Müsülmânlık gibi key öñ gele
- 3994 Ol Muhammed’dür ki yigrek dîn kodı
Hûb esâs u dil-firîb âyin kodı
- 3995 Dükeli dînlere bî-şek şâh ola
Dîn kim *inne’d-dîne* ‘indallah ola(3/19)
- 3996 Şer‘ eger olmaz-ısa imkân ola
Kim cihân başdan başa vîrân ola
- 3997 ‘Âlemi zulmıyla zâlim toldura
Yigregi halkuñ alusın öldüre
- 3998 Çün ki mâni‘ olmaya kim hey deye
Ehremenler âdemîleri yeye
- 3999 Enbiyânuñ yigregidür Mustafâ
Hüccet ü bürhân buña eyler vefâ
- 4000 Zîra yigligi Muhammed bî-gümân
Kavl u fi‘liyle kılur dîni ‘ayân
- 4001 Kavl ü fi‘li yig olan yigrek ola
Kim dükeli leşkere ol beg ola
- 4002 Sen şerî‘atda sen ü ben ben olam
Sen tarîkatda ben ü ben sen olam
- 4003 Çün hakîkatda belüre pâygâh
Biz olavuz mahv u kala pâdişâh
- 4004 Sen şerî‘atda iki yüzden zekât

- Viresin biş akça bulmaga necât
- 4005 Ben tarîkatda virem bişden yidi
Ol esâsı gösteren şöyle didi
- 4006 İkişi şükrâne kim ol baş için
Bu güne kala vü terk olmaya dün
- 4007 Çün hakîkatda yok ola mâ-u-men
Mâl viren ol yolda ola râh-zen
- 4008 Şer‘ içinde baş hemîşe baş-durur
Baş tarîkatda ayakda hîş-durur
- 4009 Ne hakîkatda ayak sıgar ne baş
Ne göz işe gelür anda vü ne kaş
- 4010 Şer‘ içinde kanlusın şahs öldürür
Kor tarîkatda vü Tañrı’dan görür
- 4011 Çün hakîkat anı hâkim kılmadı
Öldüren ü öleni hîd bilmedi
- 4012 Bes hakîkat bir deñizdür bî-kerân
Şer‘ keştî vü tarîkat bâdbân
- 4013 Ol deñizde gark olanda fâyide
Degmeye kimseye dine mâyide
- 4014 ‘İşkî olan kişi dürr-i hâs-ıla
Sohbet eylemeye cüz gavvâs-ıla
- 4015 Şer‘ ehli hîd gemiden çıkmaya
Deñize düşüp tılısmın yıkmaya
- 4016 Gevheri deñiz dibinden yüzici
Çıkara vü dükkânını düzici
- 4017 Gemide dükkân kura vü dür sata
Dîn yolundan taşları taşra ata
- 4018 Enbiyâ yüzici gibi dürleri
Dîn deñizinden çıkardılar arı
- 4019 Şer‘ şehrinde dükânlar kurdılar
Ev basanları cihândan sürdiler
- 4020 İsteyene inçüleri satdılar
Dünyayı dînleri-y-ile dutdılar

- 4021 Da‘vet-i âm enbiyâ eylediler
Kim bu halkı dîn ile toyladılar
- 4022 Enbiyâ dükkânlarında evliyâ
Da‘vet-i hâs eylediler bî-riyâ
- 4023 Her biri birkaç mürîdi dirdiler
Tañrı vü peygâmbere irürdiler
- 4024 Kendülerden dîn komadılar dakı
Enbiyâ dîninde buldılar Hak’ı
- 4025 Dîne da‘vet eyleyendür enbiyâ
Dînde irşâd eyleyendür evliyâ
- 4026 Kâfiri mü’min kılan anlar-durur
Mü’mini ‘ârif kılan bunlar-durur
- 4027 Kimse ol şarda ki devri durmadı
Mustafâ’dan yig dükkânın kurmadı
- 4028 Halk horşîdi vü yâ mâhı sever
İlla Gülşehrî kim ol şâhı sever

FASL

- 4029 Yüzemez-iseñ gemiden çıkmagıl
Su-y-ıla toprak evini yıkmagıl
- 4030 Kamu halka dörd esâs eylediler
Dördinüñ dahı yolın söylediler
- 4031 Birisi gemidedür kim şer‘-ile
Asla ire ‘âkıbet ol fer‘ ile
- 4032 Eyü yavuzdan katında fark ola
İlla gemiden çıkıçak fark ola
- 4033 Tâ‘atın kıla vü orucın duta
Yiye vü içe vü ala vü sata
- 4034 Eke vü biçe vü mersûmın vire
Lâzım olmaya ki sultânı göre
- 4035 Virdügi yâ onda vü yâ beşdedür
Kim ra‘iyyet kamusı bu işdedür
- 4036 Birine gavvâs künyet urdılar
Zîra dür çıkardugını gördiler

- 4037 Geh gemide gâh deñizde ola
Ârif işi dünyada yâ ne ola
- 4038 Çünkü sultân-ıla sâhibsır-durur
Deñiz-ile gemi aña bir-durur
- 4039 Yöresinden gitme kim dürler vire
Saña vü key inçülere irüre
- 4040 Pâdişâha ol vezîr olmuş-durur
Husrev andan nâ-güzîr olmuş-durur
- 4041 Degme bir işde ki ahvâli ola
Anuñ eli pâdişâh eli ola
- 4042 Çün ola girmekde vü çıkmakda uz
Geh şaha püşt eyleye vü geh yavuz
- 4043 İşlerin çün ol bitüre sultanuñ
Püşti dahı kamusı yüzdür anuñ
- 4044 Biri ol-durur ki gark olmuş-durur
Deñiz içine düşüp ölmüş-durur
- 4045 Kimse-y-ile yokdur anuñ hîç işi
Zîra ne iş başara ölmüş kişi
- 4046 Gark gayra iltifât eyleye mi
Yâ ölen hîç kimseye söyleye mi
- 4047 Gark çün virmeye kendüden haber
Ayruga kaçan vire dürr ü güher
- 4048 Çünkü meczûb oldu vü buldı fenâ
Kalmadı sençileyin cân u tene
- 4049 Şol kula beñzer ki ol her gün dura
Tapuda vü kendüden yavu-vara
- 4050 Şâh huzûrında başın kaşımaya
Dişleri gülmekde hîç ışımaya
- 4051 Pâdişâhuñ heybetini çün göre
Tapusunda bir ölü gibi dura
- 4052 Şeh katında kimseye söylemeye
Bî-edeblik tapuda eylemeye
- 4053 Birisinüñ diri gark oldu adı

- Kim bilişden bilmedi hergiz yadı
- 4054 Kim anuñ yöresine varur-ısa
Yâ katında bir nefes turur-ısa
- 4055 Kendüzin andan kaçan fark eyleye
Yapışup anı dahı gark eyleye
- 4056 Varma zinhâr ol kişinüñ katına
Kim düziser seni kendü yatına
- 4057 Diri gark oldur ki bid‘at artura
Dîn esâsınuñ hilâfın resm ura
- 4058 Geze gümrâhlığ-ıla her yazıda
Kim Müsülmânları yoldan azıda
- 4059 Kim diler-ise kim inçüler dire
Yâ güher bula vü lü‘lü’ler dire
- 4060 ‘Ârif-ile hem-nişîn olmak gerek
Bu deñizüñ dürlerin dirmek gerek
- 4061 Gemide iseñ şer‘atda tamâm
Olmaguñ gerek ki olasın imâm
- 4062 Yüziçi-y-iseñ güherlerüñ kanı
Yâ dahı öğrenmedüñ mi ol feni
- 4063 Gark-ısañ bes bu kamu gavgâ nedür
Ölüde bu dükelü sevdâ nedür
- 4064 Diri gark-ısañ suya taldurasın
Katuña geleni vü öldüresin
- 4065 Şer‘e kâbil ola kim makbûl-ısa
Mübtedi‘lere uya kim gûl-ısa
- 4066 Mübtedi‘lerüñ sözün işitmegil
Mustafâ cem‘iyyetinden gitmegil
- 4067 Ol gün irişe *cezâ’ü’l-muhsinîn(5/85,39/34)*
Kim düşe od *fî-kulûbi’l-mücrimîn(15/12,26/200)*
- 4068 İlte bir bir halkı bî-seyr ü sükûn
Dünyadan *innâ ileyhi râci‘ûn(2/156)*
- 4069 Olur-ısañ kim *vehüm yestebşirûn(9/124)*
Bilesin *eflem tekûnû ta‘kilûn(36/62)*

- 4070 Ölümüñden soñra kıl hâsıl hayât
Ol ölerden olma kim *men-mâte fât*
- 4071 Kendüzüñi ko kim iresin aña
Kim müdâm ansuz bekâ yokdur saña
- 4072 Meclisinde hüdhüdün ol gün ki ‘akl
Eyledi her nükteyi iş böyle nakl
- 4073 Anuñ esrârı şekerden datlurak
Söyledi Gülşehri hem kuvvatlurak
- 4074 Kim yol ehli menzilinden kalmaya
Sora hem anı ki kendü bilmeye
- 4075 Bu çemen kim şer‘ bostânı-durur
Yol sorıçı şeyh destânı-durur

DÂSİTÂN-I ŞEYH-İ RÂH-PURS

- 4076 Bir hikâyet öğrediserüz size
Öğreniçegin du‘â kılun bize
- 4077 Çün Muhammed yolını başarasız
Lâcerem hak menziline iresiz
- 4078 Yolda yüz gül-ı beyâbân var-durur
Gûla kaçan uya her kim er-durur
- 4079 Togru yolu koyup egri yollara
Girme kim sataşmayasın gûllara
- 4080 Togru yolda mâluñ ilten yok-durur
Egri yollarda harâmî çok-durur
- 4081 Bir mesel eydem eger añlar-ısañ
Ol misâli işidüp tañlar-ısañ
- 4082 Var-ıdı şardan buçuk ferseng yol
Bir köy ü bir şeyh anda ‘ilmi bol
- 4083 Tañla iş işlemege gelür-idi
Şehre vü bir işkinek bulur-ıdı
- 4084 Ol gün ol işi tamâm eyler-idi
Gice girü köy dapa gider-idi

- 4085 Niçe kim şar ‘azmini kılur-ıdı
Şar yolın sorup şara gelür-idi
- 4086 Girü çün köy ‘azmini ider-idi
Köy yolın sorup köye gideridi
- 4087 Şar yolını köylüden sorar-ıdı
Tañlaçak andan şara irer-idi
- 4088 Köy yolını şarludan sorup gice
Girü köye gider-idi ol hoca
- 4089 Elli yıl köyden şara geldi girü
Gitdi şardan köy dapa düşe duru
- 4090 Ol buçuk ferseng yolda ol velî
Sormadın bir gün yorımadı yolu
- 4091 Şar yolına sormadın ‘azm itmedi
Köy yolına sormadın hem gitmedi
- 4092 Eytdiler çün yolu bilürsin neye
‘Azm idersin yol sorup şardan köye
- 4093 Şar yolın dahı biregü kim bile
Şehre köyden yol sorup niçün gele
- 4094 Bilmeseñ yolu revâ-durur taleb
Yolu bilüp sorduguñ yavlak ‘aceb
- 4095 Elli yılda şar yolın çün bilmedüñ
Sormadın köyi, yol ‘azmin kılmađuñ
- 4096 Tañrı yolın nite bilmiş olasın
Yâ nite ‘azmini kılmış olasın
- 4097 Şeyh eydür köy yolını bilürem
Şehre dahı yolu bilüp gelürem
- 4098 İlla yola sormadın çün gelmeyem
Kendüzümden yol yöremiş olmayam
- 4099 Yolu soran âdemî âgeh-durur
Kendüzinden yöriyen gümreh-durur
- 4100 Ben kim elli yılda bir gün iy ‘azîz
Ol nazardan kim baña oldı temîz
- 4101 Köy yolına sormadın hîç gitmedüm
Şar yolına sormadın ‘azm itmedüm

- 4102 Hak yolına sormadın nite varam
Yâ gemisüz deñize niçe girem
- 4103 Sordugum yolda gümânım kalmaya
Sormadugum ol kim ol yol olmaya
- 4104 Sormadugum yol işüme gelmeye
Kimsene bilmedügi yol olmaya
- 4105 Degme yaña sad hezârân yol ola
Sormadın nite gireyim ben yola
- 4106 Kiçi yoldan âdemî âzâd olur
Ulu yoldan âdemî er zâd olur
- 4107 Kiçi yollardan şara çün gelesin
Ulu yolda nite girü kalasın
- 4108 Degme şarda yüz kiçiçük yol ola
Ulu yol oldur ki her kişi bile
- 4109 Kiçi yol ulu yoluñ fer‘i-durur
Ulu yol peygamberüñ şer‘i-durur
- 4110 Degme bir kiçi yola aldanmagıl
Ulu yoldan taşra yol var sanmagıl
- 4111 Ulu yol şahsı ulu şehre yider
Kiçi yol taglar arasına gider
- 4112 Ulu yoldan kamusı şehre vara
Kiçi yoldan biñde birisi ire
- 4113 Kamu ‘âlem bildügi yolu koma
Kimsene bilmedüğini yol dime
- 4114 Togru yol İslâm u îmâna gider
Egri yol gül-ı beyâbâna gider
- 4115 Susayıçak yüz figân ider-iseñ
Dicle’yi koyup taga gider-iseñ
- 4116 Tagda su yâ ola yâhûd olmaya
İlla hergiz Dicle susuz kalmaya
- 4117 Sen Muhammed yolını dutgıl kim ol
Eylemişdür Hakk’a degin togru yol
- 4118 ‘Âlim olan Tañrı sözün söyleye

- Yâ nebî ahbârını şerh eyleye
- 4119 Yâ binâyı sözde hikmetde koya
Yâ meşâyıhdan işitdügin diye
- 4120 Câhilüñ kim kendüzindendür sözi
Kendü gibi ne dadı var ne duzı
- 4121 Ne-durur câhil ki sözi ne ola
Ne dadı vardur ki ne duzı ola
- 4122 Degme bir câhil sözün işitmegil
Degme bir hûd-rev peyinçe gitmegil
- 4123 Şimdi halk ebleh-perest oldı kamu
Halk-ıçun sen ebleh olma iy ‘amû
- 4124 Çün mihek yokdur elüñde bilmege
Kalbı sâffiden tasarruf kılmaga
- 4125 İşde Peygâmbere mihekler eyledi
Kalb-ıla sâfi sıfâtın söyledi
- 4126 Her kim altunam dir-ise kınañuz
Ol miheklerde ‘ayârın sınañuz
- 4127 Ol mihekde kem ‘ayârısa görüñ
Göge uçar-ısa ok-ıla uruñ
- 4128 Bunça sehmü’l-gayb rahmânî-durur
Bunça sehmü’l-gayb şeytânî-durur
- 4129 Kimseden işitmedin durıçagın
Kendü gözünüñ-ile görıçegin
- 4130 Anı kim şer‘a muvâfikdur soruñ
Anı sehmü’l-gayb-ı rahmânî görüñ
- 4131 Şer‘-ile degül-ise terkin kılıñ
Anı sehmü’l-gayb-ı şeytânî bilüñ
- 4132 Ol ki rahmânî-durur hûd kimseye
Var-ısa dahı anı göstermeye
- 4133 Ol ki şeytânî-durur halkı göre
Yog-ısa dahı gün uzun lâf ura
- 4134 Câhil oldur kim kerâmâtın sata
‘Âlim ol kim sırrını penhân duta

4135 N'ide 'âlim 'ilm okını atmadın
'İlmi yok n'itsün kerâmet satmadın

4136 Câhilüñ sâzın görîçek tañlañuz
'İlm-ile Gülşehri sözün añañuz

4137 Zerk-ıla niçe yazuga girelüm
Sıdk-ıla maksûdumuza irelüm

SU'ÂL KERDEN-İ SAYİL EZ
HÜDHÜD EZ MUSÂFET-İ RÂH

4138 Biri eydür hüdhüde kim iy ulu
Sorar olur-ısa senden bir delü

4139 Olmaya kim nâm içinde neng ola
Kim bu yolumuz niçe ferseng ola

4140 Hiç pâyânı ola mı bu yoluñ
Yâ kenârı görine mi bu gölüñ

4141 Çün dahı şimdi giriserüz yola
Sen dahı şimdi varursın menzile

4142 Çün kirañın görimezüz bu gölüñ
Menzili ola mı pâyânsuz yoluñ

CEVÂB DÂDEN-İ HÜDHÜD

4143 Hüdhüd eydür kimse bu yolda girü
Gelmedi kim eyde ne var ilerü

4144 İlla ben bildügümi şerh ideyim
Bilmedügüm aradan tarh ideyim

4145 Yidi vâdî var bu yolda bî-kerân
Menzili irak u yolu bî-nişân

4146 Çün *taleb* vâdisin er ilkin geçer
'İşk vâdisinde kuş gibi uçar

4147 *Ma'rifet* vâdisine andan irer
Pes varur *tevhîd* vâdisin sürer

4148 Çün kim *istingâ* yöresinden gider
Küllü *hayret* vâdisine 'azm ider

4149 Çün irer *bî-hôdlıguñ* vâdisine
İrişür *fakr u fenâ* yazısına

- 4150 Çün *fenâ* vâdîsine irişür er
Dahı ne hayr añlanur aña ne şer
- 4151 Yüz kişi bu yola vardı gül gibi
Kim birisi irmedi bülbül gibi
- 4152 Bunda bir Rüstem gerek ki Zâl ola
Bir Nerîmân kim yüzi pâmâl ola
- 4153 Zâl'ı bu zilzâl bî-zûr eyleye
Rüstem'i bu mâra bir mûr eyleye
- 4154 Tûs bu taglar yolın kaçan geçe
Sâm bu bezmüñ içinde semm içe
- 4155 Yüz biñ er bu yolda cân virdi henûz
Bilmedi biri ki nedür bu rumûz
- 4156 Yüz revende bu yola girmiş ola
Kim birisi menzile irmiş ola
- 4157 Kime kimi sorduk aña didiler
Yol *min-allâhi ila'llâh* didiler
- 4158 Biz yola bî-şübhet ü şeyn irmişüz
Kim *mine'l-'ilmi ile'l-'ayn* irmişüz
- 4159 Bir deñiz kim sâhili peydâ degül
Turfa yol kim menzili peydâ degül
- 4160 Sâdık oluñ yoluñuzdan dönmeñüz
Degme şâha karga gibi konmañuz
- 4161 Her ki rehrev ola yâ rehber ola
Yolda olsa yig ki yolından kala
- 4162 Hurrem ol kim, düni günden bilmeye
Yolda ola vü yolından kalmaya
- 4163 Bu dükeli va'zı çün hüdhüd didi
Ol gün ol yolda vü bu resmi kodı
- 4164 Her birinüñ hâlini kıldı 'ayân
Degmesinüñ yolın eyledi beyân
- 4165 İndi minberden dahı girdi yola
Tâ hûd anuñ-ıla kim gidebile
- 4166 Ol ki yolda menzilinden kalmaya

Yoldaşı Gülşehri'den yig olmaya

- 4167 Kendüzin terk itmeyinçe âdemî
Kaçan ola pâdişâhuñ mahremi
- 4168 Diler-iseñ kim bu yolu varasın
Kendüzüñ terk it kim aña iresin
- 4169 Bu güneş kim bu gögüñ ılduzıdur
Kelebekler-ile şem'üñ súzıdur

DÂSİTÂN-I ŞEM' Ü PERVÂNEGÂN

- 4170 Söze *bismillâh*-ıla âgâz idüñ
Dâsitânı hikmet-ile sâz idüñ
- 4171 Kim yakîn ola size kim bî-gümân
Bî-nişândan kimse virmeye nişân
- 4172 Kelebekler bir gice mumdan haber
İşidürler bir kişiden mu'teber
- 4173 Kim sizüñ bir şâhidüñüz var-durur
Güneş ü aydan dahı enver-durur
- 4174 Altun ağaç yimişi gevher bigi
Mahfilüñ şâhı vü meclisler begi
- 4175 Gevdesi gümüştür köyner ucı
Bezm bostânında bir nâr ağacı
- 4176 Köyneyiçek hâtırı hurrem-durur
Çün köyinmedi nas'ibi gam-durur
- 4177 Kendüzini yiyiçeğin dirilür
Kendüzin yimeyiçek derhâl ölür
- 4178 Gündüzün yarasa gibi gizlenür
Gice güneş gibi rûşen görünür
- 4179 Başın aldukça uludur sâz-ıla
Dirilür başın kesişek kâz-ıla
- 4180 Gice akdur gündüzün kara-durur
Kendü kendü ölümün göre-durur
- 4181 Yüzi cennet yalıñı dūzah gibi
Gözlerinden yaş akar ırmah gibi

- 4182 Gice ansuz nesneyi görmez kişi
İrteye degin köyinmekdür işi
- 4183 Meclis uçmak anda ol hûrî-durur
Bezmi gögdür ay anuñ nûrî-durur
- 4184 Kelebekler cümle şûra düşdiler
Dükeli bir va‘degâha üşdiler
- 4185 Kim bize ol şâhidümüzden haber
Kim getüre katumuza mu‘teber
- 4186 Bir kelebek aradan eydür beni
Viribiñ aña ki bilürem anı
- 4187 Eytdiler var kim bu iş senden gele
Girü dönîçek haber getir bile
- 4188 Kim nişânına göre dürişevüz
Ola kim ol şâhide irişevüz
- 4189 Ol kelebek vardı mumı görmege
Girü gelüben nişânın virmege
- 4190 Kendüzin yalıñına urdı revân
Kim meger kim ala andan bir nişân
- 4191 Bir kanadıyla bir ayagı tamâm
Kap kara köynidi anuñ vesselâm
- 4192 Girü yârânlar katına geldi uş
Ol nigâruñ bir nişânın virdi hoş
- 4193 Vardum anı kuçmaga nûrî benüm
Kanadumı yakdı karardı tenüm
- 4194 Anı irakdan meger göre kişi
Yohsa yakından yavuz ola işi
- 4195 Kimse benden yakınırak varmadı
Aña vü bunça nişânın virmedi
- 4196 Bir kanad-ıla bir ayak virmişem
Andan anuñ hazretine irmişem
- 4197 Eyle kim ben irdüm ol sîmîn-tene
Mümkin olmaya kim ire kimsene
- 4198 Hânümândan beni kıldı âvara
Kendü ak illâ nişânları kara

- 4199 Köynük ayag-ıla köynük kanadı
Gösterüben uş nişânları didi
- 4200 Eytdiler biz bu nişândan almazuz
Tîreden rûşen nişânın bulmazuz
- 4201 Kimse inçü diyü kayır dire mi
Yâ kesek yüzinde gevher göre mi
- 4202 Gül kokusını dikenden ala mı
Buluda bakup güneşi bile mi
- 4203 Gülsitânlarun nişânı gül-durur
Bûsitânuñ mutribi bülbül-durur
- 4204 Bir nişân vir kim anı tañlayavuz
Nûrı tütünden niçe añlayavuz
- 4205 Kibr-ile irdüñ meger kim sen aña
Kim nişânı degmedi bellü saña
- 4206 Kendü cânuñ terkini kılımaduñ
Anuñ-ıçun bir haber bilimedüñ
- 4207 Yohsa her kim kendünüñ terkin ura
Eyle kim gerek nişânın ol vire
- 4208 Bir kelebek dahı eydür ben anı
Key bilürem ol dahı bilür beni
- 4209 Yıllar anuñ hizmetin kılmuşvanın
Tapusunda giceler olmuşvanın
- 4210 Varayım anuñ yüzini göreyim
Size bir gerçek haber getüreyim
- 4211 Vardı mumuñ yalıñına düşdi hõş
Kıpkızıl od oldı vü key bişdi hõş
- 4212 Kendüyi çün muma ma'lûm eyledi
Kelebeklik sûretin mum eyledi
- 4213 Mum olup çün kendü dahı kalmadı
Kelebekler kaygusunda olmadı
- 4214 Çün mum oldı nite bunlara vara
Girü kendüden haber kendü vire

- 4215 Kelebeg-iken diler-idi kim ol
İlede mumdan haber bunlara bol
- 4216 Çün mum oldu bunlara meyl itmedi
Şu'lesinden ol mumuñ hîç gitmedi
- 4217 Kimse ayruguñ nişânın getüre
Kendü ol olsa nişânın kim vire
- 4218 Kelebek mumdan haber virmek revâ
Mum girü mumdan haber virmek hatâ
- 4219 Kelebek ben mumı isterem diye
Mûm olıncak dahı neyi isteye
- 4220 Ol kelebekden ki mum oldu meger
Girü bir ayruk kişi vire haber
- 4221 Bes birez iren nişân alımadı
Küllü iren hõd girü gelimedi
- 4222 Kul kaçan sultân-ıla birlik kıla
Kulı köydür kim kamu sultân kala
- 4223 Bir avuç sirkeyi yüz yük şekkere
Saç ki sirke mahv ola şekker tura
- 4224 Sirke çün yüz yük şekerde mahv ola
Kimse ayruk sirkeyi kanda bula
- 4225 Kul dahı Hak'da şol elden mahv olur
Kim gidicek kul dükeli Hak kalur
- 4226 Senüñ-ile derdüñe yokdur devâ
Ol kala çün kim sen olasın fenâ
- 4227 Aña az iren virimeye nişân
Eyle kim añlana ol cân u cihân
- 4228 Külli ol olan girü kaçan gele
Kim kişi anuñ nişânını bile
- 4229 Her birinüñ var yakınında gümân
Anuñ-ıçun rüşen olmaz bu nişân
- 4230 Şem' Hak'dur kelebek sensin anı
Bulmayasın komayınça sen seni
- 4231 Kendüzin terk ide Gülşehrî meger

Kim bula ol istedüğinden haber

4232 Kim *ene* Hû-y-ıla kaçan bir ola
Sen *ene* yi gidericek Hû kala

FASL

4233 Sen bir ağaçsın muvassal olmaduk
Tagda bitmiş bûsitâna gelmedük

4234 Anuñ-ıçun yimişüñ acı-durur
Kim daluñ tag armud agacı-durur

4235 Sana bir key bâgbân bulmak gerek
Tapusunda bir zamân olmak gerek

4236 Kim senüñ nefsüñ agacın aşlaya
Datlu yemişler saña bağışlaya

4237 Ol agacuñ kim yemişi tatludur
Sen agacuñ kim yemişi yatludur

4238 Aşlamak gerek ki olasın eyü
Olmaz-ısan dahı baña ne kayu

4239 Çün budaguñ aşaga getüreler
Yemişüñ yiyüp girü tüküreler

4240 Çün senüñ yemişlerüñ ola acı
Oda yandurmak gerek sen agacı

4241 Her ki aşlanmakda ‘âciz kalmaya
Bâgbân Gülşehri’den yig olmaya

4242 Ol ki yolda degme bir murga ire
Kûh-ı Kaf içinde sîmurga ire

REFTEN-İ HEME MURGÂN
BE HİDMET-İ HÜDHÜD
BE HEM BE-RÂH-I KÛH
BE-TALEB-İ SÎMURG

4243 Kamu kuşlar çün su’âl eylediler
Hâli kâl u kâlî hâl eylediler

4244 Hüdhdü anda her birisine cevâb
Viridi hõş vallahu a’lem bi’s-savâb

4245 Hadd ü resmin her sözüñ çün söyledi

- Kamusınıñ müşkilin hall eyledi
- 4246 Her biri bildi bakıçak yolına
Kim degül ol yay bularuñ kolına
- 4247 Ol yola bir reh-rev ü reh-ber gerek
Başını oynamaga key er gerek
- 4248 Degme kişi bu yola giremeye
Menziline degme er iremeye
- 4249 Hadd ü pâyânı belürmez yola er
Komaya hergiz kadem bî-pâ vü ser
- 4250 İlla nûmûsı komadı her birin
Kim bir ayruk kişi añlaya sın
- 4251 Cândan istedi ki key bîzâr ola
İstemedi kim arada ‘âr ola
- 4252 Diler-ise vü dilemez-ise zâr
Her biri ortaya geldi bî-karâr
- 4253 Şevk odından yüklerin tagladılar
Uçmaga kanatların bagladılar
- 4254 Hüdhdü ilerü uçar kuşlar bile
Kim ‘acab kaçan ireler menzile
- 4255 Uça uça vâlih ü zâr oldılar
Güçleri gitdi vü hayrân kaldılar
- 4256 Yola ne menzil belürdi ne nişân
Çıkdı her kuş yüreginden yüz fiğân
- 4257 Kalmadı bir kuş kim anda uçmadı
Biñ yıl uçdılar u bir dem geçmedi
- 4258 Biñ yıl uçdılar dahı âzâd u uz
Yoluñ evvel menzili-y-idi henûz
- 4259 Biñ dahı uçdukları bî-neng idi
İlla yoldan dahı bir ferseng idi
- 4260 Yidi biñ yıl uçdılar bülbül gibi
Bir nefeslik gitmediler gül gibi
- 4261 Kamusınıñ tâkatı tâk olmaga
Vardı, vü yollarına ‘âk olmaga

- 4262 Biri gördi bir sarây-ı zer-nigâr
Uçar-iken anda indi şâhvâr
- 4263 Birisi bir çeşmesâr üstine hôş
İndi vü oturdı vü oldı hamûş
- 4264 Birisi bir mâh-rûyı gözledi
Yolını kodı vü anı izledi
- 4265 Birini bir tag başında kurd yidi
Birisi ben girü dönerem didi
- 4266 Birisi bir murgzâra indi hôş
Birisi bir hûb agaca kondı hôş
- 4267 Kimi sayru oldı vü kaldı girü
Kimisi varımadı key ilerü
- 4268 Kimisi bir hirmene pâ-best olur
Kimisi şehvet meyinden mest olur
- 4269 Kimi ogrı vü kimi hûnî olur
N'itse ider kendü yolından kalur
- 4270 Kimisi bir 'işreti gördi latîf
İndi vü serdîhine oldı harîf
- 4271 Kimisi bir haşmet ü mansıb dutar
Kimisi tâcir olur tavar satar
- 4272 Kimi sultân u kimi dervîş olur
Kimi bîgâne vü kimi hîş olur
- 4273 Kimisi bir şahne oldı bir şara
Kimi bir kâdî ki şarı başara
- 4274 Kimi bir beg ü kimi bir kul olur
Kimi 'âmil kimisi ma'zûl olur
- 4275 Kimisi bir şeyh olur kim geleler
Halk u ol şeyhüñ mürîdi olalar
- 4276 Kimisi iltür ahî olup girü
Terbiyeler-ile işin ilerü
- 4277 Kimi ben bir kocayam dir oturur
Kimi ben bir yigidem dir terk urur
- 4278 Kimi bay u kimisi yohsul gezer

- Kimi başın kimi ayagın düzer
- 4279 Kimi bir bezzâz u bir bakkâl olur
Biri mukrî vü biri kavvâl olur
- 4280 Kimisi bir köyde bir ‘avrat sever
Kimisi bir şarda bir oğlan kovar
- 4281 Biri şâkird ü biri üstâd olur
Biri Şîrîn ü biri Ferhâd olur
- 4282 Biri dânişmend olur ‘ilmi ‘azîm
Biri bir ‘âmî olur cehli delim
- 4283 Biri Mûsâ vü biri Kârûn olur
Biri Leylî vü biri Mecnûn olur
- 4284 Zühd-ile biri münâcâta gider
Fısk-ıla biri harâbâta gider
- 4285 Biri hallâc u biri hammâl olur
Biri ‘Îsâ vü biri Deccâl olur
- 4286 Biri mâl u milketine inanur
Milket ü mâl-ıla kurtulam sanur
- 4287 Birisi altun-ıla akça sever
Kimisi bir bâg u bir bağça sever
- 4288 Kimisi sayru olur kimi ölür
Anda varınça bir otuz kuş kalur
- 4289 Ol otuz kuş kûh-ı Kâf’a iriçek
İşbu istedüklerini göriçek
- 4290 Bunça biñ od taglarını geçdiler
Agu gibi bunça sular içdiler
- 4291 Kan deñizleri içinde yüzdiler
Ejdehâlar-ıla yolda durdılar
- 4292 Her biri bir hisset-ile şâhına
Çün yakın geldi şehûñ dergâhına
- 4293 Kodılar yüz yire zulmetden girü
Geçdiler nûr-ıla biñ güç ilerü
- 4294 Kibriyâsından bir eyvân gördiler
Çünki eyvân kapusına irdiler

- 4295 Bir yüce eyvân ki bu dokkuz felek
İşigidür kapusunuñ *kultu lek*
- 4296 Perdeler târîk ü rûşen sad hezâr
Ol sarâyunuñ ileyinde zer-nigâr
- 4297 Çün dilediler içerü girmege
İstedükleri yüzini görmege
- 4298 Kendülerin taşra kodılar tamâm
Girdiler Sîmûrg'ı göre ve's-selâm
- 4299 Anı görîçek ki ne Sîmûrg-ı mış
Gördiler girü ki bu si murg-ı mış
- 4300 Çünki pâyâna irürürler işi
Kendülerden taşra bulmazlar kişi
- 4301 Ol otuz kuş kim adı sî murg-ıdı
Girü görîçek hemân sîmurg-ıdı
- 4302 Çün bular kendülerin terk itdiler
Girü kendüler katına gitdiler
- 4303 Nâgehân bir gûşeden çıkdı bir ün
Kim hacil kaldı ol ünden erganun
- 4304 Kim gelüñüz iy koyanlar kendüzin
Kim göresiz kendüzüñüzüñ yüzün
- 4305 Gayra hergiz bakmaya sîmurg hîç
İrmeye sîmurga cüz si murg hîç
- 4306 Çün fenâ yolu-y-ıla barışduñuz
Girü kendüzüñüze irişdüñüz
- 4307 Çün mukayyed varlığı terk itdüñüz
Lâcerem mutlak vücûda gitdüñüz
- 4308 Vâcibün bi'l-gayr-ıdı istedüñüz
Vâcibün bi'z-zât oldı aduñuz
- 4309 Ay güneşe iriçegin mâh olur
Kendüzini kul koyıçak şâh olur
- 4310 Şimdi kim siz biz, siz ü biz hem sizüz
Siz aradan gitdüñüz kamu bizüz
- 4311 Kamu ger çil murg eger sî murg-ıdı
Girü bu sî murg ol sîmurg-ıdı

- 4312 Nakşı-y-ıla bildürür nakkâşumuz
İlla görmez güneşi huffâşumuz
- 4313 Çün mukayyed var ola mahv aradan
Kala mutlak var kim oldur yaradan
- 4314 Ne azaçuk nesne var bunda ne bol
Varı dahı oldurursın fârig ol
- 4315 Göñlüñ içinde ko gitsün fâsidât
Kim kala *el-bâkıyâtu's-sâlihât*(19/76)
- 4316 Şunça kuşdan kim bu yola girdiler
Bir otuz kuş kûh-ı Kâf'a irdiler
- 4317 Kalanı bir vâye vü vâyistilâ
Kaldılar yolda vü dervâyistilâ
- 4318 Her kim ol bu yola girdi serseri
Olmadı Gülşehri anuñ rehberi

FASL

- 4319 Asluña kavışur-ısañ iresin
Hulde vü hûr u kusûrı göresin
- 4320 Asluña irmez-iseñ gamdur kamu
Andan artuğı cehennemdür kamu
- 4321 Niçe bir et pâresin götüresin
Anlar-ıla duruban oturasın
- 4322 Bî-mekânsın bilür-iseñ kıymetüñ
Tañrı'dan artuga yokdur nisbetüñ
- 4323 Zât içinde isterise er hem ân
Bî-mekân üç nesne bula câvidân
- 4324 Hak ta'âlânüñ mekânı yok-durur
Lâmekânda kapusı açuk durur
- 4325 'Akl u cân dahı mekânsuzdur, duruñ
Bunları Tañrı sarayına sürüñ
- 4326 Yirsüzi yirsüz katına iledüñ
Yirlüyi yirlü yanında bile'düñ
- 4327 Nisbetüñ yok mâsivallâha senüñ
Nisbetüñ çok vardur Allâh'a senüñ

- 4328 Ten degülsin kim senüñ tenlülere
Nisbetüñ ola vü meskenlülere
- 4329 Çünkü cânsın hayyızuñ yokdur senüñ
Yiri hayyızsuz katındadır canuñ
- 4330 Çün heyûla yok-durur sende ‘ayân
Sûret-ile kaçan olasın beyân
- 4331 Sûretüñ yok çün taparsın sûreti
‘Akl u câna güçler eylersin katı
- 4332 Ten misin tenlülere uya-y-ıduñ
Ez-kader ten lezzetin duya-y-ıduñ
- 4333 Bunça lezzet kim süre cismüñ senüñ
Yokdur anda zerrece hazzı canuñ
- 4334 Sen seni işbu teni sanduñ meger
Kim yidürürsin tene şehd ü şeker
- 4335 Ten degül cân kim şeker dadın bile
Cân meger kim şekkerüñ adın bile
- 4336 Dimeyem kim cism-ile bir çâha git
Nisbetüñ Allâh’adur Allâh’a git
- 4337 Zîra kim Allâh mekândandur berî
Sen dahı hem bî-mekânsın iy perî
- 4338 Cân gıdâsı ma‘rifetdür iy ‘azîz
Ma‘rifetden mekri eylegil temîz
- 4339 Ten gıdâsı hôş gelür her dehriye
Cân gıdâsı virme cüz Gülşehri’ye
- 4340 Cân gıdâsın hergiz ol er yimeye
Kim *kulillah sümme zerhüm* dimeye(6/91)

FASL

- 4341 Sen tenüñ üstine dîttersin henûz
Cânı kaçan terk idesin böyle uz
- 4342 Sen ne kişisin ki yola giresin
Yâ yoluñ bir menziline iresin

- 4343 Sen yol ehli olduĝunda bir garaz
Var-durur kim cevheredür ten ‘araz
- 4344 Ulu kişi olgıl işlerden ırak
Yeyesi vü geyesün halka bırak
- 4345 Kişi kişi olur-ısañ iş-ile
Cânuñ eriye vü yüz teşvîş-ile
- 4346 İlla sen bir köşede oturasın
İşlemekden elüñi götüresin
- 4347 Halk seni ulu kişi sanalar
Zerkuña bir niçesi inanalar
- 4348 Sâfuñi derdüñ küpinden süzeler
Yiyesüñi geyesüñi düzeler
- 4349 Yohsa çün ol köşeyi terk idesin
İşleyüp yimekten artuk n’idesin
- 4350 Sen yaluñuz yörür-iseñ iy ‘azîz
Kılmayalar seni ayruktan temîz
- 4351 Ben yaluñuz kim bir iklîme irem
Bir güneş gibi ol iklîme girem
- 4352 Da‘vi anuñdur kim anı bileler
Sözleri içinde fikret kılalar
- 4353 Çün senüñ kimse aduñ bilmez n’ide
Yâ senüñ da‘vîñi kanda işide
- 4354 Ma‘nide söyle ki irerüz aña
Yohsa da‘vî dünyada degmez saña
- 4355 Ma‘nide baña müsellim diyeler
Da‘vide bâri saña kim diyeler
- 4356 Dav‘i Mevlânâ Celâlüddîn kıla
Kim anı dükelçüĝi ‘âlim bile
- 4357 ‘Âlemi ‘ilmiyle pür nûr eyledi
Hôn-ı ‘işkıyla cihânı toyladı
- 4358 Yohsa sen bir söz kılur-iseñ beyân
Girü anı sen işidesin hemân
- 4359 Yohsa seni kim bilür kim işide
Da‘vıların vü aña hükm ide

- 4360 Çün urımaduñ cihân içinde lâf
Çaldıragıl bâri şehrüñde güzâf
- 4361 Çün seni gün gibi bilmedi kişi
Bâri bir ılduz gibi birez ış
- 4362 Kim ola Gülşehri'den yig kim ola
Nâmdâr erenlerüñ hatmı ola
- 4363 Çün meselde sözde hiç ayrılmazam
Sen direm saña vü seni belmezem
- 4364 Yohsa çün ben nükteyi rüşen diyem
Sen ne kişisin ki saña sen diyem
- 4365 Sen aña dirler kim ol bir ad-ıla
'Âlemi duta vü biñ üstâd-ıla
- 4366 Ol meger Gülşehri adıdur kim ol
Yir yüzün dutdı kim ilte göge yol

FASL

- 4367 Ey perîşan-hâl ü bî-sâmân göñül
Bî-kifâyet hâtır u bî-cân göñül
- 4368 Fikr-ile bir lahza 'illiyyîndesin
Fikret-ile bir zamân siccîndesin
- 4369 Gâh göñlüñ bir münâcâta gider
Geh zamîrüñ bir harâbâta gider
- 4370 Yok-durur yirüñ kim anda yatasın
Kendüzüñ ol yirde bir dem dutasın
- 4371 Lâ-mekânlusun unutduñ ilüñi
Kim mekânda azdurursın yoluñı
- 4372 Zâr-ıla bir rûzigâruñ olmadı
Bir dem ârâm u karâruñ olmadı
- 4373 Dutdı yüz biñ dürlü 'âlemde işi
Dutımadı seni bir yirde kişi
- 4374 Gâh fikrüñ bunda vü gâh andadur
Kimse bilmez göñlüñi kim kandadur
- 4375 Añlamadı hergiz Allâh'dan rumûz

- Mâsivallâhda gezer gönlüñ henûz
- 4376 Halk-ıçun unutmagıl Hallâk'ußı
Rızkuñı yi añadur Rezzâk'ußı
- 4377 Kurd u kuzgun bugzı-y-ıla dolmagıl
Âdemî şerrinden îmin olmagıl
- 4378 Kamu dürlü nev'-ile vardur işüm
Âdemî-zâd-ıla hõş degül başum
- 4379 Âdemîlerden ki mihrin kovaram
Enbiyâ vü evliyâyı severem
- 4380 Kalanı pür mekr ü pür telbîs ola
Âdemî şeklinde bir iblîs ola
- 4381 Pâdişâh olınçak ança el dutar
Kim dükeli halk ayakda yiter
- 4382 Beg olınçak oda yakar 'âlemi
Öldürür zulmıyla yüz biñ âdemi
- 4383 Kâdılıkda göñli çün mâyil kalur
Rişvet-ile hakları bâtl kılur
- 4384 Zâhid olur-ısa bir 'ayyâr olur
Mûr bundan yig dir-iken mâr olur
- 4385 Şeyh olınçak kim riyâ vü zerk ider
Halkı bid'at deñizinde gark ider
- 4386 Çün ahî olur ki etmek yidüre
Halka kendü zikr ü hayrın didüre
- 4387 Ança müfsidler yol üstine üşer
Kim ahî halkuñ derisine düşer
- 4388 'Âlim olınçak ki halk aña uyar
Nesne cerr itmek tarîkın çün duyar
- 4389 'İlm-ile bir hîlet ü telbîs ider
Kim anuñ biñde birin iblîs ider
- 4390 Hak ta'âlâ dimedi dîve fuzûl
Âdemiye dir zulûmıyla cühûl
- 4391 Âdemüñ çün şehvetin 'aklı sıya
Ol melekden yigrek ola bî-riyâ

4392 Şehveti ‘aklın yiñicek iy hakîm
Kemter ola dîv ü dedden ol delim

4393 Mustafâ’dur âdemî vü her kim ol
Aña uydı vü kalanı dîv u gûl

4394 Dîv esâsın dünyada dehrî dutar
Mustafâ yolını Gülşehrî dutar

DER HÂTİMET-İ KİTÂB-I
MANTIKU’T-TAYR
BÎ’S-SA‘ÂDETİ VE’L-HAYR

4395 Ol zamân bu bûsitânda nevbahâr
Şâhı dür berg eyledi vü la‘li bâr

4396 Bâg uçmakdan sebak iltür-idi
Serv tûbî vü reyâhîn hûr-idi

4397 Yıl çemen içinde ‘anber-bîz-idi
Bulıduñ gözi cevâhir-rîz idi

4398 Gülsitân handân u sahrâ lâlezâr
Bâg sersebz ü çemen pür berg ü bâr

4399 Çün çemende bülbül ün darter-ıdı
Gül tarabdan göñlegin yırtar-ıdı

4400 Ben bu nesrînüñ saçın örer-idüm
Erguvânuñ agzını sorar-ıdum

4401 Nergis ü reyhân direr-idüm delim
Bülbül-ile bahs ider-idüm ‘azîm

4402 Ol çün üstâdı beni sanur-ıdı
Kuş dilini benden öğrenür-idi

4403 Yidi yüz on yidi yıl olmuş-ıdı
Hicrete kim bu gül açılmış-ıdı

4404 Kim kıyâmet devrine degin dura
Dünyada vü kendü devrânın süre

4405 Rûm ilinde bir mubassır isterem
Kim aña Çîn bütlerini gösterem

4406 Rûm ili bütlerini peydâ kılam
Dahı Çîn bütlerini yagma kılam

4407 Kendüzümi her serefrâza uram

Gül şarından odı Şîrâz'a uram

- 4408 *Mantıku 't-tayr*'ı ki 'Attâr eyledi
Pârisîçe kuş dilini söyledi
- 4409 Anı Türkî sûretinde biz dakı
Söyledük bülbül gibi Tañrı hakı
- 4410 Çün *Felek-nâme* düzetdük şâhvâr
Pârisîçe taht u tâc u zernigâr
- 4411 Türk dilinçe dahı Tâzîden latîf
Mantıku 't-tayr'ı eyledük aña harîf
- 4412 Ben bu Türkî defterin çün dürmeyem
Pârisîçesi-y-ile degşürmeyem
- 4413 Kimse böyle tatlu söz söylemedi
Kimse bundan yig kitâb eylemedi
- 4414 Bunça bâb eylemişem bunda ki hîç
Kılmadı 'Attâr ol fende basîc
- 4415 Şehd ü şeker h'önını key dökmüşüz
Dürr ü gevher tohmını çok ekmişüz
- 4416 Çün murassa' söylene te'lîfümüz
Kimseden utanmaya tasnîfümüz
- 4417 Degme 'ilme 'akl yitüren bizüz
Kim Kudûrî nazma getüren bizüz
- 4418 Degme 'ilmüñ sırrını çün söyledük
Degmesinden bir risâle eyledük
- 4419 Çün Süleymân hüdhüde kıldı 'itâb
Kim kıla tasnîf bundan yig kitâb
- 4420 Yañıla kuşlar dilin yüz nâz-ıla
Bundan örgene vü yüz biñ sâz-ıla
- 4421 Beni ko kim kuş dilini söyleyem
Kim Süleymân'a yüz er ad eyleyem
- 4422 Ter söz oldurur ki reng-âmîz ola
Lezzeti şîrîn ü şûr-engîz ola
- 4423 Hak bilür çün bu güli kim eyledük
Nâdire şîrîn ü key ter söyledük

- 4424 Kimsene durmaz cihânda pâyidâr
Sözden artuk nesne kalmaz yâdigâr
- 4425 Sözi kaçan degme nâdân añlaya
Mantıku 't-tayr' ı Süleymân añlaya
- 4426 Añlamaya hikmetin degme hakîm
Zîra fevka külli zî- 'ilmin 'alîm(12/76)
- 4427 Degme 'âm adlu bulımadı halâs
'Âlemi Gülşehri adı dutdı hâs
- 4428 İy Süleymân şol kopuzuñ kılını
Bur kim ögrenlüm bu kuşlar dilini
- 4429 Kuş misâli bunda 'Attâr' uñ-durur
Kalanını eyleyen yâruñ-durur
- 4430 Söz diler-iseñ kim eş ola saña
On iki 'ilmi hev'ic eyle aña
- 4431 Çok kişi işidiçek tañlar sözi
Kuluvuz anuñ ki ol añlar sözi
- 4432 Biz bu *Gülşen-nâme* 'de kim eyledük
Dükeli 'ilm ıstılâhın söyledük
- 4433 Eylemeye kimse bir fenden beyân
Kim bu *Gülşen* 'den bulımaya 'ayân
- 4434 Dökdi Gülşehrî girü dürr ü güher
Mantıku 't-tayr' ı tamâm oldı meger
- 4435 Hikmet-ile söyle sözi iy hakîm
İstakım hâzâ sıratum müstakîm(3/51)
- 4436 Mustafâ' nuñ himmetinde bu kitâb
Açdı her ma'nî yüzinden yüz hicâb
- 4437 Derdümüz dermâna irdi 'âkıbet
Nâmeler 'unvâna irdi 'âkıbet
- 4438 Şükr ol bir Tanrı'ya kim bu kelâm
'Ömrümüzden ilerü oldı tamâm

Taňrı rahmet eylesün ol kiřiye
Fâtiha ihsân ide kâtibine

Vallâhu a‘lem bi’s-savâb
Ve ileyhi yerci‘ü’l-me’âb